

**T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ**

**SANATTA
YETERLİK
TEZİ**

**KOÇ ÜNİVERSİTESİ VEHBİ KOÇ ANKARA ARAŞTIRMALARI
UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ SEMAHAT-NUSRET
ARSEL KOLEKSİYONUNA AİT TEKSTİL ESERLERİN
BELGELENMESİ**

GÖZDE UZGİDİM

GELENEKSEL TÜRK SANATLARI ANASANAT DALI

KASIM 2021

**KOÇ ÜNİVERSİTESİ VEHBİ KOÇ ANKARA ARAŞTIRMALARI
UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ SEMAHAT-NUSRET ARSEL
KOLEKSİYONUNA AİT TEKSTİL ESERLERİN BELGELENMESİ**

Gözde UZGİDİM

DANIŞMAN Doç. Dr. Hatice TOZUN

SANATTA YETERLİK TEZİ

GELENEKSEL TÜRK SANATLARI ANASANAT DALI

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ**

KASIM 2021

ETİK BEYAN

Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu,

bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

Gözde Uzgidim

11.11.2021

KOÇ ÜNİVERSİTESİ VEHBİ KOÇ ANKARA ARAŞTIRMALARI UYGULAMA
VE ARAŞTIRMA MERKEZİ SEMAHAT-NUSRETARSEL KOLEKSİYONUNA
AİT TEKSTİL ESERLERİN BELGELENMESİ

(Sanatta Yeterlik Tezi)

Gözde UZGİDİM

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ

Kasım 2021

ÖZET

Çalışma konusunu, Koç Üniversitesi Vehbi Koç Ankara Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi'nde bulunan Semahat- Nusret Arsel Tekstil Koleksiyonuna ait 165 adet eserin belgelenmesi oluşturmaktadır. Eser seçkisi Anadolu kültürünün izlerini taşımakla beraber geleneksel yaşam hakkında bilgi verir niteliktedir. Koleksiyon genel olarak ev eşyasından oluşmaktadır. Eser çeşitliliği fazla olup, geleneksel tekstillerden dokuma, örme, keçe ve işleme teknikleri ile elde edilmiştir. Eserlerin fonksiyonel özelliği, dönemsel bilgileri, malzeme, teknik, desen, renk ve kompozisyon özellikleri, bozulma ve günümüz durumuna ilişkin çalışmalar yapılmıştır. Elde edilen veriler eserlerin yapısına göre hazırlanan belgeleme raporları ile kayıt altına alınarak belgelenmiştir. Söz konusu raporlarda eserlerin fotoğraf çekimleri ve teknik çizimleri de yer almaktadır. Böylece eser seçkisi belgeleme yöntemlerinden metinsel ve görsel yöntemler kullanılarak belge ile koruma altına alınmış ve katalog haline getirilmiştir.

Bilim Kodu : 411.41
Anahtar Kelimeler : Vekam, geleneksel tekstil, belgeleme, belgeleme yöntemleri
Sayfa Adedi : 227
Danışman : Doç. Dr. Hatice TOZUN

DOCUMENTATION OF TEXTILE ARTIFACTS BELONGING TO SEMAHAT-
NUSRET ARSEL COLLECTION IN KOC UNIVERSITY VEHBİ KOC ANKARA
STUDIES RESEARCH CENTER

(Proficiency in Art Thesis)

Gözde UZĞİDİM

GAZI UNIVERSITY
ENSTITUTE OF FINE ARTS

November 2021

ABSTRACT

The subject of the study to document of 165 artifacts belonging to the Semahat-Nusret Arsel Textile Collection located at in Koç University Vehbi Koç Ankara Studies Research Center. The selection of artifact has traces of Anatolian culture and gives information about traditional life. The collection generally consists of household items. The product variety is quite large and they are obtained from traditional textiles by weaving, knitting, felt and emborodiery techniques. The studies have been conducted on the functional variety, periodic information, material, technique, pattern, color and composition features, deterioration and current situation of the artifacts. The resulting data were recorded and documented with the documentation reports prepared according to the technique of the artifacts. These reports also include photographs and technical drawings of the artifacts. Thus, the selection of artifacts was protected and catalogued by document using textual and visual methods from documentation methods.

Science Code : 411.41
Key Words : Vekam, traditional textile, documentation, documentation methods
Number of Pages : 227
Advisor : Assoc. Prof. Dr. Hatice TOZUN

TEŞEKKÜR

Lisans eğitimi sürecinden bu yana bilgi birikimi, desteği, hoşgörüsü ve sevgisi ile her zaman yanımda olan değerli hocam tez danışmanım sevgili Doç. Dr. Hatice Tozun'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Çalışmalar sırasında yardımlarını esirgemeyen Vehbi Koç Ankara Araştırmaları Merkezi ekip üyelerine, müdürü Prof. Dr. Filiz Yenişehirlioğlu'na, Arş. Gör. Dr. Feyza Akder'e; Doç. Hüseyin Kurtuluş Özgen, Öğr. Gör. Aykut Aydın Aygün ve Öğr. Gör. Berkay Göçer'e teşekkürlerimi bir borç bilirim. Önerileri ile tezime katkı sağlayan Prof. Aysen Soysaldı, bölüm hocalarım ve çalışma arkadaşlarıma teşekkürlerimi sunarım.

Bu tez çalışması 01/2020-28 proje kodu ile Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Birimi tarafından desteklenmiştir. Katkılarından dolayı BAP Koordinatörlüğü'ne teşekkürlerimi sunarım.

Sevgili annem, babam, kardeşlerime, bu zorlu süreçte beni destekleyen değerli eşim Zafer ve canım kızım Deniz'e sonsuz sevgiler ve teşekkürler.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
TEŞEKKÜR.....	vi
İÇİNDEKİLER	vii
ŞEKİLLERİN LİSTESİ	ix
RESİMLERİN LİSTESİ	xiv
SİMGELER VE KISALTMALAR.....	xix
1.GİRİŞ.....	1
2.GELENEKSEL TEKSTİL SANATLARI, TEKNİKLERİ VE KULLANIM ALANLARI.....	9
2.1. Tekstil Alanı İçerisinde Geleneksel Tekstiller	9
2.2. Geleneksel Tekstil Tarihi	13
2.3. Geleneksel Tekstil Yapıları ve Teknik Özellikleri.....	18
2.3.1. Dokuma yapılı tekstiller.....	18
2.3.1. 2. Dokuma teknikleri	20
2.3.2. Örne yapılı tekstiller	22
2.3.3. Dokusuz yapılı tekstiller	22
2.4. Geleneksel Tekstillerin Süsleme Özellikleri	23
2.4.1. İşleme ile süsleme	23
2.4.2. Boyama ve Baskı ile süsleme	24
3.KÜLTÜREL MİRASIN BELGELENMESİ, BELGELEME YÖNTEMLERİ VE BELGELEMENİN ÖNEMİ.....	27
3.1. Kültür Varlıklarının Belgeleneşi	27
3.1.1. Eser Kimliği (Object ID)	42
3.2. Belgeleme Yöntemleri.....	45

	Sayfa
3.2.1. Metinsel/Yazılı belgeleme	45
3.2.2. Görsel belgeleme	46
3.2.3. Görsel ve İşitsel belgeleme	52
3.2.4. İleri Belgeleme Yöntemleri.....	53
3.3. Belgelemede Dijitalleşmenin Rolü.....	54
3.4. Geleneksel Tekstil Eserlerde Belgelemenin Önemi.....	59
4.VEKAM (VEHBİ KOÇ ANKARA ARAŞTIRMALARI UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ) VE SEMAHAT-NUSRET ARSEL KOLEKSİYONLARI.....	65
4.1. Vehbi Koç Ankara Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi (Vekam)	66
4.2. Gedikoğlu Bağ Evi	67
4.3. Vekam Koleksiyon Grupları	68
4.4. Semahat ve Nusret Arsel Kimdir?.....	71
5.SEMAHAT-NUSRET ARSEL TEKSTİL KOLEKSİYONU KATALOĞU	73
6. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	199
6.1. Sonuç	199
6.2. Öneri.....	205
KAYNAKLAR	207
EKLER.....	219
Ek-1 Object Id Belgeleme Formu	219
Ek- 2 Yeni Zelanda Te Papa Tongarewa Müzesi, Durum Tespit Raporu Şablonu	223
ÖZGEÇMİŞ	227

ŞEKİLLERİN LİSTESİ

Şekil	Sayfa
Şekil 2.1. Ev tekstillerinin sınıflandırılması üzerine yeni bir yaklaşım.....	13
Şekil 3.2. Kültürel miras belgelenmesinde karar verme süreci	40
Şekil 3.3. Dijitalleşmenin olumlu yanları.	56
Şekil 3.4. Yapılandırılmamış, yarı yapılandırılmış ve yapılandırılmış gruplar	58
Şekil 5.1. Para kesesi	75
Şekil 5.2. Para kesesi	76
Şekil 5.3. Para kesesi	77
Şekil 5.4. Para kesesi	78
Şekil 5.5. Para kesesi	79
Şekil 5.6. Para kesesi	80
Şekil 5.7. Para kesesi	81
Şekil 5.8. Para kesesi	82
Şekil 5.9. Para kesesi	83
Şekil 5.10. Para kesesi	84
Şekil 5.11. Para kesesi	85
Şekil 5.12. Para kesesi	86
Şekil 5.13. Para kesesi	87
Şekil 5.14. Para kesesi	88
Şekil 5.15. Para kesesi	89
Şekil 5.16. Para kesesi	90
Şekil 5.17. Para kesesi	91
Şekil 5.18. Para kesesi	92
Şekil 5.19. Para kesesi	93
Şekil 5.20. Para kesesi	94

Şekil	Sayfa
Şekil 5.21. Para kesesi	95
Şekil 5.22. Para kesesi	96
Şekil 5.23. Para kesesi	97
Şekil 5.24. Para kesesi	98
Şekil 5.25. Para kesesi	99
Şekil 5.26. Para kesesi	100
Şekil 5.27. Para kesesi	101
Şekil 5.28. Para kesesi	102
Şekil 5.29. Para kesesi	103
Şekil 5.30. Para kesesi	104
Şekil 5.31. Para kesesi	105
Şekil 5.32. Para kesesi	106
Şekil 5.33. Para kesesi	107
Şekil 5.34. Para kesesi	108
Şekil 5.35. Para kesesi	109
Şekil 5.36. Para kesesi	110
Şekil 5.37. Para kesesi	111
Şekil 5.38. Para kesesi	112
Şekil 5.39. Para kesesi	113
Şekil 5.40. Para kesesi	114
Şekil 5.41. Para kesesi	115
Şekil 5.42. Para kesesi	116
Şekil 5.43. Para kesesi	117
Şekil 5.44. Para kesesi	118
Şekil 5.45. Para kesesi	119
Şekil 5.46. Para kesesi	120

Şekil	Sayfa
Şekil 5.47. Para kesesi	121
Şekil 5.48. Para kesesi	122
Şekil 5.49. Yastık kılıfı	123
Şekil 5.50. Yastık kılıfı	124
Şekil 5.51. Yastık kılıfı	125
Şekil 5.52. Kirlent.....	126
Şekil 5.53. Kirlent.....	127
Şekil 5.54. Kirlent.....	128
Şekil 5.55. Kirlent.....	129
Şekil 5.56. Kirlent.....	130
Şekil 5.57. Kirlent.....	131
Şekil 5.58. Kirlent.....	132
Şekil 5.59. Kirlent.....	133
Şekil 5.60. Kirlent.....	134
Şekil 5.61. Kirlent.....	135
Şekil 5.62. Kirlent.....	136
Şekil 5.63. Kirlent.....	137
Şekil 5.64. Kirlent.....	138
Şekil 5.65. Kirlent.....	139
Şekil 5.66. Kirlent.....	140
Şekil 5.67. Yastık.....	141
Şekil 5.68. Yastık.....	142
Şekil 5.69. Bebek yastığı	143
Şekil 5.70. Yatak Takımı	144
Şekil 5.71. Sedir eteği ve 4 adet yastık	146
Şekil 5.72. Sedir takımı.....	148

Şekil	Sayfa
Şekil 5.73. Sedir takımı.....	151
Şekil 5.74. Sedir eteği	152
Şekil 5.75. Yastık örtüsü.....	153
Şekil 5.76. Yatak örtüsü.....	154
Şekil 5.77. Yatak örtüsü.....	155
Şekil 5.78. Yatak örtüsü.....	156
Şekil 5.79. Kahve örtüsü.....	157
Şekil 5.80. Beşik örtüsü	158
Şekil 5.81. Masa örtüsü.....	159
Şekil 5.82. Bohça	160
Şekil 5.83. Bohça	161
Şekil 5.84. Bohça	162
Şekil 5.85. Bohça	163
Şekil 5.86. Bohça	164
Şekil 5.87. Bohça	165
Şekil 5.88. Bohça	166
Şekil 5.89. Bohça	167
Şekil 5.90. Hamam havlusu	168
Şekil 5.91. Havlu	169
Şekil 5.92. Havlu	170
Şekil 5.93. Havlu	171
Şekil 5.94. Havlu	172
Şekil 5.95. Havlu	173
Şekil 5.96. Havlu	174
Şekil 5.97. Havlu	175
Şekil 5.98. Havlu	176

Şekil	Sayfa
Şekil 5.99. Çevre.....	177
Şekil 5.100. Somat peşkiri	178
Şekil 5.101. Yağlık	179
Şekil 5.102. Yağlık	180
Şekil 5.103. Yağlık	181
Şekil 5.104. Yağlık	182
Şekil 5.105. Karyola eteği.....	183
Şekil 5.106. Karyola eteği.....	184
Şekil 5.107. Cepken	185
Şekil 5.108. Çarşaf.....	186
Şekil 5.109. Çarşaf.....	187
Şekil 5.110. Çarşaf.....	188
Şekil 5.111. Cüz kesesi	189
Şekil 5.112. Seccade	190
Şekil 5.113. Terlik	191
Şekil 5.114. Ayna.....	192
Şekil 5.115. Yastık yüzü	193
Şekil 5.116. Duvar panosu	194
Şekil 5.117. Perde	195
Şekil 5.118. Perde	196
Şekil 5.119. Perde	197
Şekil 5.120. Perde	198

RESİMLERİN LİSTESİ

Resim	Sayfa
Resim 3.1. Object ID projesinde çalışan kurumların sembolleri.....	43
Resim 5.1. Para kesesi	75
Resim 5.2. Para kesesi	76
Resim 5.3. Para kesesi	77
Resim 5.4. Para kesesi	78
Resim 5.5. Para kesesi	79
Resim 5.6. Para kesesi	80
Resim 5.7. Para kesesi	81
Resim 5.8. Para kesesi	82
Resim 5.9. Para kesesi	83
Resim 5.10. Para kesesi	84
Resim 5.11. Para kesesi	85
Resim 5.12. Para kesesi	86
Resim 5.13. Para kesesi	87
Resim 5.14. Para kesesi	88
Resim 5.15. Para kesesi	89
Resim 5.16. Para kesesi	90
Resim 5.17. Para kesesi	91
Resim 5.18. Para kesesi	92
Resim 5.19. Para kesesi	93
Resim 5.20. Para kesesi	94
Resim 5.21. Para kesesi	95
Resim 5.22. Para kesesi	96
Resim 5.23. Para kesesi	97

Resim	Sayfa
Resim 5.24. Para kesesi	98
Resim 5.25. Para kesesi	99
Resim 5.26. Para kesesi	100
Resim 5.27. Para kesesi	101
Resim 5.28. Para kesesi	102
Resim 5.29. Para kesesi	103
Resim 5.30. Para kesesi	104
Resim 5.31. Para kesesi	105
Resim 5.32. Para kesesi	106
Resim 5.33. Para kesesi	107
Resim 5.34. Para kesesi	108
Resim 5.35. Para kesesi	109
Resim 5.36. Para kesesi	110
Resim 5.37. Para kesesi	111
Resim 5.38. Para kesesi	112
Resim 5.39. Para kesesi	113
Resim 5.40. Para kesesi	114
Resim 5.41. Para kesesi	115
Resim 5.42. Para kesesi	116
Resim 5.43. Para kesesi	117
Resim 5.44. Para kesesi	118
Resim 5.45. Para kesesi	119
Resim 5.46. Para kesesi	120
Resim 5.47. Para kesesi	121
Resim 5.48. Para kesesi	122
Resim 5.49. Yastık kılıfı	123

Resim	Sayfa
Resim 5.50. Yastık kılıfı	124
Resim 5.51. Yastık kılıfı	125
Resim 5.52. Kirlent.....	126
Resim 5.53. Kirlent.....	127
Resim 5.54. Kirlent.....	128
Resim 5.55. Kirlent.....	129
Resim 5.56. Kirlent.....	130
Resim 5.57. Kirlent.....	131
Resim 5.58. Kirlent.....	132
Resim 5.59. Kirlent.....	133
Resim 5.60. Kirlent.....	134
Resim 5.61. Kirlent.....	135
Resim 5.62. Kirlent.....	136
Resim 5.63. Kirlent.....	137
Resim 5.64. Kirlent.....	138
Resim 5.65. Kirlent.....	139
Resim 5.66. Kirlent.....	140
Resim 5.67. Yastık.....	141
Resim 5.68. Yastık.....	142
Resim 5.69. Bebek yastığı	143
Resim 5.70. Yatak Takımı	144
Resim 5.71. Sedir eteği ve 4 adet yastık	146
Resim 5.72. Sedir takımı	148
Resim 5.73. Sedir takımı	151
Resim 5.74. Sedir eteği.....	152
Resim 5.75. Yastık örtüsü.....	153

Resim	Sayfa
Resim 5.76. Yatak örtüsü.....	154
Resim 5.77. Yatak örtüsü.....	155
Resim 5.78. Yatak örtüsü.....	156
Resim 5.79. Kahve örtüsü.....	157
Resim 5.80. Beşik örtüsü	158
Resim 5.81. Masa örtüsü	159
Resim 5.82. Bohça.....	160
Resim 5.83. Bohça.....	161
Resim 5.84. Bohça.....	162
Resim 5.85. Bohça.....	163
Resim 5.86. Bohça.....	164
Resim 5.87. Bohça.....	165
Resim 5.88. Bohça.....	166
Resim 5.89. Bohça.....	167
Resim 5.90. Hamam havlusu	168
Resim 5.91. Havlu	169
Resim 5.92. Havlu	170
Resim 5.93. Havlu	171
Resim 5.94. Havlu	172
Resim 5.95. Havlu	173
Resim 5.96. Havlu	174
Resim 5.97. Havlu	175
Resim 5.98. Havlu	176
Resim 5.99. Çevre	177
Resim 5.100. Somat peşkiri	178
Resim 5.101. Yağlık	179

Resim	Sayfa
Resim 5.102. Yağlık	180
Resim 5.103. Yağlık	181
Resim 5.104. Yağlık	182
Resim 5.105. Karyola eteği	183
Resim 5.106. Karyola eteği	184
Resim 5.107. Cepken.....	185
Resim 5.108. arşaf.....	186
Resim 5.109. arşaf.....	187
Resim 5.110. arşaf.....	188
Resim 5.111. Cüz kesesi.....	189
Resim 5.112. Seccade	190
Resim 5.113. Terlik	191
Resim 5.114. Ayna	192
Resim 5.115. Yastık yüzü.....	193
Resim 5.116. Duvar panosu.....	194
Resim 5.117. Perde	195
Resim 5.118. Perde	196
Resim 5.119. Perde	197
Resim 5.120. Perde	198

SİMGELER VE KISALTMALAR

Bu çalışmada kullanılmış simgeler ve kısaltmalar, açıklamaları ile birlikte aşağıda sunulmuştur.

Simgeler	Açıklamalar
CCI	Canadian Conservation Institute
DEMIST	International Committee for Historic House Museums
ICCROM	Uluslararası Kültür Varlıklarını Koruma Araştırma Merkezi
MUSİAD	Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği
SARAT	Safeguarding Archaeological Assets of Turkey
UNESCO	Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu
TNA	The National Archives
VEKAM	Vehbi Koç Ankara Araştırmaları Merkezi
Kısaltmalar	Açıklamalar
Cm	Santimetre
M.Ö	Milattan önce
Vb	ve benzeri
°C	Santigrat derece
Yy	Yüzyıl
%	Yüzde

1. GİRİŞ

Tarihin ilk dönemlerinden itibaren insanların çeşitli yöndeki ihtiyaçlarını gidermeye yönelik çabası olmuş ve bunun sonucunda sınırsız keşifler gerçekleştirilmiştir. Bu keşiflerden en eski ve önemli olanlarından birisi kuşkusuz ki tekstildir. Tekstil sanatları üretildiği toplum ile derin bir ilişki içerisinde. Toplumsal roller, kimlik, coğrafi konum, yaşayış biçimi, estetik değerler, rituel, dini ve soyut yaklaşımlar tekstil nesnelerinin üretiminde etken olmuştur. Dolayısıyla toplum kültürünün anlaşılmasında veya bir başka yaklaşımla toplumun kendini ifade etme şeklinde tekstil materyali her zaman sosyolojik bir unsur olarak kabul edilmiştir. Dolayısıyla insanın doğumundan ölümüne kadar olan sürecin her anındadır.

Tekstil nesnelerinin de içinde yer aldığı, kültürlerin kendini ifade ediş biçimi olan evrensel sanat eserlerindeki renk, form, desen, sembol gibi benzerlikler tekstilin, yaratıcılığın önemli bir unsuru olduğunun göstergesidir. Hiçbir zaman birbiri ile teması olmayan farklı kültürler, etkileşim içinde bulunmadan aynı dürtü ile tekstil nesnelerini üretmiş ve kullanmıştır. Nitekim Dünya'nın farklı bölgelerinde yapılan araştırmalar özellikle halı, kilim gibi nesnelerde pek çok ortak motif ve sembole rastlandığını göstermektedir. Bu çalışmalar insan yaratıcılığının ırk, din, dil, coğrafya gibi faktörlerin çok ötesinde olduğunun kanıtı niteliğindedir (Abidin, 2018, s.14; Çevik, 2005, s. 111).

Farklı coğrafyalardaki kültürel etkileşim ise çok yönlü ve karşılıklı bir olgudur. Anadolu'da yaşamış pek çok toplumun kültür yapısı kendi içinde özgün bir gelişme göstermiş ve başka kültürlerden etkilense de öz niteliklerini koruyarak ilerlemeye devam etmiştir (Çevik, 2005, s. 111, 114). Nitekim Anadolu kültür geçişlerinin sıkça yaşandığı nadir ve değerli coğrafyalar arasındadır. Kültürler arası etkileşim sonuçlarını sanat eserlerinde görmek mümkündür. Diğer sanat alanlarında olduğu gibi tekstil sanatlarında da her türlü ürün grubunda etkileşimin örneklerine rastlanmaktadır. Kilim, halı, giyim, ev dokumalarında kullanılmış aynı anlamlara sahip motif, sembol ve renkler sessiz ve sözsüz iletişim şekli olarak hayat bulmuşlardır.

Nesnel kültürün önemli bir bileşeni olan tekstil, farklı kullanım şekli ve alanlarına sahiptir. Tekstil sanatları içerisinde kültürel yapının somut bir ifade şekli olan geleneksel tekstiller, toplumun yapısına dair geniş bir bilgiyi bünyesinde barındırmaktadır. Geleneksel tekstil sanatlarının farklı toplumlarda görülmesi ve etkileşimle zenginleşmesi tarım ile uğraşmayı öğrenen insanın göçebe yaşam tarzından uzaklaşarak yerleşik hayata geçmesi, farklı gereksinimlerinin ortaya çıkması ve bunlara yönelik ürettiği çözümler ile ilgilidir (Öngen, 2016, s. 1239). Sosyal ve kültürel yaşamda yer bulan geleneksel tekstiller, insanların duygularını, düşüncelerini, hayal güçlerini, inançlarını, korkularını, sevinçlerini, gelenek ve göreneklerini farklı biçimlerde ifade etmelerine olanak sağlamıştır. Dolayısıyla oldukça geniş bir alanda kullanılmıştır. Keçe, dokuma, örgü, dantel, oya, kumaş, işleme gibi farklı sanat kollarında karşımıza çıkmaktadır. Söz konusu teknikler ile üretilen nesnelerin süsleme ve desenlendirilmesi önemli bir ögedir. Desen bir tekstil yüzeyini süsleyen ve ona anlam katan en önemli unsurlardan biridir. İnsanın doğal dünyası ve bakış açısının simgelenmesine kadar uzanan değerler, süslemenin esin kaynağını oluşturmaktadır. Nitekim insanlar özellikle doğada ve çevresinde gördüklerini süsleme elemanları olarak kullanmışlardır. Araştırmalar ise geçmişte insanın süsleme arzusunun altında yatan gerçeği “boşluk korkusu” olarak tanımlamaktadır (Özpulat ve Yurt, 2011, s.29). Geleneksel tekstillerin süsleme ve desen özelliklerinde ise üretilen nesneye göre işleme teknikleri, boyama, baskı, motif ve kompozisyonlardan oluşan bir düzen söz konusudur.

Günümüzde toplumlar, içinde bulunduğu çağın gerekliliği olarak bir gelişim ve beraberinde değişim içerisinde. Söz konusu değişim alışkanlıklara ve kültüre de yansımaktadır. Bu durumun olumlu ve olumsuz yönleri bulunmaktadır. Ancak günümüz Türkiye’sinde kültürel anlamda ki değişimin pek doğru ilerlediği görülmemekle beraber, insanların günlük yaşamını kolaylaştırmaya yönelik üretilen eşyaların kültür tarihi boyutu dikkate alındığında ise eski zamanlarda olduğu gibi eşya-insan ilişkisine pek önem verilmediği de aşîkârdır. Geleneksel kültürün önemli bir unsuru olan etnografik eşyalar günümüzde kaybolmakta, kaybolmaya yüz tutmakta veya çağdaştırma anlamında bir takım değişikliğe uğramaktadırlar. Kültürel devamlılık veya sürdürülebilirlik açısından söz konusu durum onarım,

koruma ve müzecilik faaliyetlerinin önemini ve beraberinde gelişime yönelik çalışmaların gerekliliğini ortaya koymaktadır (Öztürk, 2007, s.47,48).

Geleneksel tekstillerin sürdürülmesine yönelik önemli çalışmalardan birisi de doğru ve eksiksiz olarak belgelenmesidir. Koruma ve müzecilik faaliyetlerinin ilk aşaması belgeleme ile başlamaktadır. Kültürel miras olarak nitelendirilen ve kabul gören geleneksel tekstilleri belgelemenin farklı yöntemleri vardır. Son yıllarda ise uluslararası çerçevede bu yöntemler ile kayıt altına alınan çalışmaların varlığı söz konusudur. Özellikle kaybolmaya yüz tutmuş veya kaybolmuş tekniklerin belgelenmesi ise ayrıca önemlidir. Yerel veya ulusal bazda hazırlanan projeler ile güçlendirilen belgeleme çalışmaları, söz konusu tekniklerin kayıt altına alınmasını daha etkin kılacaktır. Nitekim belgeleme bir ekip işidir. Farklı disiplinlerden uzmanların bir arada çalışmasını gerektiren bir süreçtir. Belgeleme çalışmalarının en temel hedefi korumak ve kültürel devamlılığın sağlanmasına katkıda bulunmaktadır. Bunun yanında müzelerde düzenin, depo alanlarının kontrolünün, müze ortam şartlarının düzenlenmesine yardımcı olmaktadır. İyi bir envanter sistemine sahip olan müzelerde özellikle depo alanlarının önleyici koruma yaklaşımına göre düzenlenmesi ve tasnif edilmesi ileride yapılacak işlemler açısından kolaylık sağlamaktadır.

Sahip olduğu değerleri ile Ankara'nın kolektif belleğinin bir parçası olan Vehbi Koç Ankara Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi (Vekam) çeşitli koleksiyonlara ev sahipliği yapan bir kurumdur. Teknik olarak bir müze olmamasına rağmen müze standartlarında çalışmakta ve müze işlevi görmektedir. Sahip olduğu değerleri ile kurum kendini müze ev olarak değerlendirmektedir. Koç ailesine ait ve çeşitli bölgelerden toplanıp koleksiyona dâhil edilen, teknik ve niteliği bakımından farklı gruplara sahip eserler ve bu eserlerin oluşturduğu koleksiyonlar yer almaktadır.

Araştırmanın Konusu

Bünyesinde önemli ölçüde tekstil eseri bulunan 'Semahat-Nusret Arsel Tekstil Koleksiyonunun' teknik, renk, desen, kompozisyon, bozulma durumu açısından bilimsel araştırma yöntemleri ile belgelenmesi araştırma konusu olarak seçilmiştir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı eser seçkisini oluşturan tekstil eserlerinin ürün çeşitliliği, dönemsel bilgileri, malzeme tespiti, teknik, desen ve kompozisyon özellikleri, bozulma ve günümüz durumunun tespit edilmesi; elde edilen veriler doğrultusunda görsel, metinsel ve çizimler ile belgelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda oluşturulan ‘Semahat-Nusret Arsel Tekstil Koleksiyonu Kataloğu’ tezin önemli çıktılarından biri olarak değerlendirilmekte ve böylece ileride yapılacak araştırmalara, kültürel mirasın belgeleme yöntemlerinin önemine ve sürdürülmesine yönelik çalışmalara kaynak oluşturması hedeflenmektedir.

Araştırmanın Önemi

‘Semahat-Nusret Arsel Tekstil Koleksiyonu’na ait eserlerin daha önceden bir çalışma alanına konu olmadığı tespit edilmiştir. Bu nedenle etnografik eserler ve geleneksel tekstiller alanında önemli bir koleksiyon olan eser seçkisini belgeleyerek koruma altına almak, ileride yeniden üretimleri yapılması durumunda bu çalışma ile katkıda bulunmak ve belgeleme işleminin önemli bir adımı olan dijital hale getirilmesi ile de ulusal ve uluslararası platformlarda ulaşılabilirliğini sağlamak bakımından önem arz etmektedir.

Araştırmanın Yöntemi

Araştırmanın evrenini ‘Vekam Ankara Bağ Evi’, örneklemini ise Semahat-Nusret Arsel Tekstil Koleksiyonunda bulunan eserler oluşturmaktadır. Koleksiyon dönemin elit yaşantısı hakkında bilgi veren eserlerden oluşmaktadır. Eserlerin bir bölümü Sadberk Hanım Müzesi’nden gelmiş ve bir bölümü de Semahat ve Nusret Arsel’in kişisel koleksiyonundan bağışlanmıştır. Semahat-Nusret Arsel Tekstil Koleksiyonuna ait farklı fonksiyonel özelliklere sahip 165 adet tekstil eseri tespit edilmiştir. Söz konusu eserler çalışmanın eser seçkisini oluşturmakta ve çalışmanın sınırlılıklarını belirlemektedir.

Verilerin toplanması aşamasında öncelikle literatür taraması yapılmıştır. Geleneksel tekstiller ve belgeleme yöntemleri ile ilgili ülkemizde ve yurt dışında hazırlanmış

kaynaklar görsel ve yazılı olarak araştırılmıştır. Literatür taraması sonucunda elde edilen kaynaklardan doğrudan ve dolaylı alıntılar yapılmış ve çeşitli bölümlerde kullanılmıştır. Ayrıca eser seçkisinin fotoğraf çekimleri alanında uzman bir ekip tarafından profesyonel ekipmanlar ile gerçekleştirilmiştir. Eserlerin ölçümleri yapılmış, teknik, malzeme, renk özellikleri ve mevcut durumu ile ilgili bilgilere belgeleme raporunda yer verilmiştir. Her eserin restitüsyonu Corel Draw x8 programı ile çizilmiş ve belgeleme raporuna eklenmiştir.

Eserlerin özellikleri doğrultusunda iki farklı şekilde belgeleme raporu hazırlanmıştır. Örme yapılı eserler ve dokuma yapılı eserlerin yapıları dikkate alınarak teknik, malzeme ve renk özellikleri başlıklarının alt başlıkları oluşturulmuştur. Nitekim eser özelliğine uygun olan rapor ile esere ilişkin veriler aktarılmıştır. Katalog 120 adet belgeleme raporundan oluşmaktadır. Bazı eserler bir takım olarak değerlendirildiği için birden fazla eser bir raporda incelenmiştir. Bir takım eserler ise aynı fonksiyonel, teknik, malzeme özelliklerine sahip olduğu için bir raporda değerlendirilmiştir. Söz konusu iki grupta her eserin envanter numaraları belirtilmiştir.

Çalışmanın veri analizinde ‘betimsel analiz’ kullanılmıştır. Belgeleme raporlarından elde edilen bilgiler doğrultusunda eserler yorumlanarak betimlemeler yapılmıştır. Elde edilen tüm veriler Gazi Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü yazım kılavuzu doğrultusunda tez haline getirilmiştir.

İlgili Araştırmalar

Çalışma sürecinde, tekstiller ile ilgili genel bilgiler, tekstillerin sınıflandırılması, geleneksel tekstiller, geleneksel tekstillerin çeşitleri, teknikleri, kültürel miras, tarihi müze ev, belgeleme, belgeleme yöntemleri ve belgelemenin gerekliliğine dair kaynaklar ulusal ve uluslararası literatürde taranmıştır. Günümüze kadar bilimsel araştırma yöntemleri ile belgeleme çalışmaları incelendiğinde uluslararası literatürde konu ile ilişkin bilimsel ve nitelikli çok sayıda araştırmaların yapıldığı, ülkemizde ise yayınların kısıtlı olduğu görülmüştür.

Tekstillerin sınıflandırılması, geleneksel tekstiller, çeşitleri ve teknikleri ile ilgili olarak; Azade Akar ve Cahide Keskiner'in "Türk Süsleme Sanatlarında Desen ve Motif" (1978), Emre Dölen'in "Tekstil Tarihi: Dünyada ve Türkiye'de Tekstil Teknolojisinin ve Sanayinin Tarihsel Gelişimi" (1992), İsmail Öztürk'ün "Geleneksel Türk El Sanatlarına Giriş" (1994) ve "Koruma Kültürü ve Geleneksel Tekstillerin Korunması-Onarımı (2007)" kitapları; Servet Senem Uğurlu'nun "Geleneksel Tekstil Teknikleriyle Yeni Sanatsal Çalışmalar" (2018) sanatta yeterlik tezi, Alper Fatih Abidin'in "Tekstil Müzeleri ve Türkiye İçin Bir Tekstil Müzesi Örneği" (2018) adlı yüksek lisans tezi, Diren Mecit, Sevan Ilgaz, Deniz Duran, Güldemet Başal, Tülay Gülümser ve Işık Tarakçıoğlu'nun "Teknik Tekstiller ve Kullanım Alanları (Bölüm 2)" (2007), Ayşe Gamze Öngen'in "Geleneksel Tekstil Teknikleri Işığında Günümüzün Giyilebilir Sanat Algısı" (2016), Ülkü Akça Tokatlı ve Özlem Erzurumlu'nun "Tekstilde Yapı Oluşturma Yöntemlerinin Sanat Alanında İfade Aracı Olarak Kullanımı" (2016), Başak Özkendirci'nin "Geleceğin Zemin Tekstillerini Tasarlamak" (2016), Güngör Durur ve Ozan Parer'in "Türkiye ve Denizli'de Ev Tekstillerine Genel Bir Bakış" (2016), Hatice Feriha Akpınarlı ve İbrahim Üner'in "Geleneksel Tekstillerin Özellikleri ve Çeşitleri" (2019), Derya Meriç ve Mustafa Erdem Üreyen'in "Akıllı Tekstil Malzemelerinin Tekstil ve Moda Tasarımına Katkıları" (2019), Elif Kurtuldu ve Leyla Yıldırım'ın "Farklı Kültürlerdeki Rezerve Boya/Baskı Teknikleri Üzerine Kavram ve Terimler" (2019) ve Saniye Çiğdem Koçak'ın "Tekstil Baskı ve Boyamacılığına Bağlı El Sanatlarının Baskı Tarihindeki Yeri" (2020) makalelerinden yararlanılmıştır.

Kültürel miras, belgeleme, belgeleme yöntemleri ve belgelemenin gerekliliği ile ilgili; Holly Krueger, Sarah Melching ve Kitty Nicholson,'Written documentation' (1994), Robin Thornes, Peter Dorrell ve Henry Lie 'nin 'Introduction to Object ID Guidelines for Making Records that Describe Art, Antiques and Antiquities' (1999) kitapları, Michelle Moore'ın 'Conservation Documentation and the Implications of Digitisation'(2001), Cristina Dotta Ortega'nın 'Documentation As One Of The Origins Of The Information Science And A Fertile Basis For Its Grounding' (2009), Armağan Güleç Korumaz, Osman Nuri Dülgerler ve Murat Yakar'ın 'Kültürel Mirasın Belgelenmesinde Dijital Yaklaşımlar' (2011) makaleleri, Kirti Manek'in 'Documentation of Rare Textile Artifacts: Focus On Preservation And Conservation'

(2012) doktora tezi, Athanasios Velios'un 'Online event-based conservation documentation: A case study from the IIC web site' (2013), Marta Lourenço ve Samuel Gessner'in 'Documenting Collections: Cornerstones for More History of Science in Museums' (2014), Madhu Sharan, Vandana Chauhan ve Hinal Kayastha'nın 'Documentation: Preservation Technique For Textiles' (2015) yayınları, Zeynep Ahunbay'ın 'Tarihi Çevre Koruma ve Restorasyon' (2019), Alex Morrison'un 'Digital Strategy for Museums' kitapları yararlanılan kaynaklar arasındadır.

UNESCO tarafından hazırlanan "Kültürel Mirası Koruma El Kitabı" serisinden Matthew Stiff 'Koleksiyonların Belgelenmesi/Documentation Of Artefacts' Collections' (2007/2016) ve Martinde Rujiter, Catherine Antomarchi ve Isabelle Verger'in 'Depodaki Koleksiyonların Elleçlenmesi/ Handling Of Collections In Storage' (2007/2016) kitapları sıkça yararlanılan kaynaklardır.

ICCROM, ICOM, UNESCO, Getty Koruma Enstitüsü, Kanada Koruma Enstitüsü (CCI) resmi internet sayfalarından yararlanılmıştır. Ayrıca İngiliz Arkeoloji Enstitüsü başkanlığında yürütülen bir proje olan [SARAT] (Safeguarding Archaeological Assets of Turkey/ Türkiye'nin Arkeolojik Varlıklarının Korunması) (2019) ders notları çalışmaya katkı sağlamıştır. Bahsi geçen yayınlar haricinde konu ile ilgili çeşitli kaynaklardan da yararlanılmıştır.

2. GELENEKSEL TEKSTİL SANATLARI, TEKNİKLERİ VE KULLANIM ALANLARI

Bu bölümde tekstil alanı içerisinde geleneksel tekstillerin yeri, geleneksel tekstillerin tarihçesi, teknikleri, süsleme özellikleri ile ilgili literatür taraması sonucu elde edilen bilgiler yer almaktadır. Özellikle teknikler ve sınıflandırmada tez kapsamının sınırları doğrultusunda bir akış oluşturulmaya özen gösterilmiştir.

2.1. Tekstil Alanı İçerisinde Geleneksel Tekstiller

İnsanlık tarihi boyunca, insanoğlunun her zaman kullandığı ve neredeyse yaşamının her alanına entegre ettiği materyal tekstil malzemesi olmuştur. Tekstil, oldukça geniş bir alana yayılan ve çeşitli sınıflara ayrılan bir kavramdır. Tekstil malzemesinin üretim yöntemi ve bununla beraber kullanımı oldukça kapsamlıdır. Bu kapsam doğrultusunda yeni buluşlar, hitap ettiği gruba yönelik çeşitli isimlendirmeler veya tanımlar yer almaktadır. Nitekim geleneksel tekstiller, teknik tekstiller¹, akıllı tekstiller², zemin tekstiller³ gibi tekstil alanının alt dalları meydana gelmiştir. Bu bağlamda tekstil; endüstri ve sanat alanlarında ki kullanımı ile ilgili ayrı ayrı değerlendirilebilir. Bazı nesneler geleneksel malzeme ve teknikler ile elde edilirken; bazıları ise çağdaş uygulamalar, farklı malzeme grupları ile üretilmektedir. Tekstilin sanat alanında ki yönü, malzeme ve teknik bakımından oldukça çeşitlidir. Burada bir sınırlama veya sınıflama yapmak zordur. Endüstriyel alanda ki tekstil ise yaşamın her alanında farklı şekillerde kullanım alanı bulmakta ve teknik tekstiller diye adlandırılmaktadır. Bu açıklamalardan hareketle tekstil alanı malzeme yönünden incelendiği zaman geleneksel tekstiller ve endüstriyel (teknik) tekstiller diye sınıflandırılabilir.

Tekstil sanatları; teknik, yöntem ve malzeme açısından kişilere tanıdık olması sebebiyle diğer sanat dallarından farklı kabul edilmektedir. Nitekim gerek teknik

¹ Estetik veya dekoratif özelliklerinden ziyade esasen sahip oldukları teknik ve performans özellikleri için imal edilen tekstil ürünleridir (Meriç ve Üreyen, 2019, s.536).

² Belirlenmiş bir teknik özelliğin iyileştirilmesi prensibi ile geliştirilen, teknik tekstillerin yanı sıra herhangi bir etkiyi veya etki değişikliğini algılama ve buna bir tepki verme özelliğine sahip tekstil ürünleridir (Meriç ve Üreyen, 2019, s.536).

³ Kapalı ve açık mekânların zeminlerinde kullanılabilecek her türlü tekstil üründür (Özkendirci, 2016, s.24).

tekstiller gerekse geleneksel tekstiller günlük yaşamın içerisinde daima yer almaktadır (Akça Tokatlı ve Erzurumlu, 2016, s.195). Söz konusu iki grubun kullanım alanı farklılık göstermesine rağmen, aynı alanda kullanılabilir ortak ürünleri de bulunmaktadır. Geleneksel tekstiller ile teknik tekstilleri ayıran belirleyici kriterler şu şekilde ifade edilmektedir:

En az geleneksel tekstiller kadar eski olan bu ürünler, geleneksel tekstillerin aksine, tekstil dışındaki alanlarda da kullanılmaktadır. Bu ürünler; kimyasallara, hava şartlarına ve mikro organizmalara dayanımlı yüksek mukavemet, yanmazlık, yüksek aşınma dayanımı gibi yüksek performans özellikleri gösteren ürünlerdir. Bunun yanı sıra bu ürünler geleneksel tekstillere göre, görünüş ve konforun belirleyici bir kriter olmadığı, pahalı, katma değeri yüksek, doğrudan tüketicinin kendisinin kullanmadığı, filtrelerde, oto lastiklerinde kullanılan tekstiller gibi herhangi bir malzemenin parçası olarak da kullanılan ürünlerdir (Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği [Musiad], 2009, s.14).

Geleneksel tekstiller, Türk toplumlarında her zaman önemli kabul edilmiş ve değerli görülen kültür temsilcileridir. Toplumun yaşayış biçimi, kültürü, zevkleri, inanç şekli, estetik yaklaşımı gibi soyut ve somut değerleri söz konusu ürünler ile de anlaşılmaktadır. Bu ürünler yaşam alanının ihtiyacına yönelik fonksiyonel özelliklere sahip olması yanında, süsleme özellikleri ile de kişilerin düşüncelerinin sözsüz bir ifade şekli olmuştur. İnsanların bir önceki kuşaktan gördüğünü devam ettirmesi ve bunun üzerine kendi yaşadığı döneme ilişkin malzeme eklemesi, kendi duygularını renk, sembol ve motifler ile aktarması bakımından geleneksellik söz konusudur.

En genel şekli ile geleneksel tekstiller teknik ve araçlarına göre şu şekilde sınıflandırılmaktadır;

- 1) Dokuma (kumaş, yer yaygıları, kolan dokumalar);
 - Kirkitli dokumalar
 - Havlı dokumalar (Halı, tülü)
 - Havsız dokumalar (Kilim, cicim, zili, sumak)
 - Mekikli dokumalar (kumaşlar)
 - Çarpana ve dar dokumalar
- 2) Örmeye (şiş örücülüğü, tığ örücülüğü, mekik örücülüğü, fırkete örücülüğü, iğne örücülüğü, bitkisel örücülük vb.);

- 3) Dokusuz Yüzeyler (keçe);
- 4) İşleme-Nakış (Dival işi, tel kırma, hesap işi vb.)
- 5) Yazma (Baskıcılık) sanatlarından (Akpınarlı ve Üner, 2019:134; Öztürk, 1994,s.114; Uğurlu, 2018, s.38, 49).

Anadolu coğrafyası geleneksel tekstil alanı bakımından zengin bir geçmişe ve kültüre sahiptir. Geleneksel tekstil sanatlarının çeşitliliğinin nedeni, Türk toplumunun doğumundan ölümüne kadar olan sürecinde yaşamının her alanında kullanması ile ilgilidir. Konar-göçer yaşam biçimi, coğrafik koşullar ve paralelinde tarım ve hayvancılığın rolü, sosyolojik, ekonomik ve kültürel değerlerin sahip olduğu toplum yapısı gibi dinamikler geleneksel tekstillerin üretiminde etken olmuştur.

Geleneksel tekstiller, geleneksel Türk sanatları alanından hammaddesi lif olan kategoriye ait ürünlerdir. Öztürk (1994, s.25) el sanatları ve el sanatları üretimine yönelik bir sınıflama yapmış ve o sınıflama baz alındığında geleneksel tekstiller;

Müze- antika eşya- koleksiyon açılarından;

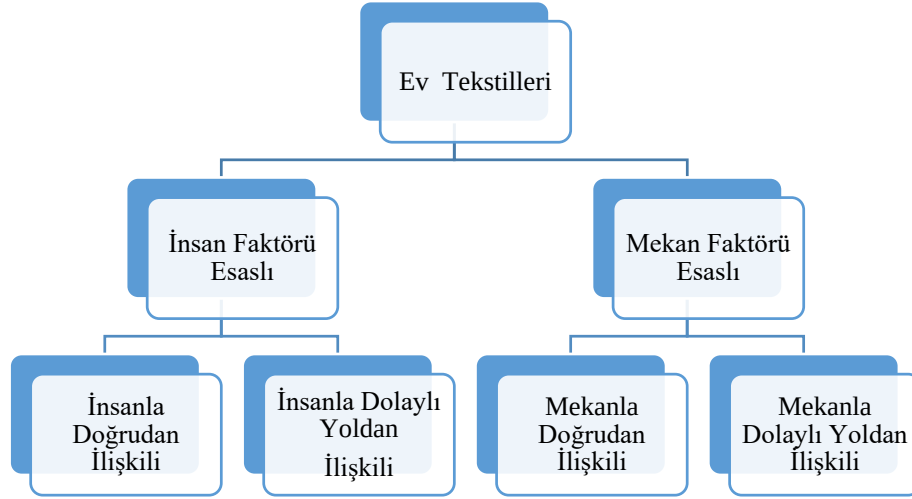
- Etnografik eşya
- Antika eşya
- Koleksiyon (eşyası) grubuna da dâhil edilebilmektedir. Nitekim bu ürünler günümüzde kültürel miras olarak kabul edilmektedir.

Geleneksel tekstiller yaşam alanında kullanılanlar, dekoratif amaçlı kullanılanlar, süsleme/süslenme amaçlı veya giyime yönelik olmak üzere farklı şekilde kullanım alanına sahiptir. Öyle ki tekstil malzemesinin kullanımı ilk olarak insanların giyinme ve örtünme ihtiyacı ile başlamıştır. Bu serüven zaman ilerledikçe farklı arayışlar, beklentiler ve keşifler sonucu çeşitli kullanım alanlarına doğru ilerleme kaydetmiştir. Nitekim tekstil malzemeleri bilinen geleneksel uygulamaları (giysi ve ev tekstili) (Meriç ve Üreyen, 2019, s.536) dışında da kullanım alanı bulmuştur. Günümüzde taşımacılık teknik tekstilleri (MOBILTECH), bina ve inşaat teknik tekstilleri (BUILDTECH), jeotekstiller (GEOTECH), tarım teknik tekstilleri (AGROTECH), spor ve serbest zaman teknik tekstilleri (SPORTECH), ev teknik tekstilleri

(HOMETECH) (Mecit vd. 2009, s.155,157,158) gibi birçok alanda kullanımı söz konusudur. Ancak geleneksel uygulanma biçimi olarak konfeksiyon ve ev dekorasyonu yönünden ele alındığı taktirde giyim ve ev tekstili grupları şeklinde değerlendirilmektedir. İnsanların iç giyim, dış giyim, aksesuarına yönelik bölümü hazır giyim; ev dekorasyon ve döşemesinde kullanılan nevresim, örtü grubu, havlu, perde, kırlent takımları gibi ihtiyaçları ise ev tekstili grubunun kapsamındadır.

Ev tekstillerini şu şekilde tanımlamak mümkündür; “İnsan ve mekan faktörlerini esas alarak insanların oturma ve yaşam mekanlarında bulunan ve/veya kullanılan, insan, mekan ve mekan ortamı üzerinde doğrudan veya dolaylı yoldan etkilere sahip, tekstil ve kısmen giyim ürünlerini kapsayan bir tekstil ve giyim alt ürün dalıdır” (Durur ve Parer, 2016, s.18).

Durur ve Parer (2016, s.18,19) ev tekstillerini insan faktörü esaslı ürün grupları ve mekan faktörü esaslı ürün grupları şeklinde sınıflandırmaktadır. İnsanla doğrudan ilişkili grupta insan teni ile temas söz konusudur ve yatak çarşafı ve kılıfları bu grupta yer alan örneklerdendir. Ancak insanla dolaylı yoldan ilişkili grup insan teni ile doğrudan temas hali olmamakta, ten ile arasında başka bir yüzey bulunmaktadır. Nevresimli kullanımı ile yorganlar, duvar halıları, yastık dolgusu örnek olarak verilebilir. Bir diğer grup mekan ile ilişkili ev tekstilleridir. Yalnızca mekanlarda kullanılmak üzere tasarlanan ve mekana ilk bakışta görülebilen, alanın fonksiyonelliğini ve görselliğini etkileyen ev tekstilleri mekan ile doğrudan ilişkilidir. Yatak örtüleri, perdeler, masa örtüleri, duvar halıları örnekler arasındadır. Mekana ilk bakışta fark edilmeyen ancak orada bulunan ve bu nedenle görsellik yönünde ki etkisi ikinci planda kalan ev tekstilleri ise mekanla dolaylı yoldan ilişkilidir ve kırlent, çarşaf bu grupta yer almaktadır.

Şekil 2.1. Ev tekstillerinin sınıflandırılması üzerine yeni bir yaklaşım (Durur ve Parer, 2016, s.18).

2.2. Geleneksel Tekstil Tarihi

Yüzyıllar boyunca toplumlar yaşamlarını daha konforlu devam ettirebilmek ve aynı zamanda ihtiyaçlarını karşılayabilmek için sınırsız buluşlar gerçekleştirmiştir. İnsanlık tarihinin en eski sanatlarından biri olan dokuma sanatı, kişilerin giyinme, örtünme, süslenme ve değişik iklim koşullarına karşı kendilerini koruma ihtiyacı sonucu ortaya çıkmıştır. Zaman içerisinde bu sanat dalı gelişmiş ve her toplumun özelliğine, kültür ve geleneklerine göre farklılık göstererek ilerlemiştir. Tarih öncesi ve sonrası devirlerde dokuma alanında devam eden bir gelişim ve yenilik süreci söz konusu olmuştur.

Paleolitik Çağ'da insanoğlu ilk olarak ilkel malzemelerden dokuma yapmış, sonrasında ise hayvanların derileri, ağaç kabuğu ve bitkilerin örülmesi ile dokuma yapıldığını keşfetmiştir. Nitekim Mezopotamya, Çin, Hindistan veya Mısır gibi su kaynaklarının zengin olduğu bölgelerde insanlar bazı tekstil lifleri ile dokumalar yapmış ve sonunda dokuma tezgâhını keşfetmiştir (Birrell, 1959, s.14)

Tarihte çeşitli uygarlıklara ev sahipliği yapan Anadolu coğrafyası, jeopolitik konumu nedeniyle de medeniyet ve ilerleme adına önemli buluşların icat edildiği değerli bir bölgedir. Anadolu, Paleolitik Çağ'dan beri insanlar için önemli bir yerleşim yeri olmuştur. Nitekim söz konusu döneme ait yapılan arkeolojik çalışmalarda ağırşak, iğ, kirman, iğne, şiş, tığ, gergef gibi aletlerin bulunduğu belirtilmektedir ki dokumacılık

faaliyetleri kazılarda bulunan bu dokumacılık aletleri ile anlaşılmaktadır. Neolitik Çağ'ın en büyük yenilik ve gelişim alanlarından biri dokumacılıktır. Anadolu'da ki en eski dokuma kalıntısı Çayönü'nde (M.Ö.6650-6350) orak sapı üzerinde ki keten kumaşa aittir. Doğu Çatalhöyük kazılarında elde edilen karbonize olmuş keten dokuma parçaları da (M.Ö. 6000) Neolitik döneme ait dokuma kalıntılarıdır. Araştırmacılar söz konusu kalıntıların yaklaşık 9000 yıllık olduğunu ileri sürmektedir. Dolayısıyla, Anadolu'da dokumacılık tarihinin daha da eskilere dayandığını söylemek mümkündür. Ayrıca Neolitik dönemde İlkçağ tarihi sürecinde kullanılan ilk dokuma tezgâhı verilerine Anadolu'nun batısında rastlanılmıştır. Neolitik Dönem'e ait tabakalardan ele geçen dokuma tezgâhı ağırlıkları, bu tezgâhların çok erken dönemlerden itibaren kullanıldığını göstermektedir. Tunç Çağında⁴ da dokuma tezgâhı ağırlıkları kazılar sonucu elde edilmiştir (Maner, 2018, s. 43; Tamsü ve Akça, 2002, s.202; Uğurlu, 2018, s.3,4 Özen ve Spirydowicz, 2002, s.2, Salman, 2002; Tütüncüler, 2006, s. 141; Çelik, 2014, s.25).

Dokumacılığın belirtildiği üzere Anadolu'da M.Ö. 6500'lere kadar dayandığı yapılan kazılan ve araştırmalar sonucu bilinmektedir. Uğurlu ve Uğurlu (2006, s.275, 276) bir çalışmada Anadolu'nun dokumacılık merkezi olduğunu şu şekilde ifade etmiştir;

Eski çağlardan beri Anadolu'da dokumaları ile ün yapmış kentler çoktur. Hitit tabletlerindeki tüccar mektuplarında, Anadolu'nun yün ve keten dokumalarından bahsedilmektedir. Batı Anadolu kentlerinin “Kral Yolu” üzerindeki Gordion, Sart, Milet, Teos, Kolofon, Efes ve Laodikya gibi birçok kent dokumaları ile ün yapmışlardı. Arkeoloji M.Ö. 6000'den beri Anadolu'da dokumacılığın bilindiğini kanıtlıyor. Dokumacılık ile ilgili “Gordion”, “Altın Post” ve dokumacılıktaki ustalığına, bu mesleğin piri sayılan tanrıça Athena ile yarışmayı göze alacak kadar güvenen, Kolofon'lu “Arachne” gibi mitolojik söylenceler genellikle Batı Anadolu kaynaklıdır. Bu kentler dokumaları yanında, koyunları, yünleri ve işlemeleri ile de isim yapmışlardı. Herodot, Plinius, Strabon yazılarında, Hierapolis, Apollonia, Laodikya gibi Batı Anadolu kentlerinin dokumalarından bahsetmişlerdir. Bu yazılardan “Laodikya” adında eni dar bir dokumanın yapıldığı öğrenilmektedir. Strabon ise “Hierapolis sularının olağanüstü bir özelliği vardır ki o da boyaların tespitidir. Bu suda, köklerle boyanarak yıkanan yapağların, aşı boyası tohumu veya erguvan kızılı olduklarını” öğreniyoruz. Günümüzde bile

⁴ Çine Tepecik Geç Tunç Çağı yerleşiminde birbirinden farklı ağırlık ve kalınlıktaki dört farklı tipteki tezgah ağırlıklarının bulunması, bölgede çeşitli kalınlıkta kumaşların dokunduğunu göstermektedir (Derya, 2016, s.102).

tekstil boyacılığında, canlı renkler elde etmek amacıyla, çok az uygulanan yapağı boyama yönteminin o dönemlerde yörede yapılmış olması ilginçtir.

Sümer ve özellikle Eski Asur Ticaret Koloni döneminde dokumalar oldukça değerli kabul edilmiştir. Söz konusu döneme tarihlenen çivi yazılı metinlerde, yünün ve dokumaların gümüş, altın ve tunç karşılığında satıldığı belirtilmektedir (Maner, 2018, s. 43). Hititlerde dokumacılık, kırsal alanlarda küçük yerleşmelerde ve kentlerde yaygın ve önemli bir sektör olarak kabul edilmektedir. Çivi yazılı metinler ve arkeolojik veriler, evlerde dokuma yapıldığını göstermektedir. Arinna ve Zippalanda kentlerinin ayrıcalıklı konumları, kutsal kent ve dokumacılıkta iyi olmaları ile ilişkilendirilmektedir. Nitekim dokumacıların evlerinin ‘muafiyet sahibi’ olduğu yasalarda kabul görmüştür. Kazılarda ağırşak, iğne gibi dokuma aletlerine rastlanılmıştır. Özellikle Boğazköy’de bulunan büyük tapınakta elde edilen dokuma malzeme buluntuları, tapınağın çevresinde dokuma atölyelerinin varlığını göstermektedir (Koç, 2018, s.22; Sevinç, 2008, s.15; Yiğit, 2002, s.83).

Orta Anadolu’da konumlanan Gordion Antik kentinin mezarlık alanında, Frigya kraliyet ailesinin yün ve keten giysiler kullandığına arkeolojik veriler sonucu ulaşılmıştır. Bunun yanında bölgede örtü, battaniye ve çanta gibi tekstillere de rastlanılmıştır. Ayrıca ağırşak, dokuma tezgahı ağırlığı gibi dokuma malzemeleri de bulunmuştur. Altın ipliklerle nakış işlemeciliğini ilk kez Friglerin uyguladığı bilinmektedir (Abidin, 2018, s. 22; Bellinger, 1962: 6, 12,13; Özen ve Spirydowicz 2002, s.3)

Bizans İmparatorluğu döneminde (555) Çin⁵’den ipekböceği yumurtaların gelmesi ile başta İstanbul, İzmit, İzmit, Bursa olmak üzere Anadolu’nun birçok kentinde ipek ipliği üretimi başlamıştır. Söz konusu dönemde dokumacılık, işleme gibi sanatlar yaygın olarak üretilmiştir. Ancak 1082’den itibaren Levantenlerin ticaret amacıyla Bizans kentlerine yerleşmeleri, 1096’da Haçlı saldırılarının başlaması ve özellikle 1204’de Haçlı ordusunun Bizans’a yönelik yıkımı Anadolu dokuma sanatını etkilemiştir. Venedik, Floransa, Lucca, Cenova gibi ileri dokuma merkezi olacak

⁵ Çinliler ipek üretimini M.S. 5. yüzyıla kadar sır olarak saklamışlardır. İpek böceğini yurt dışına çıkarmak ya da çıkarılmasına yardımcı olmak ölümlü cezalandırılan suçlar arasında kabul edilirdi. İpek böceği yumurtaları M.S. 555’de iki Bizanslı rahip tarafından bastonlarının içine saklanarak Bizans’a getirilmiş ve bu tarihten itibaren ipek böceği yetiştiriciliği hızla yayılmaya başlamıştır (Uzgıdim, 2018, s.16).

İtalyan kentlerine Anadolu'dan dokumacıların göç etmelerine neden olmuştur (Kuzucu, 2009, s.15; Uğurlu, 2018, s.4, 5).

Türkler ise Anadolu'ya geldiklerinde (M.S. 1071) kendilerinden yüzyıllar önce bu topraklara yerleşen uygarlıkların temelini atmış olduğu ileri seviyede bir dokumacılık ile karşılaşmışlardır. Bu durum Selçuklu dokuma sanatı ile devam etmiştir (Genç, 1997, s.16; Salman, 2002). Selçuklulardan günümüze ulaşabilen kumaş sayıları azdır. Ayrıca farklı müzelerde özellikle hayvan figürlü ve rumi süslemeli sınırlı sayıda Selçuklu kumaş parçaları da yer almaktadır. Sınırlı sayıda ki kumaş veya kumaş parçaları ise genellikle ipek ile dokunmuştur. Nitekim Londra Victoria& Albert Museum'da sergilenen 11. yüzyıl sonuna ait ipek bir kumaş parçası; yeni araştırmalar ile ortaya çıkan 11. ve 12.yy.'lara ait altın ve ipekle dokunmuş Selçuklu kemhası, brokar kumaş ve insan figürlü Selçuklu kemhası örnekleri 13. yüzyılın başlarında Anadolu'da gelişmiş bir ipekli sanayinin bulunduğu konusunda önemli bir kanıt olarak kabul edilmektedir. Aynı dönemde, İtalyan kaynaklarında Müslüman tacirlerin Kuzey-Karadeniz limanlarına ipek kumaş topları götürdüğü bilgisi yer almaktadır. Selçukluların oluşturduğu kumaş dokumacılığı Osmanlı kumaşlarının temelini oluşturmuştur. (Abidin, 2018, s.26; Öney, 1992, s. 165; Aslanapa, 1984, s.358; Çatalkaya Gök, 2018, s. 16).

Beylikler döneminde Anadolu'da ipekli kumaşların dokunup yurtdışına ihraç edildiği bilinmektedir. Alaşachir'de 'Kızıl Efladi' ya da 'Vale' kumaşı; Denizli'de 'Akalemlı Bezleri' ve 'Kırmızı Kemha' gibi kumaşlar dokunmaktaydı. Anadolu'nun bu dönemde dokumacılık konusunda ileri seviyede olduğu anlaşılmaktadır (Aslanapa, 1984, s.359).

Osmanlı döneminde dokumalar saray dokumaları ve halk dokumaları diye ayrılmaktadır. Dokuma sanayisi ise hammadde yönünden keten, kenevir, pamuk gibi bitkilerin liflerinin hammadde olarak kullanıldığı dokumalar; yün dokumacılığı ve ipekli dokumalar olmak üzere üç grupta incelenmektedir. Tarihsel süreçte dokumacılık alanında aletler teknikleştirilmiş ve bilgiler bilimselleştirilmiş iken Osmanlı yönetiminde geleneksel ölçülere dayalı olan dokumacılık düzeni, eskiden yapılmış olanı tekrarlayarak her geçen gün kalitesini kaybederek devam etmiştir.

Osmanlı dokumacılığı, zanaat aşamasında kalmıştır (Uğurlu, 2018, s.7; Uzunçarşılı, 1984, s.681). Ancak belli dönemlerde⁶ kılık kıyafet ile ilgili düzenlemeler yapılmış ve yenilikler getirilmiştir. Nitekim 14. yüzyılda az sayıda dokuma örnekleri olmasına rağmen, zeminin bu yüzyıldan oluştuğu düşünülmektedir. 15. yüzyıl Osmanlı sanatı ise Beylikler dönemi sanat tarzından İmparatorluk dönemi sanat anlayışına geçişin başladığı bir dönemdir. Klasik Osmanlı sanatının temeli bu dönemde atılmış ve saray sanatının üslup birliği dokumalara da yansımıştır. Dokumacılığının en parlak dönemi 16. yüzyıldır. Her kalitede dokuma üretimi yapılmış ve en zengin desen kullanımı bu dönemde gerçekleşmiştir. Desenler genellikle sonsuzluk fikrinde düzenlenmiştir (Kuzucu, 2009, s.32, 43).

17. yüzyılda Osmanlı devleti birçok kuşatma ve savaşlar yaşadığından dolayı özellikle yüzyılın ikinci yarısında gerileme dönemine girmeye başlamıştır. Dokumacılık faaliyeti devlet kontrolünde devam etmiş ve altın kumaşlar sadece uzmanların denetimi ile saray atölyelerinde üretilmiştir. Kumaşların desenlendirilmesinde klasik sanatın tutucu, ölçülü desenleri yerine daha çok nakkaşların hayal gücüne bağlı, daha renkli ve orijinal kompozisyonlar görülmektedir. 18. yüzyılda batı etkisiyle Barok tarzının üç boyutlu çiçek motifleri gibi yeni motif ve biçimler kullanılmış ve bunlar klasik üslupla birleştirilmiştir. Ayrıca Anadolu’da fabrika tarzı bir imalathane, iplik bükümü için ilk kez III. Ahmed (1703-1730) döneminde kurulmuştur. Dönemin sonuna doğru ağır ve pahalı Osmanlı ipekli kumaşlarının yerine, Avrupa’ya özgü hafif ve fantezi ipekli kumaşlar kullanılmaya başlamıştır. 19. yüzyıl başlarında Osmanlı dokumacıları, Avrupa tarzı ipeklileri taklit ederek kumaş üretmeye başladığından, özellikle Osmanlı üst sınıfları arasında ipekli ve tiftik dokumaların yerini pamuklu dokumalar almıştır⁷. 1843 yılında Hereke Fabrika-i Hümayun kurulmuş ve kemha, canfes, çuha gibi saray dokumaları dokunmuş; 1891’de halının da katılmasıyla saray için çeşitli dokumalar üretilmiştir. Hereke fabrikası Jakar el dokuma tezgahları, Sivas ve Demirci’den

⁶ Orhan Gazi (1324-62), I. Bayezid (1389-1402), II. Murad (1421-44, 1446-51), I. Mahmud (1730-54) ve III. Selim (1789-1807) dönemlerinde devlet otoritesini yenileme çalışmaları yapılmış ve bu kapsamda kılık kıyafette yeni düzenlemeler oluşturulmuştur. II. Mahmud döneminde (1808-1839), kaftan, cepken, entari, şalvar, çakşır, potur, kavuk, külah giyilmesi yasaklanmış, pantolon ve fes giyme zorunlulukları getirilmiştir (Uğurlu, 2018, s.7).

⁷ Geniş bilgi için bkz. Yücel Kaya; XVIII. Yüzyılda Osmanlı Kurumları ve Osmanlı Toplum Yaşantısı, (Birinci basım), T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara 1985, s.135, 138.

getirilen dokumacılarla genişletilmiştir (Engin Alpat, 2010, s.38, 41; Gürsu, 1998, s.105,106; Kavcı Özdemir, 2010, s.29,30,32; Uğurlu, 2018, s.8; Yetkin, 1993, s.341).

2.3. Geleneksel Tekstil Yapıları ve Teknik Özellikleri

Tekstil yapı yöntemleri ile elde edilen ürünler, insanoğlunun temel ihtiyaçları doğrultusunda ortaya çıkmış olup zamanla toplumun ilerleyişine göre şekillenmiştir. Estetik kaygılar sonucu desen ve renk skalası genişlemiş, malzeme ve teknik anlamda ilerlemesi ile de bireysel ve toplumsal açıdan bir dil ve aktarım aracı haline gelmiştir. Geleneksel tekstilleri üretim yöntemlerine göre dokuma yapılar, örme yapılar ve dokunmamış yapılar (keçe) olarak üç ana grupta incelemek mümkündür. Ayrıca işleme, kırkyama/aplike, yorganlama/kapitone, batik, yazma/baskı, kumaş büzgüleri, katlama, pilise gibi teknikler; geleneksel tekstil tekniklerinde kullanılan temel tekniklerdendir (Akça Tokatlı ve Erzurumlu, 2016, s.194; Meriç ve Közbekçi Ayranpınar, 2019, s.418, Uğurlu, 2018, s.31).

2.3.1. Dokuma yapılı tekstiller

Genç (1997, s.8) *dokumak* sözcüğünün eski söyleyişi biçimi ile “Tokımak”; günümüz biçimi ile “Dokumak” olduğunu ifade etmektedir. Çalışma kapsamı gereği dokuma yapılı tekstillerden mekikli grup incelenmiş ve o doğrultuda literatür taraması yapılmıştır.

Mekikli Dokumalar

Yatay çözümlü sistemli, çerçeve ve gücü sistemine sahip tezgâhlarda dokunan, çerçevelerin hareketi doğrultusunda açılan ağızlıklardan atkılı ipliklerinin mekik aracı ile atılması sonucu üretilen kumaşlardır (Akpınarlı ve Üner, 2019, s.137; Uğurlu, 2018, s.41). Birçok hammaddeden çeşitli teknikler ile kumaş üretilmektedir. Kumaşlar, incelik, sağlamlık, esneklik gibi özellikleri ile farklı alanlarda tekstil materyali olarak kullanılabilir. Nitekim bu özellikler hammadde, teknik, iplik yapısı gibi etkenlere bağlı olarak değişkenlik göstermektedir (Sarioğlu, Çağlayan ve Yıldız, 2012, s.20).

Eski kumaşlar veya mekikli dokumalar; üretim biçimi ve dokundukları çevreye göre; dokundukları bölge veya şehirlere göre (yerleşim birimlerinin adı ile bilinen dokumalar); dokuma tekniğine göre; desenine göre; usta veya şahıs isimlerine göre isimlendirilmekte ve incelenmektedir (Akpınarlı ve Üner, 2019, s.137; Aytaç, 1989, s.165,166; Gürcan Yardımcı, 2016, s.222; Gürsu, 1988, s.21).Bu bağlamda şu şekilde bir grupta yapmak mümkündür;

1) Üretim biçimi ve dokundukları çevreye göre; .

a. Ev dokumaları: Eskiden kumaşlar, evlerde beslenen veya yetiştirilen hayvanların liflerinden kadınlar tarafından dokunarak elde edilirdi. Eski ev dokumalarının hammaddesi doğal liflerden pamuk, keten, ipek ve yündür.

b. Çarşı dokumaları: Dokumacılığı meslek edinmiş sanatçıların ürettikleri dokuma grubudur.

c.Saray dokumaları/kumaşları: Osmanlı döneminde padişah ve sarayda yaşayanların giyimleri ve sarayın döşemesinde kullanılmak üzere saray atölyelerinde özel olarak dokunmuş kumaşlara denir. Saray kumaşları, kullanılan malzemeleri ile diğer kumaş çeşitlerinden ayırt edilebilir niteliktedir.

d.Taklit dokumalar (Taklit Türk Kumaşları): Türk kumaşları, Doğuda ve Batıda örnek alınarak büyük bir ustalıkla taklit edilerek dokunmuş kumaşlardır. Türk çatma ve kadifeleri İtalyanlar; kutnu ve atlaslar Fransızlar; sevailer ise Ruslar tarafından büyük bir ustalıkla taklit edilmiştir (Mutlu, Aydın ve Hünere, 2017, s.92).

2) Dokundukları bölge veya şehirlere göre (yerleşim birimlerinin adı ile bilinen dokumalar); Halep Kumaşı, Bursa Kadifesi, Üsküdar Çatması, Ankara Sofu, Buldan Bezi, Bilecik Çatması, Beledi Dokuması, Gaziantep Kutnusu, Tosya Kuşakları, Trabzon Kuşağı gibi dokumalardır.

3) Dokuma tekniğine göre; kadife, çatma, kemha, seraser, atlas, canfes, tafta gibi dokumalardır.

4) Desenine göre; gülistanî, çınarlı, benekli, deve tabanı gibi dokumalardır.

5)Usta veya şahıs isimlerine göre; Selimiye, Mecidiye, Ahmediye gibi dokumalardır.

2.3.1. 2. Dokuma teknikleri

Kumaşların üretiminde kullanılan ve pek çok çeşidi bulunan dokuma örgüleri bezayağı, dimi ve saten olmak üzere üç ana grupta toplanmaktadır (Acuner, 2001, s.37). Bu örgülerden elde edilen örgü türevleri ile geniş yelpazede dokuma teknikleri mevcuttur. Bezayağı, dimi ve saten örgülerin çeşitleri ve bunların kumaşta beraber kullanılması ile çeşitlilik artmıştır.

Bezayağı Dokuma

Örgü raporu iki çözgü ve iki atkı ipliğinden oluşan, temel dokuma tekniğinin en basit ve küçük raporlu dokuma örgüsüdür. Atkı ve çözgü iplikleri birbirlerinin bir altından, bir üstünden geçerek bağlantı oluşturmasıyla elde edilir. Atkı ve çözgü bağlantılarının en sık olduğu dokuma tekniğidir. ‘B’ harfi ile sembolize edilir. Bezayağı örgülü kumaşın tersi ve yüzü aynıdır.

Dimi Dokuma

Temel dokuma tekniklerinden en çok çeşidi olan örgüdür. En küçük birim raporu üç atkı ve üç çözgüden D (2/1) oluşur ve genellikle ‘D’ harfi ile sembolize edilir. Atkı veya çözgü ipliklerinden birinin, iki veya daha fazla sayıdaki iplik üzerinden bağlanmadan yani yüzerek geçmesi ile oluşan dokumadır (Özata, 2012, s.27). Bağlantılar dokuma yüzeyinde verev çizgi veya diyagonal şeklinde ortaya çıkar. Verev çizgiler soldan sağa yollu ise Z yollu dimi; sağdan sola yollu ise S yollu dimi olarak ifade edilir. Atkı ve çözgü bağlantılarının sağa veya sola doğru oluşturduğu diyagonal görünümüne dimi yolu denir. Dimi örgüler bezayağına nazaran daha gevşek bir yapıya sahiptir.

Atlas/Saten dokuma

Üçüncü ana örgü çeşidi olan saten örgüler, örgü raporu içerisinde bağlantı noktalarının birbiri ile temas etmeyecek şekilde dağınık olarak yerleştirildiği temel dokuma tekniğidir.

Saten örgünün diğer dimi ve bezayağından farkı örgü raporundaki bağlantıların birbirine hiç temas etmeden dağıtılmış olmasıdır. Saten örgüler ile uzun atlamalar oluşturulduğundan kumaşlar parlak, pürüzsüz, yumuşak ve dökümlü bir yapıya sahiptir. Saten kumaşların yapısı gereği bir yüzüne atkı iplikleri diğer yüzüne çözgü iplikleri hakim olduğundan dolayı kumaşın bir yüzü parlak diğer yüzü ise mattır. En küçük birim raporu 5’li satendir yani beş çözgü ve beş atkı ipliğinden oluşur. En büyük rapor ise yirmi ile yirmi dört ipliğe kadar çıkabilir. Saten örgüler ‘S’ harfi ile sembolize edilir (Acuner, 2001, s.62; Aytaç, 1989, s.213).

Kadife

Çözgüsü ve atkısı ipek, bazen de pamuk olan yumuşak, parlak ve havlı bir kumaştır. Kadife, bileşik dokumalar arasında, hav dokumaları grubunda yer almaktadır. Kumaşın dış yüzeyindeki havlı kısmı, esas çözgülerin arasında olan fazla çözgülerden yapılır. Bu çözgüler kumaş yüzüne atkının bulunduğu yerlere yerleştirilen teller vasıtasıyla çekilip çıkarılır, düzenlenir ve sonra kesilir. Günümüzde düz ve çizgili olanları giyim ve döşemecilikte kullanılmaktadır (Gürsu, 1998, s.25; Tezcan vd. 2001, s.217). Atkısında klaptan bulunana telli kadife adı verilir (Akın, 2009, s.30).

Çatma

Dokunuş ve tekniği itibarıyla kadifenin bir cinsi olup, kabartma desenlidir. Çatmanın kadifeden farkı, zemine oranla süsleme havının yüksekliğidir. Genellikle zeminleri klaptanlıdır. Çatmanın sade çatma, münakkaş çatma (desenli), müzehhep çatma (gümüş ve altın alaşımlı tellerle dokunan çatma) çeşitleri bulunmaktadır (Akın, 2009, s.30)

2.3.2. Örme yapıli tekstiller

Yün, pamuk, ipek veya sentetik bir ipliğın şiş, tığ, iğne, mekik, firkete gibi basit araçlar veya araçsız olarak tek iplik sistemi ile ilmek oluşturulması ve ilmeğın kendinden önceki, sonraki ve yanlarındaki ilmekler ile bağlantı kurması sonucu elde edilen yüzeydir (Baçan, 2010, s.8; Yazar Abanoz, 2016, s.2)

Örücülüğün ilk olarak ne zaman ve nerede başladığı bilinmemesine rağmen araştırmalar başlangıç yerinin Doğu olduğunu ve Doğudan Arap göçebeler ile Avrupa'ya geldiğini göstermektedir. Örücülüğün M.Ö. 3-5. yüzyıllar arasında Orta Asya, Çin ve Mısır'da ortaya çıktığı görüşü yaygın olmakla beraber M.Ö. 5-6. yüzyıllardan beri kullanıldığı bilinmektedir. Örme ile ilgili ilk tarihi veriler Orta Asya'da yapılan arkeolojik kazılarda elde edilmiştir. Nitekim ilk örgü örneklerinden olan 'Coptic çorap' 1000 yılına tarihlendirilip Mısırdan rastlanmıştır ki günümüzde Yale Üniversite'sinde bulunmaktadır (Berkli ve Tepe, 2018, s.33; Oskay, 2012, s.42-45, Sarı, 2019, s.3).

Örgüler, el örücülüğü ve makine örücülüğü olmak üzere iki grupta incelenmektedir⁸. El örücülüğü; araçlı ve araçsız olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Araçsız; el düğümü (makreme) ve bitkisel örücülük; araç ile yapılan ise; şiş, tığ, iğne, mekik ve firkete örücülüğü olmak üzere kullanılan araç doğrultusunda sınıflandırılmaktadır. Söz konusu araçlar basit el aletleridir ki makineler ile de örgüler yapılmaktadır (Baçan, 2010, s.8,9; Gürcüm ve Çifçi, 2017, s. 17).

2.3.3. Dokusuz yapıli tekstiller

Keçe yünlerin su, ısı, sabun ve basınç ile birbiri arasına girmesi sonucu oluşan bir dokusuz tekstil yüzeyidir. Keçe, insanlar tarafından kullanılan en eski tekstil yüzeyidir. Keçe kullanımına ilişkin en eski belge Homeros'un İlyada⁹ adlı eserindedir (Atiş Özhekim, 2009, s.124). Hitit Yazılıkaya kabartmalarında ki Tanrıların ve soyluların başlıklarının keçe olduğunun düşünülmesi, Anadolu'da

⁸ Geniş bilgi için bkz. Atay, A. (1997). Örücülük. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.s.744

⁹ "Eyi denenmiş ve deriden kenarlarla çevrelenmiş bir başlık (bu senin armağanındır Meriones) onun şakaklarını taçlandırdı, içi yumuşak yünlü idi, dibine keçe döşenmişti". (Dölen, 1992, s. 369).

keçenin erken dönemde var olduğunu kanıtlar niteliktedir. Aynı başlıklar Frigler döneminde de görülmektedir (Abidin, 2018, s.28,29). Selçuklular ve Beylikler Döneminde giysi, çorap, çizme, başlık, çeyiz ve çoban kepenklerinde keçe kullanımı devam etmiştir. Osmanlı Dönemi'nde ise başlıklar gibi baş giysilerinde kullanılmış ve bu sayede kullanan kişi ile ilgili sınıf veya rütbesinin anlaşılmasını sağlayan bir unsur haline gelmiştir. Nitekim yeniçeri askerleri de keçeden yapılmış baş giysilerini kullanmışlardır. Ancak, saray keçeyi pek önemsemeyip çatı yalıtımı ve odaların tabanlarında zemin tekstili olarak kullanmıştır (Çeliker, 2011, s.5; İliden ve Akçora, 2012, s.124). 11.yüzyıl Türkçesinde 'kwiz' veya 'küvüz' kelimesinin yaygı ismi olarak kullanıldığı ve ismin keçe, döşek, sair yaygı türlerini ifade ettiği bilinmektedir. Oğuzlar ise o dönemde, bugün olduğu gibi 'keçe' kelimesini kullanmışlardır (Genç, 1997; s.14).

2.4. Geleneksel Tekstillerin Süsleme Özellikleri

Türk süsleme sanatı, İslamiyet öncesi ve sonrası fark etmeksizin Türklerin hâkimiyet kurduğu coğrafi bölgelerdeki süsleme geleneklerinden etkilenmiştir. Ancak, zaman içerisinde renk, motif ve kompozisyon yönünden Türklere özgü bir üslup ortaya çıkmıştır. Süsleme sanatları, toplumun duygu ve düşüncesini ifade eden en önemli araç olmuştur (Onuk, 1998, s. 45)

2.4.1. İşleme ile süsleme

Tekstil süsleme dalları içinde en çok tercih edilen işleme sanatıdır. Anadolu insanı eski çağlardan beri giyim başta olmak üzere birçok kullanım eşyasını işleme sanatıyla süslemiştir. İşleme, dokumacılık (tekstil) alanındaki çeşitli bezeme teknikleri arasında iğne veya tıgla, altın, gümüş teller ve iplikler kullanılarak yün, keten, pamuk veya ipekten yapılmış kumaşlar ve deri üzerine yapılan, çeşitli özellikleri ve süsleme teknikleri bulunan bir süsleme sanatı dalıdır (Sürür,1976, s.7). Tel kırma¹⁰ (Bartın işi), Türk işi¹¹, hesap işi¹², dival işi¹³ (Maraş işi), kanaviçe¹⁴, aplike¹⁵, suzeni¹⁶ gibi çeşitli işleme teknikleri bulunmaktadır (Sözen, 1983, s. 307).

¹⁰ Genellikle ipliği sayılabilen kumaşlar üzerine kırma tel iğnesi ve yassı tel kullanılarak, iğne tekniği tek tek işlenen, tersi ve yüzü farklı görüntüde olan işleme çeşididir (Yetim, 2014, s.3).

İşlemeler genellikle dokuma bez, kadife, saten, keten ve ipekli kumaş gibi tekstil yüzeyine yapılmaktadır. Türk işlemlerinde gül, lale, karanfil, sümbül, menekşe, meyve, yaprak, ağaç, kıvrık dal gibi bitkisel motifler; insan ve hayvan figürlü motifler; dikdörtgen, daire, zikzak, üçgen gibi geometrik motifler; yıldız, saksı, dağ, tepe, kayık gibi nesnel motifler ve yazılı motifler kullanılmaktadır. İşlemeler Türk adet ve geleneklerinin simgesi niteliğindedir (Akar ve Keskiner, 1978, s. 10; Sökmen ve Çelik, 2008, s.512).

Türk işlemlerinin yüzyıllardır değerli olması kullanılan motifler, renkler ve tekniklere bağlıdır. İşleme teknikleri coğrafî, sosyal, ekonomik şartlar ve estetik değerler doğrultusunda yüzyıldan yüzyıla değişiklik göstermektedir. Duygu ve düşüncelerini işlemlerine aktaran kişiler sayesinde çeşitli teknikler ortaya çıkmış ve günümüze kadar gelmiştir (Barışta, 1998, s. 131; Berker, 1974, s. 6).

2.4.2. Boyama ve Baskı ile süsleme

Tekstillerin desenlendirilmesi boyama ve baskı işlemleri ile yapılmaktadır. Boyama ve baskı alanında geleneksel yöntemlerin dışında teknolojiye bağlı olarak yenilik ve çeşitlilik oldukça fazladır. Araştırmalar ilk boyanmış dokuma buluntularının tüm yüzeyinin boyalı halde olduğunu göstermektedir. Nitekim özellikle Anadolu'da doğal boyamacılık önemli bir alandır. Dokumacılık kadar köklü bir geçmişe sahiptir. Zamanla insanların süsleme veya süslenme eğilimlerin değişmesi ile çeşitli boyama yöntemleri gelişmiş, baskı teknikleri ile desenler elde edilmiştir. Söz konusu

¹¹ Tersî ve yüzü aynı görüntüyü veren, bazı tekniklerinin çizilerek, bazı tekniklerinin ise sayılarak yapılabildiği bir işleme çeşididir (Köklü, 2004, s.32). Balıksırtı, civankaşı, gözeme, susma, mürver, muşabbak, pesent, sarma Türk işi teknikleridir.

¹²İpliği sayılan kumaşlar üzerine renkli ipliklerle tel sayılarak yapılan ve tersî ile yüzü aynı görünüşte olan işleme çeşididir (Sain, 1987, s.6).

¹³ Maraş işi, sim-sırma işi, mukavva işi, bastırma gibi isimlere de sahiptir. Tersî ve yüzü farklı olan, tek yüzlü bir işlemdir. Sarkmaları önlemek amacıyla genellikle ağır kumaşlara uygulanmaktadır. Dival işi tekniğinin yaygın olarak işlendiği kumaşlar kadife ve atlasır (Demirbağ, 2016, s.292).

¹⁴ İki anlamı vardır. Seyrek dokunuşlu sert kumaş ve diğer anlamda bu kumaş üzerine uygulanan çarpı işi tekniğidir (Altun, 2004, s.57).

¹⁵ Bezemek istenilen kumaşın üzerine, başka kumaştan hazırlanmış motiflerin tutturulmasıyla yapılan bir işleme çeşididir (Barışta, 1999, s. 196).

¹⁶ İşleme ipliğinin ucu kapalı ipliklerin içinden geçirilerek yapılması ile işlenir. Yüzey zincir görünümündedir. Kumaşın tersî ise makine dikişi görünümündedir (Baykasoğlu ve Gilik, 2020, s.315).

teknikler gerek evrensel anlamda gerekse Anadolu coğrafyasında genellikle benzerlik göstermektedir.

Baskı ile Süsleme

En genel hali ile baskı; kumaşın belli yerlerine, istenilen renk ve şekilleri boya ile aktarmak olarak tanımlanmaktadır. Tekstil alanında ki ilk baskı kilden yapılmış kalıplar ile gerçekleşmiştir. Nitekim Hititler'e ait pişmiş kilden yapılmış çok sayıda mühür ve damgalara arkeolojik çalışmalar sonucu ulaşılmıştır. Kumaş baskıcılığının çeşitli teknikleri olmasına rağmen en temel teknik kalıp baskıdır. Baskı tekniğinin geleneksel uygulaması Anadolu'da "yazmacılık" olarak bilinir ve ahşap kalıpla yapılmaktadır. Geçmişte yazmacılık sanatı halk sanatı olarak Orta Anadolu'da gelişmiş ve Anadolu'nun diğer kentlerine yayılmıştır. Tokat başta olmak üzere Kastamonu, Malatya, Bartın, Gaziantep, Mardin, Hatay, İstanbul illeri önemli merkezler idi. Baskı ile desenlendirmede genellikle çiçek ve bitkilerin yer aldığı floral desenler ve geometrik desenler tercih edilmiştir (Özpulat ve Yurt, 2011, s.29; Usluca Erim, Gezicioğlu ve Erim, 2019, s.49; Yıldırım ve Özkan Tağı, 2019, s.204)

Boya ile Süsleme

Araştırmalar tekstil malzemelerinin doğal renklendiriciler kullanılarak süslenmesinin en ilkel kabileler tarafından bilindiğini göstermektedir. Nitekim nişasta macunu, sıcak mum, düğümleme, katlama ve bağlama gibi rezerve tekniklerinin kullanımı kayıtlarda yer almaktadır. İlk dokuma buluntularında ise ipliklerin boyasız olduğu görülmektedir. Ancak dokunan kumaşların boyanma isteği M.Ö. 5000'lere dayanmakta olup, bu amaçla çeşitli pigmentlerin denendiği düşünülmektedir. İnsanlar özellikle çevresinde bulunan bitkileri kullanarak dokumalarını renklendirmişlerdir. Ancak zamanla toplumlarda çeşitlilik ve farklılık isteklerinden olsa gerek pek çok şekilde boyama teknikleri gelişmiştir. Söz konusu tekniklerden biri rezerve boyama tekniğidir. Geleneksel tekstil boyama tekniklerinden olan rezerve boyama tekniklerinin bin yıldan daha eski bir yöntem olduğu araştırmalar sonucu kanıtlanmış durumdadır. Geleneksel rezerve boyama tekniklerinin temel prensibi, kumaşın boya emilimine karşı direnç oluşturmasını sağlamaktır. Rezerve

edilen alanın boyanmaması gerekmektedir. Bu amaçla kumaş yüzeyi fiziksel yöntemlerle veya doğal maddelerle kapatılarak rezerve edilir ve boyanır. Uygulanan rezerve yöntemine göre, kumaş renklendirilerek desenlendirilmektedir (Ercivan, 2017, s. 88; Koçak, 2020, s. 465; Kurtuldu ve Yıldırım, 2019,s.94).

Anadolu geleneksel kumaşlarının desenlendirilmesinde rezerve boyama yöntemlerinden *ikat* ve *batik* oldukça yaygın bir şekilde kullanılmıştır. *Batik*, tekstil materyalinin elde edilmek istenen desen doğrultusunda katlanarak, sıkıştırılarak, dikilip büzülerek veya bir madde ile kapatılarak boya ile temasının engellenmesi işlemidir. Asya kıtasında yaygın olarak kullanılmaktadır. Japonya’da “shibori”, Endonezya’da “plangi”, Hindistan’da “bandhani”, Batı Afrika’da “adire” ve Anadolu’da “Bervanik Tekniği¹⁷” olarak da bilinmektedir. İkat ise atkı veya çözümlü ipliklerinin desene göre bağlanarak boyanması tekniğidir. İplikler boyandıktan sonra dokunarak ikat dokumalar elde edilir ve Anadolu’da özellikle Karadeniz bölgesinde ve Gaziantep’te yaygın bir şekilde kullanılmıştır. İkat dokumalar, ipek ve pamuk iplikten bez ayağı, saten, kırık dimi teknikleri ile dokunmaktadır (Ercivan, 2017, s. 93; Koçak, 2020, s. 467).

¹⁷ Bervanik tekniğinde eritilmiş balmumu ve parafin, ahşap kalıplar yardımıyla pamuklu kumaş yüzeyine basılır. Daha sonra soğuk indigo boyasına kumaş batırılır. Kumaş mavi ve lacivert renklere boyanır. Boyaması tamamlandıktan sonra kurutulur ve sıcak ütü ile rezerve edilen bölümler söktürülerek desenleme işlemi tamamlanır (Uğurlu, 2018, s.73,74).

3. KÜLTÜREL MİRASIN BELGELENMESİ, BELGELEME YÖNTEMLERİ VE BELGELEMENİN ÖNEMİ

Bu bölüm kültürel varlık tanımı ve sınıflaması, belgelemenin nedenleri ve amaçları, belgeleme raporu çeşitleri, Object ID, belgelemede kullanılan yöntemler, tekstil eserlerinin belgelenmesinin nedenleri ve dijitalleşmenin önemine ilişkin bilgileri kapsamaktadır.

3.1. Kültür Varlıklarının Belgelenmesi

Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 2863 sayılı 3. maddesinde *"Kültür varlıkları; tarih öncesi ve tarihi devirlere ait bilim, kültür, din ve güzel sanatlarla ilgili bulunan veya tarih öncesi ya da tarihi devirlerde sosyal yaşama konu olmuş bilimsel ve kültürel açıdan özgün değer taşıyan yer üstünde, yer altında veya su altındaki bütün taşınır ve taşınmaz varlıklardır"* tanımı yapılmaktadır.

Kültür varlıkları veya kültür mirası, ulusal ve uluslar arası düzeyde, geçmişi anlatan birincil temel kaynak olarak kabul edilmektedir. Tarihin izlerini anlatan en küçük bir bulgu, buluntu, eser, kalıntı, obje veya nesne –tanımlamalar fark etmeksizin- toplumlar tarafından korunması gerekli kültür varlığı olarak görülmektedir. Geçmiş ile gelecek arasında oluşturduğu köprü görevi ile önemli bir misyona ve amaca hizmet etmektedirler.

UNESCO¹⁸, ICOMOS¹⁹ ve benzeri uluslararası kurumlar ve platformlar tarafından hazırlanan sözleşmelerde, uluslararası hukuk metinlerinde veya ulusal düzeyde kullanılan yasalarda ve yönergelerde belirtilen kültürel miras/varlık kategorileri şu şekildedir;

¹⁸ Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü.

II. Dünya Savaşı'nın bitiminden hemen sonra 1946 yılında kurulmuştur. Merkezi Paris'tedir. Amacı eğitim, bilim ve kültür yardımıyla dünya barışını kalıcı kılmaktır. Dünya kültürlerinin ve doğal ve kültürel varlıkların korunması için stratejiler belirler, standartlar oluşturur ve sözleşmeler hazırlar (SARAT, 2019).

¹⁹ Uluslararası Anıtlar ve Sitler Konseyi Türkiye Milli Komitesi

Uluslararası ve hükümetler dışı bir organizasyondur ve 1965 yılında Varşova'da kurulmuştur. Başlıca amacı, tarihi anıtlar ve sitlerin korunması ve değerlendirilmesine yönelik ilkeler, teknikler ve siyasetler geliştirmek ve ilgili her türlü araştırmayı desteklemek ve yönlendirmektir. <http://www.icomos.org.tr/?Sayfa=Icomos&dil=tr>

1. Somut Kültürel Miras

- Taşınır Kültürel Miras (tablolar, heykeller, sikkeler, el yazmaları, arkeolojik eserler vb.)
- Taşınmaz Kültürel Miras (anıtlar, arkeolojik sitler, tarihi kent dokuları vb.)

2. Sualtı Kültürel Mirası (batıklar, sualtı kalıntıları ve kentleri)

3. Somut Olmayan Kültürel Miras (sözlü gelenekler, gösteri sanatları, ritüeller vb.)

4. Doğal Miras (kültürel boyutu olan doğal sitler, kültürel peyzajlar gibi, fiziki, biyolojik ve jeolojik formasyonlar vb.) (İstanbul Sismik Riskin Azaltılması ve Acil Durum Hazırlık Projesi [İSMEP], 2014, s.11)

Kültürel mirasın geleceğe taşınmasında *sürdürülebilirlik* oldukça önem arz eden bir parametredir. Bilimsel araştırmalar, çalışmalar ve kazılar sonucu elde edilen nesneler ve beraberinde oluşturulan veriler, belgeleme çalışmaları ile sürdürülebilir hâl almaktadır. Nitekim nesneler, müzeler veya kurumlarda etkin veya önleyici koruma çalışmaları dâhilinde koruma altına alınacakken, bu sürecin ilk ve son basamağını belgeleme çalışmaları oluşturacaktır.

Belgeleme, oldukça geniş bir alana hitap eden, farklı tanımlamaları bulunan bir kavramdır. Ancak kültürel miras alanında en temel şekli ile “Belgeleme, bir müzenin veya kültür kurumunun sorumluluğunda bulunan koleksiyonlar hakkındaki bilgilerin kayıt altına alınması işlemidir” (Stiff, 2007/2016, s.4) tanımını yapmak mümkündür.

Daha geniş kapsamda tanımı ise “Belgeleme, kültür varlıklarından her bir eserin mevcut durumunun yakından incelenmesi esasına dayalı olarak detaylandırılan araştırma ve tanımlamalarının, değişik ölçek ve nitelikteki çizimler, fotoğraflar, analizler, sayısallaştırılmış belgeler ile doğru ve eksiksiz bir biçimde yazılı ve/veya elektronik olarak kayıt altına alınmasıdır” (Canadian Conservation Institute [CCI]-10/6, 1993, s.1; Pakben, 2013, s.7) şeklinde ifade edilebilir. Belgeleme, kültür varlıkları ile ilgili yapılacak her işlemin, müdahalenin, kararın en önemli sürecidir. İyi ve donanımlı bir belgelemede, ele alınan eserin geçmişten günümüze tüm süreci anlatılmalı ve mümkün olduğunca tüm detaylar belirtilmelidir (Moore, 2001, s.6).

CIDOC (ICOM International Committee for Documentation), ICOM²⁰'un uluslararası dokümantasyon komitesidir. Kurum, müzelerde dokümantasyon standartları oluşturmaya yönelik çalışmalar yapmaktadır. Dokümantasyon yani belgeleme terimini şu şekilde açıklanmaktadır:

Bir müze koleksiyonundaki tüm nesnelerin tarihini, üretimini, müze tarafından satın alınmasını ve sonrasında gerçekleşen işlemleri belgeleyen kayıtlardır. Bu tür belgeler, eserin önceki sahibinin ve satın alan müzenin de hazırlamış olduğu satın alma kaydı, eserin üretim kaydı, koruma raporu, katalog bilgileri, fotoğraflar, araştırma-inceleme gibi belgeleri kapsamaktadır (Grant, Nieuwenhuis and Petersen, 1995, s.24).

Bir eser ile ilgili hazırlanan herhangi bir belgeleme formu ile eser, öncelikli olarak kayıt altına alınması şekli ile korunmaya başlamıştır. Eserlerin kayıt altına alınarak korunmasına yönelik hazırlanan belgelerin ilk olarak ne zaman yazıldığına dair bilgiler yoktur. Ancak 16. yüzyılda yapılan restorasyonlarda restoratörler tarafından değil de gözlemciler tarafından yazılan kayıtlar mevcut olup, bu kayıtlar koruma belgeleri olarak kabul edilmemektedir. 20. yüzyılın ortalarına kadar çoğu müzede özellikle koruma bölümlerinde standart bir belgeleme prosedürü ve rapor yazılması yönünde sürekliliğin bulunmadığı bilinmektedir. 1970'li yıllardan önce çok az sayıda müzenin devamlılığı olan koruma raporları olduğu bilinmektedir. Bu dönemden önce belgeleme işleminin ara sıra yapıldığı, kayıt edildiğinde ise raporlarda yeterli bilginin paylaşılmadığı görülmüştür. Koleksiyon kayıtları ve kataloglarını düzenlemekten sorumlu olan kayıt memuru ya da küratörler bireysel yöntemler belirlemiş; bu yöntemler kişilerin yerine gelenlerle birlikte değişim göstermiştir. Yıllar boyunca müzeler öngörülen veya tutarlı bir kayıt tutma sistemine sahip olmamış, böylece bir kayıt memuru müzeden ayrıldığında, kayıt tutma sisteminin bilgisi de kaybolmuştur. Ayrıca birçok müzede koleksiyon bilgileri doğru ve eksiksiz dosyalar yerine, küratörlerin ve memurların ortak hatıralarında sürdürülmüştür (Çağlar Eryurt, 2019, s.10, 11; Krueger, Melching ve Nicholson, 1994, s.1; Moore, 2001,s.7).

²⁰ Uluslararası Müzeler Konseyi.

UNESCO'nun girişimiyle 1946 yılında kurulmuştur. Merkezi Paris'tedir. Bugün bütün dünyada 37.000 üyesi vardır. Müze uzmanlarının bilgi ve görüş paylaştıkları uluslararası hükümetler dışı bir platformdur. Müzecilik alanında standartlar belirler, tavsiye kararları alır, bütün dünyada müze uzmanlarının kapasite artırımını ve bilgi paylaşımını teşvik eder (Safeguarding Archaeological Assets of Turkey [SARAT], 2019).

Dünya’da kültürel mirasın korunmasına yönelik faaliyet gösteren çeşitli kurum ve kuruluşlar bulunmaktadır. Bu kurumlar belirli dönemlerde toplantılar düzenlenmekte ve güncellemeler yapmaktadır. ICOMOS’un 1996 yılında gerçekleştirdiği 11. Genel Kurul toplantısında belgelemenin önemi şu şekilde vurgulanmıştır;

İnsan eserinin özel bir ifade şekli ve sürekli risk altında olan kültürel miras değerlerinin anlamlandırılması, anlaşılması, tanımlanması için mümkün olan önemli yollardan biri kültürel mirasın kayıt altına alınmasıdır. Kültürel miras değerlerinin tanınması ve kültürel mirasın sürekliliğinin bir şekilde korunması yükümlülüğü sadece eserlerin sahiplerinin değil aynı zamanda konunun uzmanlarının, yöneticilerin, siyasetçilerin, devlet kademelerindeki yöneticilerin ve halkındır (Kork, 2006, s.107).

II. Dünya Savaşı sonucu yok olan kültürel mirasın getirdiği endişe ile 1954 yılında hazırlanan “Silahlı Çatışma Sırasında Kültürel Varlıkların Korunması hakkında Lahey Sözleşmesi”nde taşınır ve taşınmaz kültür varlıklarının²¹ korunması ve savaş dönemi uyulması gereken yükümlülükler belirtilmiştir. Burada alınan temel önlemlerden birisi de “*Düzenli envanterin hazırlanması*” yönündedir. Söz konusu sözleşmenin, taraf devletlere karşılıklı olarak fayda sağlayacağı düşünüldüğü için barış döneminde bahsi geçen önlemin ve diğer maddelerin uygulanması önerilmektedir (SARAT, 2019).

Yine önemli kurumlardan biri olan UNESCO tarafından hazırlanan “Kültür Mirasını Koruma El Kitabı” serisinin “Koleksiyonların Belgelenmesi” bölümünde belgelemenin ve doğru bir şekilde belgeleme yapmanın önemi şu şekilde ifade edilmektedir;

Müzede bulunan eserlerin doğru belgelenmesi ile müzenin:

- Elinde bulundurduğu eserleri bilmesini
- Eksik olan eserler ve bu eserlerle ilişkili bilgiler varsa bilmesini
- Eserlerin nerede olduklarını (konumlarının) bilmesini
- Eserlerin kime ait olduklarını kanıtlanmasını

²¹ Sözleşme kapsamında kabul edilen kültür varlıkları; Tarihi ya da sanat değeri olan mimari anıtlar; Arkeolojik alanlar; Sanat eserleri, el yazmaları, kitaplar; Sanatsal, tarihi veya arkeolojik değeri olan eserler; Her türlü bilimsel koleksiyon; Yukarıdaki taşınır kültür varlıklarını saklamak amacıyla yapılmış binalar (SARAT, 2019).

- Koleksiyonları hakkında bilgi oluşturup, bu bilgileri korumasını sağlar (Stiff, 2007/2016, s.4).

Kültür varlıklarını belgelemenin amaçları;

- Kültürel mirasın taşıdığı mesajı, tarihi anlamını ve kendisini gelecek nesillere aktarmak,
- Kültür varlıklarının geçmişi ile ilgili bilgi sahibi olmak,
- Kültür varlıklarının mevcut durumunu ve var ise sorunlarını tespit etmek,
- Kültür varlıklarına ileride yapılması muhtemel koruma ve onarım işlemleri için metin, fotoğraf ve çizimlerden (röleve, restitüsyon vb.) oluşan gerekli verileri sağlamak,
- Kültür varlıklarının bakım işlemlerine elde edilen veriler doğrultusunda yardımcı olmak ve yanlış tespitlerden kaçınmak,
- Bilgilerin sürekli geliştirilmesiyle uzmanlara referans sağlamak,
- Toplumu bilinçlendirmek,
- Kültür varlıklarının estetik, kavramsal ve fiziksel özelliklerinin daha iyi anlaşılarak değerlendirilmesi ve günümüz koşullarında yaşamasının sağlanması olarak ifade edilebilir (ağlar Eryurt, 2019, s.10; Güleç Korumaz, Dölgerler ve Yakar; 2011, s.68).

Müzelerde koruma altında bulunan kültür varlıklarını belgeleme süreci, taşınmaz durumdaki nesnelere oranla daha rahat ve uygulama alanının daha iyi olduğu bir durumdur. Ancak bazı durumlarda belgeleme yapmanın önemi daha çok anlaşılmaktadır. Nitekim aşağıda belirtilen belgeleme nedenleri, özellikle taşınmaz durumdaki nesnelerin belgeleme gerekliliğinin önemini ortaya koymaktadır;

- Eserin her zaman ulaşılması mümkün olmayan alanları olabilir (örneğin; mağaralardaki duvar resimleri)
- Eser veya eserin küçük bir parçası bulunduğu orijinal yerinde kısa bir süre görülebilecek durumda olabilir (arkeolojik araştırmalarda veya sivil mühendislik projeleri sırasında ki kazı örneklerinde olduğu gibi)

- Eseri, başka bölgelerde yaşayan kişilerin ziyaret etme olanakları kısıtlı olabilir.
- Eser, çevresel faktörler veya doğal felaketler, savaş, Vandalizm gibi faktörlerden dolayı aniden yok olma tehlikesi altında olabilir (Kork, 2006, s.55).

Nitekim yukarıda bahsi geçen nedenlerden sonuncusuna Afganistan'ın Bamiyan Vadisi'nde kayalara oyulan Bamiyan Buda Heykelleri²²'nin, 2001 yılında Taliban tarafından yok edilmesi örnek olarak gösterilebilir. Kurumlar tarafından heykellerin restore edilip edilemeyeceğine dair bir uzlaşma sağlanamadığı için heykeller restore edilememiştir. Ancak 3 boyutlu ışık projeksiyonları ile heykellerin bulunduğu devasa oyukların içi belli zamanlarda heykellerin görselleri ile canlandırılmaktadır²³.

Doğru ve detaylı bir belgeleme çalışması yapmak veya belgeleme dosyası oluşturmak için araştırma verileri eksiksiz, net ve güvenilir olmalıdır. Nitekim Güleç vd. (2011, s. 68,70)' a göre bir belgeleme projesine başlanıldığı zaman, gerekli araştırmaların doğru yapılması için bileşenlerin tam ve dokümanların yeterli olması gerekmektedir. Araştırma, teorik alt yapı, uygun metot seçimi, teknik, işbirliği, yayın-bilgi sistemleri ve ekonomik destek faktörleri bir bütün içinde olmalıdır. Eser hakkında bilgi toplama sözel ve envanter kayıtları, gözlem fişleri ile sağlanabilir. Mimari bir yapı/yapılar topluluğu/anıt, etnografik bir eser veya arkeolojik bir obje ile ilgili ilk yapılması gereken, nesnenin estetik durumu, tarihi durumu, işlevi, fiziki özellikleri, malzeme durumu gibi her türlü araştırmanın detaylı bir şekilde yapılması ki bu adım oldukça önem arz etmektedir. Nitekim elde edilecek en küçük bir ayrıntı bile söz konusu nesne ile ilgili alınacak kararlarda büyük önem taşımaktadır. Araştırmalar sonucu elde edinilen bilgiler doğrultusunda belgeleme işleminin diğer adımları ile çalışmaya devam edilir. Yine mimari bir yapı/yapılar topluluğu/anıt, etnografik bir eser veya arkeolojik bir obje ile ilgili teknik detay ve teorik alt yapı bilgileri ile teknik analiz yapılmaktadır. Malzeme türü/cinsi, kullanılan hammadde,

²² Taliban tarafından kasten tahrip edilmeleri üzerine 2003 yılında “Kültürel Mirasın Kasten Tahrip Edilmesi Konusunda UNESCO Bildirgesi” hazırlanmıştır. Bildirge, üye devletleri, kültürel mirasın kasten tahribini önlemeye ve durdurmaya yönelik önlemler almaya davet eder. Bu belge, UNESCO üyesi devletlerin kültürel miras varlıklarını ahlaki ilkelere, uluslararası hukuka ve uluslararası sözleşmelere uygun biçimde korumalarını gerektirir (SARAT, 2019).

²³ Geniş bilgi için bkz. <https://arkeofili.com/talibanin-yok-ettigi-buda-heykelleri-projeksiyonla-geri-dondurdu/>

var ise diğer eserler ile ilişkisi/bağlantısı, malzemenin morfolojik durumu gibi bilgiler hazırlanır. Bu aşamada bir takım arkeometrik²⁴ tekniklerden veya belgelemede kullanılan analiz yöntemlerinden²⁵ yararlanılabilir. Belgeleme projeleri hazırlanırken birçok bilim dalı bir arada çalışmaktadır. Burada disiplinler arası çalışmanın önemi ortaya çıkmaktadır. Mimarlık, restorasyon, sanat tarihi, konservasyon, jeoloji, kimya, biyoloji, arkeoloji, malzeme bilimi (Ersen vd. 2009, s.3), fotoğraf-video, mühendis (inşaat, harita vb.), antropoloji, geleneksel Türk sanatları gibi bir çok alandan uzman bir arada çalışabilmektedir. Elbette ki çalışma alanının konusuna göre uzmanların alanı ve sayısı değişmektedir. Uzmanların söz konusu araştırmaları doğru ve güvenilir bir biçimde yapabilmesinde kuşkusuz en önemli etken ekonomik desteğin sınırlandırılmasıdır. Belgeleme projesi için ayrılan bütçe, çalışmanın sınırını belirlemektedir. Yapılan tüm çalışmalar sonucu belgeleme süreci bitmektedir. Elde edilen bilgilerin rapor haline getirilmesi, çizimler, genel ve detay fotoğrafların eklenmesi ile hazır olan belgeleme raporunun metinsel belgelemenin yanında dijital olarak belgelenmesi de gerekmektedir. Bu bağlamda CD, DVD gibi alanlarda bir kopyası bulundurulmak ile beraber kurum veya kuruluşun dijital platformunda da söz konusu rapor paylaşılabilir. Nitekim Boehler (2005) “kültürel miras dokümantasyonu ile ilgili bütün kuruluşların ana hedefi çağdaş paylaşım olanaklarını güçlü bir şekilde kullanmak ve tavsiye etmek olmalıdır” şeklinde belgelemenin yayım olanaklarının da ne kadar önemli olduğunu vurgulamaktadır.

Lourenço ve Gessner (2014, s.727,730)’e göre belgeleme, eserlerin içeriği hakkında bilgi vermekten ziyade bir süreci kapsamaktadır. Müzelerde sergilenen koleksiyonların sadece malzeme, teknik gibi detaylarının değil, tarihsel geçmişinin de araştırılması gerektiğini savunmaktadırlar. Belgeleme yapılırken bu konuya da dikkat edilmelidir ki belgeleme dosyasında bu bilgilerin yer alması eseri ve bulunduğu koleksiyonu daha güçlü kılacaktır. Tarihsel içeriklerinin, geçmişlerinin

²⁴Arkeometrik incelemeler genelde buluntunun temel fiziksel özelliklerinin, kimyasal malzeme karakteristiklerinin, mineralojik ve petrografik yapısının belirlenmesi çalışmalarını kapsamaktadır. Arkeometrik analizler; buluntuların tanımlanmasında, bozulma türlerinin belirlenmesinde ve restorasyon/ konservasyon işlerinin yönlendirilmesine hizmet ettikleri gibi yüzey araştırmalarında, kazılar öncesinde, sırasında ve sonrasında da uygulanan analitik ve sistematik yöntemleri içerir. Kullanılacak olan arkeometrik yöntemler, maddi kültür kalıntılarının özelliklerine göre seçilmektedir. Bazen tek bir arkeometrik yöntem, bazen de birden fazla yöntem kullanılmaktadır (Akyol, Kadioğlu ve Şenol, 2013, s.164; Öz ve Özer, 2019, s.138)

²⁵ Bkz. 3.2. Belgeleme Yöntemleri.

araştırıldığı koleksiyonlar sergilendikleri zaman, ziyaretçilere daha zengin bir içerik ile sunulma imkânı yaratacaktır.

Belgeleme süreci, nesnenin türü, niteliği, koşulları veya bir koleksiyonda yer alıp almaması gibi durumlarda farklılık gösterebilmektedir. Bu bağlamda belgeleme işleminin tanımlayıcı ve tamamlayıcı bileşenlerini en temel hâli ile şu şekilde özetlemek mümkündür;

- a) Belgelenen eser veya eserler
- b) Belgelemeyi yapan kişi
- c) Belgeleme raporunun kişi ve topluma verdiği mesaj
- d) Belgeleme raporunun kütüphane, arşiv veya müzede bulunması
- e) Belgeleme raporuna toplum, kurum ve kuruluşlar tarafından ulaşılabilmesini sağlayan plan (Ortega, 2009, s.20).

Belgeleme işlemlerinin yapılma gerekçeleri değişkendir. Ancak temel anlamda yapılan belgeleme çalışmalarının -nesne türü ve malzeme grubu fark etmeksizin- ortak bir hedefi vardır: korumak. Nesne türü ve malzeme grubuna göre oluşturulan durum tespit raporlarında eserin künyesi verilerek nesilden nesile aktarılması ve böylece korunması hedeflenmektedir. Temel anlamda söz konusu düşüncüyü savunan belgeleme raporları, kişi veya kurumların ne amaçla veya hangi doğrultuda bu raporları kullanmak istediklerine göre farklı amaçlar ile hazırlanabilmektedir. Nitekim eser bilgi formu ile sadece eser hakkında genel bilgiler yer alabilir. Bu bilgiler eserin türü, kullanıldığı malzeme grubu, var olan süslemeleri şeklinde olup, eser türüne göre değişip özelleştirilebilir. Restorasyon projesinde kullanılmak üzere hazırlanan bir belgeleme raporunda eser künyesinin yanında bozulma türleri, bozulma nedenleri, uygulanacak etkin ve önleyici koruma yöntemleri gibi bilgiler yer almaktadır.

Eser bilgi formu, durum tespit raporu, gözlem fişi gibi farklı isimlerde kullanılan, eser hakkında bilgi veren her türlü form birer belgeleme formudur. Ortak noktaları eserler (nesneler) ile ilgili bilgileri içeren bu formlar, kullanım alanı ve amacına göre farklılık göstermektedir. Koruma raporu, inceleme raporu, durum tespit raporu, eser

giriş formu (giriş kaydı)²⁶, bilgi kartları²⁷ (Stiff, 2007/2016), depo konum kaydı²⁸, ödünç alma kaydı²⁹, ödünç verilen eserlerin kaydı³⁰, çıkış formu³¹ gibi kurumların uygulayacağı işleme göre farklı türde belgeleme formları kullanılmaktadır.

Söz konusu formlar, her bir eser veya koleksiyon için hazırlanan belgeleme dosyasına, uygulama alanına göre hazırlanıp eklenmelidir. Yapılacak işlem türüne göre raporun temel ve alt başlıkları belirlenebilir. Öncelikli olarak içerik bakımından koruma raporu, durum tespit raporu veya inceleme raporu ayrımı yapıp, ona göre rapor başlıkları oluşturulmalıdır.

Bir eserin inceleme raporunda olması gereken temel bölüm veya başlıklar;

- Eserin kimliği (adı, dönemi, sanatçı, inceleme tarihi, belgeleme yapan kişi, bağlı olduğu koleksiyon, üretildiği yer gibi bilgiler)

²⁶ Müzeye alınan eserler müzenin edinim/sağlama kayıtlarına geçirilmelidir. Bu kayıtlar müze koleksiyonlarının değiştirilemez yazılı kayıtları olup, kataloglarda veya bilgisayarlı veri tabanlarında yer alırlar. Bu kayıtlar;

- ilk depo yeri
- kayıt (sağlama/alım) numarası
- erişim numarası
- alım tarihi
- kimden veya hangi kurumdan alındığı
- kısa açıklama gibi bilgileri kapsamaktadır (Stiff, 2007/2016, s.27)

²⁷ Bir eser geçici olarak bulunduğu yerden alınıyorsa, alındığı yere bir bilgi kartının bırakılması iyi bir uygulamadır. Bu bilgi kartlarında eserin; envanter numarası, adı, yerinden alınma tarihi, yeni konumu, yerinden alanın adı, beklenen geri dönüş tarihi yazılmalıdır (Stiff, 2007/2016, s.30)

²⁸ Her eserin depodaki konumunun bilinmesi önemlidir. Bu işlem, eser geçici bir yere konulduğunda tekrar yerine konulmasını kolaylaştıracaktır (Stiff, 2007/2016, s. 29)

²⁹ Müzenin bilgisayarlı veri tabanları ve kataloglarına; ödünç verenin ismi, sözleşmenin süresi, beklenen dönüş tarihi, koruma standartları, koruma sorumluluğu, sigorta düzenlemeleri ve nakliye antlaşmaları kaydedilmelidir. Ayrıca “ödünç alma sözleşmeleri” eser dosyalarına ve bir kopyası da dönüş tarihi için “Ödünç Alma Dosyası” na eklenebilir. Bu işlem sözleşmenin takip edilmesini ve gerektiğinde kolayca yenilemesini sağlamaktadır (Stiff, 2007/2016, s.28)

³⁰ Bkz. ödünç alma kaydı. Ödünç alma kayıtları ile ilgili aynı şartlara sahiptir. Sözleşmeler eser dosyaları içine ve bir kopyası da dönüş tarihi için “Dışarıya Ödünç Verme Dosyası” na eklenebilir (Stiff, 2007/2016, s.32)

³¹ Müzenin daimî koleksiyonunda bulunan fakat müzenin elden çıkarmak istediği eserler kayıt altına alınmalıdır. Bu durum eserin elden çıkarılma nedeni belirtilerek edinim/sağlama kaydında, veri tabanına (envanter defterine) ve çıkış formuna kaydedilmelidir. Eğer eser sahibine geri gönderiliyorsa (ödünç veya istenmeyen bağış vb.) Çıkış Formu genellikle doldurulmaz bunun yerine eser daimi kayıtlara geçmeden önce ilk kaydının yapıldığı Eser Giriş Formuna kaydedilebilir. Eserin müzeden gönderiliş nedeninin kaydedilmesi unutulmamalıdır. Bu nedenler; nakil, ödünç verme, tahribat olabilir (Stiff, 2007/2016, s.33,36).

- Eserin tanımı (türü, kullanılan renkler, ölçüleri, yüzey özellikleri, üretim tekniği, onarım durumu, onarım var ise onarımın nerede olduğu, bulunduğu yer, bulunduğu yerin ve destekleyici malzemelerin özellikleri)
- Eserin önceden geçirdiği müdahaleler (onarımda kullanılan malzemeler, yapışkan, astar, sabitleştirici, bant, boya türü)
- Eserin durumu (eserin fiziki koşulları (solma, lekelenme, küf oluşumu, kir tabakası, esneklik, kırılabilirlik, kat izleri gibi özellikler) bulunduğu ortamın koşulları,). Fotoğraf, ölçüm ve çizimler ile desteklenebilir.
- Testler ve analizler (Testin türü, örnek büyüklüğü, örnek alınan alan, test yapılacak yer, sonuçların yorumlanması)
- Özet
- Eser için gerekli koruma ve onarım önerisi (onarım işlemleri, işlem seçenekleri veya onarım yapılmaması, riskler/önlemler/faydalar, süre ve maliyet)
- Diğer öneriler (ısı, ışık, nem ayarı, periyodik bakım düzeni, depolama ve sergileme koşulları, taşıma ve paketlenme koşulları) (Krueger, Melching ve Nicholson, 1994, s.7,11).

Koruma belgeleri (raporları), bir eserin veya koleksiyonun koruma ve onarım işlemleri sırasında elde edilen inceleme, örnekleme ve bilimsel araştırma verilerinin yazılı ve görsel kayıtları şeklinde tanımlanabilir (Krueger, Melching ve Nicholson, 1994, s.1; Moore, 2001, s.7).

Bir eserin koruma raporunda olması gereken temel bölüm veya başlıklar;

- Eserin kimliği
- Eserin tanımı
- Onarım prosedürleri (kullanılan yöntemler ve malzemelerin aşamalı olarak açıklanması, malzemelerin ne kadar miktar ve sürede kullanılacağı, onarım sonuçları, öngörülen sonuçlara göre başarı derecesi, onarım esnasında belirlenen yöntem dışında uygulanan işlemler ve nedenleri)
- Diğer öneriler
- Fotoğraflar (Krueger, Melching ve Nicholson, 1994, s.11,12).

En basit haliyle oluşturulan bir durum tespit raporunda ise olması gereken temel başlıklar;

- Nesne (eser) türü
- İnceleme tarihi ve incelemeyi yapan kişi
- Eserin boyutları
- Açıklama
- Eserin ve eserin bulunduğu ortamın koşulları

Durum tespit raporunun temel amacı, eserin durumu, rutin takibi ve ortam koşullarının incelenmesi şeklinde açıklanabilir. *Açıklama* bölümünde, eserin yapıldığı malzeme, adı, üretim yeri, tarihi, süsleme/ dekoratif unsurları, bir koleksiyona ait olup olmadığı, kaç parçadan oluştuğu, herhangi bir tamamlayıcı öge (çerçeve, kapak, kılıf vb.) olup olmadığı belirtilmelidir. Komplike bir eser veya eser grubunda fotoğraf veya çizim eklemek daha açıklayıcı olabilir. *Boyutlandırma*, genellikle milimetre (mm) cinsinden ifade edilmelidir. Çoğu nesnenin yüksekliği, derinliği ve genişliği de olacağından bu ölçümlerde yazılmalıdır. Ölçüm yapılırken eserin uç noktaları baz alınmalıdır. Örneğin, tüylü bir tahta maskenin ölçümü yapıldığında tüy, maskeden uzun kalıyorsa tüyün uzunluğu da ayrıca belirtilmeli veya uzun olanın ölçüsü alınmalıdır. Bunun nedeni, eserin sergilenme veya depolanma durumlarında bu ölçümlerin dikkate alınmasından dolayıdır. Ayrıca çerçeve, kılıf, kapak gibi tamamlayıcı öğeleri bulunan eserlerde ölçüm işlemi, sadece eser ve tamamlayıcı ögesi ile birlikte iki farklı şekilde yapılmalıdır. *Eserin ve eserin bulunduğu ortamın koşullarının* belirtilmesi, eserlerin önleyici koruma sürecinin belirlenmesinde oldukça önemli bir adımdır. Çünkü kaydedilen bilgiler doğrultusunda ortam koşulları düzenlenecektir. Özellikle depolarda bulunan eserlerin, depolama koşullarının belirtilmesinde fayda vardır. Ayrıca bu bölümde eserin durumu bazı kelimeler ve rakamlar ile ifade edilebilir. Kurum tarafından eserlerin durumu ile ilgili bilgi veren bir terminoloji oluşturulabilir. Örneğin,

Çok iyi (aşınma yok ve sağlam);

İyi (bazı aşınma belirtileri var ancak kondisyonu iyi/fiziksel olarak sağlam),

Orta (bazı kayıplar/bozulmalar var)

Zayıf (aşınma, kayıp, bozulmalar fazla ve nesne de kayıp/eksik var)

Çok zayıf (nesnenin bütünlüğünü büyük ölçüde etkileyen kayıp, hasar, bozulma var ve nesne aşırı derecede zayıf durumda) gibi bir değerlendirme ölçütü hazırlanabilir. Belirtilen veriler durum raporuna yazıldıktan sonra kontrol yapan kişinin ismi ve kontrol tarihi eklenerek rapor sonlandırılabilir³² (Stiff, 2007/2016, s.319).

Kapsamlı bir belgeleme raporunda (inceleme, koruma ve durum tespit), UNESCO ve ICOM'un da içinde bulunduğu ulusal ve uluslararası kuruluşlar tarafından geliştirilmiş belgeleme standartları³³ dikkate alınmalıdır. Eserler kayıt altına alınırken tanımlanan standartlara uygun olmalıdır. Ayrıca eserlerin tanımlanması ve kataloglanmasında raporun ve eserin türü dikkate alınarak Object ID³⁴ tarafından hazırlanan standarta göre başlıkların oluşturulmasında fayda vardır.

Belgelemede standartlaşma olması durumunda;

- Bilginin güvenilirliğinin
- Paylaşım kolaylığının
- Kayıtların tutarlılığının
- İleri düzeyde erişiminin sağlanmasına katkıda bulunulur (Stiff, 2007/2016, s.5).

Kültürel mirasın belgelenmesi sürecinde dikkat edilmesi gereken önemli durumlardan biri terminoloji üslubu ve birliğidir. Literatürde ortak kullanım alanı bulmuş sözcüklerin, ifadelerin, terimlerin kullanılması eserlerin ileride yapılacak başka bir çalışmada anlaşılır olmasını sağlayacaktır. Belgeleme işlemi yapan uzmanın anlam birliği ve bütünlüğü oluşturması için kullandığı terim ve ifadelerin

³² Detaylı bilgi için bkz. Condition reports - the Essentials

<https://mgns.org.au/sector/resources/online-resources/collection-care/condition-reports-essentials/>

³³ Detaylı bilgi için CIDOC bkz. Cataloging Cultural Objects: A Guide to Describing Cultural Works and Their Images / International Guidelines for Museum Object Information: The CIDOC Information Categories/ CDWA (Categories for the Description of Works of Art)

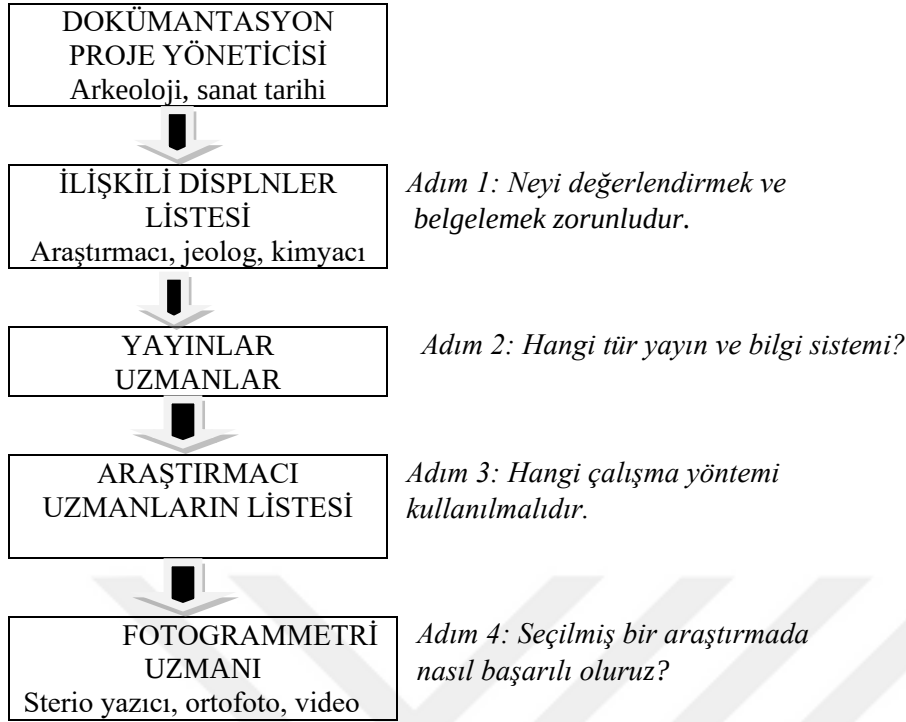
³⁴ Geniş bilgi için bakınız. 3.1. Object ID bölümü

net, anlaşılır, ulusal ve uluslararası literatürde ortak kullanım alanında olmasına dikkat etmesi esastır.

Nitelikli bir belgeleme dosyasında doğru ve sistematik bir düzenlemeye gereksinim duyulmaktadır. Ulaşılabilen tüm araştırma verileri ve analiz çalışmalarının dosyada yer almasında fayda vardır. Ayrıca belgelemenin ölçeği ve eser türüne göre eski fotoğraflar, çizimler, haritalar, resimler, gravürler, arkeolojik veriler ve seyahat notlarından (Kuban, 2000) bilgiler elde edilebilir. Uzman, arkeometrik çalışmalar ve analizlere ihtiyaç duyarsa bu verileri de dosyaya ekleyebilir ve böylece elde edilmesi muhtemel tüm bilgilere ulaşılmış olunur.

Belgeleme, uzun ve kapsamlı bir süreçtir. Araştırma, inceleme, gözlem, detaylandırma, tanımlama, terminoloji ve diğer verileri elde etmeyi kapsayan geniş aktiviteler bütünüdür³⁵. Dolayısıyla bir belgeleme işlemine başlarken öncelikli olarak iş ve işlem basamakları oluşturulmalı, ekip üyeleri ve çalışma alanları belirlenmelidir. Bu süreç oluşturulurken ‘Kültürel Miras Belgelenmesinde Karar Verme Süreci’ (Şekil 3.2.) çizelgesini dikkate almak, doğru ve güvenilir bir akışın sağlanmasına yardımcı olacaktır (Güleç vd, 2011, s.68).

³⁵ Geniş bilgi için bkz. D’Ayala, D. and Smars, P., (2003). Minimum Requirement for Metric Use of Non-Metric Photographic Documentation, University of Bath Report. <http://www.englishheritage.org.uk/server/show/conWebDoc.4274>

Şekil 3.2. Kültürel miras belgelenmesinde karar verme süreci (Güleç vd. 2011, s.71)

Müze sergileme ve depolama alanlarında bulunan eserlerin doğru belgelenmiş ve etiketlenmiş olması gerekmektedir. Bu alanlarda genellikle ‘müze envanter defteri’ ile işlem yapılmaktadır. Düzgün bir envanter kaydı, tüm müze programlarının başarısı için gerekli ve özellikle koleksiyondaki eserlerin depodaki bakımı için önemlidir. Envanter kaydı müze ayniyat defteri veya envanter defteri gibi isimler almaktadır. Envanter tutmak, söz konusu kayıtlarda müzeye ait her eserin mevcut olduğunu ve doğru yerde bulunduğunu sistemli bir şekilde kontrol etmektir. Her müzede temel belgeleme ölçütleri uygulanmalıdır ki iş akışının rahat ilerlemesine bu ölçütler yardımcı olacaktır. Müzeye alınanların bilgilerini içeren güncel bir ayniyat defteri olmalıdır. Müzede bulunan her alana, sergileme ve depolama mobilyalarına yer kodu verilmelidir. Yer kodları eserlerin kolayca bulunmasını sağlayacaktır. Her eser numaralandırılmalı ve bulundukları konum, ayniyat defteri veya envanter defterine yazılmalıdır. Müzede henüz kaydı yapılmayan eserlerin de konumu belirtilmelidir. Ayrıca eserlerin radyo frekansı ile tanımlama (RFID) dedektörleri ile izlenmesi de eser taşınması sürecinde, bilgi kaybının önlenmesine yönelik bir tedbir sağlayabilir (Doğruer, 2020, s.47; Rujiter, Antomarchi ve Verger, 2010/2016, s. 6,7).

Ülkemizde, taşınır ve taşınmaz kültür varlıklarının envanterlenmesinde bir standart oluşturmaya yönelik Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından çalışmalar yürütülmektedir. Bakanlığın 2006 ve 2007 yılı faaliyet raporlarında bu çalışmalara yönelik bazı detaylar paylaşılmıştır:

Kültür ve Tabiat Varlıkları Bilgi Sistemi Projesi: Proje ile taşınır ve taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarına ilişkin, kanunun öngördüğü koruma sürecini ve uygulamaların otomasyonunu kapsayan kültür varlıkların tespitinden başlayarak, korunması, izlenmesi, sergilenmesi, yayımlanması ve yönetilmesi aşamalarının tümünde ve ülkemizin kültür varlıkları envanteri ve kültürel miras haritasının oluşturulmasında bilgi teknolojilerinin etkin olarak kullanımına sağlamak üzere gerekli yatırım ve uygulamaların gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir. Proje, Kültür ve Tabiat Varlıklarımıza ait bilgilerin, sayısal (raster, vektör) verilere dayalı olarak; coğrafi bilgi sistemi ve uzaktan algılama yöntemleri ile hava-uydu fotoğrafları ve konum belirleme, sayısallaştırma cihazları ve teknolojinin tüm olanaklarından yararlanarak elde edilecek belge ve bilgi bütünüünün sistematize edilmesi, işlenmesi ve kullanıma sunulması işlemlerinin bütünü olarak tanımlanabilir (TC. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı, 2006).

Türk Kültür Mirasları Koordinasyon Kurulunun çalışmalarını sürdürdüğü web tabanlı kültür envanteri sorgulama sistemi 2006 yılı itibarı ile internetten www.kulturvarliklari.org.tr adresinden erişime sunulmaya başlamıştır. Bu sistemde, çalışmaları ortak yürüten kurumların mevcut sayısal verileri sunucuya aktarılmış olup, envanter kayıtlarına ulaşılacak adres bilgileri sistemde yer almaktadır. Kullanıcı bu sistemden aradığı belgenin hangi kurumda kayıtlı olduğunu bulabilecek ve yasa ve yönetmeliklerin izin verdiği ölçüde bilgiyi ilgili kurumdaki isteyebilecektir (TC. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı, 2007).

Sistemi geliştirmek üzere konuya ilişkin olarak 30.12.2005 tarihinde Bakanlığımız ile ilgili kurumlar arasında “Türkiye’de Kültür Mirası Envanterleme Çalışmalarının Koordinasyonuna Dair Protokol” imzalanmıştır. Bu Protokolün takibi Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğünce yürütülmekte olup, protokol içerik itibarıyla geleneksel kültür varlıklarımızla ilgilidir (TC. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı, 2007).

Bazı projelerin sonuçlandığı, bazılarının ise güncel veriler ile devam ettiği Bakanlık uzmanları tarafından alınan bilgiler ile öğrenilmiştir.

3.1.1. Eser Kimliği (Object ID)

Eser Kimliği (Object ID), kültürel eserleri tanımlamak için kullanılan standartlaştırılmış uluslararası bir kayıt sistemidir. Kayıp veya hırsızlık durumunda arkeolojik, kültürel ve sanatsal eser koleksiyonlarının tanımlanmasını kolaylaştırmaktadır. Bu nesneleri belgelemek ve açıklamak için standart bir prosedür belirlemektedir. Tehlikedeki objeler bu standarda göre kaydedilmişlerse tanımlanmaları kolaylaştırmaktadır³⁶ (SARAT, 2019).

Eser Kimliği projesi (Object ID), dünya genelinde sanat eserlerinin belgelenmesinin bir standartta göre oluşturulması için Getty Information Institute tarafından 1997 yılında başlatılmıştır. Dünya müze topluluğu, polis ve gümrük kurumları, galeriler de bu projede enstitü ile beraber çalışmışlardır. ICOM, bu standartın lisans haklarına sahiptir ve UNESCO, WCO³⁷ ve INTERPOL³⁸ ile işbirliği içindedir. Projenin iki temel çıkış noktası vardır; birincisi çalınan bir eser yeterli ve düzgün belgelenmediği sürece eser sahibine, müzeye veya galeriye iade edilemez; ikincisi ise yine hırsızlık durumunda eser ile ilgili doğru bilgiler bir takım kuruluşlara verildiği zaman o kuruluşların sisteminden tanınabilmelidir. Her iki konu için bir eserin yeterli tanımlanması ve kayıt oluşturulması gerekmektedir. Böyle bir standart ile oluşturulacak anlaşma kapsamında, uluslararası, ulusal ve yerel düzeyde kültürel miras paydaşları arasında, kamu ve özel alanda fikir birliğine varılmış olacaktır. Projenin başarısı ise çok sayıda kuruluşun (dünya çapında binden fazla) danışma sürecine katılmaya istekli olmasından kaynaklanmaktadır (Thornes, Dorrell ve Lie, 1999, s.3, 5; ICOM).

³⁶ Geniş bilgi için bkz. <https://icom.museum/en/resources/standards-guidelines/objectid/> 10.08.2020

³⁷Dünya Gümrük Örgütü.

Ulusal gümrük idarelerinin etkili ve verimli çalışmalarını sağlamak ve geliştirmek amacıyla kurulmuş bir uluslararası örgüttür. Örgütün merkezi Brüksel'de yer almaktadır. 1952 yılında kurulmuştur. Detaylı bilgi için <http://www.wcoomd.org/>.

³⁸ Uluslararası Kriminal Polis Teşkilatı.

1923 yılında uluslararası polis işbirliği sağlamak için Lyon, Fransa'da kurulmuştur. 190 üye ülke ile dünyanın en büyük uluslararası örgütlerinden birisidir. Türkiye INTERPOL'ün 1956'dan beri üyesidir. Kültürel varlıkların yasadışı trafiğine karşı mücadelede anahtar bir kurumdur. Çalınan tarihi eserler ve sanat eserleri hakkında küresel bilgi alışverişini kolaylaştırır. Sadece polis teşkilatları ile değil, UNESCO, ICOM gibi kuruluşlarla da bilgi alışverişini sürdürür INTERPOL'den yardım almak için Object ID kullanmak gereklidir (SARAT, 2019).

Resim 3.1. Object ID projesinde çalışan kurumların sembolleri
(<https://www.interpol.int/>, <https://icom.museum/en/resources/standards-guidelines/objectid/>,
<https://www.unesco.org.tr/>, <http://www.wcoomd.org/>.)

Eser Kimliği, Getty Information Institute tarafından altı temel toplulukla beraber işbirliği içinde tasarlanmıştır;

- Kültürel miras organizasyonları (müzeler, ulusal envanterler ve arkeolojik organizasyonlar)
- Güvenlik güçleri
- Gümrük acenteleri
- Galeriler
- Bilir kişiler
- Sigorta kurumları.

Ayrıca Eser kimliği platformu, INTERPOL'un veri tabanında eserlerin doğru belgelenmiş kayıtlarının yer alabilmesi için INTERPOL'un şartlarını yerine getirmektedir. Yaşanan bir hırsızlık olayında, Eser Kimliği normu kullanılarak toplanan bilgiler, INTERPOL gibi çalınan eserlerin veritabanlarını kolayca bilgilendirebilir ve bu sayede çalınan kültürel eserlerin kurtarılmasında bu platform önemli bir araç olmaktadır³⁹.

Platform tarafından belirlenen standart bir eser kimliği formunun oluşturulması için eser ile ilgili belirli bilgiler ve işlemler sırası vardır. Formda yer alması gereken başlıklar;

- Eser türü
- Materyal ve teknik
- Ölçü

³⁹ Geniş bilgi için bkz. <https://icom.museum/en/resources/standards-guidelines/objectid/>, <https://www.interpol.int/Crimes/Cultural-heritage-crime/Object-ID> 10.08.2020 .

- Sembol, desen (ayırt edici özellikleri)
- Başlık
- Konu
- Tarih veya dönem
- Sanatçı

Uygulanması gereken işlem basamakları;

- Eserin fotoğraflarını çekmek
- Yukarıda belirtilen kategorileri yazmak
- Ek bilgiler içeren kısa bir açıklama yazmak
- Oluşturulan belgelerin güvenli bir yerde tutulması⁴⁰ (Thornes, Dorrell ve Lie, 1999, s. 3)

Eser Kimliği projesi, kültürel varlıkların belgelenmesini kolaylaştırmış ve bunun uygulanmasını teşvik edebilecek dünya çapındaki kuruluşları bir araya getirerek, sanat eserlerinin yasadışı olarak el konulmasıyla ilgili mücadeleye yardımcı olmaktadır. Eser Kimliği Kontrol Listesi, Object ID resmi web sitesinde Arapça, Çince, Çekçe, Felemenkçe, İngilizce, Fransızca, Almanca, Macarca, İtalyanca, Korece, Norveççe, Lehçe, Portekizce, Rusça, Slovence, İspanyolca ve Ukrayna olmak üzere 17 dilde mevcuttur⁴¹.

Eser kimliği standartının amaçları şunlardır;

- Çalınan veya kayıp eserlerin belirlenmesi için gereken bilgilerin bir kontrol listesini sağlamak;
- Bir eseri tanımlamak için gereken minimum bilgileri içeren bir belgeleme standardı oluşturmak;
- Kuruluşların eserleri hızlı bir şekilde tanımlamasına izin verecek bilgi ağlarını geliştirmek

⁴⁰ Geniş bilgi için bkz. <https://icom.museum/en/resources/standards-guidelines/objectid/> 10.08.2020)

⁴¹ Geniş bilgi için bkz. <https://www.obs-traffic.museum/object-id> 10.08.2020

- Eserlerin belgelenmesini öğreten herhangi bir eğitim programına sağlam bir zemin hazırlamak (Thornes, Dorrell ve Lie, 1999, s. 1).

3.2. Belgeleme Yöntemleri

Kültür varlıklarının doğru belgelenmesinde önemli ölçütlerden biri kullanılacak belgeleme yöntemidir. Kültür mirasının geleceğe aktarımında tercih edilecek yöntemin rolü oldukça önemlidir. Yaşanılan çağın gerekliliği, olanakları, imkânları ve erişim durumu/ulaşılabilirlik göz önüne alındığı takdirde sadece klasik yöntemlerin yeterli olmadığı anlaşılmaktadır. Gelişen teknoloji ile birlikte belgelemede çağdaş veya ileri belgeleme teknikleri geliştirilmiştir. Ancak günümüzde klasik belgeleme teknikleri de kullanılmakta olup, proje türüne göre her iki yöntem de tercih edilebilmektedir. Belgeleme yöntemleri metinsel/yazılı belgeleme; görsel belgeleme; görsel ve işitsel belgeleme ve ileri belgeleme yöntemleri olmak üzere dört ana grupta sınıflandırılabilir.

3.2.1. Metinsel/Yazılı belgeleme

Metinsel belgeleme yönteminde serbest metin ve kontrol listesi olmak üzere iki biçimde belgeleme yapılır. Hangi biçimin kullanılacağı belgelemeyi yapan kişiye göre değişiklik göstermektedir. Her iki biçimin avantajları ve dezavantajları bulunmaktadır (Moore, 2001, s. 8).

Serbest Metin / Yazılı Dokümantasyon

Bir nesne veya koleksiyon hakkında yapılan gözlemlerin bir derlemesi olarak tanımlanabilir. Serbest metin yönteminde, eser hakkında bilgiler eser türüne bağlı olarak bir metin halinde hazırlanır. Yazılı belgeler nesnenin türüne, koşullara, belgenin kullanım amacına, kapsam alanına (tek bir nesne veya bir koleksiyon) göre, belgeyi hazırlayan kişinin tercihi doğrultusunda farklı formatta olabilir. Zaman alıcı ve yoğun emek isteyen bir süreçtir. Belgeleme işlemi yapan kişi, eser hakkında her şeyi net, anlaşılır ve açık bir biçimde ifade etmelidir. Bu tarz metinlerde belirli bir bilgi ögesini aramak zordur. Dolayısıyla koleksiyona dair bilgiye ulaşmak hızlı ve pratik değildir. Bu form genellikle koleksiyondan ziyade tek bir parçayı tanımlamak veya yüksek değere sahip eserlerin

belgelenmesinde tercih edilmektedir (Moore, 2001, s. 8; Krueger, Melching ve Nicholson, 1994, s. 3,7,11; Velios, 2013, s.4).

Kontrol Listesi

Kontrol listesi, bir eserin veya koleksiyonun oluşturulan kategoriye veya tanımlamalara göre değerlendirildiği biçimdir. Bu yöntem ile istenilen bilgiye ulaşmak daha kolaydır. Bilgiyi belgelemenin daha hızlı bir yöntemidir. Terminolojinin standartlaşmasını sağlamaktadır⁴². Esere ilişkin tüm detay bilgilerinin yer alması için listenin eksiksiz hazırlanması gerekmektedir. Eserin durumu, öneriler ve uygulanacak işlemler de bu listede yer alabilir. Kontrol listesi yöntemi son yıllarda yaygınlaşmaya başlamıştır (Moore, 2001, s. 8; Krueger, Melching ve Nicholson, 1994, s.3).

Ancak her iki biçimin kombinasyonunun hazırlanmış şekli en iyi belgeleme formu olarak görülmektedir. Bu nedenle yeni fikirlerin oluşması, farklı bakış açıları ile ideal bir belgeleme formu hazırlamak devam eden bir süreçtir (Moore, 2001, s. 8; Krueger, Melching ve Nicholson, 1994, s.3).

Bu nedenle son yıllarda durum tespit raporları veya koruma raporları daha çok tercih edilmektedir. Müzelerin veya sanat galerilerinin özel olarak hazırlanmış oldukları şablonlar bulunmaktadır. Bu şablonlar malzeme grubuna göre özel hazırlanmış olmasının yanında, genel bir şablon şeklinde de olmaktadır.

3.2.2. Görsel belgeleme

Görsel belgelemeyi fotoğraf ile belgeleme, çizimler ile belgeleme ve analiz görselleri ile belgeleme olarak üç grupta incelemek mümkündür.

Fotoğraf ile Belgeleme

Bir eserin durumunu belgelemenin bir başka yolu görsel kayıtlardır ki fotoğraflar, en etkili yöntemlerden birisidir.

⁴² Detaylı bilgi için bkz. Collins 1995. Collins, C. 1995. 'Documentation in geological specimen conservation.' In: Collins, C. (ed) *Care and Conservation of Palaeontological Material*, 15-20. London: Butterworth-Heinemann Ltd.

Fotoğraf ile belgelemenin nedenleri şöyle sıralanabilir;

- Eserin boyutunu, durumunu veya konumunu belirtmek,
- Eser özelliklerini genel ve detay bir biçimde ayrıntılı olarak göstermek,
- Eserin belirli bir bölümünün veya tamamının rengini göstermek,
- Eserde var olan hasar ve/veya bozulma türünü ve yerini belirtmek (Moore, 2001, s. 8).

Ayrıca çıplak gözle görülemeyen bilgilere ulaşabilmek için kızıl ötesi, morötesi ışık gibi eserin türüne göre farklı fotoğraf türleri de tercih edilebilir (NPS, 1990).

Fotoğraf ile belgelemek, olası bir kayıp veya çalıntı durumunda eserin tanımlanmasına yardımcı olmaktadır. Ayrıca, fotoğraflar kırılabilir eserlerin elleçlenme gerekliliğini azaltarak istenmeyen zararlara maruz kalmasını önlemektedir (Stiif, 2007/2016, s. 13).

Fotoğraf ile belgeleme yapılırken bazı parametrelere dikkat etmek gerekmektedir. UNESCO tarafından eserlerin belgelenmesine yönelik hazırlanan çalışmada bu parametreler şu şekilde açıklanmıştır;

- Ölçü ve Renk
Eserin ölçülerini göstermek için fotoğraflarda ölçek kullanımı iyi bir uygulamadır. Eser basit bir cetvel, gerekirse bir renk tablosu ile fotoğraflanmalıdır. Renk tablosu eserin renginin doğru tanımlanmasına yardımcı olur. Siyah beyaz fotoğraflarda gri ölçek kullanmak doğru renkleri ayırt etmenizi sağlar.
- Kimlik Numarası (Envanter Numarası)
Eğer eserin künyesini gösteren özel bir numarası bulunuyorsa (Müze sağlama numarası/envanter numarası vb.) bu numaranın fotoğrafta görünmesi iyi bir uygulamadır.
- Işıklendirme Araçları

Fotoğrafın çekileceği esere uygun ışık kullanılmaya dikkat edilmeli ve gerekirse uzman bir fotoğrafçıdan destek alınmalıdır.

- Uygun Arka Plan Seçimi

Eserlerin fotoğraflanması için en iyi arka plan rengi beyazdır. Bu doğru renk dengesinin sağlanmasına yardımcı olur. Koyu renk arka planlar ise daha açık renk eser için zıtlık gerektiğinde kullanılmalıdır.

- İki Boyutlu Eserlerin Fotoğraflanması

Resim, baskı, çizim ve dokuma gibi eserler en iyi tam tepeden fotoğraflanır. Asılı olan resmi alıp düz bir yüzeye koyarak üstten ve arka tarafının fotoğrafının çekilmesi gerekmektedir.

- Oyma, Döküm ve Kabartmalı Yüzeyleri Fotoğraflama

Bu eserlerin fotoğraflanması için en iyi yöntem resim ve çizimlerde olduğu gibi tepeden eserin fotoğrafının çekilmesi olmasına rağmen, derinliklerini göstermek için farklı açılardan fotoğraflar da çekilebilir.

- Üç Boyutlu Eserlerin Fotoğraflanması

Eserin genel şekli aktarılmaya çalışılmalıdır. Bunu yapmak için; eserin tepesi, önü ve bir yanı gösterilerek tepeden fotoğraflanması gerekir. Eserin farklı açılardan daha fazla fotoğrafını çekerek görünmeyen kısımların fotoğraflarını da elde etmek mümkündür.

- Hasarları Fotoğraflama ve Ayırt edici Özellikler

Yazılı açıklamada görüldüğü gibi, eseri tanımlayacak herhangi bir hasarı ve ayırt edici özelliği fotoğraflamak, eserin tanımlanması için iyi bir uygulamadır (Stiff, 2007/2016, s.13, 17).

Çizimler ile Belgeleme

Görsel belgelemede en sık yararlanılan ikinci teknik çizimlerdir. Uygulanacak çizim tekniği, eserin türü ve niteliğine göre değişiklik gösterebilmektedir. Genellikle

rölöve, analitik rölöve, restitüsyon çizimleri tercih edilmektedir. Çizimler ve fotoğraflar ile belgeleme dosyası daha güvenilir ve anlaşılır olacaktır.

Çizimler, tek başına belgeleme dosyasında yer aldığı gibi fotoğraflar ile de desteklenebilir. Çizimlerde genellikle ölçek, başlık, tarih, belgeleme yapan kişinin imzası ve ayrıca eserin durumunu içeren yazılı bir açıklama yer almalıdır. Özellikle eserde hasar veya bozulma var ise çizimlerde bu ayrıntı gösterilir (Moore, 2001, s. 8).

Restitüsyon; Ahunbay (2019, s.85) ‘Sonradan değişikliğe uğramış, kısmen yıkılmış ya da yok olmuş öğelerin, yapıların ve yerleşmelerin ilk tasarımlarındaki ya da belirli bir tarihteki durumlarının, arşiv kayıtlarından, yapı üzerindeki izlerden, yapıya, yerleşmeye ait çizim, fotoğraf, gibi belgelerden yararlanılarak plan, kesit, görünüş ve aksonometrik çizimlerle ya da maketle anlatımı’ şeklinde tanımlamaktadır. Ancak geleneksel tekstiller değerlendirildiği takdirde Öztürk (2007, s.34) şu şekilde bir tanımlama yapmaktadır; Yıpranmış, parçalanmış, eskimiş, yırtılmış geleneksel tekstilin orijinal durumuna ilişkin bilgi veren tıpkı çizimlerdir. Geleneksel tekstilde bulunan yapısal bozulmaları ve dokumaya daha önce yapılan müdahaleleri içeren rapor olup dokumanın mevcut durumunun ölçekli çizimler ile anlatımıdır.

Rölöve; Bir yapının plan, kesit, görünüş ve detaylar şeklindeki çizimidir. Üç boyutlu elemanların, iki boyutlu çizimler olan planlar, kesitler, cepheler ve detaylar ile ifade edilebilmesi için bir dizi ölçüm işleminden sonra ölçekli olarak çizilmesi işlemidir (Pakben, 2013, s. 30)

Analitik Rölöve; eserde görülen farklı dönem izleri, malzeme cinsleri ve bozulmalar gibi eserin okunabilirliğini sağlayacak tüm tespitlerin yapılarak, rölöve çizimleri üzerine işlenmesidir. Analitik rölöve tekniği, özgün ve sonraki dönem izlerini ve dağılımını gösteren *dönem tespiti*; malzemelerin tür ve dağılımını gösteren *malzeme tespiti*; bozulmaların tür, derece ve dağılımını gösteren *hasar tespiti* durumlarını kapsamaktadır. Yapılan tespitler, rölöve çizimleri üzerinde, mapping (haritalama) tekniğiyle gösterilir. Bu teknik, farklı renkler ve/ veya tarama ile, hazırlanan lejant doğrultusunda, tespitlerin çizim üzerine lekeler halinde işlenmesidir. İçerikleri esere

özgü olduğu için; lejantlar her çalışmada yeniden düzenlenir (Ersen, Güleç, Alkan ve Kudde, 2009, s. 5).

Fotogrametri; Fotoğraflar yardımı ile güvenilir belgeleme yöntemlerinden birisi de fotogrametridir. Ahunbay (2019, s.82)' ye göre; tek veya çift kameralar ile yapılan fotoğraf çekimlerinin değerlendirilmesi sonucu ölçekli çizimler elde edilmesine olanak veren gelişmiş bir röleve tekniğidir. Fotogrametri, fotogramlara ait iki veya üç boyutlu ölçümlendirilen nesneler tekniğidir. Fotoğrafçılığın gelişimiyle birlikte pek çok alanda fotogrametri tekniği kullanılmış ve tanınmaya başlamıştır. Fotogrametri öncelikle bir harita yapım yöntemidir. Fotogrametri tekniği ile ölçülmek istenen eserin, nesnenin ve yakın çevresinin veya arazinin fotoğrafları çekilir. Bunların fotoğraf üzerindeki görüntüleri ölçülerek istenen bilgiler sağlanabilir; ya da özel aletler yardımıyla bu görüntüler harita ya da plan biçimine dönüştürülebilir. Fotogrametrinin en önemli özelliği; eserlerin dokunulmadan ölçümlendirilmesidir. Cisimlerin boyut, şekil, konum gibi geometrik özelliklerini fotoğraflar yardımıyla güvenilir ölçülerle belirleme tekniği ve bilimidir. Bu nedenle, konu, fotogrametri yerine bazı araştırmacılar tarafından “Uzaktan Algılama⁴³” olarak değerlendirilmektedir (Kork, 2006, s.2,3,4,9).

ICOMOS (International Council of Monuments and Sites) ve ISPRS (International Society for Photogrammetry and Remote Sensing) gibi uluslararası platformlar tarafından düzenlenen sempozyum ve etkinlikler ile, yersel fotogrametri tekniğinin, tarihi ve kültürel yapıların belgeleme ve röleve çizimi konusundaki projeleri ve bilimsel araştırmalardaki kullanımı desteklenmektedir. Sayısal fotogrametri tekniği ile söz konusu eserin özellikleri, büyüklüğü, konumu, sonuç ürünün kullanım amacı ve beklenen doğruluk, kullanılacak yazılım ve donanım gibi birçok özelliğe bağlı olarak değerlendirme yapılabilmektedir. Fotogrametrik röleve projelerinde sonuç ürün genellikle 1/20 yada 1/50 ölçekli röleve çizimleridir. Sayısal fotogrametri tekniği, otomatik ölçme işlemleri, sayısal üç boyutlu vektör veri, sayısal ortofoto, sayısal arazi ve yüzey modelleri gibi birçok imkanlar sunmaktadır. Gelişen bilgisayar ve bilgi teknolojileri ile birlikte sayısal yersel fotogrametri yöntemi ile elde edilen

⁴³“Uzaktan Algılama” arada fiziksel bir temas olmaksızın cisimler hakkında bilgi toplanması olarak tanımlanabilir (Kork, 2006, s. 4).

sonuç ürünler, belgeleme ve fotogrametrik röleve amacı dışında başka bir kullanım alanına da sahiptir. Sayısal CAD ortamında tarihi ve kültürel mirasın üç boyutlu modellenmesi, üç boyutlu verinin görselleştirilmesi, elde edilen verilerin yönetilmesi ve CBS ortamına aktarılarak bu verilerin sorgulanması gibi birçok uygulamada kullanılmaktadır (Yastıklı, 2005, s. 1,2).

3 Boyutlu Belgeleme; Belgelemede kullanılan bir başka yöntem ise *3Boyutlu belgeleme* sürecidir. Son zamanlarda daha sık tercih edilir olan 3 boyutlu lazer tarama teknolojileri ile hızlı ve doğru veriler elde edilmekte olup, tarihi ve kültürel alanların belgelenmesinde kullanılmaktadır. Lazer tarama teknolojilerinden elde edilen verilerden, uygun yazılımlar aracılığı ile 3 boyutlu çizim – haritalama – modelleme ve sayısal orto görüntüler üretilebilir hale gelmiştir. Yersel lazer tarayıcılar kullanılarak çok kısa bir zaman diliminde binlerce üç boyutlu noktanın kaydedilmesi olanaklı hale gelmiştir (Benli vd.2017, s. 247; Yastıklı, 2005, s.3).

Nitekim lazer taramanın avantajlarını Benli, Dolunay Yüksel ve Ayan (2017, s. 250) “lazer tarama teknolojisi kullanımı, insan işgücünü toplam iş üzerinden %50 oranında azaltmış ve daha az sayıda (ancak uzman personel) ile röleve alımı gerçekleştirilmiştir. Bu durum hem arazi, hem de ofisteki proje üretim ve teslim süresini olumlu etkilemiştir” şeklinde ifade etmişlerdir.

Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yayımlanan faaliyet raporunda (2006) Ayasofya Müzesi’nin söz konusu yöntem ile belgeleneceğine yönelik bir bilgi paylaşılmıştır;

Sanal Müzeler Projesi ile Bodrum Müzesi ve Ayasofya Müzesi’nin üç boyutlu Lazer Tarama Tekniği ile Modellenmesi (MESH) ve 360 derece panoramik görüntülerinin elde edilmesi ile elde edilen verilerin internet üzerinden yayınlanarak Dünya’nın her yerinden bu eşsiz güzelliklerin ziyaret edilmesi planlanmaktadır. Bu proje ile Ayasofya hem ölçekli olarak kayıt altına alınmış olacak hem de Ayasofya’yı gelip göremeyenlerin 3 boyutlu model içerisinde gezinti yapmalarını sağlayarak bu eşsiz güzelliğin tanınırlığı ve bilinirliği artmış olacaktır. İstanbul bilindiği üzere büyük bir deprem tehdidi altındadır. Lazer tarama tekniği ile belgelenecek Ayasofya’nın depremde hasar görmesi halinde hasar gören yerlerin restorasyonuna altlık teşkil edecek röleve projesi bu 3d model üzerinden çizilebilecektir.

3.2.3. Görsel ve İşitsel belgeleme⁴⁴

Son yıllarda bazı müze, kurum ve kuruluşlar online (çevrimiçi) sisteme geçiş yapmış, ziyaretçilerine kapılarını sanal ortamda açmışlardır. Bununla birlikte sahip oldukları koleksiyonları dijital platformda arşivleme yoluna da gitmişlerdir. Görsel ve işitsel belgeleme yöntemleri bu bağlamda giderek önem kazanmaktadır. Tüm belgeleme kayıtları dijital platformda ziyaretçi ile paylaşılacak istenmeyebilir; ancak müze veya kurumların arşivlerinde bu videolar, sesli slaytlar iyi bir belgeleme arşivi oluşturacaktır.

Video ile Belgeleme

Genellikle bir coğrafyaya özgü geleneksel bir yaşamı, kültürü, inancı, ritüeli, töreni belgelemede kullanılmaktadır.

Belgesel yapımcılarının daha çok tercih ettiği bir yöntem olmasına rağmen son yıllarda özellikle 1980'lerde (Mackie, Stack ve Sorber 1988, s.152) etnografik eserlerin belgelenmesinde de tercih edilmeye başlanmıştır. Bazı araştırmacılar özellikle yok olmaya yüz tutmuş geleneksel tekstillerin üretim sürecinden başlamak üzere tüm aşamalarını bu teknik ile belgelenmesinin daha doğru olacağını düşünmektedirler. Video ile belgeleme yönteminde disiplinler arası işbirliği oldukça önemlidir. Belgeleme projesi kapsamında her bir birimin ve uzmanın belirli bir görevi olmalıdır. Kültürel anlamda değeri olan etnografik eserlerin üretim sürecini görsel ve hareketli çekim ile kaydettiğinden dolayı video kullanımı, belgeleme yönteminde hayati önem taşımaktadır. Eserin türüne göre alanında uzman kişiler tarafından hazırlanan ortak bir terminoloji çerçevesinde eser hakkında ayrıntılı bilgi veren bir metin de hazırlanıp videoya dahil edilmelidir. Video kaydının uzunluğu çalışılan esere göre 5 dakika ile 30 dakika arasında değişiklik gösterebilmektedir. Geleneksel el yapımı tekstillerin üretimi ve kullanımı dünya genelinde azaldığı için, bu eserlerin gelecek nesillere en doğru biçimde bilgilerin korunarak aktarılmasında

⁴⁴ Detaylı bilgi için bkz. Dr. Madhu Sharan, Ms. Vandana Chauhan and Ms. Hinal (2015). Documentation: Preservation technique for textiles. <https://www.fibre2fashion.com/industry-article/7536/documentation-preservation-technique-for-textiles> 09.10.2020.

video ile belgeleme yöntemi tercih edilmelidir (Mackie, Stack ve Sorber 1988, s. 151, 152).

Sesli Slayt ile Belgeleme

Video ile belgelemenin yapılamadığı durumlarda bu yöntem kullanılabilir. Bir eserin yapım aşamasının veya başka bir detayının video kaydı olmayabilir. Ancak o eserin görsel ve işitsel bir belgesinin hazırlanması gerektiği zaman, sesli slaytlar ile bu sorun giderilmiş olacaktır. Eserin bir görseli konularak, eser hakkında sesli betimleme yapılabilir. Bir başka seçenek ise eser ile ilgili küçük bir video kaydı vardır ve bu kayıt slayt dosyasına eklenip, slayt belgesini daha etkin hâle getirebilir.

3.2.4. İleri Belgeleme Yöntemleri

Son yıllarda ileri belgeleme yöntemlerinin kullanımı daha da önem kazanmıştır. Bu yöntem ile eser türüne göre analizler yapılmakta ve belgeleme dosyasına bulgular eklenmektedir. Özellikle kompozit bir eserin materyal tespitini yapmak, malzemenin morfolojisi hakkında veri elde etmek oldukça önemlidir. Analizler ile eserin geçmişi, günümüz durumu ve var ise bozulmaları ile ilgili veriler sağlanabilir.

Ersen vd. (2009, s.8)'ye göre kültür varlıklarının belgelenmesinde kullanılan aletli ileri analizler; SEM-EDX (Scanning Electron Microscopy & Energy Dispersive X-Ray Analysis); ICP-MS (Inductively Coupled Plasma/Mass Spectrometer); XRD (X-Ray Diffraction); TEM (Transmission Electron Microscopy); ESEM (Environmental Scanning Electron Microscopy); HPLC ile Kromatografik analiz (High Pressure/Performance Liquid Chromatograph); İyon Kromatografisi; DTA-TG (Differential Thermal Analysis & Thermal Gravimetry Analysis); Atomik Absorbsiyon Spektroskopisi olarak belirtilmektedir. Söz konusu analizler özellikle taşınmaz kültür varlıklarının analizlerinde tercih edilmektedir.

SEM-EDX cihazı ile tekstil, seramik, metal, cam, taş, kağıt, ahşap, harç, sıva, boya, kayaç gibi malzemelerin analizleri yapılabilmektedir. Kısa bir sürede; çok küçük boyuttaki örnekler incelenebilmektedir. Bu arkeometrik yöntem ile eserdeki elementel analizler, yapı tayinleri, eserde oluşan bozulmalar, bozulmaya neden olan

faktörler, eserlerin mineral yapısı, kimyasal içerikleri, harç veya sıvaların bağlayıcılarının türleri tespit edilebilmektedir (Alkan vd. 2009/2011, s.76; Torgan ve Karadağ, 2015, s.122).

Kromatografik yöntemler, doğal boyarmaddelerin analizlerinde en çok kullanılan yöntemlerdir. Bu yöntemlerden İTK, HPLC ve LC-MS son yıllarda oldukça fazla tercih edilmektedir. Tarihi objelerdeki boyarmaddelerin analizinde ve bazı bitki ve böceklerin içerdiği boyarmaddelerin analizlerinde kullanılmaktadır (Deveoğlu ve Karadağ, 2011, s.22).

HPLC (High Performance Liquid Chromatograph / Yüksek Performanslı Sıvı Kromatografisi) cihazı ile boyar maddelerin, bağlayıcıların, proteinlerin, yağ asitlerinin nitelik ve miktarları tespit edilmektedir. Eserde bulunabilecek boya, bağlayıcı, sağlamlaştırıcı vb. amaçla kullanılmış organik maddelerin analizleri detaylı olarak yapılmaktadır. Az miktarda örnekle çalışılabilir olması, bu yöntemin önemli avantajlarından biridir (Alkan vd. 2009/2011, s.72).

Kapsamlı bir belgeleme dosyasında analiz raporlarının yer alması, ileride yapılacak işlemlerin ön hazırlığını sağlayacak ve zamandan tasarruf edilmesine olanak verecektir.

3.3. Belgelemede Dijitalleşmenin Rolü

Son zamanlarda müzelerin, dijital platformlarda kullanılması (sanal müze, dijital envanterlerinin paylaşımı vb.) ve kapsamlı dijital programlar kullanması oldukça önemli bir hâl almıştır. Her geçen gün daha fazla müze ve özel koleksiyoncu, sahip olduğu eserleri dijital veri tabanlarını kullanarak kayıt altına almaktadırlar. Dijital arşiv, farklı zamanlarda ve farklı şekilde faydalar sağlamaktadır. Dijital teknoloji, raporları ve belgeleme dosyalarını daha kolay erişebilir hale getirmektedir. Maliyet ve zamandan tasarruf sağlamaktadır. Kaydedilen verilerin tutarlılığını ve doğruluğun saptanmasını kolaylaştırdığı gibi fiziksel olarak depolama alanı gereksinimlerini de azaltacaktır. Nitekim dijital kopya kayıtları, orijinalerin kullanılmasını önlediği için zorunlu bir koruma rolüne sahiptir. Müzeler ve kurumlar tarafından dijital olarak belgeleme şekli için sistematik bir plan oluşturulmalı ve uygulanmalıdır. Öyle ki

dijitalleştirme ve dokümantasyon, gelecek nesiller için kültürel mirasın daha fazla erişimi, etkileşimi ve korunması gerekçeleriyle koleksiyonlar ve araştırmacılar için umut vaat etmektedir (Manek, 2012, s.6; Moore, 2001: 6; Stiff, 2007/2016, s. 19).

Müze Bilgisayar Ağı'nın kullanımı 1967 yılında gerçekleşmiştir. Bu sistemin yaklaşık elli yıllık tarihinde, dijital teknoloji, sadece muhasebeciler için bir meşguliyet alanı olmaktan çıkmış, tüm ekip ve birimler için önemli bir fikir olarak değerlendirilmeye başlanmıştır. 1980 ve 1990'lar da ise uzmanlar, bilgi edinmenin kağıt yığınları arasında geçirilen zaman alıcı ve tekrarlayıcı bir süreç olduğunu dile getirmişlerdir. Bir eser hakkında bilgi almak için kayıtlara bakıldığında, iyi hazırlanmış bir arşivde bile raporu bulmanın ve okumanın 5 ile 10 dakikalık bir süreyi kapsadığını belirtmişlerdir. Bu nedenle, uzmanlar, bilgisayarları ve dijital teknolojiyi tam olarak benimseyip öğrenirse, belgeleme kayıtlarının oluşturulması ve saklanması olumlu yönde değişebileceğini savunmuşlardır (Moore, 2001, s.6; Morrison, 2019, s.7; Velios, 2013, s.3).

Tanınmış bazı müze yöneticilerinin bu konu hakkındaki tutumlarının nasıl değiştiği şu örnekler ile görülebilmektedir;

“Smithsonian Müzesi'nin, tarihimizin bu önemli döneminde hayati bir kurum olarak kalması için, genç nesilleri geçmişimizi anlatan koleksiyonlarımıza dahil etmeye ve bilgilerimizi aktarmaya ihtiyacımız vardır.

Müze'nin 19.yüzyılda sahip olduğu 'bilginin arttırılması ve yayılması' misyonunun, 21.yüzyılda tüm Amerikalıların ve dünyanın her yerindeki insanların yararına uygulayabilmemiz için, yeni dijital teknolojileri en iyi şekilde kullanmamız gerekmektedir”.

Smithsonian National Museum of Natural History Sekreteri, G. Wayne Clough,
Ocak 2009 (Morrison, 2019, s. 7).

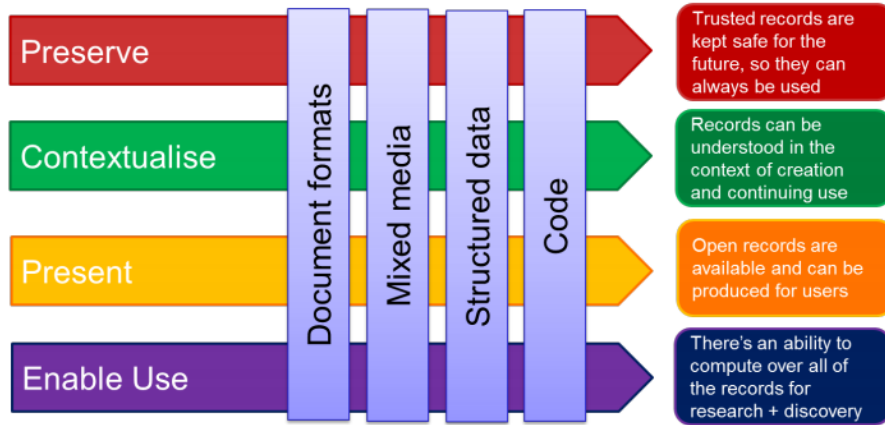
"Ziyaretçilerin, teknoloji ve kurumları/müzeleri birbirlerine nasıl uyum sağlattıkları konusunda olağanüstü ilginç bir dönemdeyiz. Örneğin, birçok ziyaretçi şuan müzede fotoğraf çekip paylaşmaktadır”.

Museum of Modern Art (MoMA) yöneticisi Glenn Lowry, WSJ (The Wall Street Journal) 05.11.2013 (Morrison, 2019, s. 8).

Dijital arşivin (veri tabanı) kullanımının, uzmanlara sağladığı katkı temelde dört madde ile ifade edilebilir;

- Korumak
- Bağlamsallaştırmak
- Hazır olması
- Etkin kullanımı (The National Archives, [TNA], 2017, s.6).

Korumak, dijital verilerin gelecekte kullanımı güven altındadır ve böylelikle her zaman kullanılabilirler anlamına gelmektedir. *Bağlamsallaştırmak*, dijital veriler, onların oluşturulması ve sürekli kullanımı bağlamında anlaşılabilir durumdadır. *Hazır olması*, dijital veriler kullanılabilir durumdadır ve kullanıcılar için yayınlanabilir anlamındadır. *Etkin kullanımı*, tüm açık dijital verileri, kullanıcılara araştırma yapabilmeleri için çözümlemekte ve bulguları indekslemeye olanak sağlamaktadır (Şekil 3.3).

Şekil 3.3. Dijitalleşmenin olumlu yanları (TNA, 2017, s.7).

Stiff (2007/2016, s.19,21) ise dijital platformlarının kullanılmasının avantajlarını şöyle sıralamaktadır;

- Bilgileri hazır halde bulundurmak

Dijital veri tabanları elle yazılmış klasik kayıt sistemlerinden daha az yer kaplar ve ihtiyaç olduğunda bilgilerin yedeklenmesini kolaylaştırır. Bilgileri yapılandırılmış bir şekilde depoladığı için gerektiğinde hızlı arama işlemi ile kayıtlara erişimi kolaylaştırmaktadır.

- Bilgiler Arası Bağlantı

Müze koleksiyon yönetim sistemleri eserler ile dijital görüntüleri arasında link kurulmasına olanak sağlar. Çoğu veritabanı, kağıt belgelerin depolanmasını da destekleyerek bilgilerin saklanması kolaylaştırır.

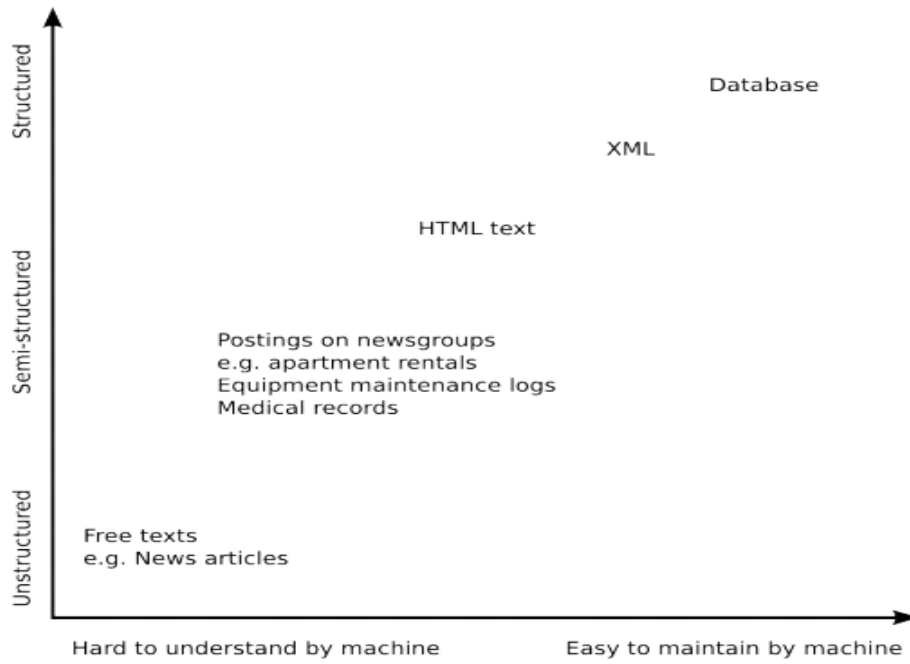
- Bilgi Paylaşımı

Dijital bilgiler, fotoğraflar ve eser açıklamaları araştırmacı, polis veya UNESCO gibi uluslararası kurumlara gönderilerek kolaylıkla paylaşılır.

- Çoklu Bilgi Kullanımı

Veri tabanlarında bulunan bilgiler katalog oluşturma, sergi metni veya çevrimiçi sergiler hazırlama gibi birçok şekilde tekrar kullanılabilir.

Dijital yöntemler ile belgelemenin daha avantajlı olduğunu ileri süren Velios (2013, s.29) ise belgelemede dijitalleşmeyi yapılandırılmamış, yarı yapılandırılmış ve yapılandırılmış olarak değerlendirmektedir (Şekil 3.4). Bu değerlendirmede metinsel belgelemenin dijital platformda işlenmesini yapılandırılmış gruba dahil etmekte ve bununla ilgili işlem yapılmasının daha kolay bir süreç olduğunu düşünmektedir.

Şekil 3.4. Yapılandırılmamış, yarı yapılandırılmış ve yapılandırılmış gruplar (Velios, 2013, s.29)

Ancak bu konunun avantajları olduğu gibi müzelerin, kompleks programlara uyum sağlamada yaşadığı temel sorunlar da bulunmaktadır. Bu durum önem kazandıkça, müzelerde dijital kullanımları kısıtlayan nedenlerin bilinmesi gerekmektedir. Müzeler ile dijitalleşmeyi birbirinden uzaklaştıran faktörler yer almaktadır. Bu faktörler, her müzenin kendi bünyesine özgü farklı dijital stratejilere neden ihtiyaç duyduklarını göstermektedir:

- Müzeler genellikle temel faaliyetlerini gerçekleştirmekte iyi olup, yenilik yapmada çok iyi değildir.
- Müzeler, standart olmayan iş planları ile çalışır. Bu durum olumsuz bir durum değildir ancak, dijital programların oluşturulmasını zorlaştırabilmektedir.
- Müzeler, sahip oldukları koleksiyon bakımından oldukça zengin ve paha biçilemez değerde olduklarından dolayı, bu koleksiyonlara herkes tarafından dijital ortamda erişim sağlanabilir.
- Müzeler, ziyaretçilerin çevrimiçi gezilerine uygun durumda olup birçok müzeyi dijital platformda ziyaret eden geniş bir ziyaretçi kitlesi bulunmaktadır. Müzelerin çevrimiçi programları iyi organize edildiği takdirde, oldukça geniş bir kitleye hitap edebilirler.

- Müzeler her alanda yüksek standartları korumayı beklemektedir. Estetik, editoryal, erişilebilirlik, hizmet kullanılabilirliği, görüntü kalitesi, veri güvenliği gibi yüksek standartlara sahip dijital program bileşenlerinin geliştirilmesi ve sürdürülmesi zaman alıcı ve pahalı olabilir.
- Müze küratörleri, genellikle akademik kitleye hitap eden bir yazım dili kullanmaktadırlar. Ancak dijital medya aracılığıyla kamuya (yerel kitleye) uygun bir dil ile yazmak henüz yeni bir beceri olup, hazırlanacak geleneksel formlar, küratörlerin pek aşına olmadıkları tarzdadır (Morrison, 2019, s. 10,13,15).

Söz konusu faktörler, müzelerin dijital platformlardan uzak kalma nedenlerini özetlemektedir. Her müzenin türü ve sahip olduğu koleksiyonlara göre dijital stratejiler oluşturulmalıdır. Müzelerin gereksinimleri dikkate alınmalı, organizasyon planı ve amaçları doğrultusunda dijital strateji yöntemleri belirlenmelidir (Morrison, 2019, s. 15, 16, 18).

3.4. Geleneksel Tekstil Eserlerde Belgelemenin Önemi

Geleneksel tekstiller tarihsel, sanatsal ve kültürel açıdan değerli olan etnografik eserlerdir. Bir ulusun kimliğinin yansımasıdır. Yüzyıllar boyunca, insanlar kendilerini ifade etme biçimi olarak tekstil ürünlerini kullanmışlardır. Tekstillerin üretiminde kullanılan hammadde, boya, renk, motif, desen, süsleme malzemesi gibi etkenler hangi bölgede yapıldığının birer simgesidir. Dolayısıyla söz konusu bölge, toplum, ulus veya ulusların yaşayış biçimi, kültürü, düşünce yapısı, toplumsal rolleri, ritüelleri, inanışları gibi kendilerine özgü sahip olduğu soyut ve somut değerler ve sosyolojik düzeni hakkında bilgi edinilebilir. Ayrıca geleneksel tekstillerin süsleme materyalleri bölgenin coğrafi yapısı ile ilgiler fikir yürütmeye de yardımcı olmaktadır. O bölgede yetişen bitkiler, bölgeye özgü hayvanlar veya toprak yapısı gibi ayrıştırıcı faktörlerin tespiti yapılabilir. Daha önceden orada yetişen bir bitki veya hayvan, günümüzde yetişmiyor olabilir. Dolayısıyla o dönemde üretilen bir tekstil eseri kullanılan bu materyaller ile tarihsel ve sanatsal anlamda daha özgün olma özelliği taşıyacaktır.

Tekstil eserleri geçmiş dönemlerde özellikle devletler arasında önemli bir hediye aracı olarak kabul görmüştür. Eserlerde değerli madenlerin ve ipek gibi önemli bir lif türünün kullanılması devletin ihtişamı, gücü ve zenginliğini göstermektedir. Dolayısıyla, başka bir coğrafyada tasarlanan, malzemeleri kullanılan, dokunan eser, bir başka coğrafyaya hediye olarak gönderildiğinde kültürler arası etkileşimin olmasını tetiklemektedir. Bu sayede, yeni bir bakış açısı, ilham veya tasarım yaklaşımı oluşabilmektedir.

Tekstil eserlerinin geçmiş ve günümüzde ki önemi oldukça fazladır. Bir toplumun sosyolojik yapısının somut verileri olarak düşünülebilir. Yaşamın her alanında yer bulması ve her kesim/sınıf/statü tarafından kullanılması farklı malzemelerden örneklerin ve tasarımların dokunmasına neden olmuştur. Nitekim bu kadar çeşitliliğe sahip olan tekstil eserlerinin geçmişte ki önemi ve durumunun gelecek nesil tarafından bilinmesi ve korunması gerekmektedir.

Etnografik, arkeolojik ve taşınmaz durumdaki eserlerin gelecek nesil tarafından bilinmesi ve korunması, kapsamlı ve sistemli bir belgeleme çalışması ile gerçekleşecektir. Esere ilişkin araştırmalar yapılmalı ve veriler toplanmalıdır. Nitel ve nicel analizler ile eserin geçmişi hakkında veriler elde etmek oldukça önemlidir ki eserin doğru tanımlanması, çözümlenmesi ve yorumlanması bu veriler ile sağlanacaktır.

Bir tekstil eserin kapsamlı bir belgeleme çalışması ile oldukça fazla bilgiye sahip olunabilir. Eserin tarihi, estetik, teknik durumunun ve var ise bozulmaların incelenmesi belgeleme raporunun en temel halini oluşturmaktadır. Ancak belgelemenin türü ve ölçeği neticesinde başlıklar değişkenlik gösterebilmektedir. Raporun kapsamı, hedef ve amaca göre düzenlenebilir. Belgeme çalışmasının türü ve niteliğine bakılmaksızın esere ilişkin bilgiler doğru ve eksiksiz bir şekilde kayıt altına alınmalı ve eserin kimlik formunun çıkarılması tüm rapor türlerinin ortak amacıdır. Kapsamlı bir belgeleme ile araştırma, öğretme ve öğrenmenin gelişmesi, kültürel hafızanın canlı kalması ve ‘gelecek için geçmişi korumak’ düşüncesi sağlanabilmektedir (Öztürk, 2007,s. 40; Sharan, Chauhan ve Kayastha, 2015, s.1).

Tekstil eserlerde belgeleme en genel şekli ile eserin fiziksel olarak tanımının yapılmasıdır. En basit ölçekte süreç şu şekilde değerlendirilebilir; Belirli imkân çerçevesinde eserde görsel çalışma ile başlar. Öncelikle görsel olarak kayıt altına alınan esere, sonrasında uygulanacak laboratuvar işlemleri eklenir. Lif tayini, renk tayini, desen-kompozisyon analizi gibi tekstil eserin türüne göre ölçütler belirlenir, eserin teknik çizimi ve restitüsyonu ile süreç devam eder. Gerekli görüldüğü takdirde esere etkin veya önleyici koruma işlemleri uygulanır. Eğer bu işlemler uygulanacaksa her aşaması fotoğraflanmalı ve raporda işlem basamakları yer almalıdır. Ancak söz konusu uygulamalar gerçekleştirilmeyecekse belgeleme süreci başlangıcında yapılan profesyonel fotoğraf çekimleri yeterli olacaktır.

Eserin ön ve arka yüzünün ve gerekirse süsleme detayının fotoğraf çekimleri olmalıdır. Eserin genel bilgilerini yani tanımını içeren başlıkta boyutları, dönemi, edinim türü, sanatçısı, lifi, dokuma tekniği, rengi, süsleme materyalleri, desen ve kompozisyon özelliği ve durumu bilgilerine yer verilmelidir. Motif adlarının doğru tespit edilmesi oldukça önemlidir. Eserin durumu, oluşturulacak rapora göre yazılabilir. Eser inceleme veya durum tespit raporu hazırlanıyorsa kısaca durumu ve bulunduğu ortam koşulları hakkında bilgi verilir. Ancak koruma raporu hazırlanıyor ise genel bilgiler verildikten sonra eserin bozulmasına ilişkin bilgiler yer almalıdır. Burada detaylı bir durum incelemesi yapılır. Bozulma nedenleri, bozulma türü, geçirdiği onarımlar, müze veya depo alanındaki durumu, kondisyon durumu (rakamsal olarak ifade edilebilir) yazılır. Eğer önceden bir müdahalede bulunulmuş ise bu işlemlerin ne olduğu açıklanır. Bozulma nedenleri ve türü detaylı bir biçimde sınıflandırılabilir. Nitekim böcek yeniği, böcek lekesi, güve yeniği, çivi deliği, doku kaybı, ter lekesi, lekelenme, kir durumu, hav kaybı, metal korozyon, süsleme malzemesi kaybı, renk solması, liflerde gevşeme, kırılma gibi eserin fiziksel durumu belirten açıklamalar yazılabilir.

İncelenen eserler bir müze veya kurumda yer alıyorsa gerekli izinler alındıktan sonra analizler yapılabilir ki analizler belgeleme dosyasını daha güçlü kılacaktır. Analitik veriler ile doğru tespitlere ulaşılabilecektir. Bu tespitler doğrultusunda onarımda kullanılacak malzemeler, uygulanacak onarım yöntemleri ve aşamaları belirlenmelidir. Belgeleme dosyasında fotoğrafların yanında çizimlerin olması

genellikle tercih edilmektedir. Tekstil eserin türüne göre çizim şekline karar verilebilir. Belgelenen eser halı ise restitüsyonu; giyim ürünü ise kalıp çizimi; ev tekstiline yönelik ürünler ise teknik çizimi yapılabilir. Bu seçenek uzmanın tercihinine göre değişkenlik gösterebilir. İnceleme raporu, durum tespit raporu veya koruma raporunda yer alan açıklama veya gözlem ve notlar sekmesinde uzmanın belirtmek istediği detaylar aktarılır.

Geleneksel tekstil eserleri, çalışmada bahsi geçen belgeleme yöntemlerinin tümü ile belgelenmektedir. Seçenek fazla oldukça eserin tanımlanması ve belgeleme kapsamı daha detaylı olacaktır. Nitekim detay bilgilerin yer alması avantaj olarak yorumlanabilir. Bunun nedeni, özellikle bazı dokuma teknikleri, günümüzde çok az tercih edilmekte veya hiç kullanılmamaktadır. Özellikle bu gibi durumlarda; metinsel/ yazılı belgeleme ve görsel belgelemenin yanında görsel ve işitsel belgelemenin de yapılması önem arz etmektedir. Görsel ve işitsel yöntem ile belgelenmesi durumunda görsel bir kayda sahip olunacak ve bu eserlerin yeniden dokunması durumunda söz konusu kayıtlar rehber görevi görecektir. Bazı dokuma teknikleri sadece dokunduğu yöre tarafından bilinmektedir. Ulusal veya uluslararası bazda yapılacak projeler ile bu teknikteki dokumaların yeniden hayat bulması durumunda söz konusu kayıtlardan yararlanılacaktır. Bu bağlamda belgeleme çalışmaları ile sürdürülebilir tekstil alanına destek olunacak ve geleneksel tekstillerin geleneksel kültürdeki kritik rolü ve öneminin anlaşılması sağlanacaktır.

Geleneksel tekstillerde görsel ve işitsel belgelemenin önemine yönelik 1989 yılında bir çalışma yapılmıştır. Mackie, Stack ve Sorber (1988, s.151,152) tarafından Fas ve Mısır'da geleneksel tekstil eserlerinin video ile belgelenmesi yönünde bir proje başlatılmıştır. Geleneksel tekstillerin (kumaşların) kalıpları, desenleri, tekniği, üretimi ve kullanım biçiminin özellikle 1990'lı yıllarda sanayileşme nedeniyle yok olmadan önce araştırılması ve video ile belgelenmesinin kritik bir durum olduğuna inanmaktadırlar. Bu nedenle kültürel kimliği yansıtan ve kaybolmakta olan kumaşları (tekstilleri) tespit etmek ve mümkün olan en kısa sürede belgelemek için söz konusu projeyi hayata geçirmişlerdir. El dokuması kumaşlar, işlemeler ve süslemeler olarak sınıflandırma yapılmış, her gruba yönelik bir çalışma ekibi oluşturulmuştur. Tüm gruplar için ortak bir metodoloji ve terminoloji hazırlanmış, belgelemede yazılı ve

işitsel bölümlerde bir bütünlük sağlanmıştır. Her iki ülkede gerçekleştirilen projelerde müzeler, ulusal ve uluslararası üniversiteler ve farklı disiplin alanlarındaki uzmanlar (antropolog, medya tasarım uzmanı vb.) ile çalışılmıştır. Ayrıca Türkiye, Suriye ve Tayland'da geleneksel tekstillerin belgelenmesine yönelik görüşmeler ve tartışmaların olduğu belirtilmiştir. Çok fazla uzman, akademisyen ve işbirlikçiler ile büyük bir projenin hayata geçirilmesi düşünülmektedir. Ancak bu yönde bir çalışma başlamamıştır ki kaybolmakta olan geleneksel tekstillerin uzmanlar tarafından belgelenmesinin tarihi bir adım olacağı savunulmaktadır.

Geleneksel tekstil eserlerinin belgelenmesinde bir başka önemli husus ise organik malzemelerden üretilmeleri dolayısıyla bozulma süreçlerinin hızlı olması ile ilgilidir. Tekstillerin bozulma⁴⁵ süreçlerinin yavaş veya hızlı olması bulunduğu ortamın koşullarına göre değişkenlik göstermektedir. Doğru, kapsamlı ve anlaşılır belgeleme raporları, müzeler için oldukça önemli kayıtlardır. Müze ortamında bulunan eserler için, depo veya sergi alanında fark etmeksizin, hazırlanan belgeleme raporları doğrultusunda müzenin ortam koşulları ayarlanacaktır. Uygun sıcaklık, ışık, bağıl nem değerleri, böceklerin kontrolüne yönelik önlemler, destekleyici malzemeler, depolama ve sergileme koşulları gibi müzelerde önleyici koruma yaklaşımlarına yönelik tedbirler alınacaktır. Nitekim ileride meydana gelebilecek bir bozulma durumunda önceden hazırlanan raporlar referans görevi görecektir. Ayrıca eserlerin nakil olması gereken durumlar olabilir. Nakil işlemleri sırasında söz konusu raporlar incelenecek ve uygun nakil şekli kararlaştırılacaktır. Eserin başka bir alana taşınması gerekiyorsa rapor doğrultusunda eserin elleçlenmesi⁴⁶ ve nakil planı oluşturulacaktır. Dolayısıyla müzede gerçekleşecek her türlü işlem öncesi eserin kendisi değil, bilgilerini içeren raporlar incelenecektir.

Tekstil eserlerine yönelik hazırlanan belgeleme dosyalarının dijitalleştirilmesi korumaya yönelik kapsamlı bir yaklaşımdır. Genellikle hassas eserler arasında yer

⁴⁵Yanlış sıcaklık değerleri; yüksek sıcaklık tekstillerin dağılmasına, parçalanmasına ve renk değişimine (solma); düşük sıcaklık ise kırılma ve kırılganlaşmasına; Yanlış nem değerleri; yüksek nem (%65 >) küflenme ve korozyon; fiziksel etkenler; darbe, sarsıntı gibi etmenler biçimlerinin bozulmasına, aşınmasına, delinmesine, esnemesine; hırsızlık, vandalizm, bakımsızlık, yangın, su baskınları; biyolojik etkenler haşereler delinmesine, kırılma ve kırılganlaşmasına, lekelenmesine; radyasyon ise parçalanmasına ve kararmasına neden olmaktadır (Manek, 2010, s.4).

⁴⁶Eser dokunulması, eserin konumunun değiştirilmesi ya da kısa mesafede bile olsa yerinin değiştirilmesi anlamına gelmektedir (Rujiter, Antomarchi ve Verger, 2010/2016, s.33).

alan geleneksel tekstillere özellikle de müze deposunda bulunanlara ulaşım inceleme yapmak zor bir süreçtir. Başka bir ülkede yaşayan araştırmacılar için ise zaman ve mesafe kısıtlamaları nedeniyle bu süreç daha da zorlu bir hâl almaktadır. Ancak müze veya kurumlarda yer alan tekstil koleksiyonların dijitalleştirilmesi halinde bu eserlerin binlerce kişi tarafından incelenmesi, kültürlerarası sanat etkileşiminin olması ve gelecek nesiller için geçmiş yılların koleksiyonuna kolay erişim imkânı vermesi gibi kültürel miras bilgisinin sürdürülmesine katkı sağlayacaktır. Ayrıca bir tekstil müzesinde bulunan eserlerin hepsinin sergilenme imkânı yoktur. Dijital platform ve teknoloji ile eserlere erişim, kataloglama ve değerlendirme (analiz etme) olanaklarından da yararlanılabilinecektir (Manek, 2012, s.6,7; Sharan, Chauhan ve Kayastha; 2015; s. 4).

4. VEKAM (VEHBİ KOÇ ANKARA ARAŞTIRMALARI UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ) VE SEMAHAT-NUSRET ARSEL KOLEKSİYONLARI

Dünyada gelişen ve değişen müze kavramı ve algısı, koleksiyonerleri ve ziyaretçileri farklı arayışlara yönlendirmiştir. Bu algı ve arayışlar sonucu müze çeşitleri artmakta ve bu çeşitlilik sahip olduğu koleksiyon, ekonomik durumu, ziyaretçi çeşitliliği, coğrafi konumuna göre değişkenlik göstermektedir. Söz konusu değişim süreci içerisinde *tarihi müze ev* veya *tarihi ev müze* kavramları tartışılır ve konuşulur hale gelmiştir. Toplum tarafından önemli olan kişiler ki aralarında siyasiler, soylu aileler, askeri zaferler kazanmış bireylerin bulunduğu evler zamanla insanların merak ettiği ve görmek istediği mekânlar haline dönüşmüştür. Bu gelişmeler sonucu müze evler ile ilgili bir birimin kurulması yönünde adımlar atılmaya başlanmıştır. Dünya’da bu akımın bir çatı altında toplanıp faaliyet göstermeye başlaması ise 20.yüzyılın ortalarına denk gelmektedir. Müze evler ile ilgili karar alıp uygulayan bir platform ise ICOM bünyesinde faaliyet gösteren DEMHIST’tir. 1998 yılında "Uluslararası Tarihi Ev Müzeler Komitesi" (DEMHIST- International Committee for Historic House Museums) kurulmuştur. DEMHIST, Fransızca bir terim olan "Demeures historiques-musées"ın kısaltılmasıdır. Müze evlerin korunması ve yönetimi ile ilgilenen, ICOM’a bağlı bir kuruluştur (Uz, 2007, s.268; Uzgidim ve Tozun, 2020, s.267, 270).

DEMHIST müze evi şu şekilde tanımlanmaktadır;

Günümüzde halka açılmış, geçmişte mesken olan tarihsel yapıların, orijinal mobilyaların tarihi, kültürel koleksiyonlarını gösteren, ünlü yaratıcıların ruhunu yansıtan ve güçlü bir şekilde bir topluluğun tarihsel anılarına bağlı, özel bir müze çeşidi⁴⁷ (Aslan, 2019, s.27).

2003- 2005 yılları arasında DEMHIST başkanlığı görevinde bulunmuş olan Pavoni ise tarihi müze evleri şu şekilde yorumlamaktadır;

⁴⁷ Geniş bilgi için bkz. <https://icom.museum/en>.

Geçmişteki yaşanmışlıklarıyla tarihsel olarak değeri olan binalar, halka açıldıklarında, kendi orijinal eşyalarını ve koleksiyonlarını halka göstermek durumundadırlar. Tarihi, kültürel, ulusal değerlere sahip olarak tanınmış kişilerin yaşamlarının bir döneminde mesken olarak kullandıkları bu yapılar dönemin ruhunu koruyarak, halkın tarihsel hafızası ile bir bağlantı kuran koleksiyonlarıyla ev müze olarak tanımlanmaktadırlar. Ev müzeler, yapının kendisi ve içinde bulundurduğu koleksiyon ile karakteristik bir şema oluşturan, tarihsel olarak önemli bir pozisyona sahip olmuş ve bu pozisyonu korumuş olan yapılardır⁴⁸ (Şakrak, 2017, s.122).

Yerel kültürün sergilendiği Ankara Bağ Evi, sahip olduğu mimari ve tarihi özellikleri ile korunması gereken kültür varlıkları kategorisinde değerlendirilmektedir. Kurum kendini müze ev olarak nitelendirmektedir. Ancak hukuki anlamda müze ev kapsamında görülmemektedir ki bina tipinin tüm kitleye hitap edilecek şekilde düzenlenmesi gibi yasal prosedürlerin yerine getirilmesi zorunluluğu bulunmaktadır. Bir yandan da korunması gereken kültür varlığı statüsünde olduğu için bina ile ilgili çok fazla değişiklik yapılamama söz konusudur. Kurum, bu anlamda resmi olarak ‘müze ev’ şeklinde değerlendirilmesi için çalışmalar yapmaktadır. Mevzuatta yer alan koşullar sağlanmaya çalışılmakta; ancak yapı, korunması gereken kültür varlığı statüsünde olduğu için de belli bir noktaya kadar müdahale olabileceği için süreç uzamaktadır (Uzgidim ve Tozun, 2020, s.278,279).

4.1. Vehbi Koç Ankara Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi (Vekam)

Vehbi Koç Ankara Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi, Keçiören’de, Vehbi Koç’a ait bağ evinde faaliyet göstermektedir. 1923 yılında Mareşal Fevzi Çakmak’tan satın alınan Şehit Hakan Turan caddesinde bulunan 9 numaralı bağ evini, Koç Ailesi uzun yıllar yazlık konut olarak kullanmıştır. Vehbi Koç’un Ankara’daki hayatının büyük bir bölümünü geçirdiği ve çocuklarının doğduğu ev, II. Derecede Korunması Gerekli Kültür Varlığı statüsündedir. 1992 -1993 yıllarında restore edilmiştir. Vehbi Koç Vakfı’na 1994 yılında bağlanmış ve hizmete açılmıştır.

⁴⁸ Geniş bilgi için bkz. Rosanna Pavoni, (2001). “Towards a definition and Typology of Historic house Museums ” Museum International Paris: Blackwe ll Publisher, No : 210, Vo l. 53.

Ankara kenti ile ilgili her türlü bilgi ve belgenin derlenip bilimsel yayınlar aracılığıyla araştırmacılara sunulması amaçlanmıştır. Günümüzde Vekam idari merkezi, kütüphanesi ve arşivi bu binada bulunmaktadır. 2014 yılında ise Koç Üniversitesi'ne bağlanmıştır. Kurum, ulusal ve uluslararası kurumlar ile akademik çalışmalarına devam etmektedir⁴⁹ (Uzgidim ve Tozun, 2020, s.274,275).

Kurum, Ankara'da ki yerel yaşantıyı göstermeyi ve bu anlamda yapılan bilimsel çalışmaları desteklemeyi hedeflemektedir. Bu bağlamda, Ankara ilinin geçmişten günümüze kentsel dokusu ve kimliği; kent ve çevresinin toplumsal, ekonomik ve kültürel tarihi; yerel kültürü ve kültürel mirası ile ilgili disiplinler arası çalışmaları desteklemek ve işbirliği içinde bulunarak daha geniş kitleler tarafından bilinmesini sağlamayı amaçlamaktadır. Kurum aynı zamanda çeşitli sergilere ve bilimsel etkinliklere de ev sahipliği yapmaktadır. Kurslar, sergiler, konferans, sempozyum ve paneller düzenlemektedir. Böylece, disiplinler arası çalışmalar ve araştırmaları desteklemektedir⁵⁰.

4.2. Gedikoğlu Bağ Evi

Ankara ili Keçiören ilçesi Şehit Hakan Turan caddesinde bulunan 18 numaralı, Keçiören'in son bağ evlerinden biri olan Ankara Bağ Evi, "Gedikoğlu Bağ" olarak da bilinmektedir. Bağ evi, Vehbi Koç'un eniştesi Ankara'lı Ali Gedikoğlu tarafından 1900'lerin başında yaptırılmıştır. Ali Gedikoğlu vefat ettikten sonra Vehbi Koç tarafından satın alınmıştır. Ev, uzun yıllar sonra aslına uygun olarak restore edilebilmesi için Semahat Arsel tarafından Vehbi Koç Vakfı'na bağışlanmış ve 2006 yılında restore edilmiştir. Restorasyon sonrası Sadberk Hanım Müzesi uzmanlarınca ev döşenmiş ve 2007 yılında hizmete açılmıştır. Mimari yapısı ve özellikleri, yaşam tarzı ve değerleri ile Ankara kültürünün sürdürülebilirliğini sağlamayı ve bu kültürü gelecek nesillere özünü kaybetmeden aktarabilmeyi hedeflemektedir. Ankara Keçiören'de dönemine uygun şekilde korunmuş ve ziyarete açık son bağ evi olması sebebiyle ayrı bir önemi vardır. Süregelen kültürel değişim sürecinde geçmiş

⁴⁹ Geniş bilgi için bkz Vekam: <https://vekam.ku.edu.tr/tr/content/vehbi-koc-ve-an-kara-arastirmalari-merkezi-1?cv=1> adresinden alındı. 27. 04. 2020).

⁵⁰ Geniş bilgi için bkz. <https://vekam.ku.edu.tr/tr/content/vehbi-koc-ve-an-kara-i-arastirmalari-merkezi-1?cv=1> adresinden alındı. 27. 04. 2020).

yaşantıyı merak eden toplum, bağ evini ziyaret ederek bu konu hakkında bilgi edinebilmektedir (Uzgidim ve Tozun, 2020, s.276, 278).

Ankara Bağ Evi'nin mimarının kim olduğu bilinmemektedir. Bina, mimari açıdan geleneksel Türk Ev planı yapısında olup, zemin üstüne bir ara kat ve ana yaşam alanı olan üst kattan oluşmaktadır. Evin katları orta sofa planlıdır. Zemin katta mutfak ve depo, birinci katta iki oda ve sofa, ikinci katta ise üç oda ve sofa bulunmaktadır. Mutfağın bir bölümünün özgün yapısı korunmuş, diğer bölümü ise ziyaretçilere hizmet amacıyla işlevsel durumdadır. Soğuk geçen kış aylarında odaların sıcak kalabilmesi için "Kış katı" olarak anılan ara katın ahşap tavanları alçaktır. Üst katın ahşap kaplama tavanları ise yüksek, sofası geniş ve odaları büyüktür. Zemin ve ara katlar, "Ankara Taşı" olarak da bilinen andezit taşından inşa edilmiştir. Binanın dış cephesinde süslemeleri bulunmamaktadır. İç mekânda da duvar süslemeleri olmayıp, tavanda süslemeler mevcuttur⁵¹ (Uzgidim ve Tozun, 2020, s.276, 279)

4.3. Vekam Koleksiyon Grupları

Müze olarak faaliyet gösteren Bağ Evi'nde, Semahat-Nusret Arsel Koleksiyonu bulunmaktadır. Koleksiyon malzeme türü, işlevi ve fonksiyonel özelliği bakımından oldukça geniş bir yelpazeye sahiptir. Koleksiyon bünyesinde 800'ün üzerinde eser mevcut olup, Semahat Arsel'in bağışları ile daha da zenginleşmektedir.

Semahat-Nusret Arsel Koleksiyonun malzeme grubu şu şekilde sınıflandırılabilir;

Tekstil grubu (işleme, halı, kilim, kumaş, kese)

Bakır grubu

Ahşap grubu

Seramik grubu

Cam grubu

⁵¹ Geniş bilgi için bkz. <https://vekam.ku.edu.tr/tr/content/ankara-bag-evi-0> 17.04.2018/ 20:58

Söz konusu malzeme grubunda yer alan eserler, 18 ile 20. yy dönemlerine aittir. Eserlerin çoğunluğu Türkiye’de üretilmesine rağmen; Fransa, İngiltere, Amerika Birleşik Devletleri, Rusya ve Gürcistan’dan da üretilmiş eserler bulunmaktadır. Koleksiyon; günlük kullanım eşyaları, ev eşyaları, mobilyalar, yer yaygıları, avizeler, dekoratif ürünler, hediyelik eşyalar, mutfak eşyalarını kapsamaktadır. Genel anlamda koleksiyon, dönemin elit yaşantısı ile ilgili bilgi verir durumdadır⁵².

Semahat-Nusret Arsel Tekstil/İşleme Koleksiyonu

Koleksiyonun çoğunluğu üst katta sergilenmektedir. 19. yy olarak tarihlendirilen eserler genellikle günlük kullanım ve ev eşyaları grubundan oluşmakta olup; havlu, peşkir, örtü, bohça, çarşaf, sedir takımları, yağlık, perde, kırlent ve yastık kılıflarından oluşmaktadır. Söz konusu eserlerde bezayağı, dimi, saten dokuma teknikleri ve süslemesinde Dival işi, hesap işi, tel kırma, aplike gibi işleme teknikleri tercih edilmiştir⁵³.

Semahat-Nusret Arsel Halı ve Kilim Koleksiyonu

Koleksiyon üst katta yer almaktadır. Seccade halısı, taban halısı, yolluk gibi çeşitleri bulunan koleksiyonda Yağcıbedir, Uşak, Kırşehir, Bünyan gibi önemli halı merkezlerinin eserleri bulunmaktadır. Kilimler ise Şarköy ve Kars yörelerine aittir. Her iki grupta zengin motif kullanımı göze çarpmaktadır⁵⁴.

Semahat- Nusret Arsel Bakır Koleksiyonu

Koleksiyonun en geniş grubunu oluşturmakta olup, Bağ Evi’nin üç katında ve mutfakta sergilenmektedirler. Genellikle mutfak malzemeleri ve bazı banyo (hamam) malzemelerinden oluşmaktadır. Sahan, tas, cezve, kahvelik, sini, kâse, ibrik, kildan gibi kullanım alanına sahiptir. Bu koleksiyon, Ülkemizin 21 kentinden oluşan önemli bakır üretim merkezlerine ait eserleri bünyesinde barındırması dolayısıyla ayrıca

⁵² Geniş bilgi için bkz. <https://vekam.ku.edu.tr/ankara-bag-evi/koleksiyon/>

⁵³ Geniş bilgi için bkz. <https://vekam.ku.edu.tr/ankara-bag-evi/koleksiyon/tekstil-isleme/>

⁵⁴ Geniş bilgi için bkz. <https://vekam.ku.edu.tr/ankara-bag-evi/koleksiyon/hali-ve-kilim/>

önem taşımaktadır. Bazı kapaklı sahanların üzerinde ise kap sahibinin adı ve edinme tarihi bilgileri yer almaktadır⁵⁵.

Semahat-Nusret Arsel Çanakkale Seramikleri Koleksiyonu

Genellikle hediyelik eşya niteliğinde eserler bulunmaktadır. Koleksiyon, seramik sanatının 19.yy'da dünya turizminde ki rolü ve Osmanlı seramik sanatının son dönemleri hakkında bilgi verir niteliktedir. Maşrapa, tabak gibi farklı kullanım özelliğine sahip eserlerden oluşmaktadır⁵⁶.

Semahat-Nusret Arsel Keseler Koleksiyonu

Koleksiyon orta katta sergilenmekte olup; para, mühür ve saat keseleri grubundan oluşmaktadır. Eserlerin büyük bir kısmının hammaddesi ipek; tekniği ise tığ işi örgüdür. Aralarında dokuma keseler de bulunmaktadır. Motif ile desenlendirmenin yanında, pul, boncuk gibi malzemeler ile de süslemeler yapılmıştır⁵⁷.

Semahat-Nusret Arsel Cam Koleksiyonu

Koleksiyon Bağ Evi'nin orta ve üst katında bulunan odalarında sergilenmektedir. Gaz lambası, avize, koku şişeleri, Beykoz kâse, vazo, şekerlik, sürahi eserlerinden oluşmaktadır⁵⁸.

Semahat-Nusret Arsel Ahşap Koleksiyonu

Koleksiyon giriş kat ve üst katta bulunmaktadır. Eser seçkisi mobilyalar ile günlük yaşamda kullanılan farklı malzemelerden oluşmaktadır. Sehpa, sandalye, kutu, kahve dibeği, kahve çekirdeği soğutucusu, sandık, komidin, konsol, ayna, hat levha örnekleri bulunmaktadır⁵⁹.

Semahat-Nusret Arsel Hat Levhalar Koleksiyonu

⁵⁵ Geniş bilgi için bkz. <https://vekam.ku.edu.tr/ankara-bag-evi/koleksiyon/bakir/>

⁵⁶ Geniş bilgi için bkz. <https://vekam.ku.edu.tr/ankara-bag-evi/koleksiyon/canakkale-seramikleri/>

⁵⁷ Geniş bilgi için bkz. <https://vekam.ku.edu.tr/ankara-bag-evi/koleksiyon/keseler/>

⁵⁸ Geniş bilgi için bkz. <https://vekam.ku.edu.tr/ankara-bag-evi/koleksiyon/cam/>

⁵⁹ Geniş bilgi için bkz. <https://vekam.ku.edu.tr/ankara-bag-evi/koleksiyon/ahsap/>

Koleksiyon giriş ve üst katta sergilenmektedir. Hat levhaların malzeme türü değişkendir. Nitekim ahşap, boncuk, cam, tekstil gibi farklı malzemelerden eserler mevcuttur. Özellikle Savaş Çevik hattıyla hazırlanmış üç levha öne çıkmaktadır. Levhaların bir kısmında ayetler, bir kısmında ise Keçecizade Mehmet Rüştü Efendi'nin *Gazeli*'nden alınan mısralar gibi şiirlerden alıntı yapılmıştır⁶⁰.

4.4. Semahat ve Nusret Arsel Kimdir?

Semahat Arsel

Vehbi Koç ve Sadberk Koç'un ilk çocuğu olarak 8 Eylül 1928'de, ailenin Ankara Keçiören'deki bağ evinde (bugün VEKAM'ın faaliyet merkezi) dünyaya geldi. İlkokulu TED Ankara Koleji'nde bitirdikten sonra yatılı olarak girdiği İstanbul Arnavutköy Amerikan Kız Koleji'nden (Robert Kolej) 1949 yılında mezun oldu. 5 Ocak 1956'da Dr. Nusret Arsel'le evlenerek Ankara'ya yerleşti. 1964'te Koç Holding Yönetim Kurulu'na, 1969 yılında da VKV İdare Heyeti'ne giren Arsel, turizm ve hizmet sektörlerindeki çalışmalarıyla Koç Holding'e değerli katkılarda bulundu. 1972 yılında İstanbul Elmadağ'daki Divan Otel'i'nin yenilenme çalışmalarıyla yakından ilgilendi ve bu tarihten sonra otelin yönetiminde görev aldı. 1984 yılında, TUGEV'in kurucuları arasında yer aldı. Florence Nightingale Hemşirelik Yüksekokulu Vakfı'nın ikinci başkanı olan Semahat Arsel, hemşirelik mesleğinin gelişimine katkılarından dolayı 2012 yılında İstanbul Üniversitesi Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi tarafından fahri doktor unvanıyla ödüllendirildi. Semahat Arsel, 2010 yılında Koç Üniversitesi bünyesinde toplumsal cinsiyet ve kadın çalışmaları araştırma ve uygulama merkezi KOÇ-KAM'ın kuruluşuna öncülük etti. 2015 yılında KOÇ-KAM tarafından, "dünya çapında önemli konumlarda bulunan kadınlara, kadın ve toplumsal cinsiyet konusunda çalışmalar yürüten kişilere" verilmek üzere Semahat Arsel Onur Ödülü uygulaması başlatıldı. Ayrıca Divan Otel'i'nin kuruluşunun 40. yılı nedeniyle Semahat Arsel önderliğinde hazırlanan Eskimeyen Tatlar: Türk Mutfak

⁶⁰ Geniş bilgi için bkz. <https://vekam.ku.edu.tr/ankara-bag-evi/koleksiyon/hat-levhalar/>

Kültürü/Timeless Tastes: Turkish Culinary Culture başlıklı kitap 1996 yılında VKV tarafından yayımlanmıştır⁶¹.

Nusret Arsel

9 Ekim 1922 tarihinde dünyaya gelmiştir. Ankara Hukuk Fakültesi'ni bitirdikten sonra girdiği Paris Üniversitesi'nden iktisat doktorası aldı. 1953'ten beri Koç Grubu'ndaki birçok şirketin kuruluşunda bulunan Nusret Arsel, 1956 yılında Vehbi Koç'un büyük kızı Semahat Arsel ile evlendi. Sosyal hayata, eğitime önem veren Arsel, Türk Eğitim Vakfı ve Lions'un kurucuları arasında yer aldı. Paris Uluslararası Ticaret Odası Enerji Komisyonu'nda Türkiye'yi 15 yıl temsil etti. Enerji ve enerji tasarrufu konularında çalışmalarıyla tanınan Arsel, Türk tarımının gelişmesi konusundaki araştırmaları ve makaleleri ile de tanınır. 1982 yılından yaşamının son günlerine kadar da Malezya Fahri Başkonsolosluğu görevini sürdürdü. Nusret Arsel, 18 Ocak 2014'te 93 yaşında vefat etmiştir⁶².

⁶¹Geniş bilgi için bkz. [https://ansiklopedi.vkv.org.tr/Kategoriler/Kisiler/Koc-Ailesi/Arsel,-\(Sevim\)-Semahat](https://ansiklopedi.vkv.org.tr/Kategoriler/Kisiler/Koc-Ailesi/Arsel,-(Sevim)-Semahat) 16.11.2021

⁶² Geniş bilgi için bkz. https://tr.wikipedia.org/wiki/Nusret_Arsel

5. SEMAHAT-NUSRET ARSEL TEKSTİL KOLEKSİYONU KATALOĞU

‘Semahat-Nusret Arsel Tekstil Koleksiyonu’na ait 165 adet eserin teknik, renk, desen özellikleri, mevcut durumu, fotoğraf ve çizimlerin de yer aldığı veriler eserlerin özelliklerine göre hazırlanan belgeleme raporunda yer almıştır. Dolayısıyla eser seçkisi görsel, metinsel ve çizimler ile belgelenmiştir. 165 adet eser, 120 adet belgeleme raporu ile kayıt altına alınmıştır. Nedeni ise bazı eserler bir takım olarak değerlendirilmiş, bazıları ise aynı teknik, renk ve desen özelliklerine sahip olduğu için tek raporda incelenmiştir. Söz konusu eserlerde raporda yer alan teknik, malzeme, renk özellikleri, mevcut durumu, fotoğraf ve çizim özellikleri aynıdır.

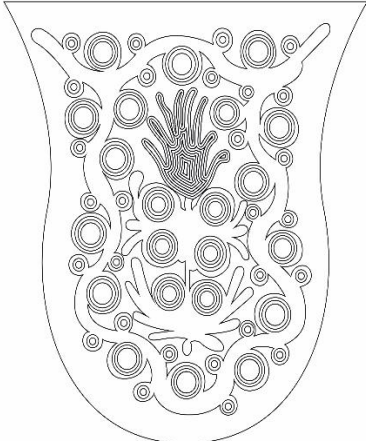
Takım olarak tek raporda değerlendirilen eserler; belge numarası 70 ile ABE 554/ SHM-NSA 31(a-f) /32 envanter numaralı 4 adet eserden oluşan yatak takımı; belge numarası 71 ile ABE 561/ SHM-NSA 42a-e envanter numaralı 5 adet eserden oluşan sedir takımı; belge numarası 72 ile ABE 613/ SHM-NSA 39 (a-g) envanter numaralı 6 adet eserden oluşan sedir takımı; belge numarası 73 ile ABE 614/ SHM-NSA 40 (a-e) envanter numaralı 7 adet eserden oluşan sedir takımı; belge numarası 117 ile ABE 603-604-605-606-607/ NSA109 (10) envanter numaralı 5 adet eserden oluşan perde grubu; belge numarası 118 ile ABE 608-609-610-611-612/ NSA109 (10) envanter numaralı 10 adet eserden oluşan perde grubu; belge numarası 119 ile ABE 593-594-595-596 / NSA58-59-60-61(a-b-c) envanter numaralı 4 adet eserden oluşan perde grubu; belge numarası 119 ile ABE 597-598-599-600-601 / NSA62-63-64-65-66 a-b-c envanter numaralı 5 adet eserden oluşan perde grubu şeklindedir.

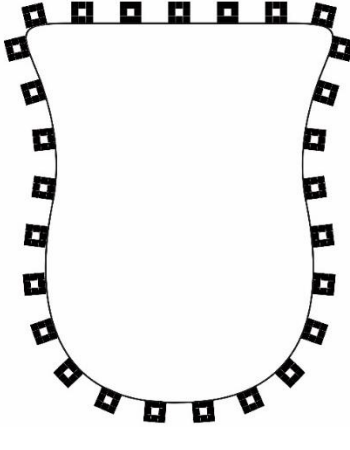
Aynı teknik, renk ve desen özelliklerine sahip olup tek raporda değerlendirilen eserler; belge numarası 51 ile ABE 576 / SHM NSA 85 ve ABE 577 / SHM NSA 86 envanter numaralı iki adet yastık kılıfı; belge numarası 52 ile ABE 621 / SHM-NSA 108/1 ve ABE 622 / SHM-NSA 108/2 envanter numaralı iki adet kırlent; belge numarası 54 ile ABE 624 / SHM-NSA 108/4 ve ABE 625 / SHM-NSA 108/5 envanter numaralı iki adet kırlent; belge numarası 55 ile ABE 627/ SHM-NSA 108/7, ABE 628/ SHM-NSA 108/8, ABE 629/ SHM-NSA 108/9 ve ABE 630/ SHM-NSA 108/10 envanter numaralı dört adet kırlent; belge numarası 59 ile ABE 634/ SHM-

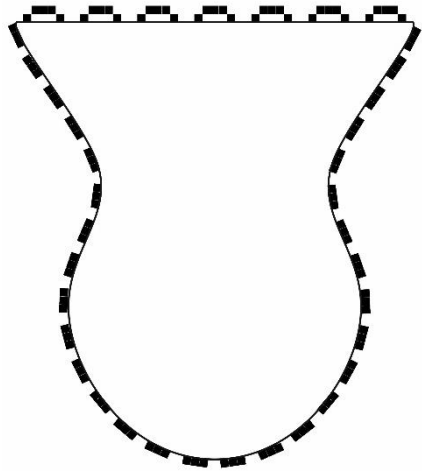
NSA 108/14 ve ABE 635/ SHM-NSA 108/15 envanter numaralı iki adet kırlent; belge numarası 64 ile ABE 640/ SHM-NSA 175/a, ABE 641/ SHM-NSA 175/b, ABE 642/ SHM-NSA 175/c ve ABE 643/ SHM-NSA 175d envanter numaralı dört adet kırlent; belge numarası 65 ile ABE 644/ SHM-NSA 176a ve ABE 645/ SHM-NSA 176b envanter numaralı iki adet kırlent şeklindedir.

Katalog sıralaması aynı fonksiyonel özelliklere sahip olan eserlerin birbirini izlemesi şeklinde oluşturulmuştur. Kese, yastık kılıfı, kırlent, yastık, takımlar, sedir eteği, örtü, bohça, havlu, çevre, peşkir, yağlık, karyola eteği, cepken, çarşaf, cüz kesesi, seccade, terlik, ayna, yastık yüzü, duvar panosu ve perde grubuna ait eserler şeklinde bir sıralama mevcuttur.

Belge no: 1 Eser türü: Para kesesi Envanter numarası: ABE 508 Müzeye geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 14.03.2007 Dönemi: 20. yüzyıl İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 6.5 x 16 cm Yapısı: Dokuma					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: Kadife	Zemin kumaş: Kadife	Çerçeve kumaş:-	İşleme tekniği: Kordon tutturma	Kenar süslemesi: Tığ işi
Malzeme özellikleri	Kumaş:-	İşleme: Klapdan, pul		Kenar süslemesi: Klapdan, pul	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Mor	Çerçeve kumaş:-	Desen:-	Kenar süslemesi: -	
Motif ve kompozisyon özellikleri	Para kesesinin zemini mor renkli kadife kumaştandır. Kumaşın üzerinde klapdan ile kordon tutturma tekniğinde süsleme yapılmıştır. Kesenin ön ve arka yüzünde helezonlar, sarmal dallar ve bu dalların ortasında stilize edilmiş lale motifi bulunmaktadır. Kesenin etrafı klapdan ve pul kullanılarak tığ örgü tekniği ile süslenmiştir.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Ancak kadife kumaşta hav kayıpları mevcuttur. Kesenin kenarlarında söküntüler olup atkı-çözümler ipleri görülmektedir. Klapdan ve pulda kararmalar vardır.				
Resim 1: Para kesesi 			Şekil 1: Para kesesi 		

Belge no: 2 Eser türü: Para kesesi Envanter numarası: ABE 508 Müzeye geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 14.03.2007 Dönemi: 20. yüzyıl İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 14.5 x 20cm Yapısı: Dokuma					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: B 1/1	Zemin kumaş: Pamuklu dokuma	Çerçeve kumaş:-	İşleme tekniği:	Kenar süslemesi: İğne oyası
Malzeme özellikleri	Kumaş: Pamuk	İşleme:		Kenar süslemesi: -	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Lila	Çerçeve kumaş:-	Desen:-	Kenar süslemesi: Kırmızı, yeşil, beyaz	
Motif ve kompozisyon özellikleri	Para kesesi lila renkli pamuklu dokumadan yapılmıştır. Kese üzerinde süsleme bulunmamaktadır. Ancak kesenin etrafı koyu yeşil renkli ip ile çevrelenmiş ve belirli aralıklarla beyaz ve kırmızı renkten oluşan tomurcuk formunda iğne oyası ile kenar süslemesi yapılmıştır.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kese sağlam durumdadır. Ancak yüzeyde lekeler bulunmaktadır.				
Resim 2: Para kesesi 			Şekil 2: Para kesesi 		

Belge no: 3 Eser türü: Para kesesi Envanter numarası: ABE 510/ NSA 255 Müze geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 14.03.2007 Dönemi: 20. yüzyıl İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 16 x 18.5cm Yapısı: Dokuma					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: -	Zemin kumaş: İpekli dokuma	Çerçeve kumaş:-	İşleme tekniği:-	Kenar süslemesi: İğne oyası
Malzeme özellikleri	Kumaş: İpek	İşleme: -		Kenar süslemesi: İpek	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Taba rengi	Çerçeve kumaş:-		Desen:-	Kenar süslemesi: Beyaz, bordo
Motif ve kompozisyon özellikleri	Para kesesi taba renkli ipekli dokumadan yapılmıştır. Kumaşın dokunması esnasında çiçek ve yaprak motifleriyle süsleme yapılmıştır. Kesenin etrafı ise bordo renkli ip ile çevrelenmiş ve belirli aralıklarla beyaz ve bordo renklerinden oluşan çiçek formunda iğne oyası ile kenar süslemesi yer almaktadır.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kese sağlam durumdadır.				
Resim 3: Para kesesi			Şekil 3: Para kesesi		
					

Belge no: 4

Eser türü: Para kesesi

Envanter numarası: ABE 511/ NSA 256

Müzeye geliş şekli:Sadberk Hanım Müzesi

Geliş tarihi: 14.03.2007

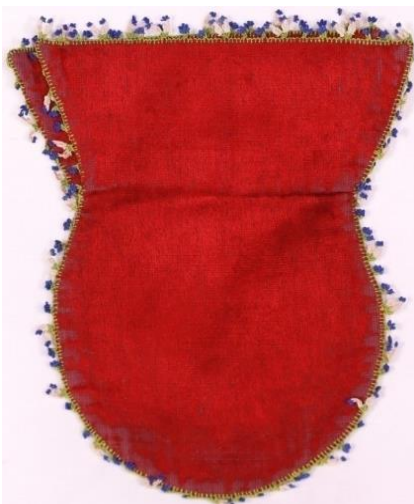
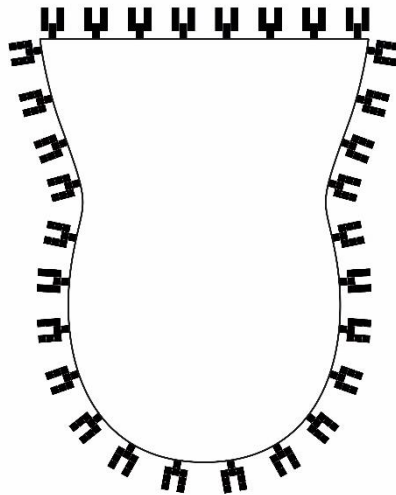
Dönemi: 20. yüzyıl

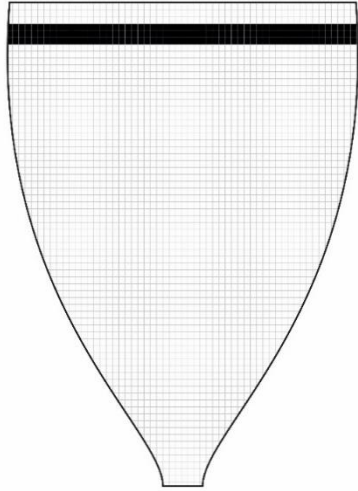
İnceleme tarihi:03.04.2018

Ölçüleri: 15.5 x 20.5cm

Yapısı: Dokuma

Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: Kadife	Zemin kumaş: Kadife	Çerçeve kumaş:-	İşleme tekniği: -	Kenar süslemesi: İğne oyası
Malzeme özellikleri	Kumaş:-	İşleme: -		Kenar süslemesi: İpek	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Bordo	Çerçeve kumaş:-		Desen:-	Kenar süslemesi: Beyaz, mavi, yeşil
Motif ve kompozisyon özellikleri	Para kesesi bordo renkli kadife kumaştan yapılmıştır. Kumaşın zemininde herhangi bir süsleme mevcut değildir. Kesenin etrafı yeşil renkli ip ile çevrelenmiş ve mavi ve beyaz renklerden oluşan tomurcuk ve çiçek formunda iğne oyası ile kenar süslemesi yer almaktadır.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kese sağlam durumdadır. Ancak kadife kumaşta özellikle kenarlarda yer yer aşınmalar ve hav döküntüleri bulunmaktadır.				

Resim 4: Para kesesi	Şekil 4: Para kesesi
	

Belge no: 5 Eser türü: Para kesesi Envanter numarası: ABE 512/ NSA 257 Müze geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 14.03.2007 Dönemi: 20. yüzyıl İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 14 x 14cm Yapısı: Örme			
Teknik özellikleri	Tığ örgü tekniği: İkili trabzan	Ağız temizleme tekniği: Tığ işi	Kenar süslemesi: Püsküllü kordon
Malzeme özellikleri	Zemin: Klaptan	Desen:-	Ağız temizleme: Piko, tığ
Renk özellikleri	Zemin: Altın klaptan	Desen:-	Ağız temizleme: Altın klaptan
Motif ve kompozisyon özellikleri	Para kesesi altın klaptan renginde tığ örgüsü ile elde edilmiştir. Örgü ipi klaptan olup kesede süsleme yapılmamıştır. Püsküllü bir büzgü ipi bulunmaktadır.		
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kese sağlam durumdadır. Ancak klaptanda yer yer üst katmanda ki metal malzemede aşınmalar mevcuttur. Altın sarılı olduğu iplik görünmektedir.		
Resim 5: Para kesesi 		Şekil 5: Para kesesi 	

Belge no: 6

Eser türü: Para kesesi

Envanter numarası: ABE 513/ NSA 258

Müzeye geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi

Geliş tarihi: 14.03.2007

Dönemi: 20. yüzyıl

İnceleme tarihi: 03.04.2018

Ölçüleri: 12.5 x 15cm

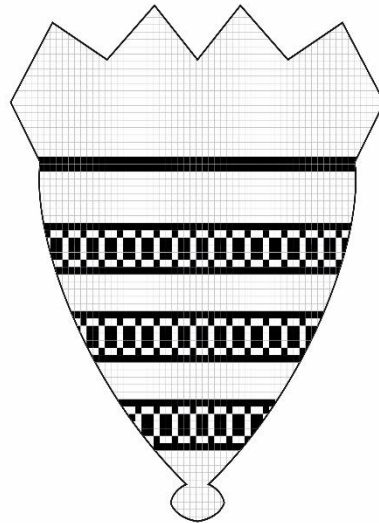
Yapısı: Örme

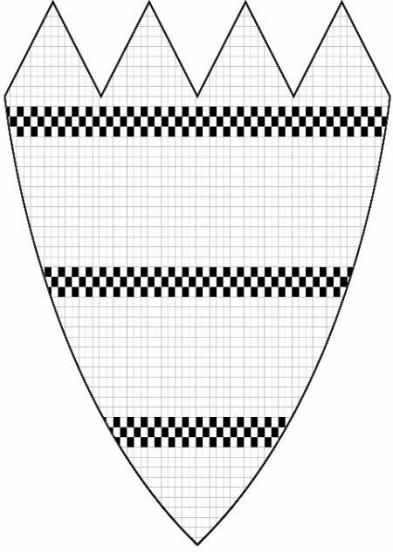
Teknik özellikleri	Tığ örgü tekniği: İğne oyası	Ağız temizleme tekniği: İğne oyası	Kenar süslemesi: Püsküllü kordon, iğne oyası
Malzeme özellikleri	Zemin: İpek	Desen:-	Ağız temizleme: İğne oyası
Renk özellikleri	Zemin: Pembe	Desen: -	Ağız temizleme Pembe
Motif ve kompozisyon özellikleri	Para kesesi pembe ipek iplik kullanılarak tığ örgüsü ile elde edilmiştir. Kesede süsleme bulunmamaktadır. Ancak yatay olarak üç sıra şeritler ile gözenekli bir form kazandırılmıştır. Ağız kenarını büzmek için püsküllü büzgü ipleri yer almakta olup, üçgen dilimleri ile tamamlanmıştır.		
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kese sağlam durumdadır.		

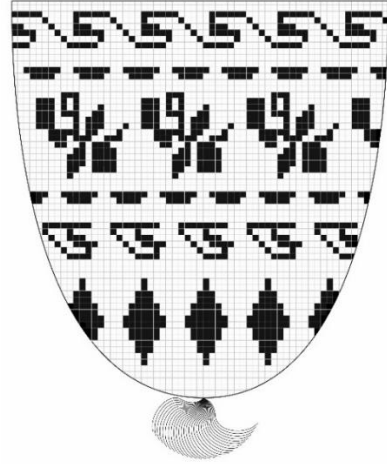
Resim 6: Para kesesi

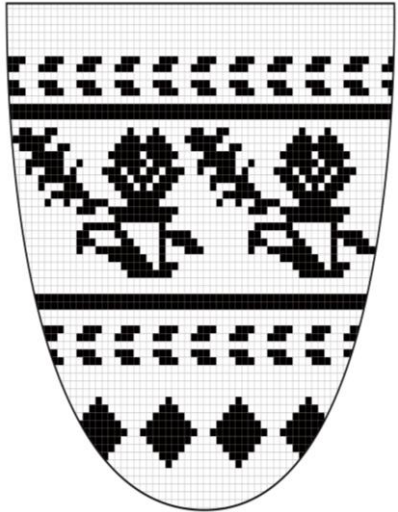

Şekil 6: Para kesesi

Belge no: 7 Eser türü: Para kesesi Envanter numarası: ABE 514/ NSA 259 Müze geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 14.03.2007 Dönemi: 20. yüzyıl İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 7 x 8cm Yapısı: Örme			
Teknik özellikleri	Tığ örgü tekniği: İğne oyası	Ağız temizleme tekniği: İğne oyası	Kenar süslemesi: Püsküllü kordon, iğne oyası
Malzeme özellikleri	Zemin: İpek	Desen:-	Ağız temizleme: İğne oyası
Renk özellikleri	Zemin: Pembe	Desen: -	Ağız temizleme Pembe
Motif ve kompozisyon özellikleri	Para kesesi pembe ipek iplik kullanılarak tığ örgüsü ile elde edilmiştir. Kesede süsleme bulunmamaktadır. Ancak yatay olarak iki sıra şeritler ile gözenekli bir form kazandırılmıştır. Ağız kenarını büzmek için püsküllü büzgü ipleri yer almakta olup, üçgen dilimleri ile tamamlanmıştır.		
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kese sağlam durumdadır.		
Resim 7: Para kesesi 		Şekil 7: Para kesesi 	

Belge no: 8 Eser türü: Para kesesi Envanter numarası: ABE 515/ NSA 260 Müzeye geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 14.03.2007 Dönemi: 20. yüzyıl İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 9 x 16cm Yapısı: Örne			
Teknik özellikleri	Tığ örgü tekniği: Sık iğne	Ağız temizleme tekniği: Piko ve ikili trabzan	Kenar süslemesi: Püsküllü kordon, tığ ile piko
Malzeme özellikleri	Zemin: İpek	Desen: İpek	Ağız temizleme: İpek
Renk özellikleri	Zemin: Beyaz, kahverengi	Desen: Pembe, gri	Ağız temizleme: Kahverengi, beyaz
Motif ve kompozisyon özellikleri	Para kesesi kahverengi, beyaz, pembe, gri ipek iplikler kullanılarak tığ örgüsü ile elde edilmiştir. Kesenin orta zemininde beyaz renk üzerinde üç adet çiçek motifi bulunmaktadır. Kesenin üst zemininde kahverengi üzerine beyaz renklerle birbirini takip eden geometrik motifler sıralanmaktadır. Alt zeminde ise üst zeminin simetrisi yer almakta olup, dip kısımda dört adet baklava dilimleri bulunmaktadır. Ağız kenarını büzmek için büzgü ipi yer almaktadır. Uç kısmında ise püskül yapılarak kese tamamlanmıştır.		
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kese sağlam durumdadır.		
Resim 8: Para kesesi 		Şekil 8: Para kesesi 	

Belge no: 9 Eser türü: Para kesesi Envanter numarası: ABE 516/ NSA 261 Müze geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 14.03.2007 Dönemi: 20. yüzyıl İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 10 x 13cm Yapısı: Örme			
Teknik özellikleri	Tığ örgü tekniği: Sık iğne	Ağız temizleme tekniği: Trabzan, piko	Kenar süslemesi: Tığ ile piko
Malzeme özellikleri	Zemin: İpek	Desen: İpek	Ağız temizleme: İpek
Renk özellikleri	Zemin: Beyaz, açık mavi	Desen: Gri, kırmızı, beyaz, mavi	Ağız temizleme: Beyaz, açık mavi, gri, kırmızı
Motif ve kompozisyon özellikleri	Para kesesi beyaz, gri, kırmızı, mavi ve açık mavi renklerdeki ipek iplikler kullanılarak tığ örgüsü ile elde edilmiştir. Kesenin orta zemininde iki adet çiçek ve dal motifleri yer almaktadır. Üst zeminde kırmızı renkte birbirini takip eden geometrik motifler vardır. Alt zeminde ise üst zeminde yer alan düzenleme tekrarlanmıştır. Dip kısmında baklava dilimleri bulunmaktadır. Kesenin ağız kısmı trabzan ve piko teknikleri ile tamamlanmıştır.		
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kese sağlam durumdadır.		
Resim 9: Para kesesi 		Şekil 9: Para kesesi 	

Belge no: 10

Eser türü: Para kesesi

Envanter numarası: ABE 517/ NSA 262

Müzeye geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi

Geliş tarihi: 14.03.2007

Dönemi: 20. yüzyıl

İnceleme tarihi: 03.04.2018

Ölçüleri: 11 x 17.3cm

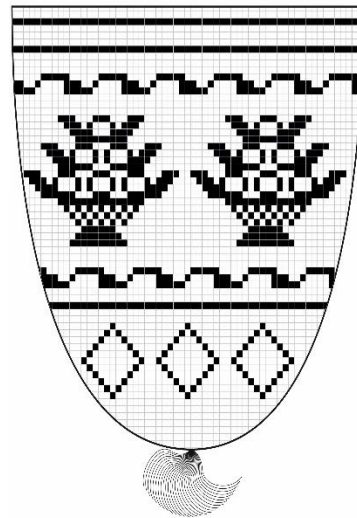
Yapısı: Örme

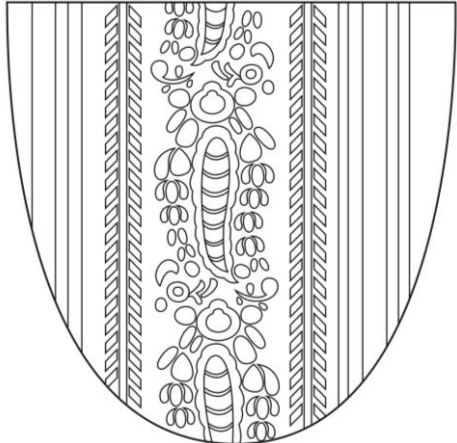
Teknik özellikleri	Tığ örgü tekniği: Sık iğne	Ağız temizleme tekniği: Tığ ile piko	Kenar süslemesi: Püsküllü kordon, Tığ ile piko
Malzeme özellikleri	Zemin: İpek	Desen: İpek	Ağız temizleme: İpek
Renk özellikleri	Zemin: Beyaz	Desen: Pembe, mor, haki yeşil, lila	Ağız temizleme: Beyaz, haki yeşil
Motif ve kompozisyon özellikleri	Para kesesi pembe, mor, haki yeşil, lila ve beyaz renklerdeki ipek iplikler kullanılarak tığ örgüsü ile elde edilmiştir. Kesenin orta zemininde mor renkli tabağın üzerinde pembe, lila ve haki yeşil renklerinde meyveler betimlenmiştir. Üst zemin ve alt zeminde birbirine paralel haki yeşil ve mor renkten oluşan iki yatay çizgi ve birbirini takip eden pembe renkli geometrik motifler bulunmaktadır. Dip kısımda ise kenarları mor renk ile konturlanmış, içi lila renkte üç adet baklava dilimi yer almaktadır. Kesenin ağız temizliği piko tekniği ile tamamlanmış ve beyaz renkli büzgü ipi geçirilmiştir. Ayrıca kesenin dip kısmında püskül bulunmaktadır.		
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kese sağlam durumdadır.		

Resim 10: Para kesesi

Şekil 10: Para kesesi

Belge no: 11 Eser türü: Para kesesi Envanter numarası: ABE 518/ NSA 263 Müze geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 14.03.2007 Dönemi: 20. yüzyıl İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 13.5 x 14.3cm Yapısı: Dokuma					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: B1/1	Zemin kumaş: Bezayağı	Çerçeve kumaş:-	İşleme tekniği: -	Kenar süslemesi: Dantel
Malzeme özellikleri	Kumaş: Pamuk	İşleme: -		Kenar süslemesi: Hazır harç	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Mavi	Çerçeve kumaş:-	Desen: Kırmızı, yeşil, sarı, pembe, lacivert	Kenar süslemesi: Beyaz	
Motif ve kompozisyon özellikleri	Para kesesi mavi renkli bez dokumadan yapılmıştır. Kumaşın desenlendirilmesi bezayağı dokuma üzerine çözgü yüzlü saten dokuma tekniği ile yapılmıştır. Kompozisyon dikey sıralama ile 3 bordür şeklinde uygulanmıştır. Birinci bordürde birbirine paralel dikey vaziyette sarı ve pembe şeritler ile lacivert renkli balıksırtı deseni bulunmaktadır. İkinci bordürde sarı renkte çiçek ve yaprak desenleri, kırmızı renkte ise çiçeklerin tomurcukları yer almaktadır. Üçüncü bordürde ise balıksırtı deseni ile birbirini takip eden sarı ve pembe şeritler vardır. Kesenin etrafı beyaz renkli dantel ile çevrelenmiştir. Ayrıca kesede kapak görüntüsü oluşturan dantel şerit ile üçgen bir form oluşturulmuş ve ucuna kırmızı püskül eklenmiştir.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kese sağlam durumdadır.				
Resim 11: Para kesesi			Şekil 11: Para kesesi		
					

Belge no: 12

Eser türü: Para kesesi

Envanter numarası: ABE 519/ NSA 264

Müzeye geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi

Geliş tarihi: 14.03.2007

Dönemi: 20. yüzyıl

İnceleme tarihi: 03.04.2018

Ölçüleri: 11.3 x 13cm

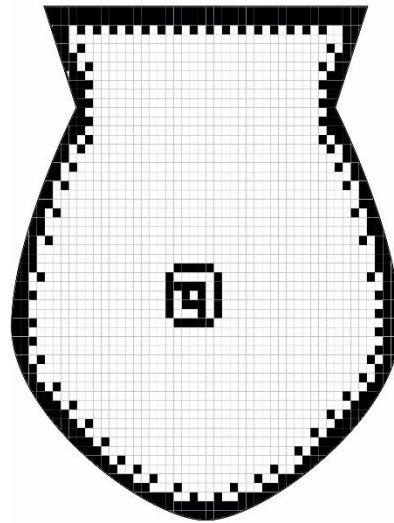
Yapısı: Örme

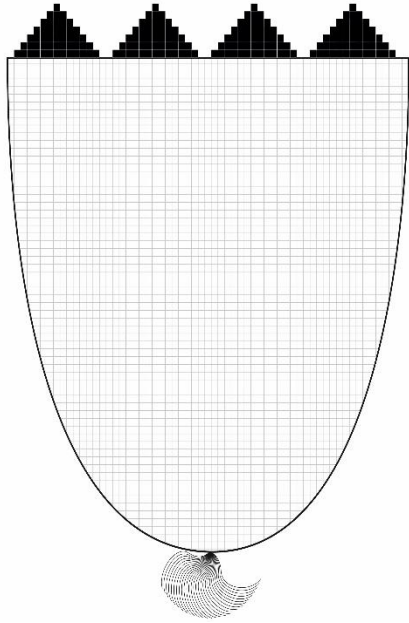
Teknik özellikleri	Tığ örgü tekniği: Sık iğne	Ağız temizleme tekniği: İkili trabzan, brit	Kenar süslemesi: İkili trabzan, brit, püsküllü kordon
Malzeme özellikleri	Zemin: İpek	Desen: İpek	Ağız temizleme: İpek
Renk özellikleri	Zemin: Açık pembe	Desen: Açık pembe	Ağız temizleme: Açık pembe
Motif ve kompozisyon özellikleri	Beşgen formundaki para kesesi açık pembe renğinde ipek iplik kullanılarak tığ örgüsü ile elde edilmiştir. Kesede süsleme yapılmamıştır. Ancak ortasında kabartma gül deseni örülmüştür. Kesenin ağız temizliği ve kenarları zemin renğinde kullanılan renk ile trabzan ve brit teknikleri ile tamamlanmıştır. Ayrıca kesenin ağzına püsküllü bir büzgü ipi geçirilmiştir.		
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kese sağlam durumdadır. Ancak kesenin belirli yerlerinde lekelenme meydana gelmiştir.		

Resim 12: Para kesesi

Şekil 12: Para kesesi

Belge no: 13 Eser türü: Para kesesi Envanter numarası: ABE 520/ NSA 265 Müze geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 14.03.2007 Dönemi: 20. yüzyıl İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 9.5 x 16cm Yapısı: Örme			
Teknik özellikleri	Örgü tekniği: İğne oyası	Ağız temizleme tekniği: İğne oyası	Kenar süslemesi: İğne oyası
Malzeme özellikleri	Zemin: İpek	Desen: İpek	Ağız temizleme: İpek
Renk özellikleri	Zemin: Sarı	Desen:-	Ağız temizleme: Sarı
Motif ve kompozisyon özellikleri	Para kesesi sarı renğinde ipek iplik kullanılarak iğne oyası tekniği ile elde edilmiştir. Kesede süsleme yapılmamıştır. Kesenin ağız temizliği üçgen dilimler yapılarak tamamlanmıştır. Kesenin ağız kısmına iki ucunda püskül bulunan büzgü ipi geçirilmiştir. Ayrıca dip kısmında da bir püskül bulunmaktadır.		
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kese sağlam durumdadır.		
Resim 13: Para kesesi 		Şekil 13: Para kesesi 	

Belge no: 14

Eser türü: Para kesesi

Envanter numarası: ABE 521/ NSA 266

Müzeye geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi

Geliş tarihi: 14.03.2007

Dönemi: 20. yüzyıl

İnceleme tarihi: 03.04.2018

Ölçüleri: 9.5 x 15cm

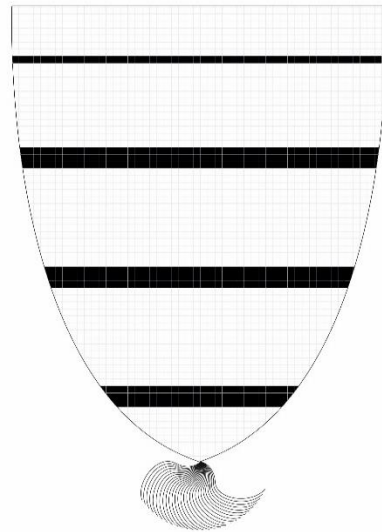
Yapısı: Örme

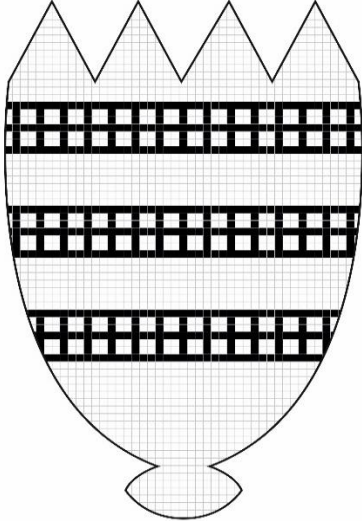
Teknik özellikleri	Örgü tekniği: İğne oyası	Ağız temizleme tekniği: İğne oyası	Kenar süslemesi: Püsküllü kordon, iğne oyası
Malzeme özellikleri	Zemin: İpek	Desen: İpek	Ağız temizleme: İpek
Renk özellikleri	Zemin: Mor	Desen: Sarı	Ağız temizleme: Mor
Motif ve kompozisyon özellikleri	Para kesesi mor ve sarı renklerinde ipek iplik kullanılarak iğne oyası tekniği ile elde edilmiştir. Kesede süsleme olarak motif yerine yatay yönde ilerleyen sarı şeritler kullanılmıştır. Kesenin ağız temizliği iğne oyası tekniği ile tamamlanmıştır.. Ağız kısmında iki yanından sarkan ve ucunda püsküller bulunan büzgü ipi vardır. Ayrıca kesenin dip kısmında da bir püskül bulunmaktadır.		
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kese sağlam durumdadır.		

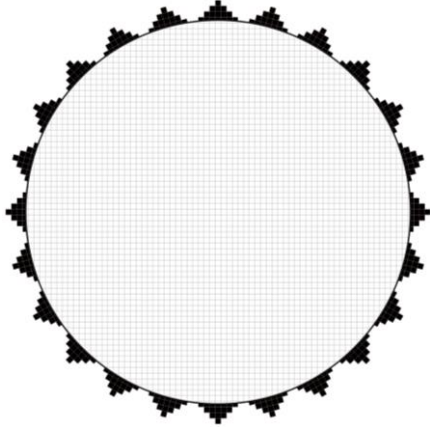
Resim 14: Para kesesi

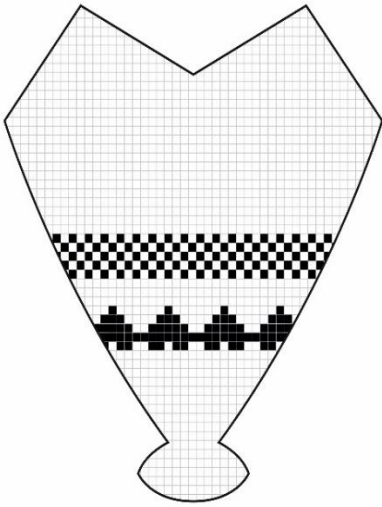

Şekil 14: Para kesesi

Belge no: 15 Eser türü: Para kesesi Envanter numarası: ABE 522/ NSA 267 Müze geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 14.03.2007 Dönemi: 20. yüzyıl İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 10.2 x 13.7cm Yapısı: Örme			
Teknik özellikleri	Örgü tekniği: İğne oyası	Ağız temizleme tekniği: İğne oyası	Kenar süslemesi: Püsküllü kordon, iğne oyası
Malzeme özellikleri	Zemin: İpek	Desen: İpek	Ağız temizleme: İpek
Renk özellikleri	Zemin: Sarı	Desen:-	Ağız temizleme: Sarı
Motif ve kompozisyon özellikleri	Para kesesi sarı renğinde ipek iplik kullanılarak iğne oyası tekniği ile elde edilmiştir. Kesede süsleme yapılmamıştır. Ancak yatay olarak dört sıra şeritler ile gözenekli bir form kazandırılmıştır. Kesenin ağız temizliği üçgen dilimler yapılarak tamamlanmıştır. Ağız kısmında iki yanından sarkan ve ucunda püsküller bulunan büzgü ipi vardır. Ayrıca dip kısmında da bir püskül bulunmaktadır.		
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kese sağlam durumdadır.		
Resim 15: Para kesesi		Şekil 15: Para kesesi	
			

Belge no: 16 Eser türü: Para kesesi Envanter numarası: ABE 523/ NSA 268 Müzeye geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 14.03.2007 Dönemi: 20. yüzyıl İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 6.5cm Yapısı: Örme			
Teknik özellikleri	Örgü tekniği: İğne oyası	Ağız temizleme tekniği: İğne oyası	Kenar süslemesi: Püsküllü kordon, iğne oyası
Malzeme özellikleri	Zemin: İpek	Desen: İpek	Ağız temizleme: İpek
Renk özellikleri	Zemin: Sarı	Desen:-	Ağız temizleme: -
Motif ve kompozisyon özellikleri	Yuvarlak formlu kese sarı renkli ipek iplik kullanılarak iğne oyası tekniği ile elde edilmiştir. Uygulanılan teknik bir merkezden yönlendirilmiş sıralamalarla örülmüştür. Kesede süsleme yapılmamıştır. Ancak kesenin orta kısmında yıldız motifi görüntüsü oluşturulmuştur. Kesenin ağız temizliği üçgen dilimler yapılarak tamamlanmıştır. Ayrıca kesede büzgü ipi bulunmaktadır.		
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kese sağlam durumdadır.		
Resim 16: Para kesesi 		Şekil 16: Para kesesi 	

Belge no: 17 Eser türü: Para kesesi Envanter numarası: ABE 524/ NSA 269 Müze geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 14.03.2007 Dönemi: 20. yüzyıl İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 5.5x7.2cm Yapısı: Öme			
Teknik özellikleri	Örgü tekniği: İğne oyası	Ağız temizleme tekniği: İğne oyası	Kenar süslemesi: Püsküllü kordon, iğne oyası
Malzeme özellikleri	Zemin: İpek	Desen: İpek	Ağız temizleme: İpek
Renk özellikleri	Zemin: Sarı	Desen:-	Ağız temizleme: Sarı
Motif ve kompozisyon özellikleri	Para kesesi sarı renğinde ipek iplik kullanılarak iğne oyası tekniği ile elde edilmiştir. Kesede süsleme yapılmamıştır. Ancak yatay olarak iki sıra şeritler ile gözenekli bir form kazandırılmıştır. Kesenin ağız temizliği üçgen dilimler yapılarak tamamlanmıştır. Kesenin orta kısmında iki yanından sarkan ve ucunda püsküller bulunan büzgü ipi vardır. Ayrıca dip kısmında da bir püskül bulunmaktadır.		
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kese sağlam durumdadır.		
Resim 17: Para kesesi 		Şekil 17: Para kesesi 	

Belge no: 18

Eser türü: Para kesesi

Envanter numarası: ABE 525/ NSA 270

Müzeye geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi

Geliş tarihi: 14.03.2007

Dönemi: 20. yüzyıl

İnceleme tarihi: 03.04.2018

Ölçüleri: 8.5x13cm

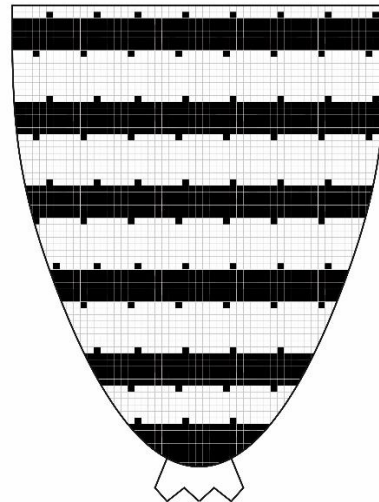
Yapısı: Örne

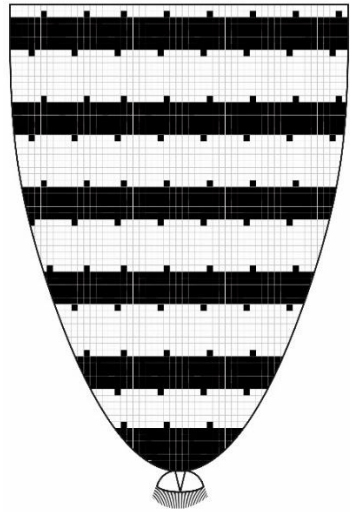
Teknik özellikleri	Örgü tekniği: İğne oyası	Ağız temizleme tekniği: İğne oyası	Kenar süslemesi: Püsküllü kordon, iğne oyası
Malzeme özellikleri	Zemin: İpek	Desen: İpek	Ağız temizleme: İpek
Renk özellikleri	Zemin: Sarı, pembe	Desen:-	Ağız temizleme: Sarı, pembe
Motif ve kompozisyon özellikleri	Para kesesi pembe ve sarı renklerinde ipek iplik kullanılarak iğne oyası tekniği ile elde edilmiştir. Kesede süsleme olarak motif yerine dikey yönde dalgalı olarak ilerleyen şeritler kullanılmıştır. Şeritler gözenek formdadır. Kesenin ağız temizliği iğne oyası ile tamamlanmıştır. Ağız kısmında iki yanından sarkan ve ucunda pembe renk ile konturlanmış içi sarı renkli üçgen dilimleri yer almaktadır. Ayrıca kesenin dip kısmında da üç adet üçgen dilimleri bulunmaktadır.		
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kese sağlam durumdadır.		

Resim 18: Para kesesi

Şekil 18: Para kesesi

Belge no: 19 Eser türü: Para kesesi Envanter numarası: ABE 526/ NSA 271 Müze geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 14.03.2007 Dönemi: 20. yüzyıl İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 9.2 x 13.5cm Yapısı: Örmek			
Teknik özellikleri	Örgü tekniği: İğne oyası	Ağız temizleme tekniği: İğne oyası	Kenar süslemesi: Püsküllü kordon, iğne oyası
Malzeme özellikleri	Zemin: İpek	Desen: İpek	Ağız temizleme: İpek
Renk özellikleri	Zemin: Kırmızı, gri	Desen:-	Ağız temizleme: Kırmızı, gri
Motif ve kompozisyon özellikleri	Para kesesi kırmızı ve gri renklerinde ipek iplik kullanılarak iğne oyası tekniği ile elde edilmiştir. Kesede süsleme olarak motif yerine yatay yönde ilerleyen şeritler ve dikey yönde dalgalı olarak ilerleyen gözenekli dar şeritler kullanılmıştır. Kesenin ağız temizliği iğne oyası ile tamamlanmıştır. Ağız kısmında iki yanından sarkan ve ucunda püsküller bulunan ikişer adet büzgü ipi ve kesenin dip kısmında da bir püskül bulunmaktadır. Püskülde sarı, mor ve kırmızı renkler kullanılmıştır.		
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kese sağlam durumdadır. Ancak yer yer sarı lekelenmeler bulunmaktadır.		
Resim 19: Para kesesi		Şekil 19: Para kesesi	
			

Belge no: 20

Eser türü: Para kesesi

Envanter numarası: ABE 527/ NSA 272

Müzeye geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi

Geliş tarihi: 14.03.2007

Dönemi: 20. yüzyıl

İnceleme tarihi: 03.04.2018

Ölçüleri: 9 x 13.5cm

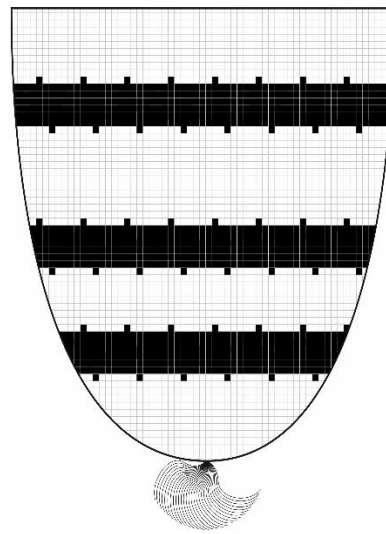
Yapısı: Örme

Teknik özellikleri	Örgü tekniği: İğne oyası	Ağız temizleme tekniği: İğne oyası	Kenar süslemesi: Püsküllü kordon, iğne oyası
Malzeme özellikleri	Zemin: İpek	Desen: İpek	Ağız temizleme: İpek
Renk özellikleri	Zemin: Sarı, mor	Desen:-	Ağız temizleme: Sarı, mor
Motif ve kompozisyon özellikleri	Para kesesi sarı ve mor renklerinde ipek iplik kullanılarak iğne oyası tekniği ile elde edilmiştir. Kesede süsleme olarak motif yerine yatay yönde ilerleryen şeritler ve dikey yönde dalgalı olarak ilerleryen gözenekli dar şeritler kullanılmıştır. Kesenin ağız temizliği iğne oyası ile tamamlanmıştır. Ağız kısmında iki yanından sarkan ve ucunda püsküller bulunan büzgü ipi ve kesenin dip kısmında da bir püskül bulunmaktadır.		
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kese sağlam durumdadır. Ancak büzgü ipinin püsküllerinden biri eksiktir.		

Resim 20: Para kesesi

Şekil 20: Para kesesi

Belge no: 21

Eser türü: Para kesesi

Envanter numarası: ABE 528/ NSA 273

Müze geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi

Geliş tarihi: 14.03.2007

Dönemi: 20. yüzyıl

İnceleme tarihi: 03.04.2018

Ölçüleri: 14 x 16cm

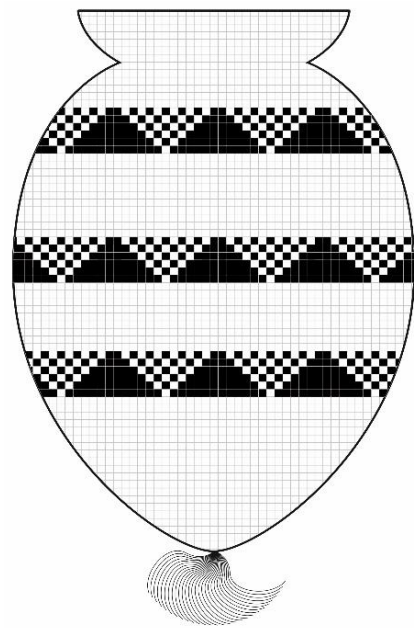
Yapısı: Örme

Teknik özellikleri	Tığ örgü tekniği: Sık iğne, ikili trabzan	Ağız temizleme tekniği: İkili trabzan, zincir	Kenar süslemesi: Püsküllü kordon
Malzeme özellikleri	Zemin: Pamuk	Desen: Pamuk	Ağız temizleme: Pamuk
Renk özellikleri	Zemin: Açık mavi	Desen: Yavru ağız	Ağız temizleme: Açık mavi
Motif ve kompozisyon özellikleri	Para kesesi yavru ağız ve açık mavi renklerinde pamuk iplik kullanılarak tığ örgüsü ile elde edilmiştir. Kesede süsleme olarak motif yerine yatay yönde ilerleyen şeritler bulunmaktadır. Ayrıca yatay yöndeki pembe şeritlerde gözenekli üçgen dilimler vardır. Ağız kısmında iki yanından sarkan ve ucunda püsküller bulunan açık mavi renginde büzgü ipi ve kesenin dip kısmında da aynı renkte bir püskül bulunmaktadır.		
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kese sağlam durumdadır.		

Resim 21: Para kesesi

Şekil 21: Para kesesi

Belge no: 22

Eser türü: Para kesesi

Envanter numarası: ABE 529/ NSA 274

Müzeye geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi

Geliş tarihi: 14.03.2007

Dönemi: 20. yüzyıl

İnceleme tarihi: 03.04.2018

Ölçüleri: 9.5 x 16.2cm

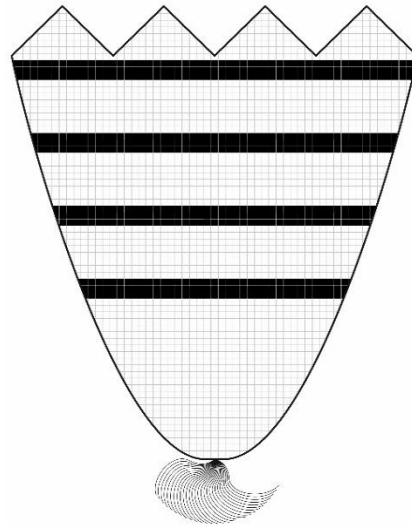
Yapısı: Örne

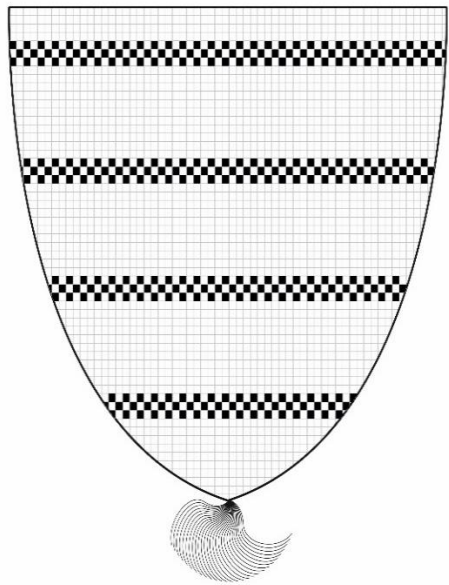
Teknik özellikleri	Örgü tekniği: İğne oyası	Ağız temizleme tekniği: İğne oyası	Kenar süslemesi: Püsküllü kordon, iğne oyası
Malzeme özellikleri	Zemin: İpek	Desen: İpek	Ağız temizleme: İpek
Renk özellikleri	Zemin: Koyu sarı	Desen: Krem	Ağız temizleme: Koyu sarı
Motif ve kompozisyon özellikleri	Para kesesi koyu sarı ve krem renklerinde ipek iplik kullanılarak iğne oyası tekniği ile elde edilmiştir. Kesede süsleme olarak motif yerine yatay yönde ilerleyen krem renkli gözenekli şeritler bulunmaktadır. Ağız kısmında iki yanından sarkan ve ucunda püsküller bulunan, kesede kullanılan renklerden yapılan büzgü ipi ve kesenin dip kısmında da aynı renkte bir püskül bulunmaktadır.		
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kese sağlam durumdadır.		

Resim 22: Para kesesi

Şekil 22: Para kesesi

Belge no: 23 Eser türü: Para kesesi Envanter numarası: ABE 530/ NSA 275 Müze geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 14.03.2007 Dönemi: 20. yüzyıl İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 10.5 x 14cm Yapısı: Örme			
Teknik özellikleri	Örgü tekniği: İğne oyası	Ağız temizleme tekniği: İğne oyası	Kenar süslemesi: Püsküllü kordon, iğne oyası
Malzeme özellikleri	Zemin: İpek	Desen: İpek	Ağız temizleme: İpek
Renk özellikleri	Zemin: Pembe	Desen:-	Ağız temizleme: Pembe
Motif ve kompozisyon özellikleri	Para kesesi pembe renginde ipek iplik kullanılarak iğne oyası tekniği ile elde edilmiştir. Kesede süsleme olarak motif yerine yatay yönde ilerleyen gözenekli şeritler bulunmaktadır. Ağız kısmından pembe renkli büzgü ipi geçirilmiştir. Kesenin dip kısmında aynı renkte bir püskül bulunmaktadır.		
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kese sağlam durumdadır.		
Resim 23: Para kesesi 		Şekil 23: Para kesesi 	

Belge no: 24

Eser türü: Para kesesi

Envanter numarası: ABE 531/ NSA 276

Müzeye geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi

Geliş tarihi: 14.03.2007

Dönemi: 20. yüzyıl

İnceleme tarihi: 03.04.2018

Ölçüleri: 11 x 16.5cm

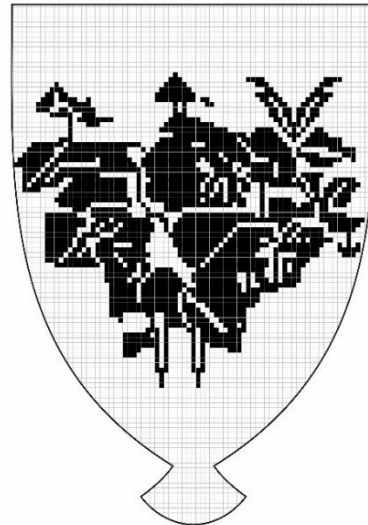
Yapısı: Örme

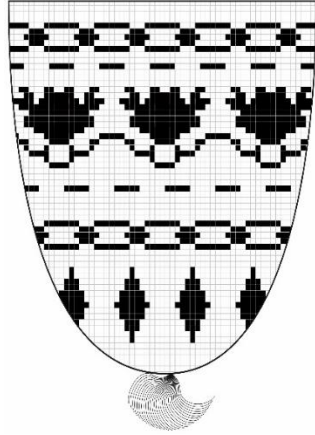
Teknik özellikleri	Tığ örgü tekniği: Sık iğne	Ağız temizleme tekniği: Trabzan, piko	Kenar süslemesi: Püsküllü kordon, trabzan
Malzeme özellikleri	Zemin: Pamuk	Desen: Pamuk	Ağız temizleme: Pamuk
Renk özellikleri	Zemin: Mor	Desen: Sarı, kırmızı	Ağız temizleme: Mor, sarı
Motif ve kompozisyon özellikleri	Para kesesi mor, sarı ve kırmızı renklerdeki pamuk iplikler kullanılarak tığ örgüsü ile elde edilmiştir. Kesenin yüzeyinde bitkisel motiften meydana gelen tek bir motif hakimdir. Çiçek ve dallarından oluşan motif sarı renkli olup, tomurcukları kırmızı renk ile belirginleştirilmiştir. Kesenin ağız kısmı trabzan ve piko tekniği ile tamamlanmış ve mor renkli büzgü ipi geçirilmiştir. Ayrıca kesenin dip kısmında yelpaze formu püskül bulunmaktadır.		
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kese sağlam durumdadır.		

Resim 24: Para kesesi

Şekil 24: Para kesesi

Belge no: 25 Eser türü: Para kesesi Envanter numarası: ABE 532/ NSA 277 Müze geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 14.03.2007 Dönemi: 20. yüzyıl İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 10.5 x 18.2cm Yapısı: Örne			
Teknik özellikleri	Tığ örgü tekniği: Sık iğne	Ağız temizleme tekniği: Trabzan, zincir	Kenar süslemesi: Püsküllü kordon
Malzeme özellikleri	Zemin: Pamuk	Desen: Pamuk	Ağız temizleme: Pamuk
Renk özellikleri	Zemin: Koyu mavi, hardal sarısı	Desen: Kırmızı, açık yeşil, hardal sarısı, pembe, bordo, krem	Ağız temizleme: Koyu mavi
Motif ve kompozisyon özellikleri	Para kesesi kırmızı, açık yeşil, hardal sarısı, pembe, bordo, krem ve koyu mavi renklerdeki pamuk iplikler kullanılarak tığ örgüsü ile elde edilmiştir. Motif düzenlemesi açısından ise dört bölümden oluşmaktadır. Mavi zeminde kırmızı renkli zincir motifi yer almaktadır. Hardal sarısı zemin üzerinde stilize edilmiş çiçek motifi bulunmaktadır. Üçüncü bölüm, birinci bölümün tekrarı şeklinde kırmızı zincir motiften oluşmaktadır. Dördüncü bölümde ise krem renginde baklava dilimleri (dörtgen) vardır ve her bir motifin ortasından bordo renkli çizgi geçmektedir. Kesenin ağız kısmı zincir ve trabzan tekniği ile tamamlanmış ve zemin rengi ipinden büzgü ipi geçirilmiştir. Ayrıca kesenin dip kısmında püskül bulunmaktadır.		
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kese sağlam durumdadır.		
Resim 25: Para kesesi 		Şekil 25: Para kesesi 	

Belge no: 26

Eser türü: Para kesesi

Envanter numarası: ABE 533/ NSA 278

Müzeye geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi

Geliş tarihi: 14.03.2007

Dönemi: 20. yüzyıl

İnceleme tarihi: 03.04.2018

Ölçüleri: 10.4 x 17.4cm

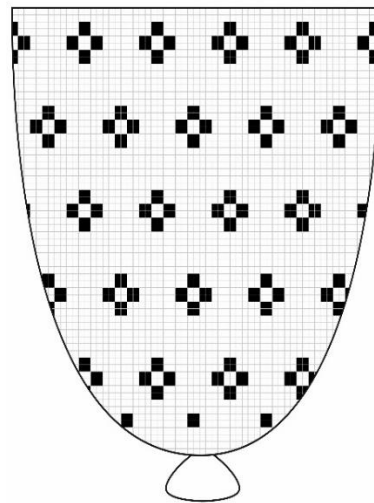
Yapısı: Örme

Teknik özellikleri	Tığ örgü tekniği: Üçlü trabzan	Ağız temizleme tekniği: Üçlü trabzan, zincir	Kenar süslemesi: Püsküllü kordon
Malzeme özellikleri	Zemin: Pamuk	Desen: Pamuk	Ağız temizleme: Pamuk
Renk özellikleri	Zemin: Turuncu	Desen: Mor, yeşil, kırmızı, beyaz, krem	Ağız temizleme: Turuncu
Motif ve kompozisyon özellikleri	Para kesesi kırmızı, turuncu, mor, yeşil, kırmızı, beyaz, krem renklerdeki pamuk iplikler kullanılarak tığ örgüsü ile elde edilmiştir. Kesede motifler düzgün sıralamalar tekniği ile uygulanmıştır. Yüzeyde birbirini tekrarlayan göz (nazar) motifleri bulunmaktadır. Dip bölümde ise kare motifleri sıralanmıştır. Kesenin ağız kısmı üçlü trabzan ve zincir tekniği ile tamamlanmış ve zemin rengi ipinden ucunda yelpaze formunda püskül bulunan büzgü ipi geçirilmiştir. Ayrıca kesenin ağız kısmının yanlarında ve dip kısmında, büzgü ipi ucu formunda püskül bulunmaktadır.		
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kese sağlam durumdadır.		

Resim 26: Para kesesi

Şekil 26: Para kesesi

Belge no: 27

Eser türü: Para kesesi

Envanter numarası: ABE 534/ NSA 279

Müze geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi

Geliş tarihi: 14.03.2007

Dönemi: 20. yüzyıl

İnceleme tarihi: 03.04.2018

Ölçüleri: 9.5 x 14.7cm

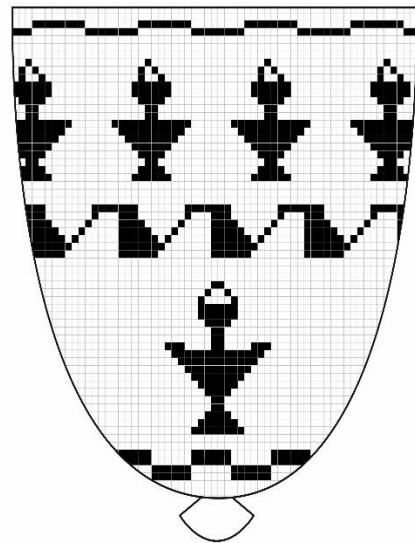
Yapısı: Örme

Teknik özellikleri	Tığ örgü tekniği: Sık iğne	Ağız temizleme tekniği: Trabzan, piko, zincir	Kenar süslemesi: Püsküllü kordon
Malzeme özellikleri	Zemin: Pamuk	Desen: Pamuk	Ağız temizleme: Pamuk
Renk özellikleri	Zemin: Pembe	Desen: Gri	Ağız temizleme: Pembe, gri
Motif ve kompozisyon özellikleri	Para kesesi pembe ve gri renklerdeki pamuk iplikler kullanılarak tığ örgüsü ile elde edilmiştir. Kesede motifler bağlantılı sıralamalar ve düzgün sıralamalar teknikleri ile uygulanmıştır. Desenlendirmede pembe zemin üzerine gri renkli iplik ile geometrize edilmiş sembolik motifler kullanılmıştır. Kesenin ağız kısmı trabzan, zincir ve piko tekniği ile tamamlanmıştır. Zemin rengi ipinden ucunda yelpaze formunda püskül bulunan büzgü ipi geçirilmiştir. Ayrıca kesenin dip kısmında, ağız bağı ucu formunda püskül bulunmaktadır.		
Mevcut durumu	Eser önceden restrasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kese sağlam durumdadır.		

Resim 27: Para kesesi

Şekil 27: Para kesesi

Belge no: 28

Eser türü: Para kesesi

Envanter numarası: ABE 535/ NSA 280

Müzeye geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi

Geliş tarihi: 14.03.2007

Dönemi: 20. yüzyıl

İnceleme tarihi: 03.04.2018

Ölçüleri: 9 x 13cm

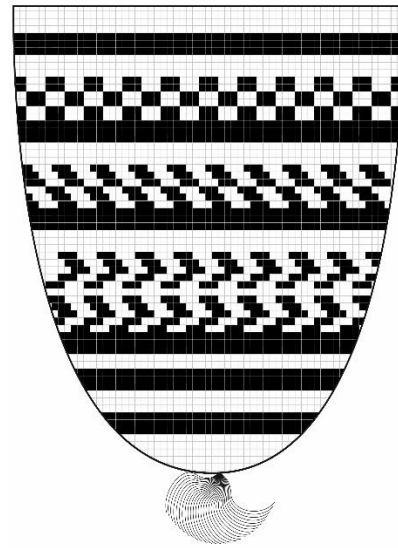
Yapısı: Örme

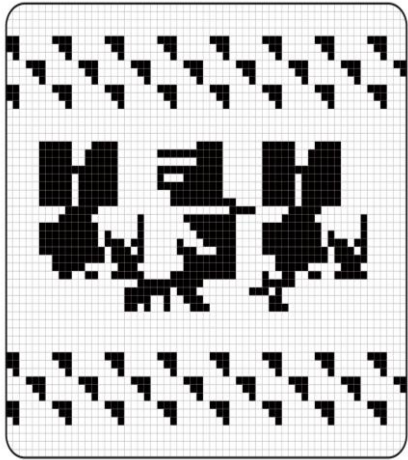
Teknik özellikleri	Tığ örgü tekniği: Sık iğne	Ağız temizleme tekniği: Trabzan, zincir, piko	Kenar süslemesi: Püsküllü kordon
Malzeme özellikleri	Zemin: Pamuk	Desen: Pamuk	Ağız temizleme: Pamuk
Renk özellikleri	Zemin: Pembe	Desen: Gri, beyaz	Ağız temizleme: Pembe, gri
Motif ve kompozisyon özellikleri	Para kesesi pembe, koyu pembe, gri ve beyaz renklerdeki pamuk iplikler kullanılarak tığ örgüsü ile elde edilmiştir. Kesede motifler bağlantılı sıralamalar ve düzgün sıralamalar teknikleri ile uygulanmıştır. Yüzeyde yatay şeritler, küçük dikdörtgen ve kare motifleri yer almaktadır. Kesenin ağız kısmı trabzan, piko ve zincir tekniği ile tamamlanmıştır. Beyaz, gri ve pembe rengi iplerinden ucunda püskül bulunan büzgü ipi geçirilmiştir. Ayrıca kesenin dip kısmında, ağız bağı ucunda bulunan püskül bulunmaktadır.		
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kese sağlam durumdadır. Ancak yer yer lekeler bulunmaktadır.		

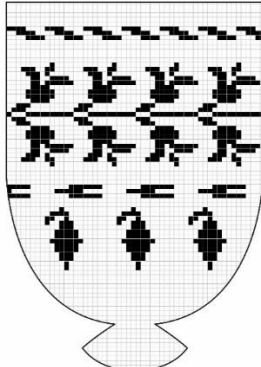
Resim 28: Para kesesi

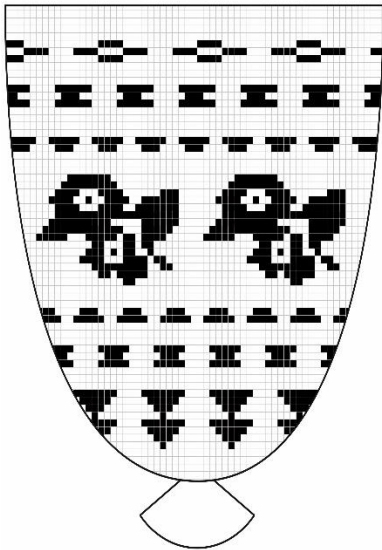

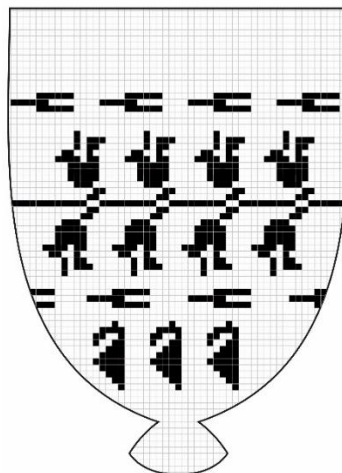
Şekil 28: Para kesesi

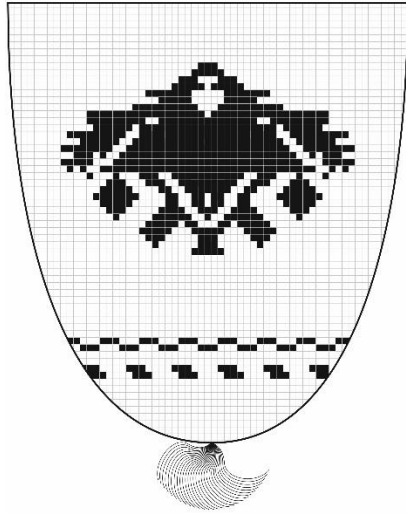

Belge no: 29 Eser türü: Para kesesi Envanter numarası: ABE 536/ NSA 281 Müze geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 14.03.2007 Dönemi: 20. yüzyıl İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 9 x 11cm Yapısı: Örme			
Teknik özellikleri	Tığ örgü tekniği: Sık iğne	Ağız temizleme tekniği: Trabzan, zincir, piko	Kenar süslemesi:-
Malzeme özellikleri	Zemin: Pamuk	Desen: Pamuk	Ağız temizleme: Pamuk
Renk özellikleri	Zemin: Açık pembe	Desen: Gri	Ağız temizleme: Açık pembe, gri
Motif ve kompozisyon özellikleri	Dikdörtgen formlu para kesesi açık pembe ve renklerdeki pamuk iplikler kullanılarak tığ örgüsü ile elde edilmiştir. Kesede motifler bağlantılı sıralamalar ve düzgün sıralamalar teknikleri ile uygulanmıştır. Kesenin orta zemininde gri renkli geometrize edilmiş sembolik motifler; alt ve üstünde ki zeminde ise birbirini takip eden küçük üçgen motifler üç sıra halinde tekrarlanmaktadır. Kesenin ağız temizliği ve taban kısmı trabzan, piko ve zincir tekniği ile tamamlanmıştır.		
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kese sağlam durumdadır.		
Resim 29: Para kesesi 		Şekil 29: Para kesesi 	

Belge no: 30 Eser türü: Para kesesi Envanter numarası: ABE 537/ NSA 282 Müzeye geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 14.03.2007 Dönemi: 20. yüzyıl İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 9 x 14.8cm Yapısı: Örme			
Teknik özellikleri	Tığ örgü tekniği: Sık iğne	Ağız temizleme tekniği: Zincir, piko, trabzan	Kenar süslemesi:-
Malzeme özellikleri	Zemin: Pamuk	Desen: Pamuk	Ağız temizleme: Pamuk
Renk özellikleri	Zemin: Gri	Desen: Koyu pembe	Ağız temizleme: Koyu pembe, gri
Motif ve kompozisyon özellikleri	Diktörgen formda olup dip kısmı yuvarlak örülen para kesesi koyu pembe ve gri renklerdeki pamuk iplikler kullanılarak tığ örgüsü ile elde edilmiştir. Kesede motifler bağlantılı sıralamalar ve düzgün sıralamalar teknikleri ile uygulanmıştır. Motif düzenlemesi açısından ise dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde küçük dörtgenler; orta zeminde birbirini takip eden sümbül/laleler ve bunların simetrisinin alındığı bir kompozisyon düzeni; üçüncü bölümde su motifleri ve dip kısmında ise ucunda çengel bulunan baklava dilimleri yer almaktadır. Kesenin ağız kısmı trabzan, piko ve zincir tekniği ile tamamlanmıştır. Ağız kısmının iki ucuna da koyu pembe renkte iki adet çiçek yerleştirilmiştir. Kesede büzgü ipi yoktur. Kesenin dip kısmında yelpaze formunda bir püskül bulunmaktadır.		
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kese sağlam durumdadır.		
Resim 30: Para kesesi 		Şekil 30: Para kesesi 	

Belge no: 31 Eser türü: Para kesesi Envanter numarası: ABE 538/ NSA 283 Müze geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 14.03.2007 Dönemi: 20. yüzyıl İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 10.3 x 15.1cm Yapısı: Örme			
Teknik özellikleri	Tığ örgü tekniği: Sık iğne	Ağız temizleme tekniği: Zincir, piko, trabzan	Kenar süslemesi: Püsküllü kordon
Malzeme özellikleri	Zemin: Pamuk	Desen: Pamuk	Ağız temizleme: Pamuk
Renk özellikleri	Zemin: Yeşil, beyaz	Desen: Yeşil, beyaz, turuncu	Ağız temizleme: Yeşil, beyaz, turuncu
Motif ve kompozisyon özellikleri	Para kesesi yeşil, beyaz ve turuncu renklerdeki pamuk iplikler kullanılarak tığ örgüsü ile elde edilmiştir. Kesede motifler düzgün sıralamalar tekniği ile uygulanmıştır. Kesenin orta zemininde stilize edilmiş iki adet kuş motifi; altında ve üstünde ise birbirini takip eden geometrik motifler bulunmaktadır. Kesenin ağız kısmı trabzan, piko ve zincir tekniği ile tamamlanmıştır. Büzgü ipinin iki ucunda beyaz renkli yuvarlak formu püskül bulunmaktadır. Ayrıca kesenin dip kısmında yelpaze formunda turuncu renkli bir püskül bulunmaktadır.		
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kese sağlam durumdadır.		
Resim 31: Para kesesi		Şekil 31: Para kesesi	
			

Belge no: 32 Eser türü: Para kesesi Envanter numarası: ABE 696 Müzeye geliş şekli: Bağış Geliş tarihi: 27.06.2015 Dönemi: 20. yüzyıl İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 8 x 14.8 cm Yapısı: Örme			
Teknik özellikleri	Tığ örgü tekniği: Sık iğne	Ağız temizleme tekniği: Zincir, piko, trabzan	Kenar süslemesi: -
Malzeme özellikleri	Zemin: Pamuk	Desen: Pamuk	Ağız temizleme: Pamuk
Renk özellikleri	Zemin: Turuncu	Desen: Beyaz	Ağız temizleme: Turuncu, beyaz
Motif ve kompozisyon özellikleri	Para kesesi turuncu ve beyaz renklerdeki pamuk iplikler kullanılarak tığ örgüsü ile elde edilmiştir. Kesede motifler bağlantılı sıralamalar ve düzgün sıralamalar teknikleri ile uygulanmıştır. Motif düzenlemesi açısından ise dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde küçük dörtgenler; orta zeminde birbirini takip eden sümbül/laleler ve bunların simetrisinin alındığı bir kompozisyon düzeni; üçüncü bölümde su motifleri ve dip kısmında ise ucunda çengel bulunan baklava dilimleri yer almaktadır. Kesenin ağız kısmı trabzan, piko ve zincir tekniği ile tamamlanmıştır. Ağız kısmının iki ucuna da turuncu ve beyaz renklerden örülmüş iki adet çiçek yerleştirilmiştir. Dip kısmında ise yelpaze formunda bir püskül bulunmaktadır.		
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kese sağlam durumdadır. Ancak eserin dip kısmında bulunan püskülde mürekkep lekesi bulunmaktadır.		
Resim 32: Para kesesi		Şekil 32: Para kesesi	
			

Belge no: 33 Eser türü: Para kesesi Envanter numarası: ABE 697 Müze geliş şekli: Bağış Geliş tarihi: 27.06.2015 Dönemi: 20.yüzyıl İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 9.5 x 15 cm Yapısı: Örme			
Teknik özellikleri	Tığ örgü tekniği: Sık iğne	Ağız temizleme tekniği: Zincir, trabzan, brit	Kenar süslemesi: Püsküllü kordon
Malzeme özellikleri	Zemin: Pamuk	Desen: Pamuk	Ağız temizleme: Pamuk
Renk özellikleri	Zemin: Turuncu	Desen: Mavi, açık mavi, kırmızı, sarı	Ağız temizleme: Turuncu, mavi
Motif ve kompozisyon özellikleri	Para kesesi turuncu, mavi, açık mavi, bordo ve sarı renklerdeki pamuk iplikler kullanılarak tığ örgüsü ile elde edilmiştir. Kesenin orta zeminini kaplayan büyük geometrik kilim motifi yer almaktadır. Dip kısmında ise birbirini takip eden mavi renkli kesik çizgiler ve dörtgen motifleri vardır. Kesenin ağız kısmı trabzan, piko ve zincir tekniği ile tamamlanmıştır. Büzgü ipinin bir tarafı sarı diğer tarafı ise mavi renkte olup, uçlarında kesede bulunan renklerden meydana gelen püskül bulunmaktadır. Kesenin dip kısmında bir püskül bulunmaktadır.		
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kese sağlam durumdadır.		
Resim 33: Para kesesi 		Şekil 33: Para kesesi 	

Belge no: 34

Eser türü: Para kesesi

Envanter numarası: ABE 698

Müzeye geliş şekli: Bağış

Geliş tarihi: 27.06.2015

Dönemi: 20.yüzyıl

İnceleme tarihi: 03.04.2018

Ölçüleri: 9x17,8 cm

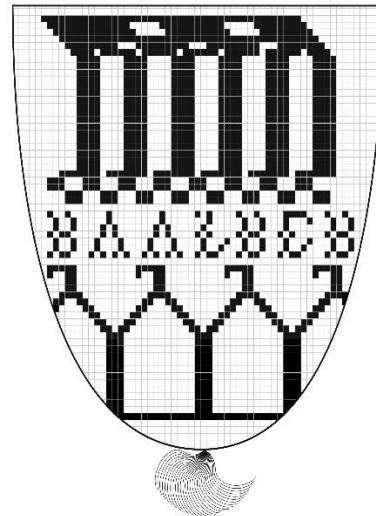
Yapısı: Örme

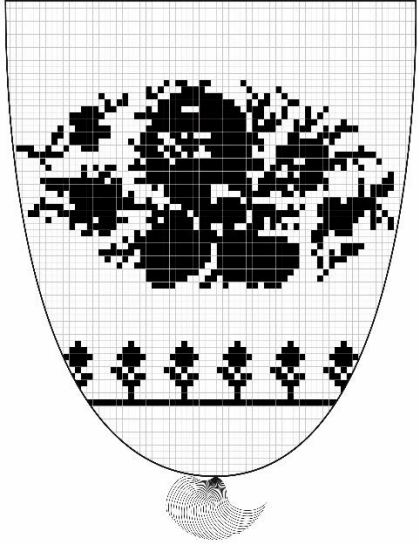
Teknik özellikleri	Tığ örgü tekniği: Sık iğne	Ağız temizleme tekniği: Trabzan, piko	Kenar süslemesi: Püsküllü kordon
Malzeme özellikleri	Zemin: Klaptan, ipek	Desen: İpek	Ağız temizleme: Klaptan
Renk özellikleri	Zemin: Altın klaptan	Desen: Mor, pembe	Ağız temizleme: Altın klaptan
Motif ve kompozisyon özellikleri	Para kesesi mavi, açık mavi, pembe ve kahverengi ipek iplikler ve klaptan kullanılarak tığ örgüsü ile elde edilmiştir. Kesede motifler bağlantılı sıralamalar ve düzgün sıralamalar teknikleri ile uygulanmıştır. Yüzeyde geoemtrize edilmiş sembolik motifler yer almaktadır. Kesenin ağız kısmı piko ve trabzan tekniği ile tamamlanmıştır. Büzgü ipinin iki ucunda zeminde kullanılan renklerden oluşan püskül vardır. Ayrıca kesenin dip kısmında da bir püskül bulunmaktadır.		
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kese sağlam durumdadır.		

Resim 34: Para kesesi

Şekil 34: Para kesesi

Belge no: 35 Eser türü: Para kesesi Envanter numarası: ABE 699 Müze geliş şekli: Bağış Geliş tarihi: 27.06.2015 Dönemi: 20.yüzyıl İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 13.5x 15.5 cm Yapısı: Örme			
Teknik özellikleri	Tığ örgü tekniği: Sık iğne	Ağız temizleme tekniği: Trabzan, piko, zincir	Kenar süslemesi: Püsküllü kordon
Malzeme özellikleri	Zemin: Pamuk	Desen: Pamuk	Ağız temizleme: Pamuk
Renk özellikleri	Zemin: Beyaz	Desen: Krem, siyah, açık yeşil, kırmızı, pembe	Ağız temizleme: Beyaz
Motif ve kompozisyon özellikleri	Para kesesi krem, siyah, açık yeşil, kırmızı, pembe ve beyaz pamuk iplikler kullanılarak tığ örgüsü ile elde edilmiştir. Kesenin yüzeyinde goblen tarzı büyük bir gül motifi yer almaktadır. Ayrıca dip kısmında birbirini takip eden altı adet meşale motifi bulunmaktadır. Kesenin ağız kısmı piko, trabzan ve zincir tekniği ile tamamlanmıştır. Büzgü ipinin iki ucunda püskül vardır. Ayrıca kesenin dip kısmında da bir püskül bulunmaktadır.		
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kese sağlam durumdadır. Ancak eser kirli durumdadır.		
Resim 35: Para kesesi		Şekil 35: Para kesesi	
			

Belge no: 36

Eser türü: Para kesesi

Envanter numarası: ABE 700

Müzeye geliş şekli: Bağış

Geliş tarihi: 27.06.2015

Dönemi: 20.yüzyıl

İnceleme tarihi: 03.04.2018

Ölçüleri: 9.5x1.3 cm

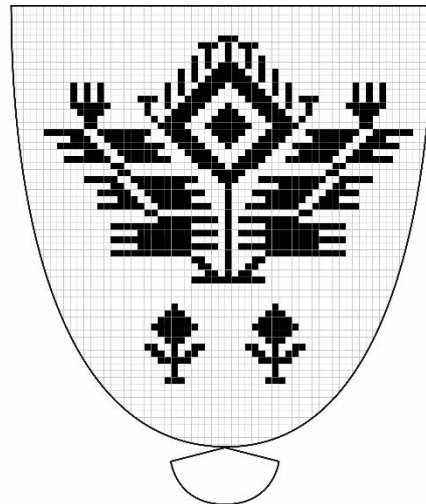
Yapısı: Örme

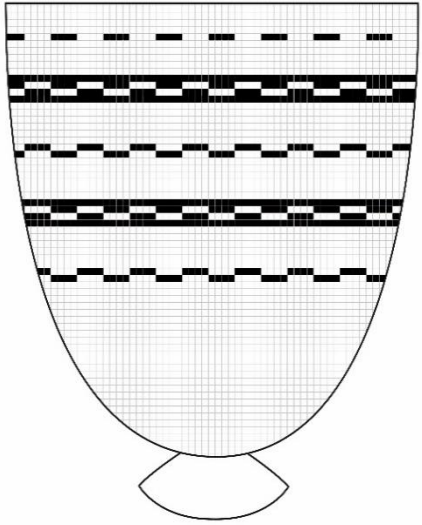
Teknik özellikleri	Tığ örgü tekniği: Sık iğne	Ağız temizleme tekniği: Trabzan, piko, brit	Kenar süslemesi: Püsküllü kordon
Malzeme özellikleri	Zemin: Pamuk	Desen: Pamuk	Ağız temizleme: Pamuk
Renk özellikleri	Zemin: Mor	Desen: Sarı	Ağız temizleme: Mor, sarı
Motif ve kompozisyon özellikleri	Para kesesi mor ve sarı renginde pamuk iplikler kullanılarak tığ örgüsü ile elde edilmiştir. Kesenin yüzeyinde büyük bir sembolik kilim motifi yer almaktadır. Ayrıca dip kısmında yanyana sıralanan çiçek motifleri bulunmaktadır. Kesenin ağız kısmı piko, brit ve trabzan tekniği ile tamamlanmıştır. Trabzan arasından büzgü ipi olduğu düşünülen ipler geçirilmiştir. Ağız kısmının iki ucuna da beyaz renkte örülmüş iki adet çiçek yerleştirilmiştir. Ayrıca kesenin dip kısmında yelpaze formunda sarı renkli bir püskül bulunmaktadır.		
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kese sağlam durumdadır.		

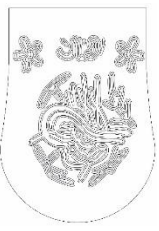
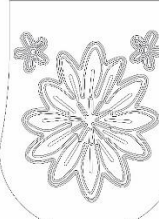
Resim 36: Para kesesi

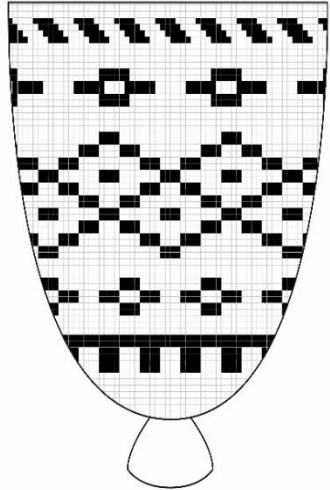

Şekil 36: Para kesesi

Belge no: 37 Eser türü: Para kesesi Envanter numarası: ABE 701 Müze geliş şekli: Bağış Geliş tarihi: 27.06.2015 Dönemi: 20. yüzyıl İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 9.7x11.5 cm Yapısı: Örme			
Teknik özellikleri	Tığ örgü tekniğı: Üçlü trabzan	Ağız temizleme tekniğı: Trabzan, piko	Kenar süslemesi: Püsküllü kordon
Malzeme özellikleri	Zemin: Pamuk	Desen: Pamuk	Ağız temizleme: Pamuk
Renk özellikleri	Zemin: Yeşil	Desen: Pembe	Ağız temizleme: Mor, sarı, pembe
Motif ve kompozisyon özellikleri	Para kesesi yeşil ve koyu pembe rengine pamuk iplikler kullanılarak tığ örgüsü ile elde edilmiştir. Kesede süsleme olarak motif yerine yatay yönde dama şeklinde oluşturulan kompozisyon hakimdir. Kesenin ağız kısmı piko ve trabzan tekniğı ile tamamlanmıştır. Büzgü ipinin iki ucunda renkli püskül bulunmaktadır. Ayrıca kesenin dip kısmında yelpaze formunda püskül bulunmaktadır. Püskülün çevresi, ağız temizliğinin yapıldığı şekilde tamamlanmıştır.		
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kese sağlam durumdadır.		
Resim 37: Para kesesi 		Şekil 37: Para kesesi 	

Belge no: 38 Eser türü: Para kesesi Envanter numarası: ABE 702 Müzeye geliş şekli: Bağış Geliş tarihi: 27.06.2015 Dönemi: 19. yüzyıl sonu-20. yüzyıl başı İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 12x15.7 cm Yapısı: Dokuma					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: B 1/1	Zemin kumaş: Bezayağı	Çerçeve kumaş:-	İşleme tekniği: Suzeni	Kenar süslemesi: Tığ işi
Malzeme özellikleri	Kumaş: Pamuk	İşleme: iplik	Sim	Kenar süslemesi: Sim iplik	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Siyah	Çerçeve kumaş:-	Desen: Mavi, krem, kahverengi	Kenar süslemesi: -	
Motif ve kompozisyon özellikleri	Para kesesinin zemini siyah renkli pamuklu kumaştan oluşmaktadır. Kumaşın üzerinde klapdan kullanılarak suzeni ile süsleme yapılmıştır. Kesenin ön ve arka yüzünde farklı motifler işlenmiştir. Ön yüzünde neredeyse tüm yüzeyi kaplayan Osmanlı tuğrası işlenmiştir. Arka yüzünde ise çiçek ve yıldız motifleri bulunmaktadır. Kesenin etrafı ise motiflerin etrafını çevreleyen ip kullanılarak tığ örgü tekniği ile süslenmiştir. Ayrıca kesenin büzgü ipi de bulunmaktadır.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kese sağlam durumdadır.				
Resim 38: Para kesesi Ön Arka 			Şekil 38: Para kesesi Ön Arka 		

Belge no: 39 Eser türü: Para kesesi Envanter numarası: ABE 703 Müze geliş şekli: Geliş tarihi: 27.06.2015 Dönemi: 20. yüzyıl İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 8x14.5 cm Yapısı: Örme			
Teknik özellikleri	Tığ örgü tekniği: Sık iğne	Ağız temizleme tekniği: Trabzan, piko	Kenar süslemesi: Püsküllü kordon
Malzeme özellikleri	Zemin: Pamuk	Desen: Pamuk	Ağız temizleme: Pamuk
Renk özellikleri	Zemin: Pembe, sarı	Desen: Sarı, mavi	Ağız temizleme: Pembe, beyaz, gül kurusu
Motif ve kompozisyon özellikleri	Para kesesi pembe, sarı ve mavi renklerdeki pamuk iplikler kullanılarak tığ örgüsü ile elde edilmiştir. Kesenin orta zeminde birbirini takip eden göz motifi ve bu düzenlemenin altında ve üstünde geometrik motifler, dip kısmında ise taç motifi yer almaktadır. Kesenin ağız kısmı piko ve trabzan tekniği ile tamamlanmıştır. Büzgülü ipinin iki ucunda yelpaze formunda mavi renkli püskül bulunmaktadır. Püsküllerin çevresi pul ile süslenmiştir. Ayrıca kesenin dip kısmında yelpaze formunda pembe renkli bir püskül bulunmakta olup, çevresi pul ile süslenmiştir.		
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kese sağlam durumdadır.		
Resim 39: Para kesesi 		Şekil 39: Para kesesi 	

Belge no: 40

Eser türü: Para kesesi

Envanter numarası: ABE 704

Müzeye geliş şekli: Bağış

Geliş tarihi: 27.06.2015

Dönemi: 20.yüzyıl

İnceleme tarihi: 03.04.2018

Ölçüleri: 9.8x13 cm

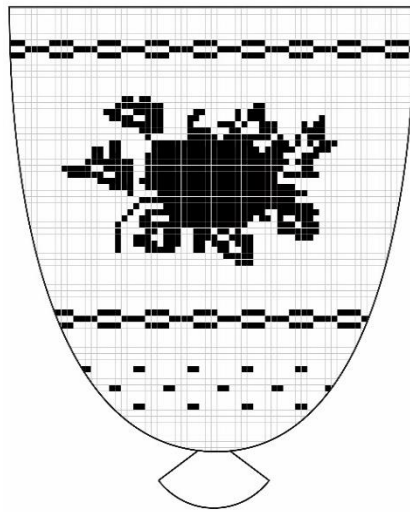
Yapısı: Örme

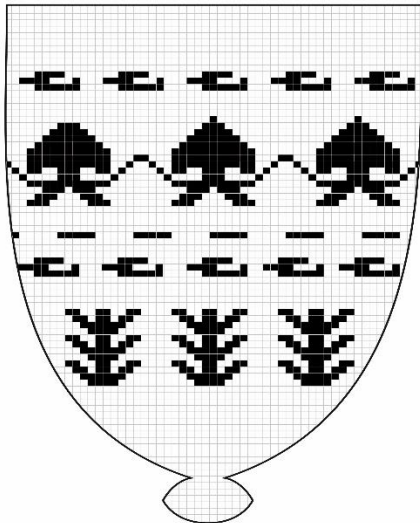
Teknik özellikleri	Tığ örgü tekniği: Sık iğne	Ağız temizleme tekniği: Piko, trabzan	Kenar süslemesi: Püsküllü kordon
Malzeme özellikleri	Zemin: Pamuk	Desen: Pamuk	Ağız temizleme: Pamuk
Renk özellikleri	Zemin: Sarı	Desen: Mavi, pembe, bordo	Ağız temizleme: Mavi, sarı
Motif ve kompozisyon özellikleri	Para kesesi pembe, sarı, bordo ve mavi renklerdeki pamuk iplikler kullanılarak tığ örgüsü ile elde edilmiştir. Orta zeminde büyük bir goblen tarzı gül motifi ve etrafında mavi renkli yaprak motifleri bulunmaktadır. Gül motifinin altında ve üstünde zincir motifi yer almaktadır. Dip kısmına doğru mavi renkli noktalar vardır. Kesenin ağız kısmı piko ve trabzan tekniği ile tamamlanmıştır. Kesede kullanılan renklerden oluşturulan büzgü ipi bulunmaktadır. Ayrıca kesenin dip kısmında yelpaze formunda mavi ve pembe renkli yelpaze formundabir püskül mevcuttur.		
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kese sağlam durumdadır.		

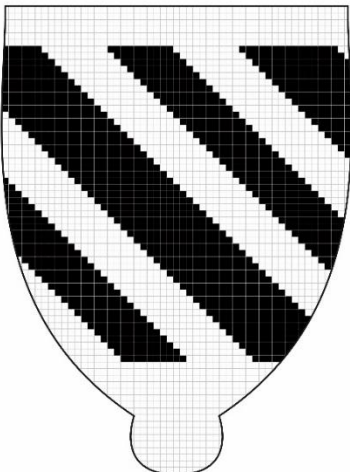
Resim 40: Para kesesi

Şekil 40: Para kesesi

Belge no: 41 Eser türü: Para kesesi Envanter numarası: ABE 705 Müze geliş şekli: Bağış Geliş tarihi: 27.06.2015 Dönemi: 20.yüzyıl İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 10x16.5 cm Yapısı: Örme			
Teknik özellikleri	Tığ örgü tekniği: Sık iğne	Ağız temizleme tekniği: Trabzan, piko, brit	Kenar süslemesi: Püsküllü kordon
Malzeme özellikleri	Zemin: Pamuk	Desen: Pamuk	Ağız temizleme: Pamuk
Renk özellikleri	Zemin: Pembe	Desen: Pembe, krem, kahverengi	Ağız temizleme: Pembe, krem
Motif ve kompozisyon özellikleri	Para kesesi açık ve koyu pembe ve kahverengi pamuk iplikler kullanılarak tığ örgüsü ile elde edilmiştir. Kesede motifler bağlantılı sıralamalar ve düzgün sıralamalar teknikleri ile uygulanmıştır. Yüzeyde birbirini takip eden sembolik ve geometrik motifler yer almaktadır. Kesenin ağız kısmı piko, brit ve trabzan tekniği ile tamamlanmıştır. Büzgü ipinin iki ucunda çiçek formunda açık ve koyu pembe renkli püskül bulunmaktadır. Ayrıca kesenin dip kısmında yelpaze formunda pembe renkli bir püskül vardır.		
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kese sağlam durumdadır.		
Resim 41: Para kesesi 		Şekil 41: Para kesesi 	

Belge no: 42 Eser türü: Para kesesi Envanter numarası: ABE 706 Müzeye geliş şekli: Bağış Geliş tarihi: 27.06.2015 Dönemi: 20.yüzyıl İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 9x13 Yapısı: Örme			
Teknik özellikleri	Tığ örgü tekniği: Üçlü trabzan	Ağız temizleme tekniği: Trabzan, piko	Kenar süslemesi: Püsküllü kordon
Malzeme özellikleri	Zemin: Pamuk	Desen: Pamuk	Ağız temizleme: Pamuk, pul
Renk özellikleri	Zemin: Hardal sarısı, pembe, sarı	Desen: Koyu pembe, mor	Ağız temizleme: Koyu pembe, mor, sarı
Motif ve kompozisyon özellikleri	Para kesesi açık ve koyu pembe, mor, sarı ve hardal sarısı renklerinde pamuk iplikler kullanılarak tığ örgüsü ile elde edilmiştir. Kesede süsleme olarak motif kullanılmamıştır. Ancak dikey yönde dalgalı olarak ilerleyen şeritlerden oluşan bir kompozisyon hakimdir. Kesenin ağız kısmı piko ve trabzan tekniği ile tamamlanmıştır. Ağız kısmından büzgü ipi geçirilmiştir. Ayrıca pullarla süsleme yapılmıştır. Kesenin dip kısmında yelpaze formunda sarı renkli yelpaze formunda bir püskül vardır ve etrafı pullar ile süslenmiştir.		
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kese sağlam durumdadır.		
Resim 42: Para kesesi 		Şekil 42: Para kesesi 	

Belge no: 43

Eser türü: Para kesesi

Envanter numarası: ABE 707

Müze geliş şekli: Bağış

Geliş tarihi: 27.06.2015

Dönemi: 20.yüzyıl

İnceleme tarihi: 03.04.2018

Ölçüleri: 10.5x13.3

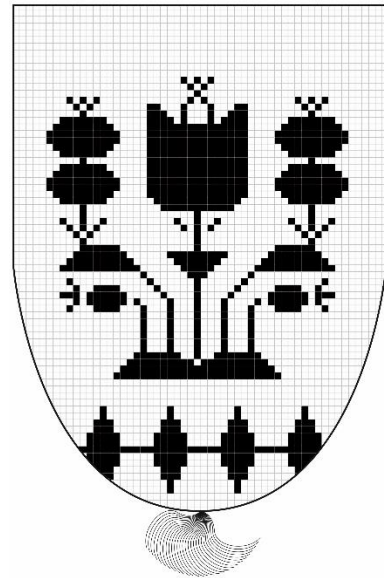
Yapısı: Örme

Teknik özellikleri	Tığ örgü tekniğı: Sık iğne	Ağız temizleme tekniğı: Trabzan, piko	Kenar süslemesi:
Malzeme özellikleri	Zemin: Klaptan, pamuk	Desen: Klaptan, pamuk	Ağız temizleme: Klaptan, pamuk
Renk özellikleri	Zemin: Lacivert	Desen: Açık pembe, bakır rengi	Ağız temizleme: Açık pembe, klaptan
Motif ve kompozisyon özellikleri	Para kesesi açık pembe, klaptan, pamuk iplikler kullanılarak tığ örgüsü ile elde edilmiştir. Yüzeyde stilize edilmiş geometrik formlardan oluşan bir kompozisyon hakimdir. Kesenin dip kısmına doğru ise bağlantılı sıralamalar ile baklava dilimleri yer almaktadır. Kesenin ağız kısmı piko ve trabzan tekniğı ile tamamlanmıştır. Ayrıca kesenin dip kısmında bir püskül vardır.		
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kese sağlam durumdadır. Ancak renklerde solmalar mevcuttur. Klaptan ipde de deformasyon bulunmaktadır.		

Resim 43: Para kesesi

Şekil 43: Para kesesi

Belge no: 44

Eser türü: Para kesesi

Envanter numarası: ABE 708

Müzeye geliş şekli: Bağış

Geliş tarihi: 27.06.2015

Dönemi: 20. yüzyıl

İnceleme tarihi: 03.04.2018

Ölçüleri: 11.5x14.2 cm

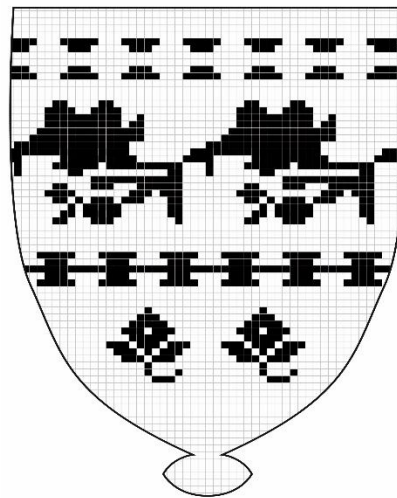
Yapısı: Örme

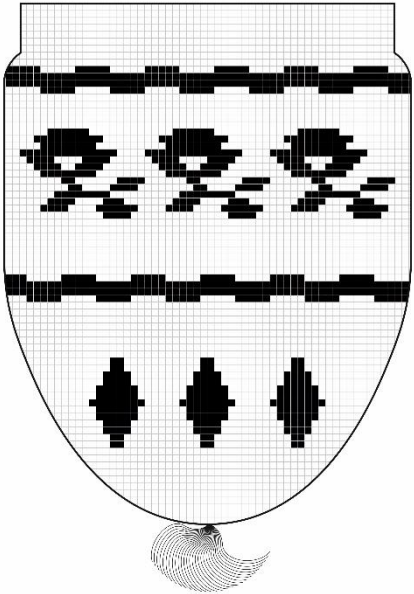
Teknik özellikleri	Tığ örgü tekniği: Sık iğne	Ağız temizleme tekniği: Trabzan, piko, brit	Kenar süslemesi: Püsküllü kordon
Malzeme özellikleri	Zemin: Pamuk	Desen: Pamuk	Ağız temizleme: Pamuk
Renk özellikleri	Zemin: Bordo, sarı	Desen: Pembe, gri, sarı	Ağız temizleme: Pembe, gri, bordo
Motif ve kompozisyon özellikleri	Para kesesi pembe, bordo, gri ve sarı renkli pamuk iplikler kullanılarak tığ örgüsü ile elde edilmiştir. Kesede motifler bağlantılı sıralamalar ve düzgün sıralamalar teknikleri ile uygulanmıştır. Kesenin orta zemininde stilize edilmiş çiçek motifleri; altında ve üstünde sıralı geometrik motifler, dip kısmında ise iki adet çiçek motifi yer almaktadır. Kesenin ağız kısmı piko ve trabzan tekniği ile tamamlanmıştır. Büzgü ipinin iki ucunda yelpaze formunda bordo ve gri renkli püskül bulunmaktadır. Ayrıca kesenin dip kısmında da büzgü ipinde kullanılan püskül vardır.		
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kese sağlam durumdadır.		

Resim 44: Para kesesi

Şekil 44: Para kesesi

Belge no: 45 Eser türü: Para kesesi Envanter numarası: ABE 709 Müze geliş şekli: Bağış Geliş tarihi: 27.06.2015 Dönemi: 20.yüzyıl İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 11.5x15.3 cm Yapısı: Örme			
Teknik özellikleri	Tığ örgü tekniğı: Sık iğne	Ağız temizleme tekniğı: Trabzan, zincir	Kenar süslemesi: Püskül
Malzeme özellikleri	Zemin: Pamuk	Desen: Pamuk	Ağız temizleme: Pamuk
Renk özellikleri	Zemin: Yavru ağzı	Desen: Lacivert, mor	Ağız temizleme: Yavru ağzı, lacivert
Motif ve kompozisyon özellikleri	Para kesesi açık pembe, lacivert ve mor renkli pamuk iplikler kullanılarak tığ örgüsü ile elde edilmiştir. Kesenin zemini yavru ağzı renk ile örölmüş olup motiflerde tek bir renk kullanılmıştır. Yüzeyde stilize edilmiş geometrik motifler yer almaktadır. Kesenin ağız kısmı zincir ve trabzan tekniğı ile tamamlanmıştır. Kesede büzgü ipi bulunmamaktadır. Ancak kesenin dip kısmında renkli iplerden oluşan bir püskül vardır.		
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kese sağlam durumdadır.		
Resim 45: Para kesesi 		Şekil 45: Para kesesi 	

Belge no: 46

Eser türü: Para kesesi

Envanter numarası: ABE 710

Müzeye geliş şekli: Bağış

Geliş tarihi: 27.06.2015

Dönemi: 20.yüzyıl

İnceleme tarihi: 03.04.2018

Ölçüleri: 12.5x14 cm

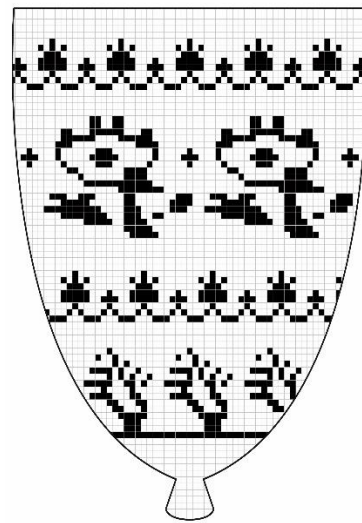
Yapısı: Örme

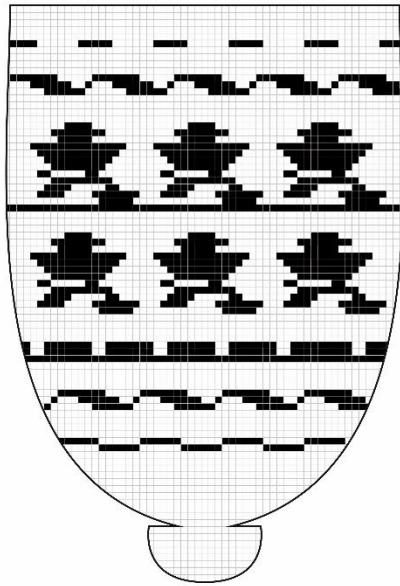
Teknik özellikleri	Tığ örgü tekniği: Sık iğne	Ağız temizleme tekniği: Trabzan, zincir	Kenar süslemesi: Püskül
Malzeme özellikleri	Zemin: Pamuk	Desen: Pamuk	Ağız temizleme: Pamuk
Renk özellikleri	Zemin: Mavi, sarı	Desen: Mavi, sarı, kırmızı	Ağız temizleme: Sarı, mavi
Motif ve kompozisyon özellikleri	Para kesesi mavi, kırmızı ve sarı renkli pamuk iplikler kullanılarak tığ örgüsü ile elde edilmiştir. Kesede motifler bağlantılı sıralamalar ve düzgün sıralamalar teknikleri ile uygulanmıştır. Kesenin orta zemininde stilize edilmiş çiçek motifleri, altında ve üstünde geometrik motifler, dip kısmında ise ağaç motifleri yer almaktadır. Kesenin ağız kısmı zincir ve trabzan tekniği ile tamamlanmıştır. Ayrıca kesenin dip kısmında sarı renkli dörtgen formlu bir püskül vardır.		
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kese sağlam durumdadır.		

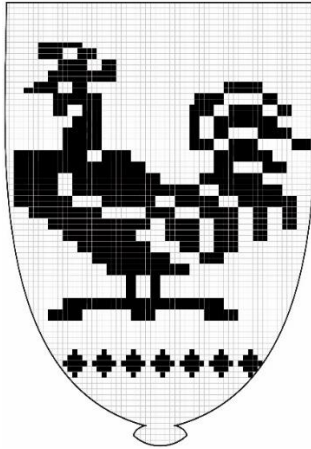
Resim 46: Para kesesi

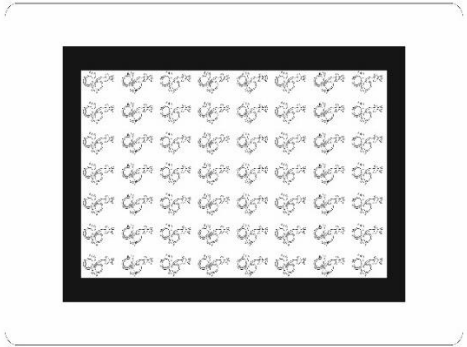

Şekil 46: Para kesesi

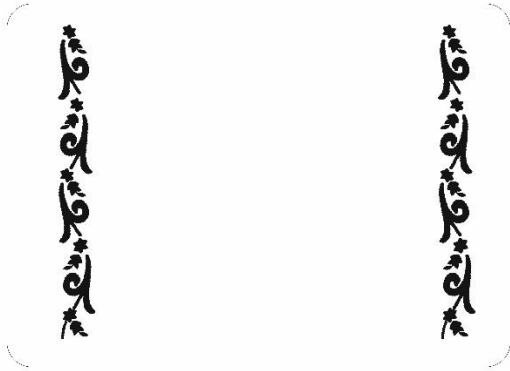

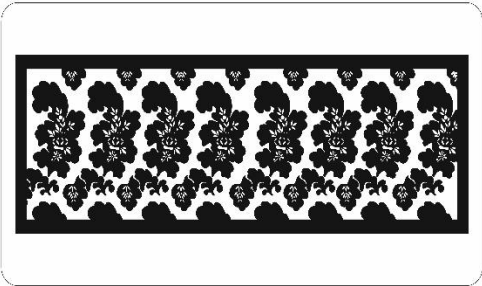
Belge no: 47 Eser türü: Para kesesi Envanter numarası: ABE 711 Müze geliş şekli: Bağış Geliş tarihi: 27.06.2015 Dönemi: 20.yüzyıl İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 10.4x15.5 cm Yapısı: Örme			
Teknik özellikleri	Tığ örgü tekniğı: Sık iğne	Ağız temizleme tekniğı: Piko, trabzan, sık iğne	Kenar süslemesi: -
Malzeme özellikleri	Zemin: Pamuk	Desen: Pamuk	Ağız temizleme: Pamuk
Renk özellikleri	Zemin: Yavru ağzı	Desen: Turuncu, gri	Ağız temizleme: Yavru ağzı, gri
Motif ve kompozisyon özellikleri	Para kesesi yavru ağzı, gri ve turuncu renkli pamuk iplikler kullanılarak tığ örgüsü ile elde edilmiştir. Kesede motifler bağlantılı sıralamalar ve düzgün sıralamalar teknikleri ile uygulanmıştır. Kesenin yüzeyinde stilize edilmiş geometrik motifler yer almaktadır. Kesenin ağız kısmı trabzan, piko ve sık iğne tekniğı ile tamamlanmıştır. Trabzanlar arasından büzgü ipi geçirilmiştir. Kenarlarda gri renkli yelpaze formunda çiçek formları eklenmiştir. Ayrıca kesenin dip kısmında yelpaze formunda püskül vardır.		
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kese sağlam durumdadır.		
Resim 47: Para kesesi 		Şekil 47: Para kesesi 	

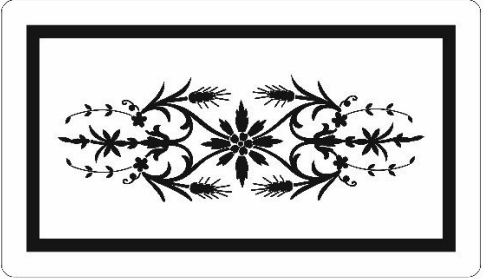
Belge no: 48 Eser türü: Para kesesi Envanter numarası: ABE 965 Müzeye geliş şekli: Bağış Geliş tarihi: 27.06.2015 Dönemi: 20.yüzyıl İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 13x16 cm Yapısı: Örme			
Teknik özellikleri	Tığ örgü tekniği: Sık iğne	Ağız temizleme tekniği: Piko, trabzan, zincir	Kenar süslemesi: Püsküllü kordon
Malzeme özellikleri	Zemin: Pamuk	Desen: Pamuk	Ağız temizleme: Pamuk
Renk özellikleri	Zemin: Pembe	Desen: Mavi	Ağız temizleme: Pembe, mavi
Motif ve kompozisyon özellikleri	Para kesesi pembe ve mavi renkli pamuk iplikler kullanılarak tığ örgüsü ile elde edilmiştir. Kesede tüm yüzeyi kaplayan stilize edilmiş horoz motifi hakimdir. Bu motifin altında dip kısmına doğru baklava dilimleri birbirini takip etmektedir. Kesenin ağız kısmı brit, piko ve trabzan tekniği ile tamamlanmış olup, mavi ve pembe renkli büzgü ipi bulunmaktadır. Büzgü ipinin bir ucunda püskül olmasına rağmen diğer ucunda bulunmamaktadır. Ayrıca kesenin dip kısmında da yelpaze formu küçük bir püskül vardır.		
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kese sağlam durumdadır.		
Resim 48: Para kesesi 		Şekil 48: Para kesesi 	

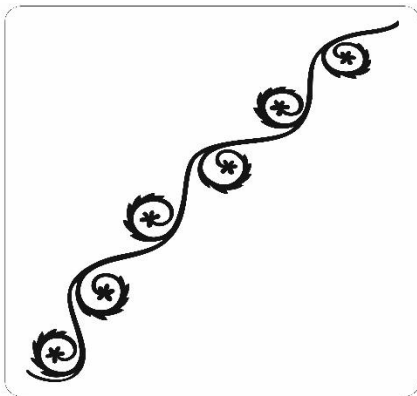
Belge no: 49 Eser türü: Yastık kılıfı Envanter numarası: ABE 541/NSA 334 Müzeye geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 14.03.2007 Dönemi: 20.yy İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 39 x 62 cm Yapısı: Dokuma					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: B 1/1	Zemin kumaş: Pamuklu dokuma (etamin)	Çerçeve kumaş: Kadife	İşleme tekniği: Kanaviçe	Kenar süslemesi: Hazır harç
Malzeme özellikleri	Kumaş: Pamuk	İşleme: Renkli pamuk ipliği		Kenar süslemesi: Sim iplik	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Beyaz	Çerçeve kumaş: Taba rengi	Desen: Kırmızı, sarı, lila, yeşil	Kenar süslemesi: Kahverengi	
Motif ve kompozisyon özellikleri	Zemin kumaşı etamin olan yastık kılıfının dokuma örgüsü B1/1' dir. Yüzeyde düzgün atlamalı sıralama ile meyve motifleri bulunmaktadır. Zemin kumaşın etrafına simli iplik ile kenar süslemesi yapılmıştır. Kumaş, taba renkli kadife kumaş üzerine tutturulmuştur.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Yastık kılıfı sağlamdurumdadır.				
Resim 49: Yastık kılıfı 			Şekil 49: Yastık kılıfı 		

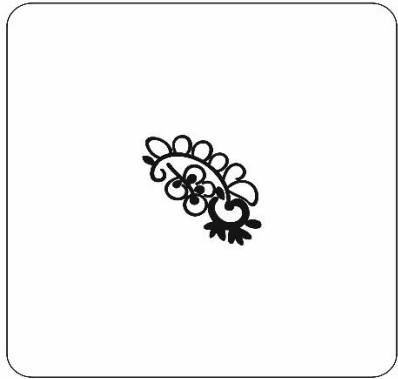
Belge no: 50 Eser türü: Yastık kılıfı Envanter numarası: ABE 542a-b /NSA 335 Müzeeye geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 14.03.2007 Dönemi: Yeni yapım İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 41x41 cm Yapısı: Dokuma					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: Kadife	Zemin kumaş: Kadife	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği: Maraş işi	Kenar süslemesi:-
Malzeme özellikleri	Kumaş: -		İşleme: Klaptan		Kenar süslemesi:-
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Mor	Çerçeve kumaş:-		Desen: Altın rengi	Kenar süslemesi: -
Motif ve kompozisyon özellikleri	Yastık kılıfının zemini mor renkli kadife kumaştandır oluşmaktadır. Kumaşın üzerinde klaptan kullanılarak Maraş işi tekniği ile süsleme yapılmıştır. Yastık kılıfının etrafı stilize edilmiş dallar ile süslenmiştir				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Yastık kılıfı sağlam durumdadır.				
Resim 50: Yastık kılıfı 			Şekil 50: Yastık kılıfı 		

Belge no: 51 Eser türü: Yastık kılıfı Envanter numarası: ABE 576 / SHM NSA 85 - ABE 577 / SHM NSA 86 Müzeye geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 14.03.2007 Dönemi: 20.yy İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 37 x 51.5 cm Yapısı: Dokuma					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: B 1/1	Zemin kumaş: Bezayağı	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği: Tel sarma	Kenar süslemesi: Düz makine dikişi
Malzeme özellikleri	Kumaş: Pamuk	İşleme: Pul ve tel		Kenar süslemesi:-	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Beyaz	Çerçeve kumaş:-	Desen:-	Kenar süslemesi: -	
Motif ve kompozisyon özellikleri	Yastık kılıfının zemini beyaz renkli pamuklu kumaştandır. Kumaşın orta zemininde süsleme bulunmamaktadır. İki kısa kenarında pul ve tel kullanılarak yaprak, dal ve çiçek, motifleri ile süsleme yapılmıştır.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Yastık kılıfı sağlam durumdadır.				
Resim 51: Yastık kılıfı 			Şekil 51: Yastık kılıfı 		

Belge no: 52 Eser türü: Kır lent Envanter numarası: ABE 621 / SHM-NSA 108/1- ABE 622 / SHM-NSA 108/2 Müze geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 07.07.2006 Dönemi: 20.yy İnceleme tarihi: 04.04.2018 Ölçüleri: 29x64 cm Yapısı: Dokuma					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: Jakarlı dokuma, kadife	Zemin kumaş: Jakarlı dokuma	Çerçeve kumaş: Kadife	İşleme tekniği: -	Kenar süslemesi: Hazır harç
Malzeme özellikleri	Kumaş:-	İşleme: -		Kenar süslemesi:-	
Renk özellikleri	Zemin kumaş:	Çerçeve kumaş: Bordo	Desen: Pembe, mor, yeşil, turuncu, beyaz	Kenar süslemesi: -	
Motif ve kompozisyon özellikleri	Kır lentin zemini kumaş parçasının kesilip kadife kumaşa tutturulması ile oluşmaktadır. Kumaş üzerinde lila, pembe, yeşil, beyaz renklerden oluşan yaprak ve çiçek motifleri bulunmaktadır. Spiral kıvrımlardan kordon tutturma tekniği ile kenar süslemesi yapılmıştır. Kumaş bordo renkli kadife kır lante tutturulmuştur.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kır lent fonksiyonel özelliğini yitirmemiştir ancak zemin kumaşın atkılarında kayıplar vardır. Yüzeyde desen iplikleri kalmıştır. Kumaş üzerinde doku kaybı vardır ve lifler zayıf durumdadır. İpliklerin dağılmasını önlemek için bazı yerlerde sağlamlaştırma yapıldığı gözlemlenmiştir.				
Resim 52: Kır lent			Şekil 52: Kır lent		
					

Belge no: 53 Eser türü: Kırilent Envanter numarası: ABE 623 / SHM-NSA 108/3 Müze geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 07.07.2006 Dönemi: 20.yy İnceleme tarihi: 04.04.2018 Ölçüleri: 29x49 cm Yapısı: Dokuma					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: Saten	Zemin kumaş: Saten	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği: Maraş işi	Kenar süslemesi: Hazır harç
Malzeme özellikleri	Kumaş:-		İşleme: Kurtçuk veklaptan	Kenar süslemesi: Sim iplik	
Renk özellikleri	Zemin Mavi	kumaş:	Çerçeve kumaş:	Desen: Sim	Kenar süslemesi: Sim
Motif ve kompozisyon özellikleri	Kırilentin zemini mavi renkli atkı yüzü saten kumaştandır. Kumaş üzerinde Maraş işi tekniğinde kurtçuklar ile işlenmiş yaprak, dal ve çiçek motifleri bulunmaktadır. İşleme yapılırken yaprak zemininde karton, çiçeklerde pembe kalın ipler ve kurtçukların zemininde ise pembe iplikler ile destek oluşturulmuştur. Kırilentin dört kenarında klaptan ile işlenmiş baklava dilimi motifinin tekrarından oluşan çerçeve oluşturulmuştur. Kenarların birleşim yerlerinde ise simli iplikler ile püskül yapılmıştır.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kırilentfonksiyonel özelliğini yitirmemiştir ancak atkılarda kayıplar vardır.				
Resim 53: Kırilent 			Şekil 53: Kırilent 		

Belge no: 54 Eser türü: Kırilent Envanter numarası: ABE 624 / SHM-NSA 108/4 - ABE 625 / SHM-NSA 108/5 Müzeye geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 07.07.2006 Dönemi: 20.yy İnceleme tarihi: 04.04.2018 Ölçüleri: a) 36x36 cm b) 34x37 cm Yapısı: Dokuma					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: Kadife	Zemin kumaş: Kadife	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği: Maraş işi	Kenar süslemesi: Hazır harç
Malzeme özellikleri	Kumaş:-		İşleme: Klaptan		Kenar süslemesi: Sim iplik
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Mor	Çerçeve kumaş:-		Desen: Sim	Kenar süslemesi: Sim
Motif ve kompozisyon özellikleri	Kırilentin zemini mor renkli kadife kumaştandır. Kumaş üzerinde klaptan kullanılarak Maraş işi tekniği ile spiral dal ve uçlarında çiçek motifli olan çapraz yönde helezon bir düzen bulunmaktadır. Kenarların birleşim yerlerinde simli iplikler ile püskül yapılmıştır.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kırilent fonksiyonel özelliğini yitirmemiştir. Ancak klaptanlarda ciddi oranda kayıplar bulunmaktadır.				
Resim 54: Kırilent			Şekil 54: Kırilent		
					

Belge no: 55 Eser türü: Kırkent Envanter numarası: ABE 627/ SHM-NSA 108/7- ABE 628/ SHM-NSA 108/8 ABE 629/ SHM-NSA 108/9 - ABE 630/ SHM-NSA 108/10 Müze geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 07.07.2006 Dönemi: 20.yy İnceleme tarihi: 04.04.2018 Ölçüleri: a-b) 39x39 cm c -d) 40x40 cm Yapısı: Dokuma					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: Saten	Zemin kumaş: Saten	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği: Sarma, ciğerdeldi	Kenar süslemesi: Hazır harç
Malzeme özellikleri	Kumaş:-	İşleme: Klaptan, ipek iplik		Kenar süslemesi: Sim iplik	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Lila	Çerçeve kumaş: -	Desen: Turuncu, gri, sarı, altın ve gümüş rengi	Kenar süslemesi: Sim	
Motif ve kompozisyon özellikleri	Kırkentin zemini lila renkli saten kumaştandır oluşmaktadır. Kumaş üzerinde altın ve gümüş klaptan kullanılarak stilize çiçek bulunmaktadır. Motif 12x6 cm ölçüsündedir. Kenarların birleşim yerlerinde simli iplikler ile şerit oluşturulmuştur.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kırkent fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır. Ancak klaptanlarda ciddi oranda kayıplar vardır. Ayrıca motif kumaş yüzeyine işlenmemiş, başka bir yerden kesilerek kumaşa yapıştırılmıştır.				
Resim 55: Kırkent			Şekil 55: Kırkent		
					

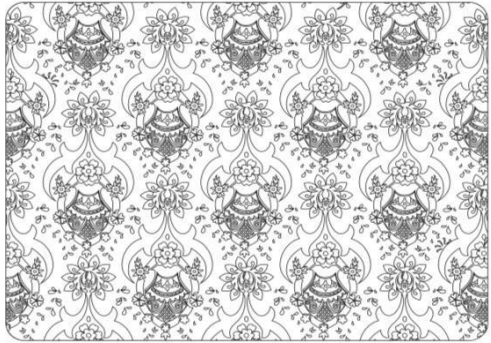
Belge no: 56
Eser türü: Kırilent
Envanter numarası: ABE 631/ SHM-NSA 108/11
Müze geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi
Geliş tarihi:07.07.2006

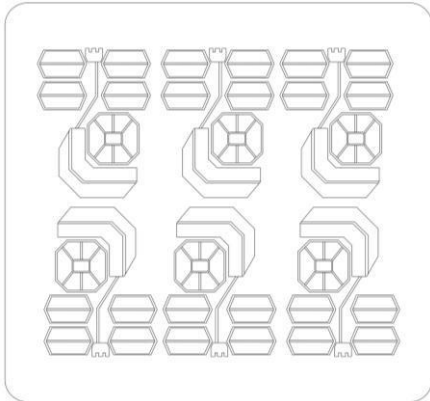
Dönemi: 20.yy
İnceleme tarihi: 04.04.2018
Ölçüleri: 32x35 cm
Yapısı: Dokuma

Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: D 2/1	Zemin kumaş: Dimi	İlave kumaş: Dimi	İşleme tekniği: Tel kırma	Kenar süslemesi: Zincir
Malzeme özellikleri	Kumaş:-	İşleme: Tel, klaptan ve pul		Kenar süslemesi: Sim iplik	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Turuncu	İlave kumaş: Pembe		Desen: Sarı	Kenar süslemesi: Sim
Motif ve kompozisyon özellikleri	Kırilent iki kumaşın dikilmesiyle oluşmuştur. Zemin kumaş turuncu renkli dimi tekniğiyle dokunmuş; ilave kumaş ise pembe renkli ve dimi tekniğiyle dokunmuştur. Pembe kumaş üzerinde tel kırma tekniğiyle işleme yapılmıştır. Kenarları spiral dal motifleri çevrelemektedir. Orta zeminde ise stilize edilmiş güneş ve bitkisel motifler bulunmaktadır. Kenarların birleşim yerlerinde simli iplikler ile zincir oluşturulmuştur				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kırilent fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır. Kırilente iki kumaş görülmektedir. Zemin (turuncu) kumaş, ilave (pembe) kumaşa oluşan delik sonucu görülmektedir. Pembe kumaşa lifler zayıf durumda olup sökülmeler vardır. Ayrıca klaptanlarda korozyon oluşmuştur.				

Resim 56: Kırilent

Şekil 56: Kırilent

Belge no: 57 Eser türü: Kırilent Envanter numarası: ABE 632/ SHM-NSA 108/12 Müze geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 07.07.2006 Dönemi: 20.yy İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 30x40 cm Yapısı: Dokuma					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: Saten	Zemin kumaş: Çözü yüzlü saten	Çerçeve kumaş: Kadife	İşleme tekniği:-	Kenar süslemesi: Dantel
Malzeme özellikleri	Kumaş:-	İşleme:-	Çerçeve kumaş:	Kenar süslemesi: Sim iplik	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Pembe	Çerçeve kumaş: Bordo	Desen: Sarı		Kenar süslemesi: Sim
Motif ve kompozisyon özellikleri	Kırilentin zemini bordo renkli saten kumaştandır oluşmaktadır. Kumaş tüm yüzeyi sarı renkli damask deseni ile birim raporda süslenmiştir. Kumaş dokuma esnasında desenlendirilmiştir. Kumaş bordo renkli kumaşa aplike edilmiştir. İki kumaşın birleşim yerinde sim ile işlenmiş dantel bulunmaktadır. Dantelin ebadı 1,7 cm'dir.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kırilent fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır. Ancak çözgülerde kayıplar görülmektedir.				
Resim 57: Kırilent 			Şekil 57: Kırilent 		

Belge no: 58 Eser türü: Kırilent Envanter numarası: ABE 633/ SHM-NSA 108/13 Müzeye geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi:07.07.2006 Dönemi: 20.yy İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 28x32 cm Yapısı: Dokuma					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: B1/1	Zemin kumaş: Bezayağı	Çerçeve kumaş: Rips	İşleme tekniği: Hesap işi, sarma, tel kırma	Kenar süslemesi: Hazır harç
Malzeme özellikleri	Kumaş: Pamuk	İşleme: Tel, klaptan	Çerçeve kumaş: Pamuk	Kenar süslemesi: Klaptan	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Beyaz	Çerçeve kumaş: Beyaz	Desen: Pembe, sarı, turuncu, açık mavi, petrol mavisi	Kenar süslemesi: Altın klaptan, sim	
Motif ve kompozisyon özellikleri	Kırilentin zemini beyaz renkli pamuklu kumaştandır. Kumaşın yüzeyi renkli ipliklerden oluşan geometrik motifler ile süslenmiştir. Motifler hesap işi tekniği ile oluşturulmuştur. Ayrıca motif etrafında ve aralarında klaptan ile sarma tekniği ve tel ile tel kırma tekniğinde süslemeler yapılmıştır. Zemin kumaş başka bir kumaş üzerine applike edilmiştir. İki kumaşın birleşim yerinde klaptan ve sim iplik ile süsleme yapılmıştır.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kırilent fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır.				
Resim 58: Kırilent			Şekil 58: Kırilent		
					

Belge no: 59 Eser türü: Kırilent Envanter numarası: ABE 634/ SHM-NSA 108/14 - ABE 635/ SHM-NSA 108/15 Müze geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 07.07.2006 Dönemi: 20.yy İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: a) 54x54 cm b) 43x45 cm Yapısı: Dokuma					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: Kadife	Zemin kumaş: Kadife	Çerçeve kumaş:	İşleme tekniği: Maraş işi	Kenar süslemesi:-
Malzeme özellikleri	Kumaş:-	İşleme: Klaptan	Çerçeve kumaş: -	Kenar süslemesi: Sim iplik	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Bordo	Çerçeve kumaş:-	Desen: Altın rengi	Kenar süslemesi: Sim	
Motif ve kompozisyon özellikleri	Kırilentin zemini bordo renkli kadife kumaştan oluşmaktadır. Kumaşın yüzeyinde yaprak ve çiçek motiflerinden oluşan bir kompozisyon görülmektedir. Bu kompozisyon pembe bir zemin üzerine Maraş işi tekniğinde işlenmiş ve sonrasında kesilerek kadife kumaşa yapıştırılmıştır. Yapraklar sarı renkli karton ile; çiçekler ise pamuklu kalın iplikler ile kabartılmıştır. Kenarların birleşim yerlerinde ise sim iplikler ile şerit oluşturulmuştur.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kırilent fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır. Ancak yer yer aşınmalar ve iplik kayıpları görülmektedir.				
Resim 59: Kırilent			Şekil 59: Kırilent		
					

Belge no: 60

Eser türü: Kırilent

Envanter numarası: ABE 636/ SHM-NSA 110/ a

Müze geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi

Geliş tarihi:07.07.2006

Dönemi: 20.yy

İnceleme tarihi: 04.04.2018

Ölçüleri: 45x45 cm

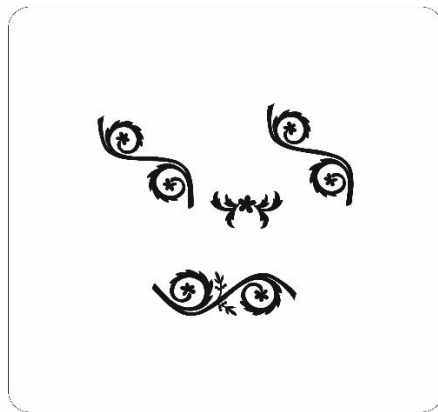
Yapısı: Dokuma

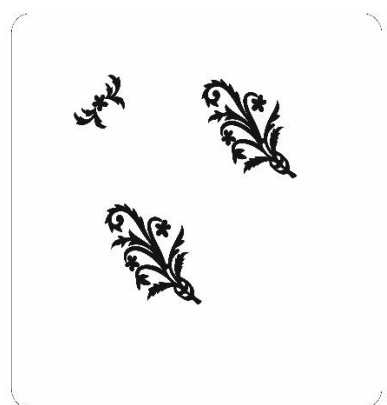
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: Kadife	Zemin kumaş: Kadife	Çerçeve kumaş:-	İşleme tekniği: Maraş işi	Kenar süslemesi: Hazırharç
Malzeme özellikleri	Kumaş:-	İşleme: Klaptanve pul	Çerçeve kumaş:-	Kenar süslemesi: Simiplik	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Bordo	Çerçeve kumaş:-	Desen: Altın rengi	Kenar süslemesi: Sim	
Motif ve kompozisyon özellikleri	Kırilentin zemini bordo renkli kadife kumaştandır. Yüzeyde lila renkli saten kumaş üzerinde klaptan kullanılarak Maraş işi tekniğinde spiral dal ve uçlarında çiçek olan bir kompozisyon görülmektedir. Motiflerin ebatı 15x 4,8 cm’ dir. Saten kumaş önce sert bir malzeme üzerine yapıştırılmış ve sonra kadife kumaşa yapıştırılmıştır. Kenarların birleşim yerlerinde simli iplikler ile püskülyapılmıştır.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kırilent fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır. Ancak klaptanlarda ciddi oranda kayıplar vardır. Kadife kumaşa ise yapışkan malzemeden dolayı çökmeler görülmektedir.				

Resim 60: Kırilent

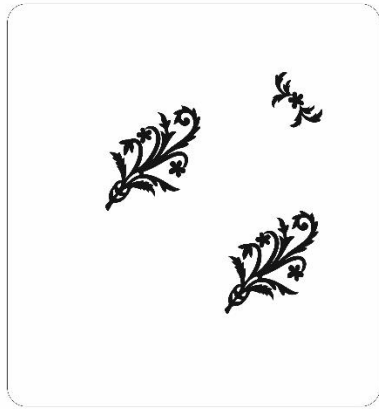

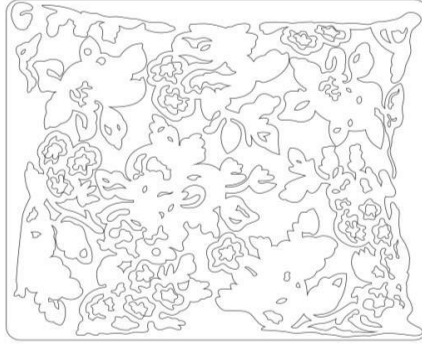
Şekil 60: Kırilent

Belge no: 61 Eser türü: Kırilent Envanter numarası: ABE 637/ SHM-NSA 110/ b Müzeye geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 07.07.2006 Dönemi: 20.yy İnceleme tarihi: 04.04.2018 Ölçüleri: 45x49 cm Yapısı: Dokuma					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: Kadife	Zemin kumaş: Kadife	Çerçeve kumaş:-	İşleme tekniği: Maraş işi	Kenar süslemesi: Hazır harç
Malzeme özellikleri	Kumaş:-	İşleme: Klaptanve pul	Çerçeve kumaş:-	Kenar süslemesi: Simplik	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Bordo	Çerçeve kumaş:-	Desen: Altın rengi		Kenar süslemesi: Sim
Motif ve kompozisyon özellikleri	Kırilentin zemini bordo renkli kadife kumaştandır oluşmaktadır. Yüzeyde lila renkli saten kumaş üzerinde klaptan kullanılarak Maraş işi tekniğinde spiral dal ve uçlarında çiçek ve yaprak olan bir kompozisyon görülmektedir. Saten kumaş önce sert bir malzeme üzerine yapıştırılmış ve sonra kadife kumaşa yapıştırılmıştır. Kenarların birleşim yerlerinde simli iplikler ile püskül yapılmıştır.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kırilent fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır. Ancak klaptanlarda kayıplar görülmektedir.				
Resim 61: Kırilent 			Şekil 61: Kırilent 		

Belge no: 62 Eser türü: Kırilent Envanter numarası: ABE 638/ SHM-NSA 110/ c Müzeye geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 07.07.2006 Dönemi: 20.yy İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 52x52 cm Yapısı: Dokuma					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: Kadife	Zemin kumaş: Kadife	Çerçeve kumaş:-	İşleme tekniği: Maraş işi	Kenar süslemesi: Hazır harç
Malzeme özellikleri	Kumaş:-	İşleme: Klaptanve pul	Çerçeve kumaş:-	Kenar süslemesi: Simiplik	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Bordo	Çerçeve kumaş:-	Desen: Altın rengi	Kenar süslemesi: Sim	
Motif ve kompozisyon özellikleri	Kırilentin zemini bordo renkli kadife kumaştan oluşmaktadır. Yüzeyde lila renkli saten kumaş üzerinde klaptan kullanılarak Maraş işi tekniğinde spiral dal, yaprak ve uçlarında çiçek olan bir kompozisyon görülmektedir. Saten kumaş önce sert bir malzeme üzerine yapıştırılmış ve sonra kadife kumaşa yapıştırılmıştır. Kenarların birleşim yerlerinde simli iplikler ile püskül yapılmıştır.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kırilent fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır. Ancak klaptanlarda kayıplar görülmektedir.				
Resim 62: Kırilent 			Şekil 62: Kırilent 		

Belge no: 63 Eser türü: Kirlent Envanter numarası: ABE 639/ SHM-NSA 110/ d Müzeye geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 07.07.2006 Dönemi: 20.yy İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 52x54 cm Yapısı: Dokuma					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: Kadife	Zemin kumaş: Kadife	Çerçeve kumaş:-	İşleme tekniği: Maraş işi	Kenar süslemesi: Hazır harç
Malzeme özellikleri	Kumaş:-	İşleme: Klaptan ve pul	Çerçeve kumaş:-	Kenar süslemesi: Simplik	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Bordo	Çerçeve kumaş:-	Desen: Altın rengi	Kenar süslemesi: Sim	
Motif ve kompozisyon özellikleri	Kirlentin zemini bordo renkli kadife kumaştandır oluşmaktadır. Yüzeyde lila renkli saten kumaş üzerinde klaptan kullanılarak Maraş işi tekniğinde spiral dal ve uçlarında çiçek ve yaprak olan bir kompozisyon görülmektedir. Saten kumaş önce sert bir malzeme üzerine yapıştırılmış ve sonra kadife kumaşa yapıştırılmıştır. Kenarların birleşim yerlerinde simli iplikler ile püskül yapılmıştır.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kirlent fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır. Ancak klaptanlarda kayıplar görülmektedir.				
Resim 63: Kirlent 			Şekil 63: Kirlent 		

Belge no: 64 Eser türü: Kirlent Envanter numarası: ABE 640/ SHM-NSA 175/a - ABE 641/ SHM-NSA 175/b ABE 642/ SHM-NSA 175/c - ABE 643/ SHM-NSA 175d Müzeye geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 07.07.2006 Dönemi: 20.yy İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: a) 37x37 cm b- c- d) 40x40 cm Yapısı: Dokuma					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: Kadife	Zemin kumaş: Kadife (Kabartmalı)	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği: -	Kenar süslemesi:-
Malzeme özellikleri	Kumaş:-	İşleme:-	Çerçeve kumaş:-	Kenar süslemesi: -	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Krem	Çerçeve kumaş:-	Desen: Kahverengi	Kenar süslemesi:-	
Motif ve kompozisyon özellikleri	Kirlentin zemini krem renkli kumaştandır oluşmaktadır. Kumaş desenlendirme havlı dokuma tekniğinde yapılmıştır. Bitkisel motifler ile süslemeyapılmıştır.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kirlent fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır.				
Resim 64: Kirlent			Şekil 64: Kirlent		
					

Belge no: 65

Eser türü: Kırilent

Envanter numarası: ABE 644/ SHM-NSA 176a - ABE 645/ SHM-NSA 176b

Müzeye geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi

Geliş tarihi:07.07.2006

Dönemi: 20.yy

İnceleme tarihi: 03.04.2018

Ölçüleri: a) 36x36 cm b) 37x37 cm

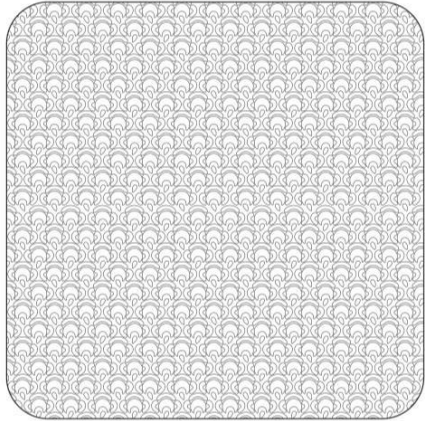
Yapısı: Dokuma

Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: Kadife	Zemin kumaş: Kadife (Kabartmalı)	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği: -	Kenar süslemesi: -
Malzeme özellikleri	Kumaş:-	İşleme:-	Çerçeve kumaş:-	Kenar süslemesi: Simiplik	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Sütlü kahve	Çerçeve kumaş:-	Desen: Kahverengi	Kenar süslemesi: Gümüş rengi	
Motif ve kompozisyon özellikleri	Kırilentin zemini sütlü kahve kumaştan oluşmaktadır. Kumaş üzerine desenlendirme havlı dokuma tekniğinde yapılmıştır. Palmet motifinin tekrarı şeklinde süsleme yapılmıştır. Kenarların birleşim yerinde gümüş rengi sim iplik ile şerit oluşturulmuştur.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kırilent fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır.				

Resim 65: Kırilent

Şekil 65: Kırilent

Belge no: 66

Eser türü: Kırkent

Envanter numarası: ABE 626-656/ SHM-NSA 108/6

Müze geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi

Geliş tarihi:07.07.2006

Dönemi: 20.yy

İnceleme tarihi: 02.04.2018

Ölçüleri: 37x37 cm

Yapısı: Dokuma

Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: Saten/dimi	Zemin kumaş: Saten	Çerçeve kumaş: Dimi	İşleme tekniği: Sarma	Kenar süslemesi: Hazırharç
Malzeme özellikleri	Kumaş:-	İşleme: Sim ip	Çerçeve kumaş:-	Kenar süslemesi: Hazırharç	
Renk özellikleri	Zemin kumaş:Sütlü kahve	Çerçeve kumaş: Kahverengi	Desen: Yeşil, sarı, pembe, beyaz	Kenar süslemesi: Sim	
Motif ve kompozisyon özellikleri	Kırkent zemini sütlü kahve renginde saten kumaştan oluşmaktadır. Desenlendirme sarma tekniği ile yapılmıştır. Saten kumaş üzerine 21x23 cm ebadında bir kökten çıkan çiçek motifleri ile kompozisyon oluşturulmuştur. Zemin kumaş ile çerçeve kumaşın birleşim yerinde sim ip ile şerit oluşturulmuş; kırkentin kenar birleşim yerlerinde ise simli iplikler ile püskül yapılmıştır.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Yastık fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır. Ancak desen iplerinde kayıplar vardır. Kahverengi kumaşta ise atkı ve çözümlerinde kayıplar görülmektedir.				

Resim 66: Kırkent

Şekil 66: Kırkent

Belge no: 67

Eser türü: Yastık

Envanter numarası: ABE 646/ SHM-NSA 188/ a

Müzeye geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi

Geliş tarihi:07.07.2006

Dönemi: 19.yy

İnceleme tarihi: 03.04.2018

Ölçüleri: 37x37 cm

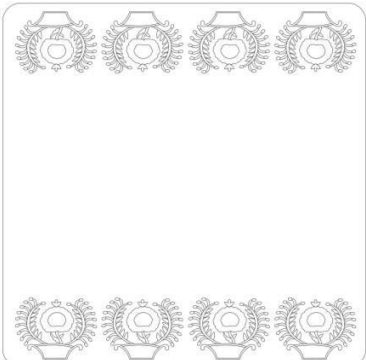
Yapısı: Dokuma

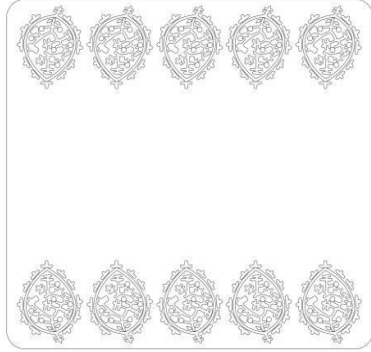
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: B1/1	Zemin kumaş: Bezayağı	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği: Sarma, Tel kırma, ciğerdeldi	Kenar süslemesi :-
Malzeme özellikleri	Kumaş: Pamuk	İşleme: Klaptan, tel ve ipek iplik	Çerçeve kumaş:-	Kenar süslemesi: Klaptan	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Beyaz	Çerçeve kumaş:-	Desen: Yavru ağzı, gri, kahverengi	Kenar süslemesi: Kahverengi	
Motif ve kompozisyon özellikleri	Yastık zemini beyaz renkli pamuklu kumaştan oluşmaktadır. Kumaşın iki kenarında ters yönde vazodan çıkan çiçek motifi görülmektedir. Desenlendirme sarma, ciğerdeldi ve tel kırma teknikleri ile yapılmıştır. Kenarların birleşim yerindegümüş klaptan ile şerit oluşturulmuştur.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Yastık fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır. Bir örtünün kesilerek yastık kılıfı biçiminde oluşturulduğu düşünülmektedir. Yastığın orta kısmında dikiş izleri görülmektedir. Metal malzeme kullanılarak oluşturulan desenlerin çevresinde kumaşa ezilmeler oluşmuştur. Ayrıca sandık lekeleri bulunmaktadır.				

Resim 67: Yastık

Şekil 67: Yastık

Belge no: 68 Eser türü: Yastık Envanter numarası: ABE 647/ SHM-NSA 188/ b Müze geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 07.07.2006 Dönemi: 20.yy İnceleme tarihi: 02.04.2018 Ölçüleri: 38x38 cm Yapısı: Dokuma					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: B1/1	Zemin kumaş: Bezayağı	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği: Tel kırma, Sarma, Türk işi (ciğerdeldi)	Kenar süslemesi: Zincir
Malzeme özellikleri	Kumaş: Pamuk	İşleme: Tel, ipek iplik	Çerçeve kumaş:-	Kenar süslemesi: Simplik	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Beyaz	Çerçeve kumaş:-	Desen: Yavru ağzı, yeşil, siyah, gri	Kenar süslemesi: Sim	
Motif ve kompozisyon özellikleri	Yastık zemini beyaz renkli pamuklu kumaştandır. Kumaşın iki kenarında büyük yaprak motifleri, içi ise dallar ile doldurulmuştur. Tel kırma tekniği ve renkli ipliklerde sarma ve ciğerdeldi teknikleri ile desenlendirme yapılmıştır. Kenarların birleşim yerlerinde sim iplik ile şerit oluşturulmuştur.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Yastık fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır. Bir örtünün kesilerek yastık kılıfı biçiminde oluşturulduğu düşünülmektedir. Yastığın orta kısmında dikiş izleri görülmektedir. Tel kırma kullanılan yerlerde yükselti oluşturulabilmesi için kalın iplikler ile destek verilmiştir. Ayrıca sandık lekeleri bulunmaktadır.				
Resim 68: Yastık			Şekil 68: Yastık		
					

Belge no: 69

Eser türü: Bebek yastığı

Envanter numarası: ABE 550/ SHM-NSA 28

Müze geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi

Geliş tarihi:07.07.2006

Dönemi: 20.yy

İnceleme tarihi: 02.04.2018

Ölçüleri: 26 x 34 cm

Yapısı: Dokuma

Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: B1/1	Zemin kumaş: Bezayağı	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği: Aplike, Sarma	Kenar süslemesi: Hazır dantel
Malzeme özellikleri	Kumaş:-	İşleme: Klaptan, hazır dantel kumaş	Çerçeve kumaş:-	Kenar süslemesi: Hazır dantel	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Krem	Çerçeve kumaş: -	Desen: Gri	Kenar süslemesi: Beyaz	
Motif ve kompozisyon özellikleri	Yastık zemini krem renkli kumaştandır oluşmaktadır. Klaptan ile sarma tekniği kullanılarak desenlendirme yapılmıştır. Köşelerde çiçek motifi, orta göbekte ise stilize edilmiş gül motifi bulunmaktadır. Yastığın kenarı dantel ile süslenmiştir.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Yastık fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır. Ancak klaptanda kayıplar vardır. Yer yer lekeler görülmektedir.				

Resim 69: Bebek yastığı

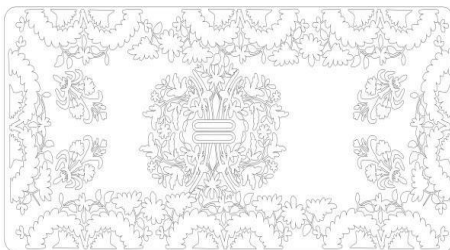

Şekil 69: Bebek yastığı

Belge no: 70 Eser türü: Yatak Takımı Envanter numarası: ABE 554/ SHM-NSA 31(a-f) /32 Müzeye geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 07.07.2006 Dönemi: 20.yy İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: Dikdörtgen yastık :36x98 cm. Kare yastık :36x36cm Yatak örtüsü :143 x 180 cm Yapısı: Dokuma					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: Kadife	Zemin kumaş: Kadife	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği: Maraş işi	Kenar süslemesi: Hazır harç
Malzeme özellikleri	Kumaş:-	İşleme: Klaptan, pul	Çerçeve kumaş:-	Kenar süslemesi: Hazır harç	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Mor	Çerçeve kumaş:	Desen: Altın rengi	Kenar süslemesi: Sim	
Motif ve kompozisyon özellikleri	Yatak takımı iki adet kare yastık, bir adet dikdörtgen yastık ve bir adet yatak örtüsü olmak üzere toplam dört parçadan oluşmaktadır. Yatak örtüsü iki farklı yüzeyin birleşimi şeklindedir. Kadife yüzeyde işleme yapılmış olup, mor renkli kumaşa dikilmiştir. Kadife yüzeyin uzun kenarında dörtgen ve bulut motifleri ile bir bordür oluşturulmuştur. Bulut motifinin içinde stilize çiçek işlenmiş ve etrafı pullarla çevrelenmiştir. Orta zeminde vazodan çıkan çiçek buketi ve bordür boyunca birbirini takip eden bitkisel motifler bulunmaktadır. Kadife yüzeyin bulunduğu kenarda hazır harç (klaptan) ile püskül bırakılarak kenar süsü yapılmıştır. Kumaş üzerinde ise herhangi bir süsleme bulunmamaktadır. Kare yastıklar mor renkli kadife kumaştan oluşmaktadır. Yatak örtüsünün kenarında bulunan bordür, yastık kenarlarını çevrelemektedir. Orta zeminde de aynı kompozisyon işlemiştir. Yatak örtüsünden farklı olarak vazonun etrafına dört adet küçük stilize çiçek motifleri işlenmiştir. Dört kenarına hazır harç (klaptan) ile püskül bırakılarak kenar süsü yapılmıştır. Dikdörtgen yastık ise mor renkli kadife kumaştan oluşmaktadır. Yatak örtüsünün kenarında bulunan bordür, yastık kenarlarını çevrelemektedir. Orta zeminde de aynı kompozisyon işlemiştir. Dört kenarına hazır harç (klaptan) ile püskül bırakılarak kenar süsü yapılmıştır.				
Mevcut durumu	Eserler önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmiştir. Eserler fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır. Kadifenin çeşitli yerlerinde aşınmalar ve klaptanda kararmalar görülmektedir.				
Resim 70: Yatak Takımı			Şekil 70: Yatak Takımı		
					

Belge no: 71 Eser türü: Sedir eteği ve 4 adet yastık Envanter numarası: ABE 561/ SHM-NSA 42a-e Müzeye geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 07.07.2006 Dönemi: 20.yy İnceleme tarihi: 02.04.2018 Ölçüleri: Sedir eteği : 100 x 280 cm Yastıklar :47 x 90 cm Yapısı: Dokuma					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: Saten ve kadife	Zemin kumaş: Sat en ve kadife	Çerçe ve kumaş : -	İşleme tekniği: Suzeni	Kenar süslemesi:
Malzeme özellikleri	Kumaş:-	İşleme: İpek iplik		Çerçeve kumaş:-	Kenar süslemesi:
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Pembe, bordo	Çerçeve kumaş:-	Desen: Krem, altın rengi		Kenar süslemesi:
Motif ve kompozisyon özellikleri	Takım, bir adet sedir eteği ve dört adet yastık olmak üzere toplam beş parçadan oluşmaktadır. Sedir eteği bordo renkli kadife kumaştan oluşmaktadır. Eteğin alt kenarında bitkisel motiflerden oluşan bir bordür oluşturulmuştur. Zeminde ise birim raporda tekrar eden stilize edilmiş bitkisel motiflerden oluşan bir kompozisyon görülmektedir. Eteğin bordür ile süsleme yapılan kenarında hazır harç ile kenar süslemesi yer almaktadır. Yastıklar saten kumaştan oluşmaktadır. Sedir eteğinin kenarında olan bordür ile eserlerin dört kenarı çevrelenmiştir. Orta zeminde stilize edilmiş bitkisel motif, dört köşesinde ise yaprak formu motifler yer almaktadır.				
Mevcut durumu	Eserler önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Eserler fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır.				
Resim 71: Sedir eteği ve 4 adet yastık 			Şekil 71: Sedir eteği ve 4 adet yastık 		

Belge no: 72 Eser türü: Sedir takımı Envanter numarası: ABE 613/ SHM-NSA 39 (a-g) Müze geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 07.07.2006 Dönemi: 20.yy İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: Sedir eteği: 45x 361 cm Yastıklar: a) 33.2x79.5 cm b) 33 x80.2 cm c) 33x79. 8 cm d) 33x 80.2 cm Yapısı: Dokuma					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: Kadife	Zemin kumaş: Kadife	Çerçeve kumaş: Bezayağı	İşleme tekniği: Maraş işi	Kenar süslemesi: Hazır harç
Malzeme özellikleri	Kumaş:-	İşleme: Klaptan, pul, tel, kurtçuk	Çerçeve kumaş: Pamuk		Kenar süslemesi: Klaptan
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Bordo	Çerçeve kumaş: Kırmızı	Desen: Altın rengi	Kenar süslemesi: Altın rengi	
Motif ve kompozisyon özellikleri	Takım, bir adet sedir eteği ve beş adet yastık olmak üzere toplam altı parçadan oluşmaktadır. Eserler bordo renkli kadife kumaştan oluşmaktadır. Sedir eteği iki parçadan oluşmaktadır. Kadife yüzeyde işleme yapılmış olup kırmızı renkli kumaşa dikilmiştir. Kadife yüzeyin uzun kenarında bitkisel motiflerden oluşan madalyonlar ve etrafını sarmalayan kıvrım dal, vazodan çıkan çiçek buketi kompozisyonu hâkimdir. Taç ve yaprak motiflerinin sıralanması ile bordür oluşturulmuştur. Çerçeve kumaş üzerinde ise herhangi bir süsleme bulunmamaktadır. Kadifenin olduğu kenarda hazır harç (klaptan) ile püskül bırakılarak kenar süsü yapılmıştır Dikdörtgen yastıklar bordo renkli kadife kumaştan oluşmaktadır. Sedir eteği ile aynı motif ve kompozisyon özelliklerine sahiptir. Ayrıca yüzeyde süsleme yapılmamış yastıklar da bulunmaktadır.				
Mevcut durumu	Eserler önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Eserler fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır. Kadifenin çeşitli yerlerinde aşınmalar ve havlarda kayıplar görülmektedir.				
Resim 72: Sedir takımı 			Şekil 72: Sedir takımı 		

Belge no: 73

Eser türü: Sedir takımı

Envanter numarası: ABE 614/ SHM-NSA 40 (a-e)

Müze geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi

Geliş tarihi:07.07.2006

Dönemi: 20.yy başı

İnceleme tarihi: 02.04.2018

Ölçüleri: Sedir eteği: 45x 361 cm

Yastıklar: a) 34.5x 68 cm b-c-d) 34x 79.2 cm e) 34x 76.2 cm

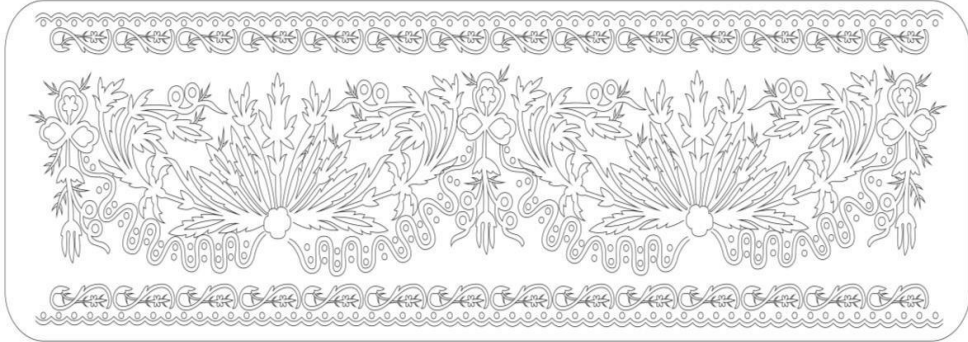
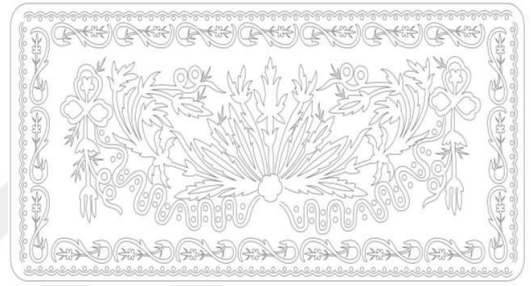
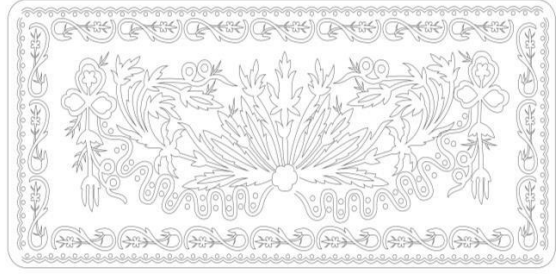
Yapısı: Dokuma

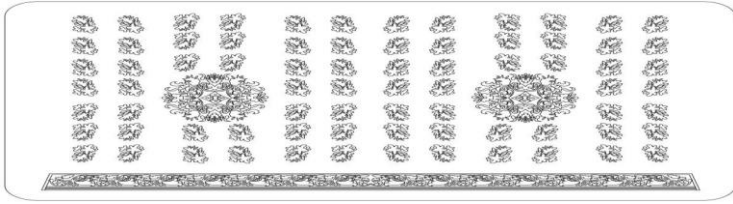
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: Kadife	Zemin kumaş: Kadife	Çerçeve kumaş: Bezayağı	İşleme tekniği: Maraş işi	Kenar süslemesi: Hazır harç
Malzeme özellikleri	Kumaş:-	İşleme: Klaptan,pul	Çerçeve kumaş:Pamuk		Kenar süslemesi: Klaptan
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Bordo	Çerçeve kumaş: Kırmızı	Desen: Altın rengi		Kenar süslemesi: Altın rengi
Motif ve kompozisyon özellikleri	Takım, bir adet sedir eteği ve altı adet yastık olmak üzere toplam yedi parçadan oluşmaktadır. Eserler bordo renkli kadife kumaştan oluşmaktadır. Sedir eteği iki parçanın birleşimi şeklindedir. Kadife yüzeyde işleme yapılmış olup bordo renkli kumaşa dikilmiştir. Kadife yüzeyin uzun kenarında bitkisel motifler ve stilize edilmiş çiçek kompozisyonu hakimdir. Etrafını kıvrım dallar sarmalamaktadır. S kıvrımın sıralanması ile bordür oluşturulmuştur. Kumaş üzerinde ise herhangi bir süsleme bulunmamaktadır. Kadifenin olduğu kenarda hazır harç (klaptan) ile püskül bırakılarak kenar süsü yapılmıştır. Dikdörtgen yastıklar bordo renkli kadife kumaştan oluşmaktadır. Sedir eteği ile aynı motif ve kompozisyon özelliklerine sahiptir.				
Mevcut durumu	Eserler önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Eserler fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır. Kadifenin çeşitli yerlerinde aşınmalar ve havlarda kayıplar görülmektedir. Kumaşta ise yapışkan izi ve lekeler bulunmaktadır.				

Resim 73: Sedir takımı

Şekil 73: Sedir takımı

Belge no: 74 Eser türü: Sedir eteği Envanter numarası: ABE 569/ SHM-NSA 52 Müzeye geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 07.07.2006 Dönemi: 19. yy sonu - 20.yy başı İnceleme tarihi: 02.04.2018 Ölçüleri: 37x37 cm Yapısı: Dokuma					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü:	Zemin kumaş: Jakarlı dokuma	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği:	Kenar süslemesi:-
Malzeme özellikleri	Kumaş:-	İşleme:-	Çerçeve kumaş:-	Kenar süslemesi: -	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Pembe	Çerçeve kumaş:-	Desen: Altın rengi	Kenar süslemesi:-	
Motif ve kompozisyon özellikleri	Sedir eteği pembe renkli kumaştandır oluşmaktadır. Kumaş jakarlı dokumadır. Uzun kenarın birinde yaprak ve dallardan oluşan bir bordür oluşturulmuştur. Orta zeminde ise tüm yüzeyi kaplayan bitkisel motiflerden oluşan bir kompozisyon hakimdir.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Sedir eteği fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır. Kenarlarda sökümler görülmektedir. Bazı yerlerde yırtılmalar vardır. Ayrıca kumaşın arkasında Arapça yazının olduğu bir damga bulunmaktadır.				
Resim 74: Sedir eteği 					
Şekil 74: Sedir eteği 					

Belge no: 75

Eser türü: Yastık örtüsü

Envanter numarası: ABE 560/ SHM-NSA 41

Müzeye geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi

Geliş tarihi:07.07.2006

Dönemi: 20.yy

İnceleme tarihi: 04.04.2018

Ölçüleri: 30 x 500 cm

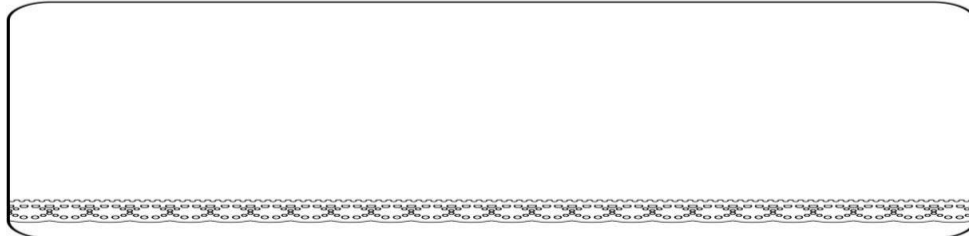
Yapısı: Dokuma

Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: B 1/1	Zemin kumaş: Patiska	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği:-	Kenar süslemesi: Hazır dantel harç
Malzeme özellikleri	Kumaş :Pamuk	İşleme:-	Çerçeve kumaş:-	Kenar süslemesi: Pamuk	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Beyaz	Çerçeve kumaş:-	Desen:-	Kenar süslemesi: Beyaz	
Motif ve kompozisyon özellikleri	Yastık örtüsü zemini beyaz pamuklu kumaştan oluşmaktadır. Yüzeyde herhangi bir süsleme yapılmamıştır. Kısa kenarlar dantel ile çevrelenmiştir.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Yastık örtüsüfonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır.				

Resim 75: Yastık örtüsü

Şekil 75: Yastık örtüsü

Belge no: 76

Eser türü: Yatak örtüsü

Envanter numarası: ABE 564/ SHM-NSA 47

Müze geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi

Geliş tarihi: 07.07.2006

Dönemi: 20.yy

İnceleme tarihi: 03.04.2018

Ölçüleri: 156 x 186 cm

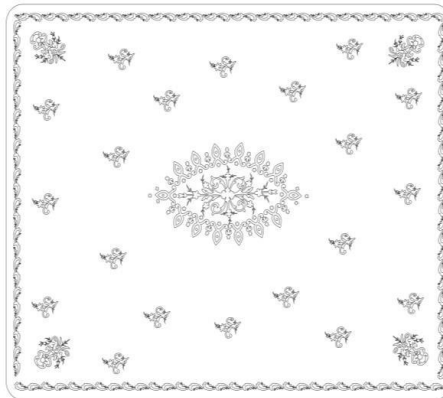
Yapısı: Dokuma

Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: Saten	Zemin kumaş: Saten	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği: Maraş işi	Kenar süslemesi: Hazırharç
Malzeme özellikleri	Kumaş:-	İşleme: Klaptan, pul	Çerçeve kumaş:-	Kenar süslemesi: Simiplik	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Koyu pembe	Çerçeve kumaş:-	Desen: Altın rengi	Kenar süslemesi: Sim	
Motif kompozisyon özellikleri	ve Yatak örtüsü zemini koyu pembe renkli saten kumaştan oluşmaktadır. Sıralı dallar ile bordür oluşturulmuştur. Köşelerde çiçek buketi ve orta zeminde göz motifi şeklinde stilize çiçek ve yapraklardan oluşan bir kompozisyon hakimdir. Kenarlar hazır harç ile çevrelenmiştir.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Yatak örtüsü fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır. Yüzeyde renk solması ve lekelenme görülmektedir. Kenarlarda sökülmeler vardır.				

Resim 76: Yatak örtüsü

Şekil 76: Yatak örtüsü

Belge no: 77

Eser türü: Yatak örtüsü

Envanter numarası: ABE 570 SHM-NSA 53

Müzeye geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi

Geliş tarihi: 07.07.2006

Dönemi: 19.yy sonu-20.yy başı

İnceleme tarihi: 03.04.2018

Ölçüleri: 191x 196 cm

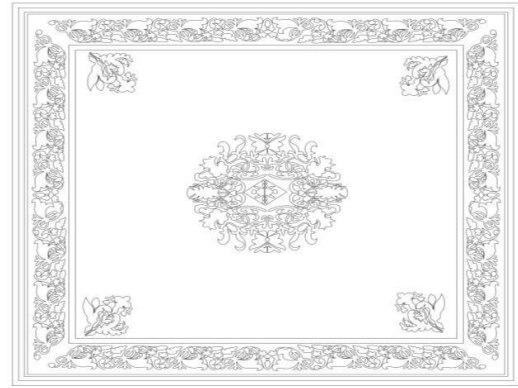
Yapısı: Dokuma

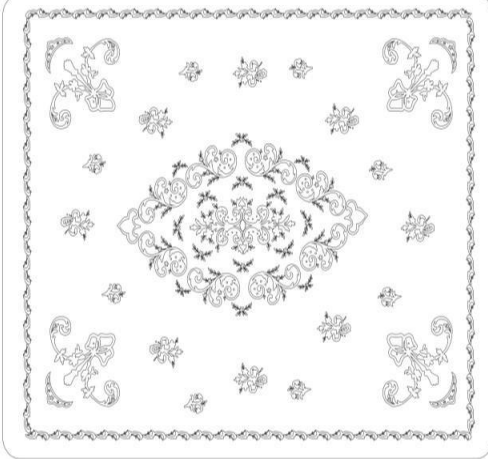
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: Saten	Zemin kumaş: Jakarlı dokuma	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği: -	Kenar süslemesi: -
Malzeme özellikleri	Kumaş:-	İşleme: -	Çerçeve kumaş:-	Kenar süslemesi:-	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Mor	Çerçeve kumaş:-	Desen: Altın rengi	Kenar süslemesi:-	
Motif kompozisyon özellikleri	ve Yatak örtüsü zemini mor renkli saten kumaştan oluşmaktadır. Kenarlarda sıralı dallar ile bordür oluşturulmuştur. Köşelerde stilize yaprak motifi ve orta zeminde bitkisel motiflerden oluşan bir madalyon kompozisyonu hakimdir. Kupon Kumaş olarak üretilmiştir.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Yatak örtüsü fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır. İplerde sökülmeler ve yer yer yırtılmalar görülmektedir.				

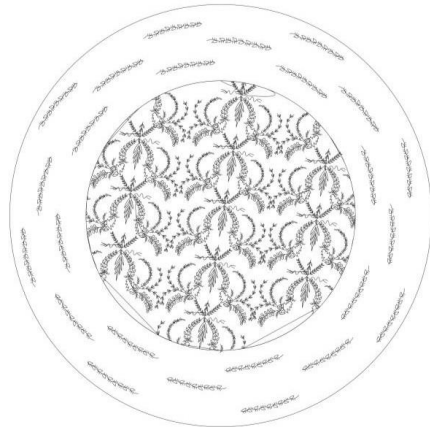
Resim 77: Yatak örtüsü

Şekil 77: Yatak örtüsü

Belge no: 78 Eser türü: Yatak örtüsü Envanter numarası: ABE 572 SHM-NSA 56 Müze geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 07.07.2006 Dönemi: 20.yy İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 90x 90 cm Yapısı: Dokuma					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: Kadife	Zemin kumaş: Kadife	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği: Maraş işi	Kenar süslemesi: Hazır harç
Malzeme özellikleri	Kumaş:-	İşleme: Klaptan, pul, boncuk	Çerçeve kumaş:-	Kenar süslemesi: Hazır harç	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Bordo	Çerçeve kumaş:	Desen: Altın rengi	Kenar süslemesi: Sim	
Motif ve kompozisyon özellikleri	Yatak örtüsü zemini bordo renkli kadife kumaştandır. Kenarlarda 's' kıvrımları ile ince bir bordür oluşturulmuştur. Köşelerde stilize yaprak motifleri ve orta zeminde bitkisel motiflerden oluşan bir madalyon kompozisyonu hakimdir. Madalyonun etrafına küçük çiçek motifleri işlenmiştir. Hazır harç malzeme ile kenar süslemesi yapılmıştır.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Yatak örtüsü fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır. Yüzeyde aşınmalar ve havlarda dökümler görülmektedir.				
Resim 78: Yatak örtüsü			Şekil 78: Yatak örtüsü		
					

Belge no: 79 Eser türü: Kahve örtüsü Envanter numarası: ABE 573 SHM-NSA 57 Müzeye geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 07.07.2006 Dönemi: 20.yy İnceleme tarihi: 02.04.2018 Ölçüleri: ç.114 cm Yapısı: Dokuma					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: B1/1	Zemin kumaş: B1/1	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği: Sarma	Kenar süslemesi: Hazır harç
Malzeme özellikleri	Kumaş: Pamuk	İşleme: Klaptan, ipek iplik		Çerçeve kumaş:-	Kenar süslemesi: Hazır harç
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Krem	Çerçeve kumaş:-		Desen: Altın rengi, krem	Kenar süslemesi: Sim
Motif ve kompozisyon özellikleri	Kahve örtüsü krem renkli pamuklu kumaştan oluşmaktadır. Önceden yapılmış eserin etrafı benzer pamuklu kumaş ilavesiyle büyütülmüştür. İlave edilen parçanın üzerine orijinal parça üzerinde bulunan süsleme unsurlarına benzer biçimde kumaş boyama şeklinde süslemesi yapılmıştır.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Kahve örtüsü fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır. Orijinal eserin işlemlerinde kullanılan klaptan malzemesinde bozulmalar ve dökülmeler mevcuttur. Klaptan ipliğin metal kısmı dökülmüş olup altındaki iplikte bozulmalar görülmektedir.				
Resim 79: Kahve örtüsü			Şekil 79: Kahve örtüsü		
					

Belge no: 80

Eser türü: Beşik örtüsü

Envanter numarası: ABE 574 SHM-NSA 27

Müze geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi

Geliş tarihi:07.07.2006

Dönemi: 20.yy

İnceleme tarihi: 03.04.2018

Ölçüleri: 100 x 100 cm

Yapısı: Dokuma

Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: Saten	Zemin kumaş: Saten	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği: Aplike , Sarma	Kenar süslemesi: Hazır dantel kumaş
Malzeme özellikleri	Kumaş:-	İşleme: Klaptan ve hazır dantel kumaş		Çerçeve kumaş:-	Kenar süslemesi: Hazır dantel kumaş
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Krem	Çerçeve kumaş: -		Desen: Beyaz, gümüş rengi	Kenar süslemesi: Beyaz
Motif ve kompozisyon özellikleri	Beşik örtüsü krem renkli saten kumaştandır. Aplike ve sarma tekniği ile bitkisel motifler işlenmiştir. Orta zeminde stilize edilmiş gül motifi bulunmaktadır. Köşelerde ise dört adet stilize edilmiş bitkisel motifler yer almaktadır. Hazır dantel kumaş ile kenarlar süslenmiştir.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Beşik örtüsü fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır. Yer yer sandık lekeleri görülmektedir.				

Resim 80: Beşik örtüsü

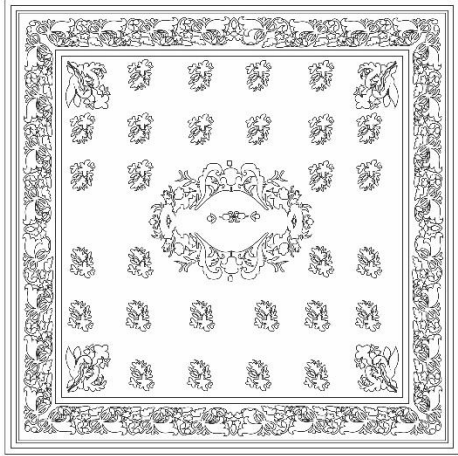
Şekil 80: Beşik örtüsü

Belge no: 81
Eser türü: Masa örtüsü
Envanter numarası: ABE 582 SHM-NSA 128
Müzeye geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi
Geliş tarihi: 07.07.2006
Dönemi: 20.yy
İnceleme tarihi: 03.04.2018
Ölçüleri: Yapısı: Dokuma

Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: B1/1	Zemin kumaş: B1/1	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği: Aplike	Kenar süslemesi:
Malzeme özellikleri	Kumaş:-	İşleme: Kumaş ve nakış ipliği	Çerçeve kumaş:-	Kenar süslemesi: Nakış ipi	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Siyah	Çerçeve kumaş:-	Desen: Kumaşlar; Kırmızı, pembe, sarı, yeşil, mor, mavi, kahverengi, beyaz İşleme iplikleri: yeşil, sarı ve kahverengi	Kenar süslemesi: Altın rengi	
Motif ve kompozisyon özellikleri	Masa örtüsü siyah renkli kumaştandır. Aplike tekniği ile irili ufaklı çiçek motifleri işlenmiştir. Nakış ipi ile kenarlar süslenmiştir.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmiştir. Masa örtüsü fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır. Ancak masa örtüsünün arka yüzünde lekeler yer almaktadır.				

Resim 81: Masa örtüsü

Şekil 81: Masa örtüsü

Belge no: 82 Eser türü: Bohça Envanter numarası: ABE 571/ SHM-NSA 54 Müze geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 07.07.2006 Dönemi: 19. yy sonu - 20.yy başı İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 90 x 90 cm Yapısı: Dokuma					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: Saten	Zemin kumaş:	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği:-	Kenar süslemesi:-
Malzeme özellikleri	Kumaş:-	İşleme:-	Çerçeve kumaş:-	Kenar süslemesi:-	
Renk özellikleri	Zemin Pembe	kumaş:	Çerçeve kumaş:-	Desen: Altın rengi	Kenar süslemesi: -
Motif kompozisyon özellikleri	ve Bohça zemini pembe renkli saten kumaştan oluşmaktadır. Jakarlı bir dokumadır. Kenarlarda sıralı dallar ile bordür oluşturulmuştur. Köşelerde stilize yaprak motifi ve orta zeminde bitkisel motiflerden oluşan bir madalyon kompozisyonu hakimdir. Kupon Kumaş olarak üretilmiştir.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Bohça fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır. İplerde sökülmeler, yer yer yırtılmalar, lekeler ve delikler görülmektedir. Ayrıca kumaşın arka yüzünde de lekeler bulunmaktadır.				
Resim 82: Bohça 			Şekil 82: Bohça 		

Belge no: 83

Eser türü: Bohça

Envanter numarası: ABE 583/ SHM-NSA 163

Müzeye geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi

Geliş tarihi:07.07.2006

Dönemi: 20.yy

İnceleme tarihi: 03.04.2018

Ölçüleri: 72x77 cm

Yapısı: Dokuma

Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: Saten	Zemin kumaş: Saten	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği: Çin iğnesi, sarma	Kenar süslemesi: Sarma
Malzeme özellikleri	Kumaş:-	İşleme: İpek iplik	Çerçeve kumaş:-	Kenar süslemesi: İpek iplik	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Koyu gri	Çerçeve kumaş:	Desen: Beyaz, sarı, pembe, kırmızı, turuncu, yeşil	Kenar süslemesi: Pembe	
Motif ve kompozisyon özellikleri	Bohçanın zemini koyu gri renkli saten kumaştandır. Kumaşın etrafını pembe ve beyaz renkli çiçekler çevrelemektedir. Bir köşeden ise yaprak, dal ve çiçeklerden oluşan çiçek buketi kompozisyonu oluşturulmuştur. Kenarlar sarma tekniği ile süslenmiştir.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Bohça fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır. Eserin ön ve arka yüzünde yer yer lekeler bulunmaktadır.				

Resim 83: Bohça

Şekil 83: Bohça

Belge no:84

Eser türü: Bohça

Envanter numarası: ABE 584/ SHM-NSA 166

Müze geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi

Geliş tarihi:07.07.2006

Dönemi: 20.yy

İnceleme tarihi: 03.04.2018

Ölçüleri: 70x75 cm

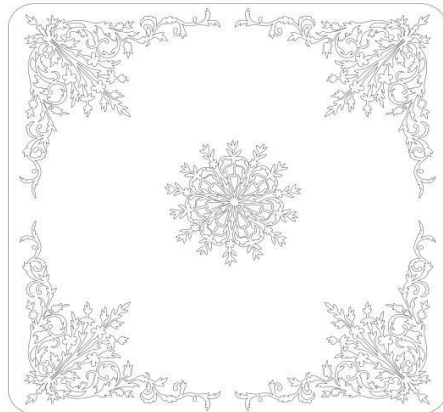
Yapısı: Dokuma

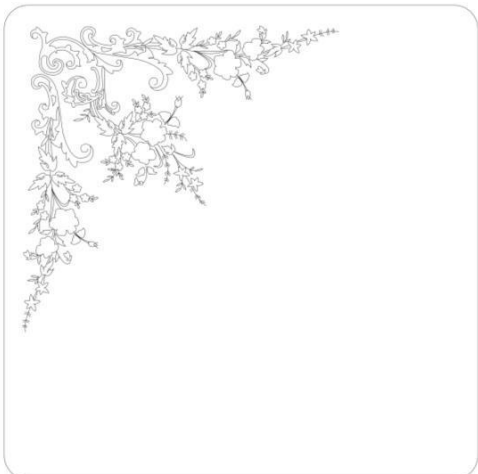
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: Saten	Zemin kumaş: Saten	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği: Maraş işi	Kenar süslemesi: : Hazır harç
Malzeme özellikleri	Kumaş:-	İşleme: Klaptan	Çerçeve kumaş:-	Kenar süslemesi: Simiplik	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Mor	Çerçeve kumaş:	Desen: Altın rengi	Kenar süslemesi: Sim	
Motif ve kompozisyon özellikleri	Bohçanın zemini mor renkli saten kumaştandır. Kumaşın dört köşesinde Maraş işe tekniği ile stilize edilmiş kıvrım dal, yaprak, çiçek motifleri ve orta zeminde stilize çiçek kompozisyonu hakimdir.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Bohça fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır. Ancak klaptanda kararmalar görülmektedir.				

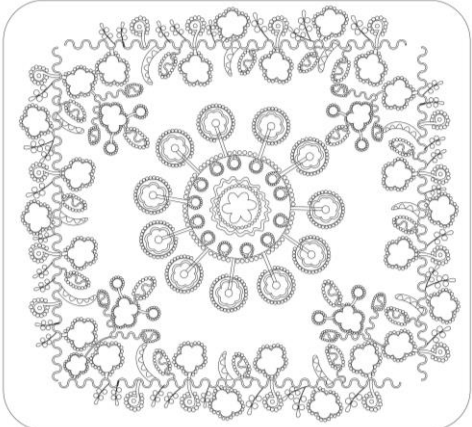
Resim 84: Bohça

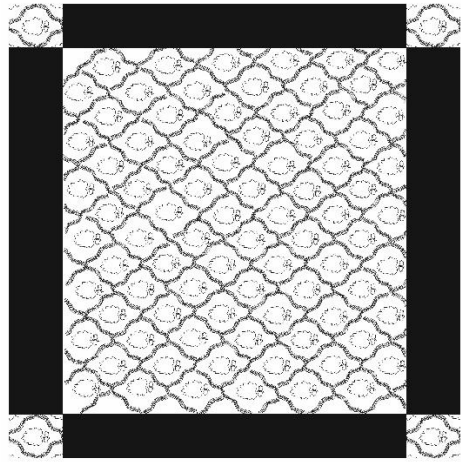

Şekil 84: Bohça

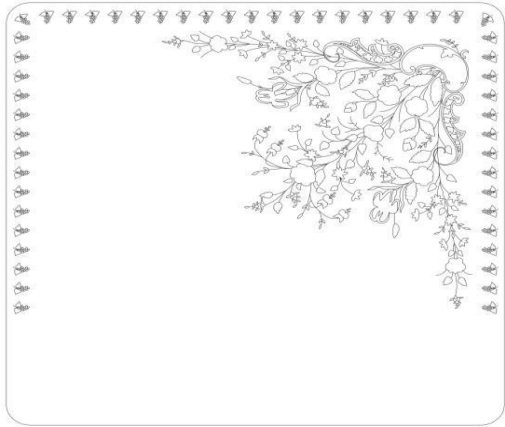

Belge no: 85 Eser türü: Bohça Envanter numarası: ABE 585/ SHM-NSA 167 Müzeye geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 07.07.2006 Dönemi: 20.yy İnceleme tarihi: 02.04.2018 Ölçüleri: 94x98 cm Yapısı: Dokuma				
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: Saten	Zemin kumaş: Saten	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği: Çin iğnesi, sarma, kordon tutturma, tohum işi Kenar süslemesi: Hazır harç
Malzeme özellikleri	Kumaş:-	İşleme: İpek ipliği	Çerçeve kumaş:-	Kenar süslemesi: Hazır simli harç
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Siyah	Çerçeve kumaş:	Desen: Beyaz, sarı, pembe, kırmızı, turuncu, yeşil	Kenar süslemesi: Altın rengi
Motif ve kompozisyon özellikleri	Bohçanın zemini siyah renkli saten kumaştandır. Jakarlı bir kumaş çeşididir. Kumaşın bir köşesinde bitkisel motiflerden oluşan bir kompozisyon hakimdir. Kenarlar hazır simli harç ile süslenmiştir.			
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Bohça fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır.			
Resim 85: Bohça 			Şekil 85: Bohça 	

Belge no: 86 Eser türü: Bohça Envanter numarası: ABE 588/ SHM-NSA 183 Müze geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 07.07.2006 Dönemi: 20.yy İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 79 x 86 cm Yapısı: Dokuma					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: Saten	Zemin kumaş: Saten	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği: Suzeni	Kenar süslemesi:-
Malzeme özellikleri	Kumaş:-	İşleme: Floş iplik	Çerçeve kumaş:-	Kenar süslemesi:-	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Turuncu	Çerçeve kumaş:-	Desen: Beyaz	Kenar süslemesi:-	
Motif ve kompozisyon özellikleri	Bohçanın zemini turuncu renkli saten kumaştandır. Jakarlı bir kumaş çeşididir. Kumaşın tüm yüzeyinde suzeni tekniği ile süsleme yapılmıştır. Köşelerde birbirini takip eden çiçek ve dal kompozisyonu; orta zeminde ise güneş şeklinde stilize edilmiş bitkisel motif bulunmaktadır.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Bohça fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır. Yer yer lekeler görülmektedir.				
Resim 86: Bohça 			Şekil 86: Bohça 		

Belge no: 87 Eser türü: Bohça Envanter numarası: ABE 589/ SHM-NSA 184 Müzeye geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 07.07.2006 Dönemi: 20.yy başı İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 70 x 70 cm Yapısı: Dokuma					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: Saten	Zemin kumaş: Jakarlı dokuma	Çerçeve kumaş: Bezayağı dokuma	İşleme tekniği:-	Kenar süslemesi:-
Malzeme özellikleri	Kumaş:-	İşleme:-	Çerçeve kumaş:-	Kenar süslemesi:-	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Koyu pembe	Çerçeve kumaş: Siyah	Desen: Altın rengi	Kenar süslemesi:-	
Motif ve kompozisyon özellikleri	Bohçanın zemini koyu pembe renkli saten kumaştandır oluşmaktadır. Jakarlı bir kumaş çeşididir. Saten dokuma zemin üzerine sarı renkli iplikle dokuma esnasında birim raport tekrarı ile desenler oluşturulmuştur. Yüzey baklava dilimlerine bölünmüş, içerisinde ise yaprak motifi bulunmaktadır. Parça halindeki kumaş siyah kumaşa el dikişi ile tutturulmuştur.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Bohça fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır.				
Resim 87: Bohça			Şekil 87: Bohça		
					

Belge no: 88 Eser türü: Bohça Envanter numarası: ABE 557/ SHM-NSA 36 Müzeye geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 07.07.2006 Dönemi: 20.yy İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 74 x 78 cm Yapısı: Dokuma					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: Saten	Zemin kumaş: Saten	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği: Çin iğnesi, sarma, tohum işi	Kenar süslemesi: Sarma
Malzeme özellikleri	Kumaş:	İşleme: İpek iplik	Çerçeve kumaş:-	Kenar süslemesi: İpek iplik	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Açık mavi	Çerçeve kumaş:	Desen: Beyaz, sarı, pembe, kırmızı, mor, lila, açık ve koyu yeşil ve kahverengi	Kenar süslemesi: Kahverengi	
Motif ve kompozisyon özellikleri	Bohçanın zemini açık mavi renkli saten kumaştandır oluşmaktadır. Jakarlı bir kumaş çeşididir. Çin iğnesi, sarma ve tohum işi teknikleri ile desenler oluşturulmuştur. Kumaşın bir köşesinde meyve motifleri ve çiçek buketinden oluşan bir kompozisyon oluşturulmuştur. Kenarlar üçgen dilimler şeklinde olup içlerinde küçük çiçek motifi bulunmaktadır.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Bohça fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır.				
Resim 88: Bohça			Şekil 88: Bohça		
					

Belge no: 89 Eser türü: Bohça Envanter numarası: ABE 587 / SHM-NSA182 Müzeye geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 07.10.2007 Dönemi: 19. yy sonu İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 124 x 128 cm Yapısı: Dokuma					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: Saten	Zemin kumaş: Saten	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği: Çin iğnesi, Sarma	Kenar süslemesi: Hazır harç
Malzeme özellikleri	Kumaş:-	İşleme: İpek ipi		Çerçeve kumaş:-	Kenar süslemesi: Simli hazır harç
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Mavi	Çerçeve kumaş:-	Desen: Yeşil, kırmızı, sarı, turuncu, mor, pembe, yavru ağzı		Kenar süslemesi: Altın rengi
Motif ve kompozisyon özellikleri	Bohça mavi renkli saten kumaştandır oluşmaktadır. Üç kenarda üzüm motifi ile bordüroluşturulmuştur. Köşede Çin iğnesi ve sarma tekniği ile dal, irili ufaklı yaprak ve çiçek motifleri ile süsleme yapılmıştır. Kenarlar simli hazır harç ile çevrelenmiştir.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Bohça fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır. Ancak yer yer lekelenmeler görülmektedir. Ayrıca kumaşta aşınmalar bulunmaktadır. Özellikle işlemelerin bulunduğu alanda aşınma yoğundur.				
Resim 89: Bohça			Şekil 89: Bohça		
					

Belge no: 90

Eser türü: Hamam havlusu

Envanter numarası: ABE 506/ NSA 240

Müzeye geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi

Geliş tarihi:07.07.2006

Dönemi: 20.yy

İnceleme tarihi: 03.04.2018

Ölçüleri: 12 x 211 cm

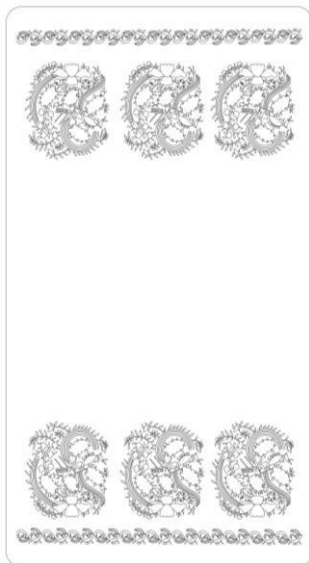
Yapısı: Dokuma

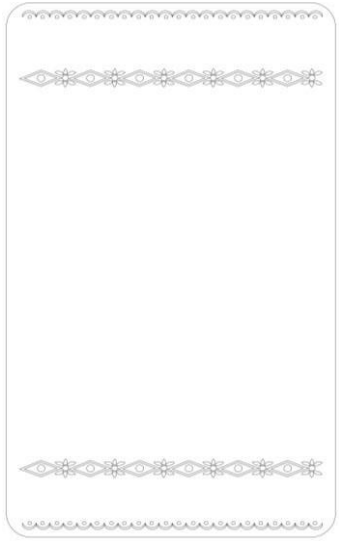
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: D 2/1	Zemin kumaş: Dimi	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği: Türk işi, tel kırma	Kenar süslemesi:-
Malzeme özellikleri	Kumaş: Pamuk	İşleme: Tel, ipek iplik	Çerçeve kumaş:-	Kenar süslemesi:-	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Krem	Çerçeve kumaş:	Desen: Pembe, mavi, mor, kahverengi, yeşil, turuncu, sarı	Kenar süslemesi:-	
Motif ve kompozisyon özellikleri	Havlu krem renkli pamuklu kumaştan oluşmaktadır. İki kısa kenarda yaklaşık 4 cm'lik atkı çekilip çözümlerin yüzeyde yüzdürülmesi ile bordür oluşturulmuştur. Çözümlerin üzerinde kıvrım dallardan çıkan çiçek motifleri ile şerit vardır. Üç büyük top şeklinde helezon dal, yaprak ve çiçek motifleri ile süsleme yapılmıştır.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Havlu fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır. Ancak irili ufaklı sandık lekeleri ve boya lekeleri görülmektedir.				

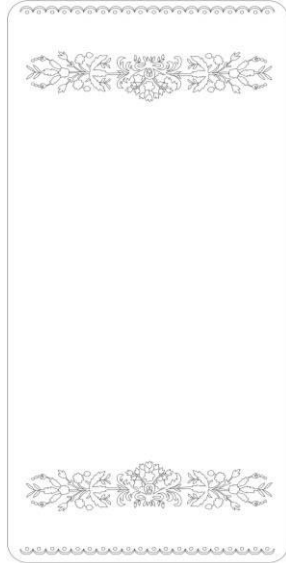
Resim 90: Hamam havlusu

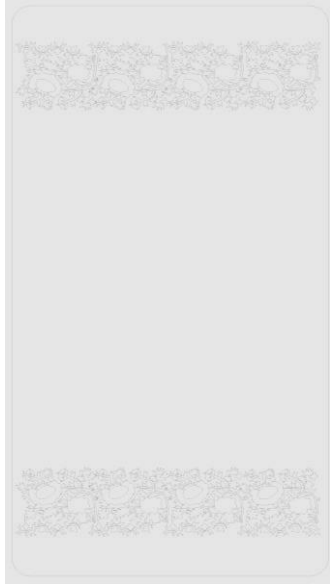

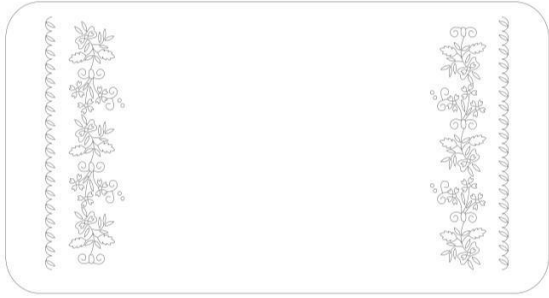
Şekil 90: Hamam havlusu

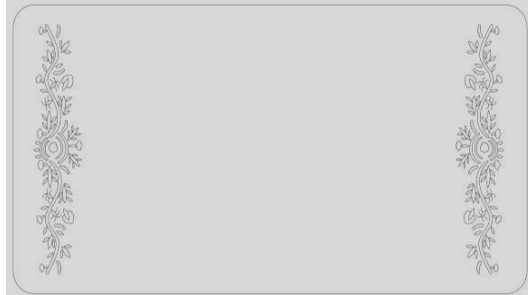

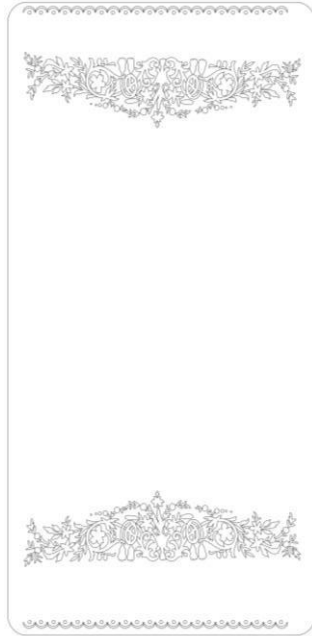
Belge no: 91 Eser türü: Havlu Envanter numarası: ABE 556/ SHM-NSA 35 Müzeye geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 07.07.2006 Dönemi: 20.yy İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 44 x 92 cm Yapısı: Dokuma					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: D 2/1	Zemin kumaş: Dimi	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği: Sarma	Kenar süslemesi: Sarma
Malzeme özellikleri	Kumaş: Pamuk	İşleme: Klaptan	Çerçeve kumaş:-	Kenar süslemesi: Klaptan	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Krem	Çerçeve kumaş:-	Desen: Gold	Kenar süslemesi: Beyaz, kahverengi	
Motif ve kompozisyon özellikleri	Havlu krem renkli pamuklu kumaştan oluşmaktadır. İki kısa kenarda 2 cm'lik atkı çekilip çözgüler klaptan ile birbirine fiyonk şeklinde bağlanarak bordür oluşturulmuştur. Bordürün üzerinde birbirini takip eden göz ve fiyonk çiçek motifleri ile işleme yapılmıştır. Kısa kenarlar yarım daire şeklinde kesilip tel ile işlenmiştir.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Havlu fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır. Ancak sandık lekeleri ve klaptanda sökülmeler görülmektedir.				
Resim 91: Havlu 			Şekil 91: Havlu 		

Belge no: 92 Eser türü: Havlu Envanter numarası: ABE 563/ SHM-NSA 46 Müzeye geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 07.07.2006 Dönemi: 20.yy İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 57 x 129 cm Yapısı: Dokuma					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: D 2/1	Zemin kumaş: Dimi	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği: Sarma	Kenar süslemesi: Sarma
Malzeme özellikleri	Kumaş: Pamuk	İşleme: Klaptan	Çerçeve kumaş:-	Kenar süslemesi: Klaptan	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Krem	Çerçeve kumaş:	Desen: Altın rengi	Kenar süslemesi: Beyaz, altın rengi	
Motif ve kompozisyon özellikleri	Havlu krem renkli pamuklu kumaştan oluşmaktadır. İki kısa kenarda 2 cm'lik atkı çekilip çözgüler klaptan ile birbirine fiyonk şeklinde bağlanarak bordür oluşturulmuştur. Bordürün üzerinde birbirini takip eden kıvrık dal, yaprak ve çiçek motifleri ile işleme yapılmıştır. Kısa Kısa kenarlar yarım daire şeklinde kesilip tel ile işlenmiş ve göz motifi oluşturulmuştur.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Havlu fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır. Ancak irili ufaklı sandık lekeleri ve klaptanda sökülmeler görülmektedir.				
Resim 92: Havlu			Şekil 92: Havlu		
					

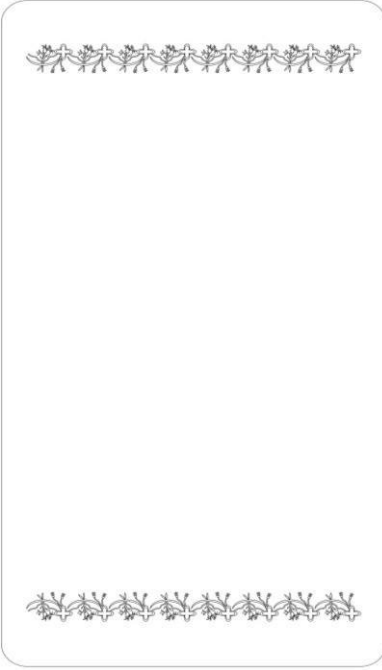
Belge no: 93 Eser türü: Havlu Envanter numarası: ABE 566/ SHM-NSA 49 Müzeye geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 07.07.2006 Dönemi: 20.yy İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 68 x 136 cm Yapısı: Dokuma					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: D 2/1	Zemin kumaş: Dimi	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği: Tel kırma, Türk işi	Kenar süslemesi: -
Malzeme özellikleri	Kumaş: Pamuk	İşleme: Tel, İpek ipliği, klaptan	Çerçeve kumaş: -	Kenar süslemesi: -	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Beyaz	Çerçeve kumaş:	Desen: Pembe, kırmızı, mavi, mor, turuncu, yeşil, kahverengi	Kenar süslemesi: -	
Motif ve kompozisyon özellikleri	Havlu beyaz renkli pamuklu kumaştan oluşmaktadır. İki kısa kenarda birbirini takip eden kıvrık dal, yaprak ve irili ufaklı çiçek motifleri ile işleme yapılmıştır.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Havlu fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır.				
Resim 93: Havlu			Şekil 93: Havlu		
					

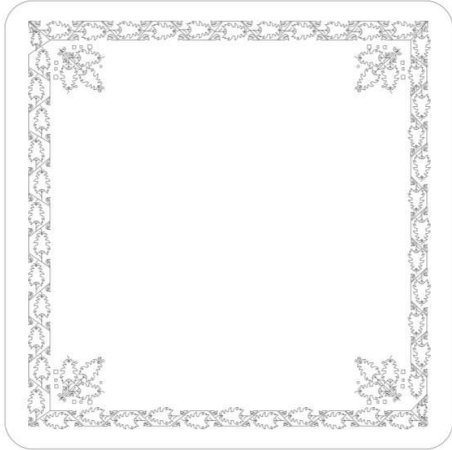
Belge no: 94 Eser türü: Havlu Envanter numarası: ABE 567/ SHM-NSA 60 Müzeye geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 07.07.2006 Dönemi: 20.yy İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 43 x 89 cm Yapısı: Dokuma					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: D 2/1	Zemin kumaş: Dimi	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği: Tel kırma, sarma	Kenar süslemesi: Saçak
Malzeme özellikleri	Kumaş: Pamuk	İşleme: Tel, klaptan	Çerçeve kumaş:-	Kenar süslemesi: Pamuk	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Beyaz	Çerçeve kumaş:-	Desen: Kahverengi, Altın rengi	Kenar süslemesi: Beyaz	
Motif ve kompozisyon özellikleri	Havlu beyaz renkli pamuklu kumaştan oluşmaktadır. İki kısa kenarda birbirini takip eden kıvrım dal ve yaprak motifleri ile bordür yapılmıştır. Bordürün üzerinde ise birbirini takip eden stilize yaprak ve çiçek motifleri ile desenlendirme vardır. Kısa kenarlarda ise saçak bulunmaktadır.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Havlu fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır. Ancak irili ufaklı sandık lekeleri ve tellerde kararmalar görülmektedir				
Resim 94: Havlu 			Şekil 94: Havlu 		

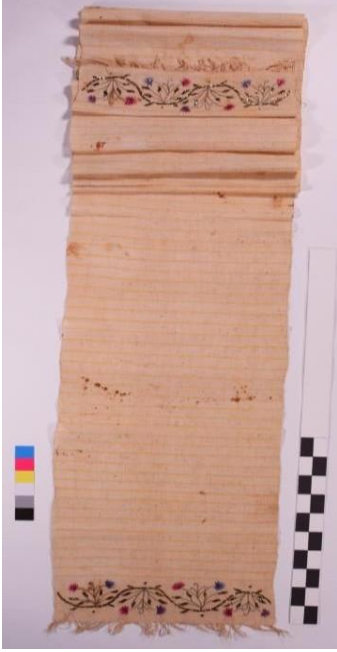
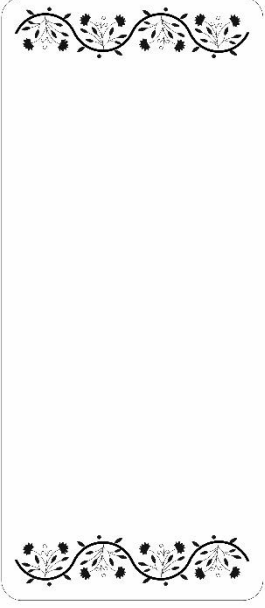
Belge no: 95 Eser türü: Havlu Envanter numarası: ABE 568/ SHM-NSA 51 Müzeye geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 07.07.2006 Dönemi: 20.yy İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 47 x 110 cm Yapısı: Dokuma					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: D 2/1	Zemin kumaş: Dimi	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği: Sarma	Kenar süslemesi: Saçak
Malzeme özellikleri	Kumaş: Pamuk	İşleme: Klaptan		Çerçeve kumaş:-	Kenar süslemesi: Pamuk
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Beyaz	Çerçeve kumaş:-		Desen: Altın rengi	Kenar süslemesi: Beyaz
Motif kompozisyon özellikleri	ve Havlu beyaz renkli pamuklu kumaştandır. İki kısa kenarda kıvrım dal üzerinde stilize çiçek ve yaprak desenleri ile işleme yapılmıştır. Kısa kenarlarda püskül bulunmaktadır.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Havlu fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır. Ancak irili ufaklı sandık lekeleri ve klaptanda sökülmeler görülmektedir.				
Resim 95: Havlu			Şekil 95: Havlu		
					

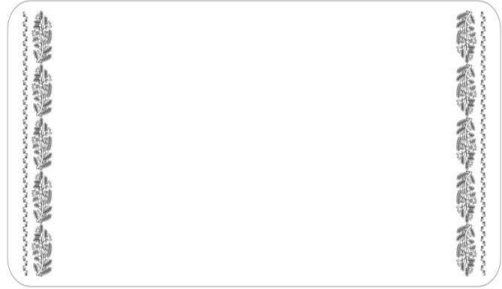
Belge no: 96 Eser türü: Havlu Envanter numarası: ABE 578/ SHM-NSA 87 Müze geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 07.07.2006 Dönemi: 20.yy İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 57.5 x 133 cm Yapısı: Dokuma					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: D 2/1	Zemin kumaş: Dimi	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği: Sarma	Kenar süslemesi: Sarma
Malzeme özellikleri	Kumaş: Pamuk	İşleme: Klaptan	Çerçeve kumaş:-	Kenar süslemesi: Klaptan	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Beyaz	Çerçeve kumaş:-	Desen: Beyaz	Kenar süslemesi: Beyaz, Gümüş rengi	
Motif ve kompozisyon özellikleri	Havlu beyaz renkli pamuklu kumaştandır. İki kısa kenarda birbirini takip eden kıvrım dal yaprak ve çiçek motifleri ile işleme yapılmıştır.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Havlu fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır. Ancak yüzeyde lekeler ve tellerde kararmalar görülmektedir.				
Resim 96: Havlu			Şekil 96: Havlu		
					

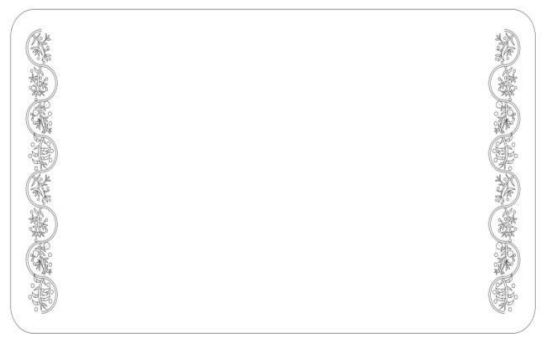
Belge no: 97 Eser türü: Havlu Envanter numarası: ABE 579/ SHM-NSA 88 Müzeye geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 07.07.2006 Dönemi: 20.yy İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 63 x 137 cm Yapısı: Dokuma					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: D 2/1	Zemin kumaş: Dimi	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği: Sarma	Kenar süslemesi: -
Malzeme özellikleri	Kumaş: Pamuk	İşleme: Klaptan	Çerçeve kumaş: -	Kenar süslemesi: -	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Beyaz	Çerçeve kumaş:	Desen: Altın rengi	Kenar süslemesi: -	
Motif ve kompozisyon özellikleri	Havlu beyaz renkli pamuklu kumaştan oluşmaktadır. İki kısa kenarda birbirine paralel üç sıra şerit üzerine aralıklarla gül dalı işlemeli kompozisyon hakimdir.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Havlu fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır. Ancak yüzeyde lekeler ve klaptanda sökülmeler görülmektedir. Ayrıca atkıllarda çekilmeler meydana gelmiştir.				
Resim 97: Havlu 			Şekil 97: Havlu 		

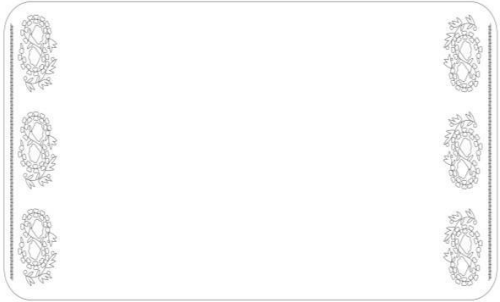
Belge no: 98 Eser türü: Havlu Envanter numarası: ABE 580/ SHM-NSA 89 Müzeye geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 07.07.2006 Dönemi: 20.yy İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 77 x 158 cm Yapısı: Dokuma					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: D2/1	Zemin kumaş: Dimi	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği: Telkırma	Kenar süslemesi: Saçak
Malzeme özellikleri	Kumaş: Pamuk	İşleme: Tel	Çerçeve kumaş:-	Kenar süslemesi: Pamuk	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Beyaz	Çerçeve kumaş:-	Desen: Gümüş rengi	Kenar süslemesi: Beyaz	
Motif kompozisyon özellikleri	Havlu beyaz renkli pamuklu kumaştan oluşmaktadır. İki kısa kenarda birbirini takip eden kıvrım dal ve çiçek motifleri ile işleme yapılmıştır. Kısa kenarlarda püskül bulunmaktadır.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Havlu fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır. Ancak yüzeyde lekeler ve tellerde kararmalar görülmektedir.				
Resim 98: Havlu			Şekil 98: Havlu		
					

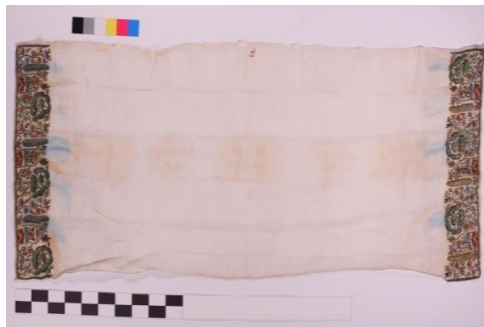
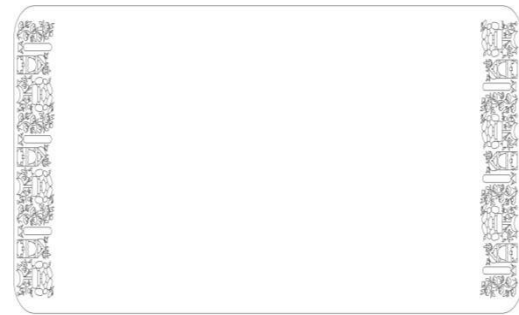
Belge no: 99 Eser türü: Çevre Envanter numarası: ABE 540/ NSA 333 Müzeye geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 14.03.2007 Dönemi: 20.yy İnceleme tarihi: 02.04.2018 Ölçüleri: 87 x 88 cm Yapısı: Dokuma					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: B 1/1	Zemin kumaş: Bezayağı	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği: Türk işi	Kenar süslemesi: Oya
Malzeme özellikleri	Kumaş: Pamuk	İşleme: İpek iplik	Çerçeve kumaş:	Kenar süslemesi: Pul ve ipek iplik	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Beyaz	Çerçeve kumaş:	Desen: Fuşya, mavi, kahverengi, yeşil, pembe	Kenar süslemesi: Bordo	
Motif ve kompozisyon özellikleri	Çevre beyaz renkli pamuklu kumaştandır. Kumaşın etrafında çarpı motifi ile bordür oluşturulmuştur. Ayrıca birbirini takip eden stilize çiçek motifi ile süsleme yapılmıştır. Köşelerde de çiçek motifleri bulunmaktadır. Kumaşın kenarları oya ile çevrelenmiştir. İpliklerin arasına pul geçirilmiştir.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Havlu fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır. Ancak sandık lekeleri görülmektedir.				
Resim 99: Çevre 			Şekil 99: Çevre 		

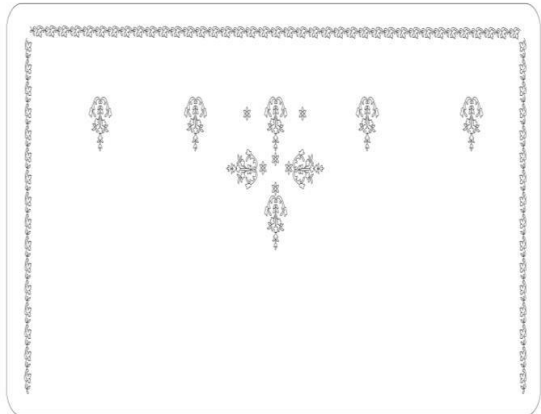
Belge no: 100 Eser türü: Somat peşkiri Envanter numarası: ABE 544/ NSA 342 Müzeye geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 07.10.2007 Dönemi: 20.yy başı İnceleme tarihi: 02.04.2018 Ölçüleri: 42 x 45.5 cm Yapısı: Dokuma					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: B 1/1	Zemin kumaş: Bezayağı	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği: Tel kırma, Çin iğnesi	Kenar süslemesi: Kendinden Saçak
Malzeme özellikleri	Kumaş: Keten	İşleme: Tel, ipek iplik	Çerçeve kumaş:-	Kenar süslemesi: Keten	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Krem	Çerçeve kumaş:	Desen: Pembe, mavi, mor, kahverengi	Kenar süslemesi: Krem	
Motif ve kompozisyon özellikleri	Peşkir krem renkli keten kumaştan oluşmaktadır. Kumaşın dokunması esnasında sarı renkli yatay yönde şeritler ile desenlendirme yapılmıştır. Ayrıca iki kısa kenarda kıvrım dal üzerinde yaprak ve çiçek motifleri ile süsleme yapılmıştır. Kısa kenarlarda saçak bulunmaktadır.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Havlu fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır. Ancak sandık lekeleri ve tellerde kararmalar görülmektedir.				
Resim 100: Somat peşkiri 			Şekil 100: Somat peşkiri 		

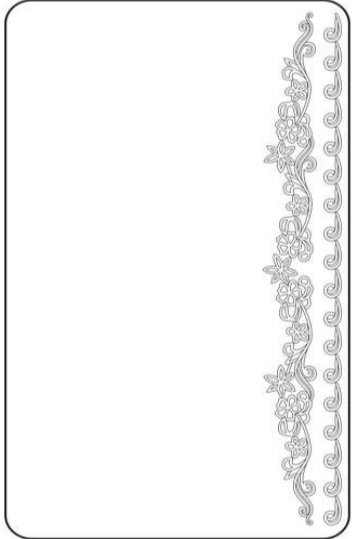
Belge no: 101 Eser türü: Yağlık Envanter numarası: ABE 551/ SHM-NSA 29 Müzeye geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 07.07.2006 Dönemi: 19.yy sonu İnceleme tarihi: 02.04.2018 Ölçüleri: 52 x 116 cm Yapısı: Dokuma					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: B1/1	Zemin kumaş: Bezayağı	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği: Tel kırma, sarma	Kenar süslemesi: Tığ işi
Malzeme özellikleri	Kumaş: Pamuk	İşleme: Klaptan, tel		Çerçeve kumaş:-	Kenar süslemesi: Klaptan
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Beyaz	Çerçeve kumaş:-		Desen: Altın rengi	Kenar süslemesi: Altın rengi
Motif ve kompozisyon özellikleri	Yağlık beyaz renkli pamuklu kumaştandır. Kısa kenarlarda dalgalı daldan çıkan küçük çiçekler ve üzerinde beş adet büyük yaprak motifi ile süsleme yapılmıştır. Kısa kenarlar klaptan ile tığ işi yapılarak çevrelenmiştir.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Yağlık fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır. Ancak yüzeyde lekeler bulunmaktadır.				
Resim 101: Yağlık			Şekil 101: Yağlık		
					

Belge no: 102 Eser türü: Yağlık Envanter numarası: ABE 552/ SHM-NSA 30 Müze geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 07.07.2006 Dönemi: 19.yy sonu İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 54 x 124 cm Yapısı: Dokuma					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: B 1/1	Zemin kumaş: Bezayağı	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği: Telkırma, Türk işi	Kenar süslemesi: Tığışı
Malzeme özellikleri	Kumaş: Pamuk	İşleme: Klaptan, tel,ipek iplik	Çerçeve kumaş:-	Kenar süslemesi: Dantel	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Beyaz	Çerçeve kumaş:	Desen: Sarı, fuşya,yeşil, kahverengi, mavi, turuncu	Kenar süslemesi: Kahverengi	
Motif ve kompozisyon özellikleri	Yağlık beyaz renkli pamuklu kumaştandır. Kısa kenarlarda birbirini takip eden dal ve stilize edilmiş çiçek motifleri ile kompozisyon oluşturulmuştur. Çiçeklerin arasına tel ile küçük dörtgen motifler yerleştirilmiştir. Desenin altında tel ve renkli ipek ipliklerden oluşan bir şerit oluşturulmuştur. Kısa kenarların etrafı dantel ile çevrelenmiştir.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Yağlık fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır. Ancak yüzeyde lekeler ve yırtılmalar bulunmaktadır.				
Resim 102: Yağlık			Şekil 102: Yağlık		
					

Belge no: 103 Eser türü: Yağlık Envanter numarası: ABE 575 / SHM-NSA 77 Müze geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 07.07.2006 Dönemi: 20.yy İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 52 x 106 cm Yapısı: Dokuma					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: B 1/1	Zemin kumaş: Bezayağı	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği: Türk işi, sarma	Kenar süslemesi:-
Malzeme özellikleri	Kumaş: Pamuk	İşleme: Klaptan, tel, ipek iplik	Çerçeve kumaş:-	Kenar süslemesi:-	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Beyaz	Çerçeve kumaş:-	Desen: Sarı, pembe, yeşil, kahverengi	Kenar süslemesi:-	
Motif ve kompozisyon özellikleri	Yağlık beyaz renkli pamuklu kumaştan oluşmaktadır. Kısa kenarlarda üçgen ve ters üçgen şeklinde sıralanan bir bordür oluşturulmuştur. Sonrasında üç adet helezon dallardan çıkan çiçek ve yaprak motifleri ile bir kompozisyon bulunmaktadır.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Yağlık fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır. Ancak yüzeyde lekeler bulunmaktadır.				
Resim 103: Yağlık			Şekil 103: Yağlık		
					

Belge no: 104 Eser türü: Yağlık Envanter numarası: ABE 592 / SHM-NSA 187 Müze geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 07.07.2006 Dönemi: 19.yy İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 50x139 cm Yapısı: Dokuma					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: B 1/1	Zemin kumaş: Bezayağı	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği: Türk işi, tel kırma	Kenar süslemesi:-
Malzeme özellikleri	Kumaş: Pamuk	İşleme: Tel, ipek iplik, klaptan	Çerçeve kumaş:-	Kenar süslemesi:-	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Beyaz	Çerçeve kumaş:-	Desen: Mavi, yeşil, kırmızı, turuncu, sarı, kahverengi	Kenar süslemesi:-	
Motif ve kompozisyon özellikleri	Yağlık beyaz renkli pamuklu kumaştandır oluşmaktadır. Kısa kenarlarda stilize edilmiş geometrik ve bitkisel motifler ile süsleme yapılmıştır.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Yağlık fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır. Ancak boyalarda akmalar olmuştur. Lekelerde görülmektedir. Yer yer yırtıklar ve delikler bulunmaktadır.İşleme yıkanmış olup, renkler akmıştır.				
Resim 104: Yağlık			Şekil 104: Yağlık		
					

Belge no: 105 Eser türü: Karyola eteği Envanter numarası: ABE 507 / SHM-NSA 241 Müzeye geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 07.07.2006 Dönemi: 20.yy İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 95.5 x 2.24 cm Yapısı: Dokuma					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: B 1/1	Zemin kumaş: Bezayağı	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği: Suzeni	Kenar süslemesi: Antika
Malzeme özellikleri	Kumaş: Pamuk	İşleme: Pamuk	Çerçeve kumaş:-	Kenar süslemesi:-	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Beyaz	Çerçeve kumaş:-	Desen: Pembe	Kenar süslemesi:-	
Motif kompozisyon özellikleri	Karyola eteği beyaz renkli pamuklu kumaştan oluşmaktadır. Kenarlarda birbirini takip eden yaprak motifleri ile bordür oluşturulmuştur. Orta zeminde ise suzeni tekniği ile stilize edilmiş yıldız ve bitkisel motiflerden oluşan bir kompozisyon bulunmaktadır. Kenarları antika ile temizlenmiştir.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Karyola eteği fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır. Ancak yer yer sandık lekeleri görülmektedir.				
Resim 105: Karyola eteği			Şekil 105: Karyola eteği		
					

Belge no: 106 Eser türü: Karyola eteği Envanter numarası: ABE 555 / SHM-NSA 34 Müze geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 07.07.2006 Dönemi: 20.yy İnceleme tarihi: 02.04.2018 Ölçüleri: 65 x 450 cm Yapısı: Dokuma					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: B 1/1/ Hazır tül	Zemin kumaş: Bezayağı dokuma ve hazır tül	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği: Ajur	Kenar süslemesi i: Hazır tül
Malzeme özellikleri	Kumaş: Pamuk		İşleme: Pamuk	Çerçeve kumaş:-	Kenar süslemesi: Sentetik
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Beyaz		Çerçeve kumaş:-	Desen: Beyaz	Kenar süslemesi: Beyaz
Motif ve kompozisyon özellikleri	Karyola eteği beyaz renkli yüzeyden oluşmaktadır. Yüzeyde herhangi bir süsleme yapılmamıştır. Ancak uzun kenarlardan birinde ajur tekniği ile çiçekdesenleri bulunmaktadır.				
Mevcut durumu	Başka bir kumaşa yapılan ajur kesilerek ve ucuna tül malzeme eklenerek kumaşa monte edilmiştir. Karyola eteği fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır. Ancak yer yer yırtıklar görülmektedir.				
Resim 106: Karyola eteği 			Şekil 106: Karyola eteği 		

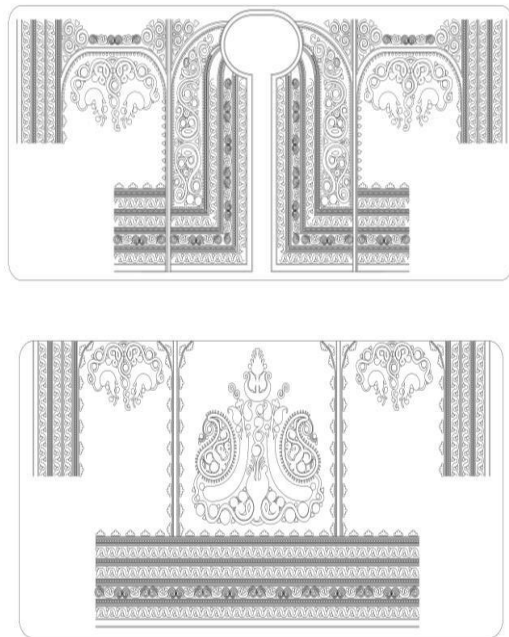
Belge no: 107
Eser türü: Cepken
Envanter numarası: ABE 545 / SHM-NSA 347
Müze geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi
Geliş tarihi: 07.07.2006
Dönemi: 20.yy başı
İnceleme tarihi: 02.04.2018
Ölçüleri: Boy: 33 cm, omuz: 11 cm, kol boyu: 25 cm
Yapısı: Dokuma

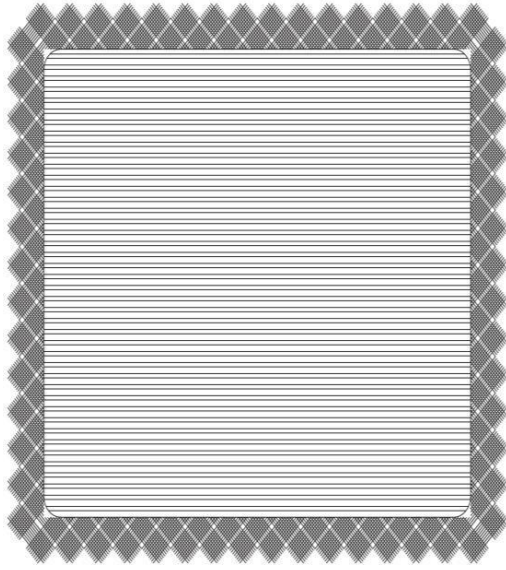
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: Kadife	Zemin kumaş: Kadife	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği: Kordon tutturma	Kenar süslemesi:-
Malzeme özellikleri	Kumaş:	İşleme: Sim ip, klaptan	Çerçeve kumaş:-	Kenar süslemesi:-	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Lacivert	Çerçeve kumaş:-	Desen: Sim	Kenar süslemesi:-	
Motif ve kompozisyon özellikleri	Cepken lacivert renkli kadife kumaştan oluşmaktadır. Kordon tutturma tekniği ile bitkisel motifler ve kıvrım dallardan oluşan bir kompozisyon işlenmiştir.				
Mevcut durumu	Çeşitli yırtık ve delikleri onarılmış, astarı değiştirilmiştir. Eser üzerinde farklı klaptan kullanılarak oluşturulmuş desenlendirmelerin mevcut olduğu görülmektedir. Bu iki farklı klaptan çeşidinde de kayıplar ve korozyon bulunmaktadır. Aynı eser üzerinde bu kadar farklı renk değişimleri ve yıpranmalar olamayacağı için önceden bir restorasyon geçirmiş olduğu düşünülmektedir. Yüzeyde aşınma, sökülme ve dikiş izleri bulunmaktadır.				

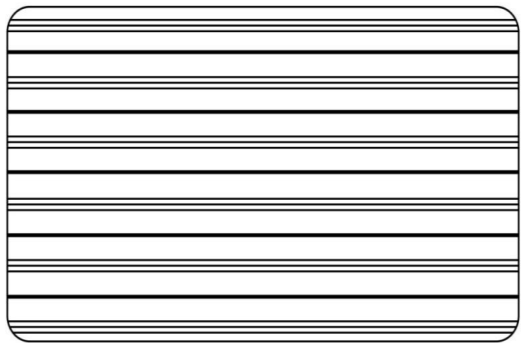
Resim 107: Cepken

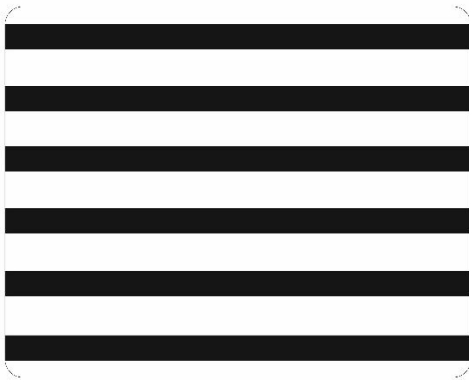

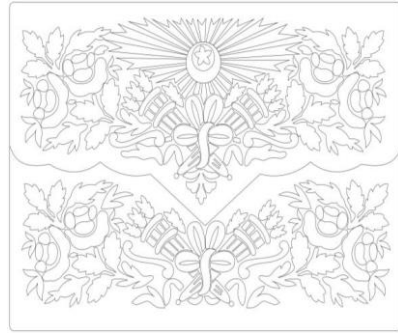
Şekil 107: Cepken

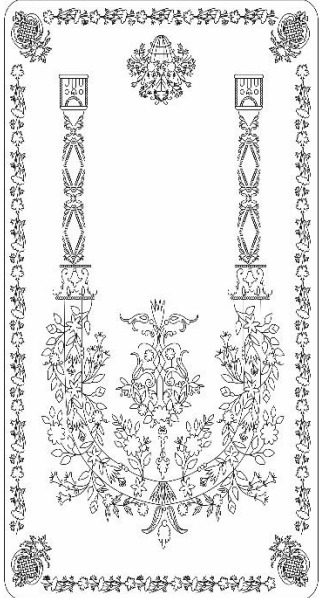

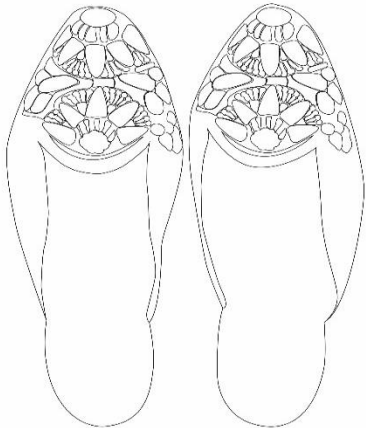
Belge no: 108 Eser türü: Çarşaf Envanter numarası: ABE 553 / SHM-NSA 33 Müze geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 07.07.2006 Dönemi: 20.yy İnceleme tarihi: 04.04.2018 Ölçüleri: 180 x 236 cm Yapısı: Dokuma					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: B1/1	Zemin kumaş: Bürümcük (bezayağı)	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği: -	Kenar süslemesi: Kastamonu çarşaf bağlama
Malzeme özellikleri	Kumaş: Pamuk	İşleme:	Çerçeve kumaş:-	Kenar süslemesi: Pamuk	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Beyaz	Çerçeve kumaş:	Desen: Sarı	Kenar süslemesi: Beyaz	
Motif ve kompozisyon özellikleri	Çarşaf beyaz renkli bürümcük kumaştandır oluşmaktadır. Yüzeyde herhangi bir süsleme yapılmamıştır.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Çarşaf fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır.				
Resim 108: Çarşaf			Şekil 108: Çarşaf		
					

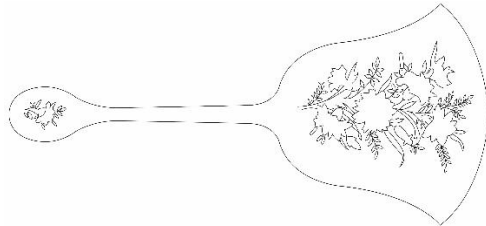
Belge no: 109 Eser türü: Çarşaf Envanter numarası: ABE 562/ SHM-NSA 43 a-b Müzeye geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 07.07.2006 Dönemi: 20.yy İnceleme tarihi: 04.04.2018 Ölçüleri: 90 x 350 cm Yapısı: Dokuma					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: B 1/1	Zemin kumaş: Bürümcük (bezayağı)	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği: -	Kenar süslemesi: -
Malzeme özellikleri	Kumaş: Pamuk		İşleme: -	Çerçeve kumaş: -	Kenar süslemesi: -
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Beyaz	Çerçeve kumaş:	Desen: Yeşil	Kenar süslemesi: Beyaz	
Motif ve kompozisyon özellikleri	Çarşaf beyaz renkli bürümcük kumaştandır oluşmaktadır. Yüzeyde herhangi bir süsleme yapılmamıştır. Çarşafın uzun kenarlarından biri dantel ile süslenmiştir.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Karyola eteği fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır. Ancak yer yer lekelenmeler görülmektedir.				
Resim 109: Çarşaf			Şekil 109: Çarşaf		
					

Belge no: 110 Eser türü: Çarşaf Envanter numarası: ABE 565 / SHM-NSA 48 Müze geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 07.07.2006 Dönemi: 20.yy İnceleme tarihi: 04.04.2018 Ölçüleri: 150 x 180 cm Yapısı: Dokuma					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: B 1/1-Saten	Zemin kumaş:	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği:-	Kenar süslemesi: Antika
Malzeme özellikleri	Kumaş: İpek	İşleme: -	Çerçeve kumaş:-	Kenar süslemesi:-	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Beyaz	Çerçeve kumaş:	Desen: Pembe	Kenar süslemesi:-	
Motif kompozisyon özellikleri	ve Çarşaf beyaz renkli kumaştandır. Yüzeyde herhangi bir süsleme yapılmamıştır. Çarşafın kenarları antika ile temizlenmiştir.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Karyola eteği fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır. Ancak yer yer küçük delikleri vardır.				
Resim 110: Çarşaf 			Şekil 110: Çarşaf 		

Belge no: 111 Eser türü: Cüz kesesi Envanter numarası: ABE 581 / SHM-NSA107 Müzeye geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 07.07.2006 Dönemi: 20.yy İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 17.5 x 28 cm, sap uzunluğu: 32 cm Yapısı:					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: Kadife	Zemin kumaş: Kadife	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği: Maraş işi	Kenar süslemesi: Sapı şerit dokuma kumaş ve klaptandan yapılmış püskül
Malzeme özellikleri	Kumaş:-		İşleme: Klaptan, tel	Çerçeve kumaş:-	Kenar süslemesi: Hazır harç
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Mor		Çerçeve kumaş:	Desen: Gümüş ve altın rengi	Kenar süslemesi: Sim
Motif ve kompozisyon özellikleri	Cüz kesesi mor renkli kadife kumaştandır oluşmaktadır. Kapakta ve zeminde iri yapraklar ve güllerden oluşan bir kompozisyon hakimdir. Sapı şerit dokuma kumaştandır oluşturulmuştur. İçi kırmızı kumaşla astarlanmıştır. Arka yüzü işlenmiş düz kadifedir. İki ucunda klaptandan yapılmış püsküller bulunmaktadır.				
Mevcut durumu	Restorasyon geçirmiştir. Kararmış olan dival işlemler temizlenmiştir. Kopmuş olan püsküllerden biri, sapı ve astarı tamir edilmiştir.				
Resim 111: Cüz kesesi 			Şekil 111: Cüz kesesi 		

Belge no: 112 Eser türü: Seccade Envanter numarası: ABE 616 / SHM-NSA189 Müze geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 07.10.2007 Dönemi: 20.yy İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 100 x 168 cm Yapısı: Keçe				
Teknik Özellikleri	Zemin: Keçe	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği: Suzeni	Kenar süslemesi: Dokuma harç
Malzeme özellikleri	Kumaş: Yün	İşleme: Nakış ipi	Çerçeve kumaş:-	Kenar süslemesi: -
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Yünün doğal rengi	Çerçeve kumaş:	Desen: Açık ve koyu mavi, yeşil	Kenar süslemesi: Mavi, krem
Motif ve kompozisyon özellikleri	Seccade krem renkli keçeden oluşmaktadır. Keçenin malzemesi yün doğal renginde bulunup boyanmamıştır. Seccadenin etrafında çiçek ve dallardan oluşan bir bordür oluşturulmuş olup, köşelerde birer nar motifi bulunmaktadır. Zeminde stilize edilmiş geometrik ve bitkisel motifler ile kemer işlenmiştir.			
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Seccade fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır. Ancak yer yer lekelenmeler ve ipliklerde sökülmeler görülmektedir. Ayrıca yüzeyde aşınmalar ve yırtılmalar bulunmaktadır.			
Resim 112: Seccade		Şekil 112: Seccade		
				

Belge no: 113 Eser türü: Terlik Envanter numarası: ABE 617 / SHM-NSA190 a-b Müzeye geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 07.10.2007 Dönemi: 20.yy başı İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 6x25 cm Yapısı:					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: Terliğin üst kısmı bezayağı B1/1, Terliğin tabanı dimi	Zemin kumaş: Bezayağı	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği: Sarma	Kenar süslemesi: Altın rengi boya ile renklendirilmiş deri biye
Malzeme özellikleri	Kumaş:	İşleme: Pul, tel, kurtçuk, klaptan		Çerçeve ve kumaş :-	Kenar süslemesi: Deri (kuzu derisi)
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Kırmızı	Çerçeve kumaş:	Desen: Mor, kahverengi		Kenar süslemesi: Altın rengi
Motif ve kompozisyon özellikleri	Terliğin tabanı köseledir.bitkisel motifler ile süsleme yapılmıştır.Kenar süslemesinde deri kuzusu kullanılmıştır.				
Mevcut durumu	Terlik fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır. Ancak işlemlerde sökülmeler görülmektedir. Eser önceden restorasyon işlemi geçirmiştir. Terliğin taban astarı muhtemelen değiştirilmiş, çünkü daha sağlam ve yeni görünmektedir.				
Resim 113: Terlik			Şekil 113: Terlik		
					

Belge no: 114 Eser türü: Ayna Envanter numarası: ABE 273 Müzeye geliş şekli: Bağış Geliş tarihi: Bilinmiyor Dönemi: 20. yüzyıl İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: Uzunluk: 32 cm, Sap genişliği: 3 cm Yapısı: Dokuma ve metal malzeme					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: B1/1	Zemin kumaş: Bezayağı	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği: Goblen	Kenar süslemesi:
Malzeme özellikleri	Kumaş: Keten	İşleme: Nakış ipi	Çerçeve kumaş:-	Kenar süslemesi:-	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Sütlü kahve	Çerçeve kumaş:	Desen: Yeşil, bordo, kahverengi, pembe, sarı, krem	Kenar süslemesi:-	
Motif ve kompozisyon özellikleri	Aynanın arka kısmı keten gözenekli goblen kumaştan oluşmaktadır. Kumaş demet halinde çiçek motifleri ile süslenmiştir.				
Mevcut durumu	Eserin kondisyonu iyi durumdadır. Sadece aynanın metal malzemesinde korozyon oluşumları vardır.				
Resim 114: Ayna 			Şekil 114: Ayna 		

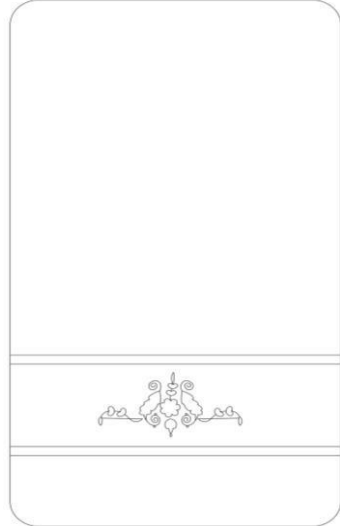
Belge no: 115 Eser türü: Yastık yüzü Envanter numarası: ABE 543/ NSA 341 Müzeye geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 14.03.2007 Dönemi: 20.yy İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 40 x 41 cm Yapısı: Dokuma					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü:-	Zemin kumaş: -	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği: Sarma	Kenar süslemesi:-
Malzeme özellikleri	Kumaş:-	İşleme: Klaptan, nakış ipi	Çerçeve kumaş:-	Kenar süslemesi :-	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Krem	Çerçeve kumaş: Beyaz	Desen: Yeşil, sarı, turuncu, mor, mavi,siyah	Kenar süslemesi :-	
Motif ve kompozisyon özellikleri	Yastık yüzü iki kumaştan oluşmaktadır. Zemin kumaşta orta zemin bitkisel motiflerden oluşan yuvarlak bir süsleme yapılmış ve ortasında Arapça bir yazı yazılmıştır. Köşelerde ise köşebentler kullanılmıştır. Zemin kumaş gri renkli kumaşa tutturulmuştur.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Yastık yüzü fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır. Ancak sandık lekeleri görülmektedir. Ayrıca kumaş çerçeve içinde bulunmaktadır.				
Resim 115: Yastık yüzü			Şekil 115: Yastık yüzü		
					

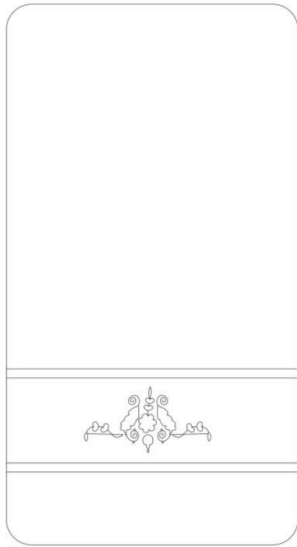
Belge no: 116
Eser türü: Duvar panosu
Envanter numarası: ABE 586/ NSA181
Müze geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi
Geliş tarihi: 07.10.2007
Dönemi: 19. yy sonu
İnceleme tarihi: 03.04.2018
Ölçüleri: 90 x 93 cm
Yapısı: Dokuma

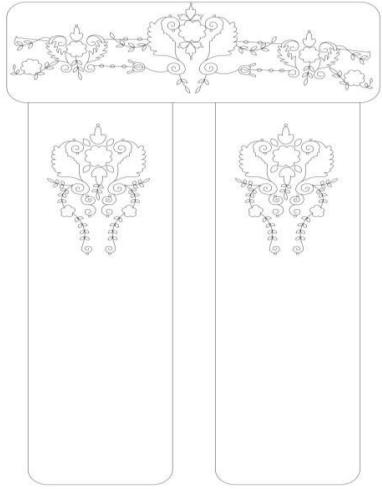
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: Saten	Zemin kumaş: Saten	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği: Çin iğnesi, tohum işi, sarma	Kenar süslemesi:-
Malzeme özellikleri	Kumaş:-	İşleme: Nakış ipi		Çerçeve kumaş:-	Kenar süslemesi:-
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Yavru ağzı	Çerçeve kumaş:-	Desen: Yeşil, kırmızı, sarı, turuncu, mor, mavi, beyaz, kahverengi, bordo		Kenar süslemesi:-
Motif ve kompozisyon özellikleri	Duvar panosu saten kumaştan oluşmaktadır. Yüzeyin tamamında süsleme yapılmıştır. Bir saksıdan çıkan stilize edilmiş çiçek, yaprak ve kıvrım dallardan oluşan bir kompozisyon ile süsleme yapılmıştır. Ayrıca kumaşın üst noktasında siyah iplik ile işlenmiş bir adet tuğra bulunmaktadır.				
Mevcut durumu	Eser önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmiştir. Duvar panosu fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır. Kumaş çerçeve içinde bulunmaktadır.				

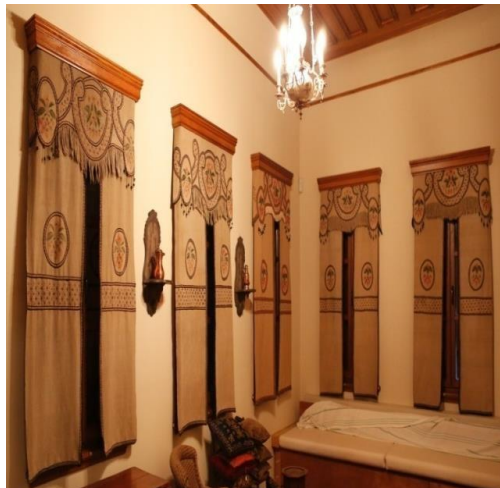
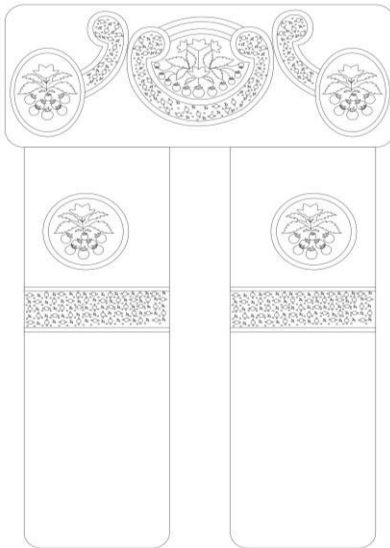
Resim 116: Duvar panosu

Şekil 116: Duvar panosu

Belge no: 117 Eser türü: Perde Envanter numarası: ABE 603-604-605-606-607/ NSA109 (10) Müzeye geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 07.07.2006 Dönemi: Yeni yapım İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 81x 205cm Yapısı: Dokuma					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü:-	Zemin kumaş:-	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği:-	Kenar süslemesi:-
Malzeme özellikleri	Kumaş: Keten	İşleme:-	Çerçeve kumaş:-	Kenar süslemesi:-	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Sütlü kahve	Çerçeve kumaş:-	Desen: Yeşil, bordo, kahverengi	Kenar süslemesi:-	
Motif ve kompozisyon özellikleri	5 parçadan oluşan perde grubu sütlü kahve renginde keten kumaştandır. Kahverengi yatay yönde iki şerit arasına çiçek ve yaprak motifleri ile süsleme yapılmıştır.				
Mevcut durumu	Eserler önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Perdeler fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır.				
Resim 117: Perde			Şekil 117: Perde		
					

Belge no: 118 Eser türü: Perde Envanter numarası: ABE 608-609-610-611-612/ NSA109 (10) Müze geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 07.07.2006 Dönemi: Yeni yapım İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: 81x 205cm Yapısı: Dokuma					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: B1/1	Zemin kumaş: Bezayağı	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği: Kumaş boyama ile desenlendirme	Kenar süslemesi: Hazır harç
Malzeme özellikleri	Kumaş: Keten	İşleme: Sim ip	Çerçeve kumaş:-	Kenar süslemesi: Hazır harç	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Sütü kahve	Çerçeve kumaş:-	Desen: Yeşil, bordo, kahverengi	Kenar süslemesi:-	
Motif ve kompozisyon özellikleri	10 parçadan oluşan perde grubu sütü kahve renginde keten kumaştandır. Kahverengi yatay yönde iki şerit arasına çiçek ve yaprak motifleri ile süsleme yapılmıştır.				
Mevcut durumu	Eserler önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Perdeler fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır.				
Resim 118: Perde 			Şekil 118: Perde 		

Belge no: 119 Eser türü: Perde Envanter numarası: ABE 593-594-595-596 / NSA58-59-60-61(a-b-c) Müze geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi Geliş tarihi: 07.10.2007 Dönemi: 20.yy İnceleme tarihi: 03.04.2018 Ölçüleri: ABE593_a) 45x148cm b-c) 50x236cm ABE594_a) 45x148cm b-c) 50x236cm ABE595_a) 45x148cm b-c) 50x236cm ABE596_a) 45x148cm b-c) 50x236cm Yapısı: Dokuma					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: B1/1	Zemin kumaş: Saten	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği: Suzeni	Kenar süslemesi: Hazır harç
Malzeme özellikleri	Kumaş: Keten/pamuk	İşleme: Pamuk	Çerçeve kumaş:-	Kenar süslemesi: Sentetik	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Sütü kahve	Çerçeve kumaş:	Desen: Yeşil, bordo, kahverengi, siyah	Kenar süslemesi: Kahverengi	
Motif ve kompozisyon özellikleri	4 parçadan oluşan perde grubu sütü kahve rengine keten/pamuk kumaştandır. Her perde, bir alınlık ve iki dikey yan parça olmak üzere toplam 3 parçaya sahiptir. Her parçada dal, çiçek ve yaprak motiflerinden oluşan bir kompozisyon hakimdir. Kenarlarda su damlası motifleri bulunmaktadır. Perdelerin bir kısmı süzeni tekniği ile süslenmiş, bir kısmında ise aynı desen boyama tekniği ile oluşturulmuştur.				
Mevcut durumu	Eserler önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmiştir. Perdeler fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır. Ancak yer yer yırtılmalar ve lekelenmeler görülmektedir. Kenarlarda sökümler vardır.				
Resim 119: Perde 			Şekil 119: Perde 		

Belge no: 120					
Eser türü: Perde					
Envanter numarası: ABE 597-598-599-600-601 / NSA62-63-64-65-66 a-b-c					
Müze geliş şekli: Sadberk Hanım Müzesi					
Geliş tarihi:07.07.2006					
Dönemi: 20.yy					
İnceleme tarihi: 03.04.2018					
Ölçüleri:					
Yapısı: Dokuma					
Teknik Özellikleri	Dokuma örgüsü: B 1/1	Zemin kumaş: Bezayağı	Çerçeve kumaş: -	İşleme tekniği:-	Kenar süslemesi: Hazır harç
Malzeme özellikleri	Kumaş: Keten/pamuk	İşleme:-	Çerçeve kumaş:-	Kenar süslemesi: Sentetik	
Renk özellikleri	Zemin kumaş: Sütü kahve	Çerçeve kumaş:-	Desen: Yeşil, pembe, kahverengi	Kenar süslemesi: Kahverengi	
Motif ve kompozisyon özellikleri	5 parçadan oluşan perde grubu sütü kahve renginde keten/pamuk kumaştan oluşmaktadır. Her perde, bir alınlık ve iki dikey yan parça olmak üzere toplam 3 parçaya sahiptir. Alınlık kısmında madalyon içinde çiçek, yaprak ve meyve motifleri bulunmaktadır. Dikey parçalarda ise madalyon içinde çiçek, yaprak ve meyve motifleri ile kahverengi yatay yöndeki iki şerit arasında ise geometrik motiflerden oluşan kompozisyon hakimdir. Perdelerin bir kısmı süzeni tekniği ile süslenmiş, bir kısmında ise aynı desen boyama tekniği ile oluşturulmuştur. Alınlık kısmında saçak ve boncuklar ile kenar süslemesi yapılmıştır.				
Mevcut durumu	Eserler önceden restorasyon ve konservasyon işlemi geçirmemiştir. Perdeler fonksiyonel özelliğini yitirmemiş ve sağlam durumdadır.				
Resim 120: Perde			Şekil 120: Perde		
					

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1. Sonuç

Geleneksel tekstiller ve içerisinde önemli bir grubu oluşturan etnografik eserler, bir ulusun toplumsal yapısı, gelenekleri, sosyo-ekonomik durumuna ilişkin fikir yürütülmesini sağlayan kültürel bileşenlerdir. Anadolu bu anlamda oldukça değerli ve zengin bir koleksiyona sahiptir. Öyle ki Anadolu coğrafyasında yaşamış medeniyetlerin bıraktığı kültürel miras ve Asya ile Avrupa'yı bağlayan coğrafi konumu dolayısıyla önemli ticaret yollarına köprü görevi kurması, tekstil alanında zengin bir geçmişe sahip olmasının temel nedenlerindendir. Tekstil, yaşamın her sürecinde çağın getirileri ve imkânları dâhilinde etkin bir malzeme olarak kullanılmıştır. Anadolu insanı geleneksel malzemeler ve teknikler ile Neolitik Çağ'dan itibaren tekstil materyalini kullanmaktadır. Dönem ilerledikçe farklı hammaddeler ve teknikler ile gelişme kaydetmiş ve söz konusu bölgede geleneksel tekstillere yönelik bir çalışma alanı meydana gelmiştir. Nitekim geleneksel tekstiller Anadolu kültüründe önemli bir değerdir. Söz konusu tekstiller insanlar için yüzyıllar boyunca bir iletişim aracı olarak görülmüştür. Bazen bir sanat eseri olarak, bazen de yaşamın bir ihtiyacını karşılamaya yönelik üretilen nesne olarak karşımıza çıkmaktadır. Dokuma, örgü, keçe, işleme gruplarında yaşadığımız toprakların önemli kültür mirası eserleri bulunmaktadır.

Vehbi Koç Ankara Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi'ne bağlı olarak faaliyetini sürdüren Bağ Evi'nde yer alan Semahat-Nusret Arsel Tekstil Koleksiyonu kapsamında toplam 165 adet tekstil eseri incelenmiştir. Koleksiyon ev tekstilleri grubundan oluşmaktadır. Eserlerin bir kısmı bağ evinde sergilenmekte, bir kısmı ise depoda bulunmaktadır.

Söz konusu eserler;

- Üretim yöntemine göre; Dokuma, Örmek ve Dokunmamış tekstiller

- Kullanım amacına (Fonksiyonel özelliğine) göre; Sedir takımı, keseler, yastık kılıfı, örtü, perde, kırlent, havlu, cepken (ev eşyaları, dekoratif eşyalar, giyim eşyaları)
- Malzeme özelliğine göre; pamuk, keten, yün, ipek, metal
- Süsleme özelliğine göre; İşleme teknikleri ile süsleme ve Baskı/dokuma esnasında desenlendirme şeklinde değerlendirilebilir. Ancak çalışma kapsamında eserler fonksiyonel özelliğine göre gruplanmıştır.

Koleksiyon 165 adet eserden oluşmaktadır. Keseler 48 adet olup 6 adet dokuma, 42 adet örgü yapılıdır. Kırlent 25 adet, sedir takımı 23 adet, perde 19 adet, havlu 9 adet, bohça 8 adet, örtü 7 adet, yağlık ve yastık kılıfı 4'er adet, yastık ve çarşaf 3'er adet, karyola eteği 2 adet; ayna, duvar panosu, çerçevede yastık yüzü, çevre, cepken, terlik, cüz kesesi, seccade, sedir eteği, peşkir eserlerinden 1'er adet tespit edilmiştir.

Kese grubu dokuma ve örme olmak üzere iki yapıdadır. Dokuma keselerde pamuk ve ipek iplikleri ile kadife ve bez dokuma teknikleri kullanılmıştır. İşleme yapılan örneklerde klaptan, pul, sim iplik kullanılmış ve suzeni, kordon tutturma teknikleri uygulanmıştır. Kenar süslemelerde tığ işi, iğne oyası, dantel tercih edilmiştir. Örme keselerde ise ipek, pamuk, klaptan ile seyrek iğne, sık iğne tekniklerinde tığ örgü yapılmıştır. Ağız temizleme de trabzan, zincir, piko, brit, tığ işi; kenar süslemesinde ise püsküllü kordon, tığ işi, iğne oyası teknikleri kullanılmıştır. Her iki grupta kırmızı, yeşil, mor, beyaz, lila, bordo, mavi, kahverengi, pembe, gri, lacivert, krem, turuncu, siyah renkler ve bitkisel, hayvansal, geometrik ve nesne motifleri ile desenlendirme yapılmıştır.

Kırlent grubunda pamuk iplik; bezayağı, dimi, saten, rips, kadife ve jakarlı dokuma teknikleri kullanılmıştır. İşleme yapılan örneklerde kurtçuk, klaptan, pul, tel kullanılmış ve Maraş işi, tel kırma, hesap işi, sarma, ciğerdeldi teknikleri uygulanmıştır. Kenar süslemelerinde hazır harç, sim iplik, dantel ve zincir teknikleri uygulanmıştır. Mavi, mor, turuncu, gri, sarı, altın rengi, gümüş rengi, lila, pembe, beyaz, kahverengi, krem, yeşil renkler kullanılmış; stilize edilmiş bitkisel ve geometrik motifler ile süsleme yapılmıştır.

Sedir takımları ve yatak takımı kadife, saten ve bezayağı teknikleri ile dokunmuştur. İşlemelerde klaptan, tel, pul, kurtçuk kullanılmış; Maraş işi ve suzeni teknikleri uygulanmıştır. Kenarlar hazır harç ile süslenmiştir. Mor, altın rengi, krem, kırmızı, beyaz, bordo renkleri ve bitkisel motifler ile süsleme yapılmıştır.

Perdeler keten iplik ile bezayağı tekniğinde dokunmuştur. İşlemelerde pamuk ve sim ip kullanılmış; suzeni tekniğinde uygulanmıştır. Kenarlar hazır harç, saçak ve boncuk ile süslenmiştir. Yeşil, bordo, kahverengi, siyah renkleri ve bitkisel motifler ile süsleme yapılmıştır.

Havlular pamuk ipliği ile bezayağı ve dimi tekniklerinde dokunmuştur. İşlemelerde tel, klaptan, ipek ipliği kullanılmış; sarma, tel kırma ve Türk işi teknikleri uygulanmıştır. Kenar süslemeleri de sarma tekniği ile yapılmıştır. Pembe, mavi, mor, kahverengi, yeşil, turuncu, beyaz, altın rengi, sarı, krem, kırmızı renkleri kullanılarak stilize edilmiş bitkisel motifler ile süsleme yapılmıştır.

Bohçalar saten ve bezayağı teknikli kumaşlar ve jakarlı dokumalardan oluşmaktadır. İşlemelerde klaptan, ipek iplik ile Çin iğnesi, sarma, Maraş işi, kordon tutturma, tohum işi ve suzeni teknikleri uygulanmıştır. Kenarlar hazır harç ve sim ipliği ile sarma tekniğinde süslenmiştir. Beyaz, altın rengi, pembe, sarı, kırmızı, turuncu, yeşil, gri, mor, siyah, lila, kahverengi, mavi renkleri ve bitkisel motifler ile süsleme yapılmıştır.

Örtüler yatak örtüsü, kahve örtüsü, masa örtüsü, beşik örtüsü, yastık örtüsü çeşitlerinden oluşmaktadır. Bezayağı, saten, kadife ve jakarlı dokuma teknikleri ile elde edilmişlerdir. İşlemelerde klaptan, kurtçuk, pul, boncuk ve ipek iplik kullanılmıştır. Maraş işi, aplike ve sarma teknikleri ile uygulanmıştır. Kenar süslemelerinde sim iplik, hazır dantel ve hazır harç ile süsleme yapılmıştır. Pembe, mor, altın rengi, bordo, krem, siyah, beyaz, gri, kırmızı, sarı, yeşil, kahverengi, mavi renkleri kullanılarak bitkisel motifler ile süsleme yapılmıştır. Bazı örneklerde ise süsleme yapılmamıştır.

Yağlıklar bezayağı tekniği ile dokunmuştur. İşlemelerde klaptan, tel, ipek iplik kullanılmış, tel kırma, sarma ve Türk işi teknikleri uygulanmıştır. Kenar süslemeleri

tığ ve hazır dantel ile yapılmıştır. Beyaz, altın rengi, sarı, fuşya, yeşil, kahverengi, mavi, turuncu, pembe renkleri ve bitkisel ve geometrik motifler ile süsleme yapılmıştır.

Yastıklar pamuk ile bezayağı tekniğinde dokunmuştur. İşlemelerde klaptan, tel, ipek iplik kullanılmış;, sarma, tel kırma, Türk işi (ciğerdeldi) ve applike teknikleri uygulanmıştır. Kenarlar sim ipliği ile zincir tekniğinde ve hazır harç, hazır dantel ile süslenmiştir. Yavru ağzı, gri, kahverengi, beyaz, yeşil, siyah, krem renkler kullanılmış ve bitkisel motifler ile süsleme yapılmıştır.

Karyola etekleri pamuk ile bezayağı tekniğinde dokunmuş olup, bazı örneklerde hazır tül kullanılmıştır. İşlemelerde ajur ve suzeni teknikleri uygulanmıştır. Beyaz ve pembe renkler kullanılarak bitkisel motifler ile süsleme yapılmıştır.

Sedir eteği jakarlı dokumadır. Pembe ve altın rengi kullanılarak bitkisel motifler ile süslemesi yapılmıştır.

Çevre pamuk ile bezayağı tekniğinde dokunmuştur. Kenar süsleminde oya vardır. Fuşya, mavi, mor, kahverengi, yeşil, pembe, beyaz, bordo renkler ve bitkisel motifler ile süslemesi yapılmıştır.

Peşkir keten ile bezayağı tekniğinde dokunmuştur. İşlemede tel, ipek iplik kullanılmış, tel kırma ve Çin iğnesi teknikleri uygulanmıştır. Kenar süslemesi olarak saçak yapılmıştır. Pembe, mavi, mor, kahverengi, krem renkler ve bitkisel motifler ile süslemesi yapılmıştır.

Cepken kadife bir dokumadır. İşlemede sim ip ve klaptan kordon tutturma tekniği ile uygulanmıştır. Eser, lacivert renkli olup bitkisel motifler ile süslenmiştir.

Seccade keçe yapıdadır. Nakış ipi ile suzeni tekniğinde işlemleri yapılmıştır. Yünün doğal rengi, mavi, yeşil renkler kullanılarak stilize edilmiş bitkisel motifler ile süslemesi yapılmıştır.

Çarşafklar pamuk ve ipek ile bezayağı ve saten tekniğinde dokunmuştur. Kenar süslemesinde hazır dantel kullanılmıştır. Beyaz, sarı ve yeşil renklerde yatay şeritler ile desenlendirme yapılmıştır.

Cüz kesesi kadifeden elde edilmiştir. İşlemede klaptan ve tel ile Maraş işi tekniği uygulanmıştır. Cüz kesesinin sapı şerit bir dokuma kumaştır. Klaptandan yapılmış püskülü bulunmaktadır. Mor ve altın renklerinde bitkisel motifler ile süslemesi yapılmıştır.

Terliğin taban malzemesi kösele, üst kısmı ise bezayağı tekniğinde dokunmuş kumaştır. İşlemede pul, tel, kurtçuk kullanılmış, sarma tekniği ile uygulanmıştır. Mor, kahverengi, kırmızı, atın renklerinde bitkisel motifler ile süslemesi yapılmıştır.

Aynanın arka yüzünde keten ile bezayağı tekniğinde dokunmuş kumaş vardır. Yeşil, bordo, kahverengi, pembe, sarı, krem renklerinde bitkisel motifler ile süslemesi yapılmıştır.

Duvar panosu saten tekniğinde dokunmuştur. Nakış ipleri ile Çin iğnesi, tohum işi ve sarma teknikleri uygulanmıştır. Yeşil, kırmızı, sarı, turuncu, mor, mavi, beyaz, kahverengi, bordo renkleri kullanılarak bitkisel motifler ile süslemesi yapılmıştır. Ayrıca kumaşın üst alanında siyah iplik ile işlenmiş bir adet tuğra vardır.

Yastık kılıfları bezayağı, kadife ve jakarlı dokuma tekniklerinde üretilmiştir. İşlemelerde renkli pamuk ipliği, klaptan, pul, tel kullanılmış, kanaviçe, Maraş işi ve tel kırma teknikleri uygulanmıştır. Kenarlar hazır harç ile süslenmiş, süsleme olmayanlarda ise düz makine dikişi uygulanmıştır. Kırmızı, sarı, lila, yeşil, kahverengi, beyaz, mor, pembe, altın rengi, turuncu renkleri ve bitkisel motifler ile süslemesi yapılmıştır.

Eser seçkinde yer alan işlemeli kumaşlar iplik ve metal malzemeler⁶³ kullanılarak işlenmiş kumaşlar ve aplike⁶⁴ yöntemiyle oluşturulan kumaşlardır.

⁶³ Klaptan, sim, gümüş, bakır iplik, tel gibi metal malzeme veya iplik üzerine metalin sarılması ile elde edilen iplikler ve kurt, pul gibi metal süsleyici malzemelerin kullanılması ile elde edilmektedir.

Eser seçkisinde dokuma yapılar ağırlıkta olup, keçe ve örme yapılı eserlerde bulunmaktadır. İncelemeler sonucu pamuk, ipek, yün, keten hammaddeleri tespit edilmiştir. Dokumalarda bezayağı, dimi, saten, kadife, rips ve jakarlı teknikler; örgülerde ise sık iğne teknikleri kullanılmıştır. Kenar süslemeleri hazır harç, dantel, iğne oyası, zincir ile yapılmıştır. İşleme tekniklerinin çeşitliliği koleksiyonun bir başka özelliğidir. Pul, klaptan, tel, kurtçuk ve renkli iplikler ile işlemler yapılmıştır. Maraş işi, Türk işi, Çin iğnesi, kanaviçe, sarma, tel kırma, hesap işi, kordon tutturma, ajur ve suzeni teknikleri ile desenler uygulanmıştır.

Eserlerde kullanılan motiflerin genellikle bitkisel özellikte olduğu fark edilmektedir. Bitkisel formlar genellikle stilize edilerek kullanılmıştır. Bahar dalları, vazodan çıkan buketler, stilize çiçekler, yapraklar, meyveler, kıvrım dallar sıkça kullanılmıştır. Ayrıca geometrik, hayvansal ve nesne motifleri de yer almaktadır. Kompozisyon şemaları incelendiğinde ise tek motiften oluşan kompozisyon, birden fazla motifin tekrarı ile oluşan (yüzeye yayılmış kesintisiz devam eden kompozisyon), kenarları bordürlü biçimindeki özel kompozisyon⁶⁵ şemaları görülmektedir. Raporlar ise birim raporda tekrar etmektedir. Kompozisyon şemalarında genellikle sonsuzluk fikrinin varlığı söz konusudur.

Eserlerin büyük bir bölümü restorasyon ve konservasyon işlemleri geçirmemiştir. Kadife kumaşlarda hav kayıpları, kumaşlarda doku kaybı, liflerde zayıflama ve kırılma, dikiş izleri, yırtılma, delik, sökölme, yapışkan izleri, sandık lekeleri, boya lekeleri, renk solması, metal malzemelerde kararmalar ve korozyon oluşumu tespit edilmiştir. Maraş işi tekniğinde işlenmiş bazı eserlerde ise mukavva

⁶⁴ Aplike tekniğinde desen, motiflerin belirli kompozisyon düzeni içinde zemine tutturulması ile elde edilmektedir. Aplike yapılacak motif, kumaş üzerine teyellenir ve sonra motif ile kumaşa uygun renkteki iplik dikilerek kumaşa tutturulur. Aplike tekniği geçmişten günümüze Anadolu'da çok kullanılan bir tekniktir (Çeliker, 2011, s. 11).

⁶⁵ Genel olarak kumaşlarda kompozisyon şemaları, kumaşların kullanım amaçlarına göre değişiklik göstermiştir. Bu grup elbiselik, mefruşat (yer yaygısı, sedir örtüsü, yastık, kapı ve pencere perdesi), eyer örtüsü, dini ve askeri amaçlı kumaşlar olarak değerlendirilebilir. Genellikle giyimde kullanılan kumaşların kompozisyonlarında sonsuzluk prensibi kullanılmışken, mefruşat olarak kullanılan yastık, perde, yer yaygısı gibi kumaşlarda ise kenarları bordürlü gibi özel kompozisyonlar kullanılmıştır. (Tezcan, 1993, s.53).

görülmektedir. Az sayıda esere ise önceden aktif koruma işlemlerinde bulunulmuş ve var olan sorunlar giderilmiştir.

Eser seçkisi metinsel, görsel ve çizimler ile belgelenmiştir. Kaybolmaya yüz tutmuş sanatların arşivlenmesi, belgelenmesi kapsamlı ve uzun bir süreçtir. Eserlerin fotoğrafları ve restitüsyon çalışmalarının hazır olması, ileride yapılacak yeniden üretim faaliyetlerinin zeminini oluşturacaktır.

Günümüz koşullarında geleneksel sanatlar kaybolan veya kaybolmaya yüz tutan sanatlar olarak nitelendirilmektedir. İçerisinde geleneksel tekstillerin de bulunduğu kültürel mirasın sürdürülmesinde ki en önemli etkenler koruma ve belgelenmesine yönelik çalışmalardır. Kapsamlı bir belgeleme çalışması zamanla bozulmaya maruz kalan özellikle nadir tekstillerin ileriki çalışmalarına referans görevi sağlayacaktır. İmkânlar dâhilinde nadir tekstillerin belgelenmesinde en uygun belgeleme tekniklerinin seçilmesi önem arz etmektedir. Özellikle geleneksel tekstil eserlerinde kullanılan bazı dokuma teknikleri, günümüzde çok az tercih edilmekte veya hiç kullanılmamaktadır. Bu gibi durumlarda ise diğer yöntemlerin yanı sıra video ile belgeleme yönteminin önemi ortaya çıkmaktadır. Bu yöntem ile belgelenmesi durumunda görsel ve işitsel bir kayda sahip olunacak ve bu eserlerin yeniden dokunması durumunda söz konusu kayıtlar rehber görevi görecektir.

6.2. Öneri

Belgelemenin amaçlarından biri koruma, diğeri ise eserlere sistemli ulaşılmasını sağlamaktır. Bu bağlamda belgeleme çalışmaları müzelerin kayıt sistemi ile de ilgilidir. Ülkemizde bulunan bazı müzelerin depolama sisteminin iyi durumda olmadığı, yapılan araştırmalar ve incelemelerden genelde depolama sistemleri, özelde ise envanterlenmesi ile ilgili problemlerin olduğu bilinmektedir. Bu bağlamda doğru ve sistemli bir belgeleme çalışmasının önemi tekrar karşımıza çıkmaktadır. Kapsamlı ve eser niteliğine göre hazırlanan bir sınıflama/gruplama/belgeleme çalışması ile depolar düzenlenebilir. Uluslararası standartlar da göz önünde bulundurularak oluşturulan gruplama kriterleri, söz konusu çalışmalara yardımcı olabilir. Böylece bu sistem görevli personele rehberlik edebileceği gibi,

araştırmacılara da araştırma yapacakları zaman daha sistemli bir şekilde depodaki eserlere ulaşabilme olanağı sağlayacaktır.

Koruma faaliyetlerinden birisi de belgeleme işlemleri tamamlandıktan sonra eserlerin türü ve özelliğine uygun olarak acil durumlar için acil durum eylem planının hazırlanmasıdır. Olası muhtemel afetler için uygulanacak işlemler ve işlem sırasını anlatan bir eylem planı kapsamlı bir müze belgeleme dosyasında bulunmalıdır. Acil durum eylem planında oluşabilecek her durum için ayrı önlemler yer almalıdır. Yangın, deprem, sel felaketi, savaş gibi oluşabilecek etkenlere karşı plan dosyaları hazır olmalıdır.

Küreselleşme ve sanayileşmenin geleneksel sanatlar üzerinde etkisi oldukça fazladır ki özellikle geleneksel tekstillerde bu etki daha hissedilebilir durumdadır. Nitekim teknolojinin ilerlemesi, insan yapımı liflerden akıllı tekstiller, teknik tekstiller gibi insanların yaşamını daha konforlu kılan ürünlerin üretilmesi bu yöne eğilimi arttırmaktadır. Dokuma işlemi, istenilen boyutta, farklı malzeme kullanımı ile daha kısa sürede fonksiyonel makinelerde yapılabilmektedir. Bu noktada geleneksel yöntemler ile üretilen geleneksel tekstillere ilgi ve talep azalmakta ve hatta bazı teknikler kaybolmaya yüz tutmaktadır. Alınacak bazı önlemler ile söz konusu sanat alanı yeniden hayat bulabilir. Bölgesel bazda kalkınma projeleri ile geleneksel üretim canlandırılabilir. Geleneksel hammadde üretimi, dokuma tekniği, süsleme kompozisyonları ve dokuma tezgâhı ile geleneksel tekstillerin üretimine yönelik sürdürülebilir çalışmalar yapılabilir. Bu noktada, geçmişte hazırlanmış olan belge veya belgeleme dosyalarından faydalanmak oldukça önemlidir. Dosyalarda var olan bilgiler ışığında işlem basamakları oluşturulur ve kültürün yansıması olan *geleneksellik* devam ettirilebilir. Dolayısıyla belgeleme ile kültürel yozlaşma yok olabileceği gibi, sürdürülebilirlik devam edecektir.

KAYNAKLAR

- Abidin, A., F. (2018). *Tekstil Müzeleri ve Türkiye İçin Bir Tekstil Müzesi Örneği*, Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.
- Acuner, A. (2001). *Tasarımda Konstrüksiyon Esasları*. İstanbul: Türk Tekstil Vakfı Yayınevi.
- Ahunbay, Z. (2019). *Tarihi Çevre Koruma ve Restorasyon*. (12.Baskı). İstanbul: Yapımevi Yayıncılık.
- Akar, A., Keskiner, C. (1978). *Türk Süsleme Sanatlarında Desen ve Motif*. İstanbul Tercüman Sanat ve Kültür Yayınları.
- Akça Tokatlı, Ü. ve Erzurumlu, Ö. (2016). Tekstilde Yapı Oluşturma Yöntemlerinin Sanat Alanında İfade Aracı Olarak Kullanımı, *Yıldız Journal Of Art And Design*, 3 (2), 193- 213.
- Akın, Y.G. (2009). 16.- 17. Yüzyıl Osmanlı Kumaş, Halı ve Kilimlerinde Şemse Motifi, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, İstanbul.
- Akpınarlı, H. F. ve Üner İ. (2019). Geleneksel Tekstillerin Özellikleri ve Çeşitleri, *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 34, 133-145.
- Akyol, A, Kadioğlu, Y. ve Şenol, A. (2013). Bybassos Hellenistik Ticari Amphoraları Arkeometrik Çalışmaları, *Cedrus*, 1, 163-177.
- Alkan, N., Çağırın, E, Ersan, Ö. ve Eruş, M. (2009-2011). *Restorasyon ve Konservasyon Laboratuvarları*, İstanbul Büyükşehir Belediyesi İmar ve Şehircilik Daire Başkanlığı Koruma Uygulama ve Denetim Müdürlüğü (Kudeb), İbb Kudeb Restorasyon-Konservasyon Laboratuvarları Araştırma ve Eğitim Merkezi.
- Altun, G. (2004). Konya Meram İlçesi Karadığın Kasabası'nda Kanaviçe İşlemeler, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11, 55-66.
- Aslan, H. (2019). *Yazar Evi Müzeleri: Sait Faik Abasıyanık Müzesi Örneği*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Aslanapa, O. (1984). *Türk Sanatı I (Başlangıcından Büyük Selçukluların Sonuna Kadar)*. İstanbul.
- Atay, A. (1997). *Örücülük*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Atiş Özhekim, D. (2009). Keçenin Hikâyesi ve Sanatsal Üretimler, *Zeitschrift für die Welt der Türken, Journal of World of Turks, ZfWT*, 1 (1), 123-133.

- Aytaç, Ç. (1989). *El Dokumacılığı Temel Ders Kitabı*. (2. Baskı), Ankara: Türk Hava Kurumu Basımevi.
- Baçan, V. (2010). *Endüstriyel Örme Giyim Ürünlerinin Teknolojik Özelliklerinin Belirlenmesi*, Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Barışta, H. Ö. (1998). *Türk El Sanatları*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Barışta, Ö. H. (1999). *Osmanlı İmparatorluğu Dönemi Türk İşlemeleri*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Baykasoğlu, N. ve Gilik, A. (2020). Burdur İli Suzeni (İlme –Kasnak İşi İşlemeciliği. *Folklor Akademi Dergisi*, 3 (4), 311 – 327.
- Bellinger, L. (1962). Textiles From Gordion, Bulletin of the Needle and Bobbin Club, 46 (1), 5-34.
- Benli, G., Dolunay Yüksel, Y. ve Ayan, S. (2017). Sudan Suakin Adasındaki Osmanlı Eserleri Mimari Özellikleri ve 3 Boyutlu Belgeleme Süreci, *Mimarlık ve Yaşam Dergisi*, 2 (2), 237-252.
- Berker, N. (1974). Türk İşlemeleri, *Sanat Dünyamız*, 2, 2-11.
- Berkli, Y., ve Tepe, Y. (2018). Erzurum Oyalarının Tarihi Gelişimi ve Sanatsal Açından İncelenmesi, *GSF Sanat Dergisi*, 32, 32-42.
- Birrell, V. L. (1959). *The Textile Arts, a Handbook of Fabric Structure and Design Processes: Ancient and Modern Weaving, Braiding, Printing, and Other Textile Techniques*. New York: Harper.
- Boehler, W. (2005). Comparison of 3D Scanning And Other 3d Measurement Techniques, Proc. International Workshop on Recording, Modeling and Visualization of Cultural Heritage, Switzerland, 22-27 May 2005.
- Çağlar Eryurt, B. (2019). Resim-Heykel ve Sanat Müzeleri Koleksiyonlarındaki Tuval Resimlerinin Korunmasında Durum Taramasına İlişkin Belgeleme Çalışmalarının Önemi, *Yedi: Sanat, Tasarım ve Bilim Dergisi*, 22, 9-18.
- Çatalkaya Gök, E. (2018). *Ülker Muncuk Müzesinde Bulunan Kenan Özbek Kataloğundaki İlave İplikle Desenlendirilmiş Kumaşların Analizi ve Deneysel Dokumalar*, Sanatta Yeterlik Tezi, Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Ankara.
- Çelik, H. (2014). *Eskiçağ'da Anadolu'da Dokuma (M.Ö.1974-1719)*. Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.
- Çeliker, D. (2011). Geçmişten Günümüze Türklerde Keçecilik ve Keçe Yapımında Yeni Teknikler, *ART-E*, 8, 1-22.

- Çevik, N. (2005). Kùltùrlerarası İlişki ve Etkileşim Kuramları Üzerine, *Türk Arkeoloji ve Etnografya Dergisi*, 5, 111-122.
- Derya, M. ve Üreyen, M. E. (2019). Akıllı Tekstil Malzemelerinin Tekstil ve Moda Tasarımına Katkıları, *Social Sciences Studies Journal (SSS Journal)*, 30 (5), 535-545.
- Demirbağ, İ. (2016). Geleneksel Türk Kadın Giyiminde Dival İşi ve Örnekleri, *Motif Akademi Halkbilimi Dergisi*, 9 (18), 291-296.
- Deveoğlu, O. ve Karadağ, R. (2011). Genel Bir Bakış: Doğal Boyarmaddeler, *Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi*, 23 (1), 21-32.
- Dıvrak, M. (2010). *Klasik Dönem Osmanlı Çadır Süslemelerinden Kıvrırma, Oturtma, Çırpma (Aplike) Tekniğinin Günümüz Gereksinimlerine Uyarlama Önerileri*, Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Doğruer, F.S. (2020). *Müze Tasarımları İçin Önleyici Koruma Kılavuzu*, Ankara: Icom Türkiye Milli Komitesi Yayınları.
- Dölen, E. (1992). *Tekstil Tarihi: Dünyada ve Türkiye’de Tekstil Teknolojisinin ve Sanayinin Tarihsel Gelişimi*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Yayınları.
- Durur, G. ve Parer, O. (2016). Türkiye ve Denizli’de Ev Tekstillerine Genel Bir Bakış, *Tekstil ve Mühendis*, 75-76, 17-23.
- Ercivan Batur, G. (2017). Rezerve Boyalı Tekstillerin Gelenekten Modern Tekstil Tasarımları ve Uygulamalarına Dönüşüm Süreci, *Yedi: Sanat Tasarım ve Bilim Dergisi*, 17, 87-101.
- Engin Alpat, F. (2010). Osmanlı İmparatorluğunun 15.yüzyıl ve 18.yüzyıllar arası Saray Kumaşlarında Kullanılan Bitkisel Üslup, *Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4 (1), 27-50.
- Ersen,A., Güleç, A., Alkan, N. ve Kudde, E. () Konservasyon Raporunun Önemi, İçeriği ve Hazırlanma Adımları, *Restorasyon Konservasyon Çalışmaları Dergisi*, 2, 3-16.
- Grant, A., Nieuwenhuis, J., Petersen, T. (1995). International Guidelines for Museum Object Information: The CIDOC Information Categories, International Committee for Documentation of the International Council of Museums (CIDOC), France.
- Genç, R. (1997). Kaşgarlı Mahmut’a Göre 11. Yüzyılda Türklerde Dokuma ve Yaygı İşleri, *Ariş Halı, Dokuma ve İşleme Sanatları Dergisi*, 3, 8-17.
- Güleç Korumaz, A., Dülgerler, O. N., ve Yakar, M. (2011). Kültürel Mirasın Belgelenmesinde Dijital Yaklaşımlar, *Selçuk Üniversitesi. Müh.-Mim. Fakültesi Dergisi*, 26 (3), 67-83.

- Gürcan Yardımcı, K. (2016). Osmanlı Dönemi Dokuma Sanatı Ürünlerinden Örnekler, *International Journal of Cultural and Social Studies (IntJCSS)*, 2 (Special Issue 1), 219-241.
- Gürcüm, B. H., ve Çifçi, A. (2017). Kayseri El Örgü Çorapları Üzerine Etnografik Bir Araştırma, *Akademik Sanat; Sanat, Tasarım ve Bilim Dergisi*, 2 (4), 10-29.
- Gürsu, N. (1988). *Türk Dokumacılık Sanatı Çağlar Boyu Desenler*. İstanbul: Redhouse Yayınevi.
- İlden, S., ve Akçora, E. (2012). Afyonkarahisar'da Keçecilik Sanatı, *Akdeniz Sanat Dergisi* I. Uluslararası Moda ve Tekstil Tasarımı Sempozyumu Bildirileri Özel Sayı- I, Kasım 7, 123 126.
- İnternet: <https://vekam.ku.edu.tr/tr/content/vehbi-koc-ve-an-kara-arastirmalari-merkezi-1?cv=1> adresinden 27. 04. 2020 tarihinde alınmıştır.
- İnternet: <https://vekam.ku.edu.tr/tr/content/ankara-bag-evi-0> adresinden 17.04.2018 tarihinde alınmıştır.
- İnternet: <https://vekam.ku.edu.tr/ankara-bag-evi/hakkimizda/ankara-bag-evinin-tarihcesi/> adresinden 23.01.2021 tarihinde alınmıştır.
- İnternet: <https://vekam.ku.edu.tr/ankara-bag-evi/koleksiyon/> adresinden 23.01.2021 tarihinde alınmıştır.
- İnternet: <https://vekam.ku.edu.tr/ankara-bag-evi/koleksiyon/bakir/> adresinden 23.01.2021 tarihinde alınmıştır.
- İnternet: <https://vekam.ku.edu.tr/ankara-bag-evi/koleksiyon/ahsap/> adresinden 23.01.2021 tarihinde alınmıştır.
- İnternet: <https://vekam.ku.edu.tr/ankara-bag-evi/koleksiyon/tekstil-isleme/> adresinden 23.01.2021 tarihinde alınmıştır.
- İnternet: <https://vekam.ku.edu.tr/ankara-bag-evi/koleksiyon/hali-ve-kilim/> adresinden 23.01.2021 tarihinde alınmıştır.
- İnternet: <https://vekam.ku.edu.tr/ankara-bag-evi/koleksiyon/keseler/> adresinden 23.01.2021 tarihinde alınmıştır.
- İnternet: <https://vekam.ku.edu.tr/ankara-bag-evi/koleksiyon/cam/> adresinden 23.01.2021 tarihinde alınmıştır.
- İnternet: <https://vekam.ku.edu.tr/ankara-bag-evi/koleksiyon/canakkale-seramikleri/> adresinden 23.01.2021 tarihinde alınmıştır.
- İnternet: <https://vekam.ku.edu.tr/ankara-bag-evi/koleksiyon/hat-levhalar/> adresinden 23.01.2021 tarihinde alınmıştır.

İnternet: <https://icom.museum/en/resources/standards-guidelines/objectid/adresinden> 10.08.2020 tarihinde alınmıştır.

İnternet: <https://www.interpol.int/Crimes/Cultural-heritage-crime/Object-IDadresinden> 10.08.2020 tarihinde alınmıştır.

İnternet: <https://www.obs-traffic.museum/object-id> adresinden 10.08.2020 tarihinde alınmıştır.

İnternet: Condition reports - the Essentials <https://mgns.org.au/sector/resources/online-resources/collection-care/condition-reports-essentials/> adresinden 07.07.2020 tarihinde alınmıştır.

İnternet: <https://arkeofili.com/talibanin-yok-ettigi-buda-heykelleri-projeeksiyonlari-dondu/> adresinden 23. 08. 2020 tarihinde alınmıştır.

İnternet: 2006- faaliyet raporu <https://sgb.ktb.gov.tr/TR-15160/2006-yili-idare-faaliyet-raporu.html>

İnternet: 2007- faaliyet raporu, TC. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı.

İnternet: <https://www.tepapa.govt.nz/sites/default/files/conditionreportingform.pdf> adresinden 25.10.2020 tarihinde alınmıştır.

İnternet: http://cidoc.mini.icom.museum/wpcontent/uploads/sites/6/2020/03/principles_6_2.pdf adresinden 18.08.2020 tarihinde alınmıştır.

İnternet: <https://www.altayli.net/baslangicindan-turkiye-selcuklularina-kadar-turklerde-tekstil-ve-dokumacilik-sanati.html> 25.09.2020 tarihinde alınmıştır.

İnternet: ICOMOS, <http://www.icomos.org.tr/?Sayfa=Icomos&dil=tr> 01.05.2020 tarihinde alınmıştır.

İnternet: <https://www.culturalheritage.org/about-conservation/code-of-ethics>, American Institute For Conservation (AIC), 1994, Code of Ethics and Guidelines for Practice, Core Documents: American Institute For Conservation Of Historic And Artistic Works, 23.12.2020 tarihinde alınmıştır.

İnternet: <http://vraweb.org/wp-content/uploads/2020/04/CatalogingCulturalObjectsFully2.pdf>, Cataloging Cultural Objects: A Guide to Describing Cultural Works and Their Images, 23.12.2020 tarihinde alınmıştır.

İnternet: https://www.getty.edu/research/publications/electronic_publications/cdwa/2classification.html, CDWA (Categories for the Description of Works of Art, 23.12.2020 tarihinde alınmıştır.

- İnternet: The National Archives, (2017). Digital Strategy. <https://www.nationalarchives.gov.uk/documents/the-national-archives-digital-strategy-2017-19.pdf>
- İnternet: Sharan, M., Chauhan, V. And Kayastha, H. (2015). Documentation: Preservation Technique For Textiles. Web: <https://www.fibre2fashion.com/industry-article/7536/documentation-preservation-technique-for-textiles> adresinden 09.10.2020’de alınmıştır.
- İnternet: Velios, A. (2013). Online Event-Based Conservation Documentation: A Case Study From The IIC, web site Ual: University of The Arts London Web: <https://ualresearchonline.arts.ac.uk/id/eprint/8274/1/velios20131121.pdf> adresinden 12.10.2020’de alınmıştır.
- İnternet:[https://ansiklopedi.vkv.org.tr/Kategoriler/Kisiler/Koc-Ailesi/Arsel,-\(Sevim\)-Semahat](https://ansiklopedi.vkv.org.tr/Kategoriler/Kisiler/Koc-Ailesi/Arsel,-(Sevim)-Semahat) adresinden 16.11.2021’de alınmıştır.
- İnternet: https://tr.wikipedia.org/wiki/Nusret_Arsel adresinden 16.11.2021’de alınmıştır.
- İstanbul Sismik Riskin Azaltılması ve Acil Durum Hazırlık Projesi, (2014). Kültürel Mirasın Korunması. İstanbul: Beyaz Gemi Sosyal Proje Ajansı.
- Kavcı Özdemir, E. (2010). *19. Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nda Sanayileşmenin Saray İçin Üretilen Kumaşlara Etkileri*, Sanatta Yeterlik Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, İzmir.
- Kaya, Y. (1985). *XVIII. Yüzyılda Osmanlı Kurumları ve Osmanlı Toplum Yaşantısı*. (Birinci Baskı), Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
- Koç, İ. (2018). Metu Scence And Technology Collection: Details From Archaeological Exhibitions, *International University Museums Association Platform (UNIMUSEUM)*, 1 (1), 18-23.
- Koçak, Ç. S. (2020). Tekstil Baskı ve Boyamacılığına Bağlı El Sanatlarının Baskı Tarihindeki Yeri, *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi (ASEAD)*, 7 (5), 464-482.
- Kork, E. S. (2006). *Arkeolojik Araştırmalarda Kültürel Mirasın Belgelenmesi ve İzlenmesi Sürecinde “Fotogrametri”nin Uygulama Alanları*, Yüksek Lisans Tezi, Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.
- Köklü, H. (2004). *İç Anadolu Bölgesindeki El İşlemeli Peşkirler*, Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Krueger, H., Melching, S., Nicholson, K. (1994). *Written documenation*, AIC/BPG.
- Kuban, D. (2000). *Tarihi Çevre Koruma ve Onarımın Mimarlık Boyutu Kuram ve Uygulama*. İstanbul: Yapı Endüstri Merkezi Yayınları.

- Kurtuldu, E. ve Yıldırım, L. (2019). Farklı Kùltürlerdeki Rezerve Boya/Baskı Teknikleri Üzerine Kavram ve Terimler, *YEDİ: Sanat, Tasarım ve Bilim Dergisi*, 21, 93-103.
- Kuzucu, Y. (2009). *Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Türk Tekstil Tarihinin Gelişimi*, Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Lourenço, M. C. and Gessner, S. (2014). Documenting Collections: Cornerstones for More History of Science in Museums, *Sci & Educ*, 23, 727-745.
- Mackie, L. W., Stack, L. and Sorber, F. (1988). *Traditional Textiles In Cultural Contexts International Research and Video Documentation*, Textile Society of America, Textile Society of America Symposium Proceedings, 645, 151-153.
- Manek, K. (2012). *Documentation of Rare Textile Artifacts: Focus On Preservation And Conservation*. Doctor of Philosophy, The Maharaja Sayajirao University of Baroda, Department of Clothing and Textiles.
- Maner, Ç. (2018). Anadolu'da Dokuma Devrimi Neolitik Çağ'dan Demir Çağı'na Yünün Tarihi ve Maddi Değeri, E. Kızılcık (Editör). *Tarihi Dokumak: Bir Kentin Gizemi*. Birinci Baskı. Ankara: Koç Üniversitesi Vehbi Koç Ankara Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi, s. 43-63.
- Mecit, D., Ilgaz, S., Duran, D., Başal, G., Gülümser, T. ve Tarakçioğlu, I. (2007). Teknik Tekstiller ve Kullanım Alanları (Bölüm 2), *Tekstil ve Konfeksiyon*, 3 (17), 154-161.
- Meriç, D. ve Ayranpınar Közbekçi, S. (2019). Gelenek- Gelecek İlişkisinin 21. Yüzyıl Tekstil Sanatına Kavramsal Açından Yansımaları, *Ulakbilge*, 37, 417-428.
- Moore, M. (2001). Conservation Documentation and the Implications of Digitisation, *Journal of Conservation and Museum Studies*, 7, 6-10.
- Morrison, A. (2019). *Digital Strategy for Museums*, United Kingdom: Cogapp.
- Mutlu, S., Aydın, B. ve Hünerel, Z. S. (2017). Osmanlı Saray Kumaş Desenlerinin Giysi Yüzey Tasarımlarında Kullanılması, Ankara: 3. Uluslararası Politik, Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Kongresi Bildiriler Kitabı, Cilt 3: Sosyal Araştırmalar, 09-11 November, 2017, PESA Yayınları, 89-105.
- Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği. (2009). Teknik Tekstiller Genel ve Güncel Bilgiler .MÜSİAD Araştırma Raporları: 58. İstanbul: Mavi Ofset.
- Onuk, T. (1998). *Osmanlı Çadır Sanatı, (XVII-XIX. yüzyıl)*. Ankara: TC. Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Ortega, C. D. (2009). Documentation As One Of The Origins Of The Information Science And A Fertile Basis For Its Grounding, *Brazilian Journal of Information Science (BJIS)*, 3 (1), 3-34.

- Oskay, N. (2012). *Örmenin Sanattaki Yeri*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, İstanbul.
- Öney, G. (1992). *Anadolu Selçuklu Mimarisi Süslemesi ve El Sanatları*. Ankara: İş Bankası Yayınları.
- Öngen, A. G. (2016). Geleneksel Tekstil Teknikleri Işığında Günümüzün Giyilebilir Sanat Algısı, *İdil*, 24 (5), 1237-1254.
- Öz, C ve Özer, Ö. (2019). Seramik Arkeometrisi'nde Spektroskopik Yöntemlerin Uygulanması ve Yorumlanması: XRF, XRD, *Seramik Araştırmaları Dergisi*, 1, 136-153.
- Özata, M. (2012). *Osmanlı İpekli Kumaşlarının Analizi ve Modern Jakarlı Dokuma Makinelerinde Tekrar Dokunması*. Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Isparta.
- Özen, L., Spirydowicz K. (2002). *Arkeolojik Kazılarda Deri ve Tekstil Buluntuların Konservasyonu*, Kazı Notları, Arkeolojik Konservasyon ve Antik Yerleşimlerin Korunması için Pratik Rehberler, Japon Anadolu Arkeolojisi Enstitüsü, 17, 1-6.
- Özkendirci, B. (2016). Geleceğin Zemin Tekstillerini Tasarlamak, *İstanbul Kemerburgaz Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(1), 23-53.
- Özpuat, F. ve Yurt, D . (2011). Günümüz Baskı Desenli Kumaşlarında Desen Tarzları ve Teknikleri. *Akdeniz Sanat*, 4 (7), 29-31.
- Öztürk, İ. (1994). *Geleneksel Türk El Sanatlarına Giriş*. Ankara: Özdemir Basım, Yayın ve Dağıtım.
- Öztürk, İ. (2007). *Koruma Kültürü ve Geleneksel Tekstillerin Korunması-Onarımı*. Ankara: Mor Fil Yayınları.
- Pakben, U. (2013). Tarihi Yapıların Rölöve ve Analizlerinde Kullanılan İleri Belgeleme Teknikleri, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Pavoni, R. (2001). Towards A Definition And Typology Of Historic House Museums Museum International. No: 210, Vol. 53. Paris: Blackwell Publisher.
- Rujiter, M., Antomarchi, C. ve Verger, I. (2016). *Depodaki Koleksiyonların Elleçlenmesi*, (Çev. M. Aydın) Kültür Mirasını Koruma El Kitabı 5, UNESCO. İstanbul: Kültürel Mirasın Dostları Derneği Yayınları. (Eserin orijinali 2006'da yayımlandı).
- Safeguarding Archaeological Assets of Turkey, (2019). Türkiye'nin Arkeolojik Varlıklarının Korunması. Koç Üniversitesi.

- Sain, B. (1987). *Hesap İşi El İşlemeleri*. Ankara: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Salman F. (2002). Başlangıcından Türkiye Selçuklularına Kadar Türklerde Tekstil ve Dokumacılık Sanatı Tarihi. *Yeni Türkiye Yayınları*, 4, 208- 219.
- Sarı, A. (2019). *Örmenin Tarihsel Yolculuğunun Çağdaş Bir Yorumla Sanatsal Tekstillere Uyarlanması*, Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Sarioğlu, H., Çağlayan, M. Ve Yıldız, H. (2012). Kumaş Bilgisi ve Tasarımdaki Önemi, *Akdeniz Sanat Dergisi* I. Uluslararası Moda ve Tekstil Tasarımı Sempozyumu Bildirileri Özel Sayı- I, Kasım 7, 19-24.
- Şakrak, G., S. (2017). *Bir Kamusal Alan Olarak Müzenin Sürdürülebilirlik Kavramı Açısından Değerlendirilmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul
- Sevinç, F. (2008). Hititlerin Anadolu'da Kurdukları Ekonomik ve Sosyal Sistem, *SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17, 11-32.
- Sökmen, S. ve Çelik, C. B. (2008). Bitlis Etnografya Müzesinde Bulunan Peşkirler Üzerine Bir Araştırma, *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6 (4), 511-517.
- Sözen, M. (1983). *Tarihsel Gelişimi İçinde Türk Sanatı*. İstanbul: Emlak Bankası Yayınları.
- Stiff, M. (2016). *Koleksiyonların Belgelenmesi*. (Çev. M. Aydın ve B. Özdemir). Kültür Mirasını Koruma El Kitabı. UNESCO. İstanbul: Kültürel Mirasın Dostları Derneği Yayınları. (Eserin orijinali 2006'da yayımlandı).
- Sürür, A. (1976). *Türk İşleme Sanatı*. İstanbul: Ak Yayınları Türk Süsleme Sanatları Serisi.
- Tamsü, R., ve Akça, S. (2002). Eskişehir'de Dokumacılığın Başlangıcı ve Pişmiş Toprak Dokuma Aletleri, Eskişehir: II. Uluslararası Eskişehir Pişmiş Toprak Sempozyumu, 17-30 Haziran, Eskişehir Tepebaşı Belediyesi Yay., 203.
- Tezcan, H. (1993). *Atlaslar Atlası, Pamuklu, Yün ve İpek Kumaş Koleksiyonu*. İstanbul: Yapı Kredi Koleksiyonları.
- Tezcan H., Atasoy N., Denny W. B., Mackie L.W., (2001). *İpek Osmanlı Dokuma Sanatı*. İstanbul: TEB İletişim ve Yayıncılık.
- Thornes, R., Dorrell, P. and Lie, H. (1999). *Introduction to Object ID Guidelines for Making Records that Describe Art, Antiques and Antiquities*. United States of America: Getty Information Institute.
- Tütüncüler, Ö. (2006). Çorum-Resuloğlu Eski Tunç Çağı Mezarlığı'nda Kumaş Kullanımına İlişkin Yeni Bulgular, *Anadolu*, 137-148.

- Uğurlu, S. S. (2018). *Geleneksel Tekstil Teknikleriyle Yeni Sanatsal Çalışmalar*, Sanatta Yeterlik Tezi, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, İstanbul.
- Uğurlu, A. (1987). Orta Çağ Anadolu Dokuma Sanatı, *İlgi Dergisi*, 48, 2-7.
- Uğurlu, A., Uğurlu, S.S. (2006). *Yörenin Kültürel Kimliği Olarak Buldan Bezi*, <http://buldansempozyumu.pau.edu.tr/kitap/7.oturum/2.pdf> Buldan Sempozyumu, s.275-280, 23-24 kasım 2006.
- Usluca Erim, Ö., Gezicioğlu, F.Y. ve Erim, M. (2019). Gelenekselden Günümüz Teknolojisine Yer Yaygılarında Kullanılan Baskı/Boyama Tekniklerine Genel Bir Bakış, *Journal of Arts*, 2 (1), 47-62.
- Uz, S. (2011). *Müze Evler*, 38. ICANAS (Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi), Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yayınları.
- Uzgidim, G. (2018). *Prof. Ülker Muncuk Müzesi'nde Bulunan Metal İşlemeli Tekstillerde Oluşan Bozulmalar*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Ankara.
- Uzgidim, G. ve Tozun, H. (2020). Vekam Ankara Bağ Evi Örneğinde Tarihi Müze Evler, *Akdeniz Sanat Dergisi*, 26 (14), 267-280.
- Uzunçarşılı, İ.H. (1984). *Anadolu Beylikleri ve Akkoyunlu Devleti*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Yarar Abanoz, E. (2016). *Örme Tasarımında Form ve Desen*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, İstanbul.
- Yastıklı, N. (2005). *Sayısal Fotogrametri ve Yersel Lazer Tarayıcılar ile Belgeleme ve Üç Boyutlu Modelleme*, TMMOB Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası 10. Türkiye Harita Bilimsel ve Teknik Kurultayı, 28 Mart - 1 Nisan 2005, Ankara.
- Yetim, F. (2014). Beypazarı İlçesinde Tel Kırma İşlemeli Hamam Beyazı Tülbentler, *Akademik Bakış Dergisi*, 42, 1-8.
- Yetkin, Ş. (1993). *Türk Kumaş Sanatı, Başlangıcından Bugüne Türk Sanatı*. Ankara: Türkiye İş Bankası Yayınları.
- Yıldırım, R. ve Özkan Tağı, S. (2019). Geleneksel Baskı Teknikleri ve Yeni Tasarımlarda Kullanımı, *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 35, 203-209.
- Yılmaz, D. (2016). Geç Tunç Çağı'nda Batı Anadolu'da Tekstil Üretimi: Çine-Tepecik Höyüğü Tezgah Ağırlıkları, *Türkiye Bilimler Akademisi Arkeoloji Dergisi*, 19, 93-111.

Yiğit., T. (2002). Hititçe Çivili Yazılı Metinlerde Dokumacılık, *Tarih İncelemeleri Dergisi*, 7 (2), 79-84.

Ek-1 Object Id Belgeleme Formu⁶⁶

Object ID Record Sheet

1. Type of object:

2. Materials and techniques:

3. Measurements:

_____ (unit of measure) by _____ (unit of measure) by _____ (unit of measure)
height or length width depth
diameter _____ (unit of measure) weight _____ (unit of measure)

additional notes or measures:

4. Inscriptions & markings:

5. Distinguishing features:

6. Title:

7. Subject:

⁶⁶ <https://www.obs-traffic.museum/object-id>

Supplementary Useful Information (optional)

(recommended by the J. Paul Getty Foundation, UNESCO and ICOM)

1. Inventory information:

a. Inventory number:

b. Date of inventory:

c. Most recent update of inventory:

2. Related written materials:

3. Place of origin/discovery:

4. Cross reference to related objects:

5. Present condition of the object:

6. Permanent location of the object:

7. Institution:

8. Location within the institution:

9. Date of acquisition or accession:

--

10. Acquisition or accession method:

11. Loan history:

a. Places/institutions/individuals to which the item has been loaned (if any):

--

b. Date of loan approval:

--

c. Starting date of the loan:

--

d. Duration of the loan:

--

e. Date of return:

--

12. Author and date record prepared:

Prepared by:

--

Affiliation or title:

--

Address:

Telephone:

--

Fax:

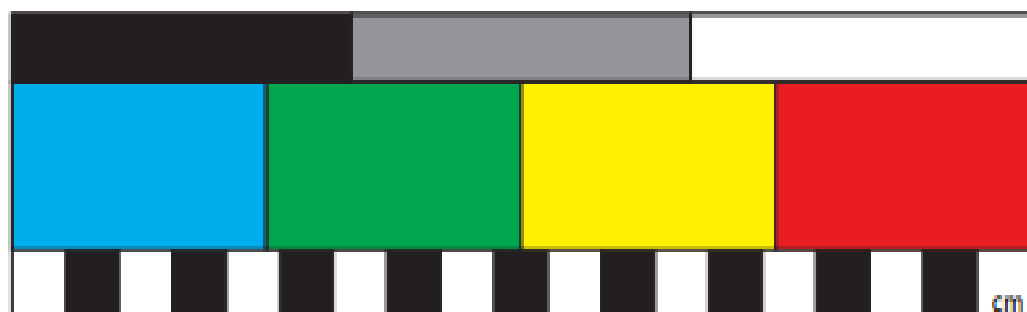
--

Email:

--

Date:

--

Ek- 2 Yeni Zelanda Te Papa Tongarewa Müzesi, Durum Tespit Raporu Şablonu⁶⁷

National Services Te Paerangi Template Condition Reporting Form			
Museum name			
Object name/title			
Accession number	Receipt No	Number of pieces	
Storage/display location			
Dimensions (mm)			
Length	Width	Height	Diameter
Exhibition			
Artist/maker			
Physical description (colour, shape, features, decoration)			
Inscriptions/labels and location on object			
Date made	Manufacture type	☐ Hand	☐ Commercial
General condition			
☐ Appears stable/sound	☐ Active deterioration noted	☐ Damage noted	☐ Fragile/weak
Materials/process (tick all that apply)			
☐ Animal	☐ Knitted	☐ Plastic	☐ Wood
☐ Basketry	☐ Lace	☐ Printed	☐ Wood pulp
☐ Canvas	☐ Leather	☐ Rubber	☐ Wool
☐ Cellulose	☐ Metal	☐ Shell	☐ Woven
☐ Ceramic	☐ Mineral	☐ Silk	☐ Other
☐ Embroidered	☐ Netting	☐ Specimen	
☐ Feathers	☐ Paper	☐ Stone	
☐ Fur	☐ Parchment	☐ Synthetic	
☐ Glass	☐ Photograph	☐ Tapa	
☐ Insect	☐ Plant fibres	☐ Textile	

⁶⁷ <https://www.tepapa.govt.nz/sites/default/files/conditionreportingform.pdf>

Current support, display, or storage method:			
☐ Mount	☐ Open display	☐ Drawer	☐ Other
☐ Frame	☐ Non-acidic box	☐ Mannequin	
☐ Glazed	☐ Padded hanger	☐ Acidic box	
☐ Stretcher	☐ 3-D support	☐ Fixed to wall	
☐ Open shelf	☐ Unpadded hanger	☐ Inside display case	

Previous repairs (non-conservation):			
☐ Adhesive/tape	☐ Repainted	☐ Dry-cleaned	☐ Fill
☐ Reassembled	☐ Alterations	☐ Bleached	☐ In-painting
☐ Patching/darning	☐ Darning/cobbling	☐ Polished	☐ Other
☐ Additions	☐ Resurfaced	☐ Waxed	
☐ Support	☐ Wet cleaned	☐ Coated	

Condition:			
☐ Abrasions	☐ Delaminating	☐ Insect passive	☐ Spotted
☐ Accretions	☐ Discoloured	☐ Label removed/damaged	☐ Stained
☐ Adherences	☐ Disjoined	☐ Loose	☐ Stitching unravelling
☐ Adhesive residue	☐ Distorted	☐ Loss of lustre/dull	☐ Scratched
☐ Adhering	☐ Dusty	☐ Missing parts	☐ Tangled
☐ Bleeding	☐ Faded	☐ Moths	☐ Thin/weak
☐ Blistered	☐ Fingerprints	☐ Mould active	☐ Torn
☐ Brittle	☐ Flaking	☐ Mould residue	☐ Unravelling
☐ Buckled	☐ Fly spots	☐ Mould stains	☐ Warped
☐ Borer	☐ Fold lines	☐ Odour	☐ Water damaged
☐ Burnt/scorched	☐ Foxed	☐ Paint/substance transfer	☐ Weak joins/seams
☐ Chipped	☐ Fraying	☐ Perspiration stains	☐ Worn
☐ Cockled	☐ Filling	☐ Rot	☐ Yellowed
☐ Corroded	☐ Holes	☐ Scratched	☐ Other
☐ Compressed	☐ Incomplete	☐ Shedding	
☐ Cracked	☐ Inclusions	☐ Silverfish	
☐ Creased	☐ Inherent instability	☐ Silvering	
☐ Cupped	☐ Insect active	☐ Soiled – archaeological	
☐ Cut	☐ Insect damage	☐ Soiled – other	
☐ Delaminated	☐ Insect frass	☐ Split	
☐ Dented	☐ Insect residue	☐ Split/fractured	

Summary of condition/ recommendations:		
☐ Stable	☐ Unstable for exhibition	☐ Treatment required
☐ Stable for storage	☐ Unstable for travel	☐ Relhouse
☐ Stable for exhibition	☐ Stabilise before travel	☐ Transfer
☐ Stable for travel	☐ Regular inspection	☐ Encapsulate
☐ Active deterioration	☐ Improve storage/packaging	☐ Acid-free envelope
☐ Unstable for storage	☐ Improve display	☐ Other
Recommended storage:		
☐ Hanging	☐ Tissue inserts	☐ Nothing on top
☐ Rolled	☐ Duvet/cushion support	☐ Other
☐ Mount	☐ Box	
☐ Flat	☐ Custom-made box	
Display Conditions:		
☐ Sealed display case	☐ RH 55% +/-7%	☐ Other
☐ Lux 50 100 150	☐ Less than UV 75 µW/m	
☐ Temp 22°C +/- 1 °C	☐ Display time 3 6 12 months	
Photography Number and location:		☐ Digital image ☐ Print
Examined in:		
☐ Workroom	☐ Exhibition	☐ Storage ☐ Other
Examination technique:		
☐ Visual	☐ Magnified	☐ Microscope
Condition notes/drawing:		
Examined by:		
Date:		

Conservation treatment proposal:

Proposal by:

Date:

Significance assessment

☐ Provenance recorded	☐ Rare or representative
☐ Historic significance	☐ Donors, owners, and experts consulted
☐ Part of a larger or discrete/special collection	☐ Scientific or research significance
☐ Artistic or aesthetic significance	☐ Original and complete condition
☐ Comparative examples considered	☐ Social or spiritual significance
☐ Interpretive/educational uses	

Notes

Recommendations

☐ Ask Conservator to examine and prepare proposal for treatment	☐ Transfer
☐ Display	☐ Deaccession
☐ Research further	☐ Seek further advice
☐ Return to donor	☐ Prepare mount or box
☐ Advise for information	☐ Improve storage

Name:

Date:

National Services Te Paerangi
Museum of New Zealand Te Papa Tongarewa

Cable Street, PO Box 411, Wellington, New Zealand
Freephone helpline: 0508 NSTP HELP (0508 678 740)
Email: nstserv@tepa.govt.nz
Website: www.museumofnewzealand.govt.nz

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Soyadı, adı : UZGİDİM, Gözde
Uyruğu : Türkiye Cumhuriyeti

Eğitim

Derece	Eğitim Birimi	Mezuniyet tarihi
Sanatta Yeterlik	Gazi Üniversitesi	Devam ediyor
Doktora	Gazi Üniversitesi	2018
Yüksek lisans	Gazi Üniversitesi	2012
Lisans	Gazi Üniversitesi	2010

İş Deneyimi

2018- devam ediyor: Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Dr. Araştırma Görevlisi
2015- 2018: Gazi Üniversitesi, Araştırma Görevlisi
2014-2015: Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, Araştırma Görevlisi

Yayınlar

Tozun, H., Uzunca, G. (2014). “Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım Eğitimi Veren Bölümlerin İncelenmesi”. VIII. Uluslararası Türk Kültürü, Sanatı ve Kültürel Mirası Koruma Sempozyumu, 14-16 Mayıs 2014, Konya.

Tozun H., Uzunca G. (2015). “Aksaray İli Sultanhanı Kasabası Halı İşletmelerinden Örneklerle Halı Restorasyonu”. Uluslararası XIX. Ortaçağ ve Türk Dönemi Kazıları ve Sanat Tarihi Araştırmaları Sempozyumu, 21-24 Ekim 2015, Manisa.

Tozun H., Uzunca G. (2015). “Ebru Sanatının Tekstilde Kullanımı”. İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi, 5. Cilt, 12.sayı.

Soysaldı, A., Uzunca, G., Gök Çatalkaya, E. (2016). “Gül ve Karanfil Motifleri İle Döşemelik Kumaş Tasarımı”. Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi, 1. Cilt, 2.sayı (Haziran).

Uzunca, G., Tozun H. (2016). “Gazi Üniversitesi’nde Bir Etnografik Müze Örneği: Prof. Ülker Muncuk Müzesi.” VI. Uluslararası Türk Sanatı, Tarihi ve Folkloru Kongresi/Sanat Etkinlikleri, 12-14 Mayıs 2016, Konya.

- Uzgidim, G. (2017). 'Türk Dokuma Sanatında Çift Başlı Kartal Figürü'. Gazi Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi, 19.sayı, 217-231.
- Uzgidim, G., Akyol, A. A. (2017). 'Prof. Ülker Muncuk Müzesinde Bulunan Örtülerde Belgeleme Çalışmaları ve Boyarmadde Analizleri', Gazi Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi, 20.sayı, 287-299.
- Soysaldı, A., Uzgidim, G. (2017). 'Anadolu Seyahatnamelerinde Bitki Boyacılığı İle İlgili Bazı Metinler'. Akdeniz Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi 2. Uluslararası Doğal Boya Sempozyumu-Çalıştay-Sergisi, 10-12. Mayıs 2017, Antalya.
- Tozun, H., Uzgidim, G. (2017). 'Saime Sirel Koleksiyonuna Ait Metal İşlemeli Örtülerde Oluşan Bozulmaların Tespiti Ve Korunmasına Yönelik İncelemeler', Gazi Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi ve Kahramankazan Belediyesi V. Uluslararası Halk Kültürü Ve Sanat Etkinlikleri Sempozyumu, 12-14 Ekim 2017, Ankara.
- Uzgidim, G., Akyol, A. A. (2017). 'Prof. Ülker Muncuk Müzesi Arşivinde Bulunan Bozulmaya Uğramış Peştamallerin Korunmasına Yönelik İncelemeler', Akdeniz Üniversitesi 21. Uluslararası Ortaçağ ve Türk Dönemi Kazıları Ve Sanat Tarihi Araştırmaları Sempozyumu, 25-27 Ekim 2017, Antalya.
- Uzgidim, G. (2018). 'Naowarat Kakhay Tekstil Müzesi Dokumalarından Örnekler'. Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi, 41.sayı, 113-122.
- Uzgidim, G., Akyol, A. A. (2019). 'Prof. Ülker Muncuk Müzesi Arşivinde Bulunan Bozulmaya Uğramış Peştamallerin Korunmasına Yönelik İncelemeler '. 21. Uluslararası Ortaçağ ve Türk Dönemi Kazıları ve Sanat Tarihi Araştırmaları Sempozyumu Bildirileri, Akdeniz Sanat, C.13, Özel Sayı. 381-388.
- Uzgidim, G. (2019). 'Burdur İli Ağlasun İlçesi Yıldızlı Zili Belgeleme Çalışması'. ARIŞ Halı, Dokuma ve İşleme Sanatları Dergisi, S.15, 6-17.
- Uzgidim, G. (2019). 'Karadeniz Ereğli Müzesine Kayıtlı Kilimler'. Çukurova 3. Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Kongresi, 03-06 Ekim 2019, Adana.
- Uzgidim, G. (2019). 'Safran Bitkisi ile Tekstil Yüzey Tasarımı'. Uluslararası Geçmişten Günümüze Karabük ve Çevresinde Dini, İmi ve Kültürel Hayat Sempozyumu, 11-12. Ekim 2019, Karabük.
- Uzgidim, G. (2019). 'Karadeniz Ereğli Müzesinde Bulunan Dokumalar Üzerine Bir Araştırma'. Karadeniz Kıyısı Olan Ülkeler Sempozyumu, 18-20 Ekim 2019. Zonguldak.
- Uzgidim, G. ve Tozun, H. (2020). Vekam Ankara Bağ Evi Örneğinde Tarihi Müze Evler, Akdeniz Sanat Dergisi, C.14, Sayı 26, 267-280.
- Soysaldı, A. ve Uzgidim, G. (2020). Çankırı İli Merkez İlçesi Geleneksel Gelin Kıyafetinin Konservasyon Süreci, Akademik Sanat Dergisi, 5 (11) , 30-43.

- Şanlı, H.S. ve Uzgidim, G. (2020). Ekolojik Baskı ile Elibeline Motifi Uygulamaları, İdil Dergisi, 74 Ekim, 1610– 1622.
- Soysaldı, A. ve Uzgidim, G., (2020). Çankırı İli Merkez İlçesi Geleneksel Gelin Kıyafetinin Konservasyon Süreci, Uluslararası Genç Bilim ve Sanat İnsanları Sempozyumu, 24-25. 06.2020, Ankara.
- Uzgidim, G. ve Kemer Gürsoy, G. (2021). Anadolu Dokuma Kültürünün Sürdürülmesinde Kadın Etkeni: Niğde Kemerhisar Kasabası Örneği, Uluslararası Troy Sanat ve Tasarım Dergisi, 8 Mart Özel Sayı, 26-41.
- Şanlı, H.S., Kemer Gürsoy, G. ve Uzgidim, G. (2021). Niğde Kemerhisar Kasabası Halı Yastıkları, Uluslararası Sanat ve Tasarım Araştırmaları Kongresi ve Sergisi, 21-22 haziran 2021, Niğde.
- Şanlı, H.S., Uzgidim, G. ve Kemer Gürsoy, G. (2021). Geleneksel Doğal Boyamacılığın Sürdürülmesinde Doğal Boyama Laboratuvarlarının Önemi, Uluslararası "Anadolu'nun Geleneksel El Sanatları; Sanatçı ve Zanaatkâr Buluşması" Sempozyumu ve Sergisi, 8-10 Eylül 2021, Samsun.

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR..

